

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

I kraft fr.o.m. 1.7.2026
Ärendenummer 829/03.00.00.01/2026

Anvisning för åkerövervakning 2026

Innehåll

1	ALLMÄNT OM ÖVERVAKNINGARNA	6
1.1	Villkorlighet.....	6
1.2	Anmälningar om försummelser till andra myndigheter.....	7
1.3	Inspektionsrätt och rättigheter till jordbruksförvaltningens datasystem.....	8
1.4	Möjligheter att ändra ansökan.....	10
1.5	Åkerövervakning och satellituppföljning.....	10
1.5.1	Hur ska man gå till väga om ett villkor som följs upp med satellit inte kan verifieras vid tidpunkten för övervakningen.....	13
1.6	Samarbetsområdenas roll vid övervakningen.....	14
1.7	Övervakningsskyldighet och stickprov.....	14
1.7.1	Livsmedelsverkets urval.....	15
1.7.2	Livskraftscentralens eget urval.....	16
1.8	Kontroller på plats.....	17
1.8.1	Användning av drönare vid övervakningen.....	18
1.8.2	Dokumentering av övervakningsobservationer.....	18
1.8.3	Beaktande av väderförhållandena i övervakningen.....	20
1.8.4	Beaktande av force majeure i övervakningen.....	20
1.9	Förhindrande av övervakning.....	21
1.10	Misstanke om brott.....	22
1.10.1	Att ingripa i missbruk.....	23
1.10.2	Djurskyddsbrott och djurskyddsförseelser.....	26
1.11	Verifiering av övervakningsuppgifter och utbetalningar.....	26
1.12	Stöd tillämpningens Qlik Sense-rapporter.....	27
1.13	Förvaring av övervakningshandlingarna och handlingarnas offentlighet.....	29
2	ANSÖKAN OM OMRÖVNING AV STÖDBESLUT.....	29
3	INSTRUKTIONER FÖR BESVÄRLIGA ÖVERVAKNINGSSITUATIONER	30
3.1	Anlitande av handräckning.....	30
3.2	Beredskap och handling i problemsituationer.....	31
4	ÖVERVAKNINGSKÖRNINGAR OCH STÖD SOM SKA KONTROLLERAS	32
5	FÖRBEREDELSE INFÖR GÅRDSBESÖKET OCH ÖVERVAKNINGSRISULTAT	34
5.1	Frågor som ska utredas före gårdsbesöket.....	34
5.2	Anmälan om övervakning och övervakningsbesök.....	35
5.3	Övervakningsresultat som skickas till jordbrukaren.....	36
6	ÖVERVAKNINGSKARTOR	37
7	JORDBRUKSMARK.....	38
7.1	Bas- och jordbruksskifte.....	39
7.2	Arealer som godkänns för bas- och jordbruksskiften.....	40
7.2.1	Kantdiken.....	42
7.2.2	Tegdiken och andra motsvarande smala diken.....	43
7.2.3	Träd- och buskbevuxna diken.....	44
7.2.4	Mångfaldsremсор och skyddsremсор.....	44
7.2.5	Odlingstekniska vändtegar eller skötsel- och körgångar för trädgårdsväxter.....	44

7.2.6	Vägar och andra gångvägar	45
7.2.7	Beaktande av samhällstekniska arbeten vid övervakningen.....	46
7.3	Arealer som avlägsnats från jordbruksmark	46
7.3.1	Registrering av arealer som avlägsnats från jordbruksmark	49
8	JORDBRUKSVERKSAMHET	50
8.1	Produktion av jordbruksprodukter.....	52
8.2	Bevara jordbruksmark öppen	56
9	BESTÄMNING AV ETT SKIFTES GRÄNSER	60
9.1	Basskiftesändringar	61
9.2	Registrering av jordbruksskiften.....	63
9.2.1	Måttavvikelse som används vid övervakningen	64
10	Åkerskiftesregisterövervakning	65
11	DIREKTSTÖD	68
11.1	Stöd för miljösystem.....	69
11.1.1	Naturvårdsvallar	70
11.1.2	Gröngödslingsvallar	73
11.1.3	Mångfaldsväxter	77
11.2	Bidrag för specialväxter och bidrag för stärkelsepotatis.....	81
11.3	Stöd till unga jordbrukare (EU).....	83
12	NATIONELLA ÅKERSTÖD	83
13	KOMPENSATIONERSÄTTNING.....	85
14	FRIKOPPLAT STÖD FÖR SVIN- OCH FJÄDERFÄHUSHÅLLNING.....	85
15	MILJÖERSÄTTNING.....	87
15.1	Allmänt	87
15.2	Gårdsspecifik åtgärd.....	87
15.3	Skiftesspecifika åtgärder.....	90
15.3.1	Markförbättrings- och saneringsgrödor	90
15.3.2	Fånggrödor	92
15.3.3	Främjande av cirkulär ekonomi.....	95
15.3.4	Skyddszoner.....	97
15.3.5	Torvåkrar med vall.....	102
15.3.6	Hantering av avrinningsvatten	104
15.3.7	Alternativt växtskydd för trädgårdsväxter.....	107
15.3.8	Fågelåkrar	112
16	MILJÖAVTAL	113
16.1	Övervakningen av arealen i avtal	114
16.2	Övervakning av stöd villkoren i avtal.....	116
16.2.1	Skötsel av jordbruksnaturen och landskapet	117
16.2.2	Skötsel av våtmarker	121

17	ERSÄTTNING FÖR EKOLOGISK PRODUKTION	124
17.1	Ersättning för ekologisk produktion på växtodlingsgårdar	124
17.2	Ersättning för ekologisk husdjursproduktion	125
18	VILLKORLIGHET	135
18.1	Krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (kravgrupp 1)	135
18.2	lakttagande av ramdirektivet för vatten (kravgrupp 1)	149
18.3	lakttagande av nitratförordningen (kravgrupp 3)	152
18.4	lakttagande av fågeldirektivet (kravgrupp 4)	158
18.5	lakttagande av habitatdirektivet (kravgrupp 5)	160
18.6	lakttagande av bestämmelser om växtskyddsmedel (kravgrupp 6)	162
18.7	lakttagande av kraven i bekämpningsmedelsdirektivet (kravgrupp 7)	163
19	PÅFÖLJDER AV VILLKORLIGHET	165
19.1	Bedömning av försummelser	165
19.2	Fastställande av den slutliga påföljden	168
19.3	Permanent försummelse och retroaktiva påföljder i samband med villkorligheten	168
19.4	Resultat av övervakningen av villkorligheten	169
20	PÅFÖLJDER AV AREALSKILLNAD	169
20.1	Retroaktiva arealpåföljder	173
20.1.1	Utvärdering av retroaktiva arealpåföljder	173
20.1.2	Behandling av retroaktiva arealpåföljder	175
21	PÅFÖLJDER AV STÖD FÖR MILJÖSYSTEM	176
22	PÅFÖLJDER AV MILJÖERSÄTTNING OCH EKOLOGISK PRODUKTION	176
22.1	Påföljder av krav på miniminivå för åtgärder	176
22.2	Påföljder av stödvillkor för gårdsspecifika åtgärder	178
22.3	Stödwillkorspåföljder för skiftesspecifika åtgärder	178
22.4	Allvarlig försummelse av stödwillkor	179
22.5	Upprepad försummelse	179
22.6	Återkrav på grund av försummelse för tidigare år	180
23	PÅFÖLJDERNA AV MILJÖAVTAL	181
23.1	Påföljder av krav på miniminivå i miljöavtalen	181
23.2	Påföljder med anledning av brister i stödwillkoren	182
23.3	Påföljder med anledning av arealen	187
24	PÅFÖLJDERNA FÖR NATIONELLA STÖD	189
25	PÅFÖLJDER FÖR MARKNADSDUGLIG SKÖRD	189
26	UTRÄKNING AV ÖVERVAKNINGSRISULTATET	190
26.1	Växtartsgrupper och stödtyper	190
26.2	Växtartens inverkan på kontrollresultatet	190
26.3	Skyldigheten att uppge jordbruksmark	191
26.4	Ordningföljden för uträkning av påföljder	191

Övriga anvisningar om åkerövervakning i Pikantti

Övervakning av åkerstöd

- Dokumentkontroll vintertid (senare under 2026)
- Anvisningar för bildtolkning av åkerövervakning
- Fotografering av växtlighet under övervakning
- Anvisningar för appen Insamling av terrängdata
- Anvisningar för registrering av åkerövervakning

Övervakning av djurstöd

- Anvisningar om övervakning av djurstöd

Allmänt

- Hörande av jordbrukaren om förhindrande av övervakning
- Bedrägeribekämpning i samband med den utbetalande myndighetens uppgifter som gäller jordbrukarstöd

Anvisningar om villkorlighet

- Anvisningar om användning av flyghavreregistret
- Övervakning av villkorligheten när det gäller livsmedelsproduktion – Växtproduktionsgårdar
- Övervakning av aktörer inom primärproduktionen i foderbranschen – innefattar kontroll av villkorligheten

1 ALLMÄNT OM ÖVERVAKNINGARNA

Anvisningen för åkerövervakning är i kraft från och med 1.7.2026.

I denna anvisning beskrivs övervakningen av de jordbrukarstöd och villkorlighetens specialområde ”klimat och miljö” och krav rörande växtskyddsmedel som Livsmedelsverkets landsbygdslinje ger anvisningar om. Livsmedelsverkets linje för livsmedelskedjan ansvarar för övervakningen av specialområdena ”folkhälsa och växtskydd” samt ”djurens välfärd”.

När det i anvisningen berättas om GPS-utrustning menas både GPS- och GNSS-utrustning.

Anvisningen täcker inte alla kontrollsituationer, utan inspektören ska vid behov ta kontakt med Livsmedelsverket. Frågor skickas till Livsmedelsverkets experttjänst via [kontaktknappen i Pikantti](#).

Vid övervakningarna av jordbrukarstöd kontrolleras de stödvillkor som gäller Europeiska unionens (EU) direktstöd och programersättningar samt nationella stöd. Med stöd avses stöd, ersättningar, bidrag och avtal.

Med stöd som följs upp via satellit avses grundläggande inkomststöd, inkomststöd för unga jordbrukare, omfördelningsinkomststöd, stöd för miljösystem, kompensationsbidrag och miljöersättning.

Med direktstöd avses EU:s helfinansierade stöd som är:

- *grundläggande inkomststöd*
- *omfördelningsinkomststöd*
- *inkomststöd för unga jordbrukare*
- *bidrag för specialväxter*
- *bidrag för stärkelsepotatis*
- *stöd för miljösystem*

Med delfinansiering avses EU:s delfinansierade stöd som är:

- *miljöersättning*
- *kompensationsersättning*
- *ersättning för ekologisk produktion för växtodlingsgårdar och husdjursgårdar*
- *miljöavtal*

Med nationella stöd avses stöd som i sin helhet finansieras av Finland:

- *allmänt hektarstöd*
 - *nordligt hektarstöd*
 - *stöd till unga jordbrukare*
 - *nationellt stöd för sockerbeta*
 - *från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfäproduktion*
- } *Nordliga hektarstöd*

1.1 Villkorlighet

Villkorligheten gäller all jordbruksmark som den stödsökande innehar och allt bedrivande av jordbruk. Iakttagandet av kraven på villkorlighet är ett krav i alla stöd som helt och delvis finansieras av EU.

Villkorlighetskraven ska följas under hela kalenderåret (1.1–31.12)¹. Även på jordbruksmark som används för annat än jordbruksverksamhet ska villkorlighetskraven följas. Om man inte ansöker om eller återkallar alla stöd från jordbruksmarken ska kraven på villkorlighet följas, om gården ändå ansöker om något stöd som helt och delvis finansieras av EU. Gårdar vars stödberättigande areal är högst 10 hektar är befriade från övervakning av villkorligheten och från påföljder.

Om besittningen av ett skifte, en gårdsbruksenhet eller en del av ett skifte överläts under kalenderåret och en försummelse av villkorligheten upptäcks på skiftet/gårdsenheten, påförs påföljden mottagaren, om mottagaren är ansvarig för försummelsen och om denne beviljas stöd för det aktuella kalenderåret. Om den som överläter besittningen är ansvarig för försummelsen av villkorligheten, drabbas han eller hon av påföljder om han eller hon beviljas stöd för kalenderåret i fråga eller stöd för de kalenderår under vilka försummelsen har skett.² I [guiden om villkorlighet](#) ges närmare information om kraven på villkorlighet.

Villkorlighetskraven på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt föreskrivna verksamhetskrav indelas i följande avsnitt som kallas för **specialsektorer**:

- klimat och miljö
- folkhälsa och växthälsa
- djurens välfärd

En del av villkorlighetskraven granskas i samband med besök på gården, en del av kraven kontrolleras vid dokumentkontrollen vintertid och en del av kraven kontrolleras förutom genom övervakning på plats även genom satellitövervakning. Iakttagandet av kraven på växttäckning vintertid övervakas i sin helhet med hjälp av satellituppföljning.

När det gäller en gård som är med i övervakningskörningen för villkorlighet måste man alltid kontrollera om den har jordbruksmark i sin besittning och betala ut något eller några areal- eller djurstöd som helt eller delvis finansieras av EU.

1.2 Anmälningar om försummelse till andra myndigheter

Observerade överträdelser av lagstiftningen anmäls så snart som möjligt efter kontrollen till de lagstiftningssansvariga myndigheterna med blankett 182 (finns i [Pikantti](#)). Till exempel överträdelser av nitratförordningen anmäls till kommunens miljöskyddsmyndighet och misstänkta försummelse av kraven för djurens välfärd till Livsmedelsverkets statsveterinär. Om det misstänks att djur sköts eller behandlas i strid med djurskyddslagen (247/1996) eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, ska observationerna omedelbart anmälas till den behöriga kommunal- eller länsveterinären eller till polisen. SA-området ska informeras om att ärendet har börjat utredas. En kopia av anmälan ska tas till livskraftscentralen.

Om man vid åkerövervakningen eller övervakningen av villkorligheten upptäcker en otestad spruta, ska försummelsen beskrivas grundligt och Livsmedelsverket ska underrättas om detta (tiina.koivula@ruokavirasto.fi) för att kunna påföra en eventuell påföljdsavgift för övervakningen av växtskyddsmedel.

¹ Förordning (EU) 2021/2116 artikel 84.1

² SRf 65/2023 13 §

Ett utlåtande om försummelse av nitratförordningen, vattenramdirektivet, habitatdirektivet eller fågeldirektivet kan begäras av den behöriga miljömyndigheten för bedömning av försummelsen.

1.3 Inspektionsrätt och rättigheter till jordbruksförvaltningens datasystem

Inspektionsrätt

Livskraftscentralerna har inspektionsrätt till jordbrukarstöden och i landskapet Åland har Statens ämbetsverk på Åland (nedan livskraftscentralen) inspektionsrätt till nationella stöd och EU:s direktstöd.³

Livskraftscentren och Livsmedelsverket har rätt att inspektera villkorligheten. Den behöriga miljömyndigheten har rätt att vid behov delta i kontrollen av nitratförordningen samt habitat- och fågeldirektivet. De behöriga miljömyndigheterna är Tillstånds- och tillsynsverket, livskraftscentralerna och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. På Åland är det Statens ämbetsverk på Åland och landskapsregeringen som har rätt att inspektera villkorligheten.

Myndigheterna som utför övervakning granskar att villkoren för beviljande och utbetalning av stöd uppfylls. Lagen om verkställighet av vissa av Europeiska unionens jordbruksstöd och vissa nationella jordbruksstöd (1334/2022) reglerar de rättigheter och det ansvar som tillkommer dem som deltar i övervakningen.

Vid övervakningen iakttas principerna för god förvaltning. En jävig person får inte utföra övervakning eller vara närvarande vid övervakningen⁴. En tjänstemans verksamhet ska vara oberoende och opartisk. I övervakningsuppgifterna ska förvaltningslagens bestämmelser om god förvaltning och jäv iakttas.

Vid sidan av nationell lagstiftning ställer budgetförordningen (EU, Euratom) 2024/2059 förpliktelser för att motarbeta och beakta intressekonflikter. En intressekonflikt föreligger om en person av familjeskäl, känslomässiga skäl, skäl som hänger samman med politisk eller nationell koppling, ekonomiskt intresse eller något annat direkt eller indirekt personligt intresse sätter en opartisk och objektiv tjänsteutövning på spel. En situation som betraktas som en intressekonflikt omfattar objektiva omständigheter som påverkar förtroendet för en persons oberoende och opartiskhet, även om intressekonflikten inte förverkligas eller personen i verkligheten inte skulle dra nytta av situationen.

Enligt artikel 61 i budgetförordningen får personer som deltar i kontrollerna inte utföra handlingar som kan leda till en konflikt mellan partens egenintresse och unionens intresse. Myndigheterna ska också vidta lämpliga åtgärder för att förhindra att intressekonflikt uppstår vid utförandet av uppgifter inom deras behörighet och för att åtgärda situationer som ur objektiv synvinkel kan uppfattas som en intressekonflikt.

Om en person vid kontrollen upptäcker att det föreligger risk för en intressekonflikt ska personen i fråga underrätta sin närmaste chef. Chefen bekräftar skriftligen om det är fråga om en intressekonflikt. Om en intressekonflikt konstateras ska den berörda nationella myndigheten säkerställa att personen i fråga avbryter all verksamhet i ärendet.

³ Lag 1334/2022 25 §

⁴ Lag 434/2003 27 och 28 §

Det är viktigt att uppmärksamma att en intressekonflikt i budgetförordningen är mer omfattande än begreppet jäv i den nationella förvaltningslagen. Alla andra skäl måste beaktas i det egna arbetet, så att det inte uppstår någon konflikt mellan de egna intressena och unionens intressen. Om det uppstår en situation där en intressekonflikt är möjlig ska man ta hänsyn till skillnaden mellan förfarandena. I en intressekonflikt räcker det inte att anmäla sig själv som jävig, utan det måste bekräftas av den närmaste chefen.

I avtalet om utbetalande organ mellan det utbetalande organet och livskraftscentralen har man beaktat kraven på förebyggande och hantering av intressekonflikter och jäv.⁵

Vid organiserandet av övervakningen av sådana gårdsbruksenheter som innehas av livskraftscentralens egen personal ska särskild uppmärksamhet fästas på att inspektörerna är ojäviga och obundna. Övervakningen av gårdsbruksenheter som görs av personer som kontrollerar jordbruksstöden ska utföras av en annan livskraftscentral. Detta krav gäller också de dokumentkontrollar vintertid som utförs utanför växtperioden.

I samband med övervakningsbesöket ska inspektören för stödtagaren visa fram ett tjänstekort eller någon annan handling som påvisar inspektionsrätten, såsom en fullmakt, om denne begär det. Livskraftscentralens tjänstekort visar inspektionsrätten. Den som utför övervakningar förutsätts sätta sig in i verkställandet av stödförvaltningen och delta i kontrollerna som ansvarig person för övervakningsgruppen.

Inspektionsbefogenheterna och fullmakten ska återkallas om missbruk framkommer. Missbruk ska anmälas till direktören för Livsmedelsverkets kontrollenhet för jordbrukarstöd.

Rättigheter till datasystemen

Uppgifterna för livskraftscentralens övervakningspersonal och de anställdas vikarier ska bestämmas i enlighet med avtalet om utbetalningsställe. Vid beviljandet av åtkomsträttigheter ska åtskiljandet av uppgifter beaktas.

De åtkomsträttigheter som livskraftscentralens anställda behöver söks elektroniskt från Systemet för åtkomstkontroll. Vid behov kan åtkomsträttigheterna sökas också för en annan livskraftscentralens område (t.ex. handräckning). Då förordas ansökan av sökandens egen chef, men Livsmedelsverkets användarstöd anhåller om tillstånd för godkännande av rättigheterna hos den livskraftscentral för vars område rättigheterna har sökts. Mer information om Åtkomstkontrollen och ansökan om rättigheter finns [i Pikantti](#).

Livskraftscentralen ska hålla åtkomsträttigheterna uppdaterade. Enhetens chef ska i Åtkomstkontrollen passivera åtkomsträttigheterna (eller användarnamnen) för sådana personer som på grund av sina arbetsuppgifter eller av andra orsaker inte längre har rätt till dem.

⁵ Meddelande från kommissionen: Riktlinjer för undvikande och hantering av intressekonflikter i enlighet med budgetförordningen (2021/C 121/01), [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409(01)&from=EN)

1.4 Möjligheter att ändra ansökan

Jordbrukaren kan ändra sin ansökan tills han eller hon underrättas om kontrollen. I vissa fall är det möjligt att återkalla stödet från skiftet även efter kontrollen, om inga försummelser har upptäckts under den. Närmare information om möjligheter till ändringar och återkallande finns i [ansökningsguiden för åkerstöd](#).

Möjligheten att göra ändringar avbryts vid det första kontaktförsöket, även om jordbrukaren inte svarar i telefonen den gången. Den första kontakten ska sparas på fliken Uppgifter om övervakningshändelsen som anmälningstidpunkt. Om man inte meddelar om övervakningen på förhand, upphör möjligheten att göra ändringar när tillsynsbesöket inleds. Uppgiften om att ett övervakningsbesök har inletts ska genast sparas på fliken Uppgifter om övervakningshändelsen.

1.5 Åkerövervakning och satellituppföljning

Vid åkerövervakningen granskas även de stödvillkor som följs upp med satellituppföljning på alla gårdar. Om resultatet av satellituppföljningen och resultatet av åkerövervakningen skiljer sig från varandra, betalas stöden enligt resultaten av övervakningen.

Innan anmälan om övervakningen görs kan begäran om utredning från satellituppföljningen komma till gårdarna på normalt sätt och jordbrukaren kan ändra sin ansökan och även skicka bildsvaret på normalt sätt. Den observation som gjorts vid övervakningen är dock avgörande även i denna situation, oberoende av om bildsvaret som skickats in med anledning av begäran om utredning har godkänts eller inte.

Om övervakningen anmäls efter att begäran om utredning av satellituppföljningen har kommit till gården, men jordbrukaren ännu inte har reagerat på den, är det inte längre möjligt att ändra ansökan. I det fallet är det inte obligatoriskt att skicka in ett bildsvar till begäran om utredning av satellituppföljning, men det är möjligt. Med tanke på utbetalningen av stödet har det ingen betydelse, eftersom stödet betalas ut utifrån de uppgifter som registrerats för övervakningskörningen.

Begäran om utredning av satellituppföljningen skickas inte längre till gårdarna efter att anmälan om övervakningen har gjorts.

I tabellen nedan listas övervakningsfrågor i anslutning till villkoren som följs upp med satellit och motsvarande kontroller. Utöver dessa följer man via satellit också upp att den växt som konstaterats motsvarar den som anmäls. När det gäller växten behöver satellituppföljningen inte beaktas vid övervakningen, utan den växt som konstaterats registreras vid övervakningen på normalt sätt.

För en del av skiftena skickas en begäran om utredning direkt utifrån ansökningsuppgifterna. De finns med i den här tabellen. För dessa skiften kontrolleras situationen vid tidpunkten för övervakningen. Kontrollerna är markerade med en asterisk i tabellen *)

	Övervakningsfråga	Motsvarande kontroll av satellituppföljningen
6.3	<i>Från vallen har det bärgats skörd, vallen har slagits eller förnyats senast 15.9.</i>	<i>Skörden av gräs- och vallfoderväxtlighet har bärgats eller växtbeståndet har slagits eller förnyats</i>

		<p><i>Gräs- och vallfoderväxtligheten har betats eller förnyats</i></p> <p><i>Utsädesvallen i kontrollerad produktion har skördats eller växtbeståndet har slagits</i></p> <p><i>Skörden av gräs- och vallfoderväxtlighet har bärgats eller växtbeståndet har slagits eller förnyats*)</i></p>
8.	<i>Skiftet har betats eller slagits senast 15.9</i>	<p><i>Växtligheten på grönrädan har slagits</i></p> <p><i>Grönrädans växtlighet har betats</i></p> <p><i>Skiftet med naturbete har betats</i></p> <p><i>Skiftet med naturbete har slagits</i></p> <p><i>Växtbeståndet i en skyddszon har slagits och tagits bort</i></p> <p><i>Växtbeståndet på en grönräda har betats</i></p>
9.	<i>Om det finns växtlighet på svart- eller stubbträda har den slagits senast 15.9.</i>	<p><i>Växtbeståndet på svartträdan har slagits eller tagits bort</i></p> <p><i>Växtbeståndet på stubbträda har slagits eller skiftet har bearbetats</i></p>
11.	<i>Skiftet har slagits eller betats enligt avtalsvillkoren senast 15.9.</i>	<p><i>Skiftet med naturbete har slagits</i></p> <p><i>Skiftet med naturbete har betats</i></p>
13.44	<i>Naturvårdsvallen har slagits vartannat år</i>	<p><i>Växtbeståndet på en naturvårdsvall har slagits eller betats minst vartannat år senast den 15 september.</i></p> <p><i>Växtligheten på naturvårdsvall har anlagts i år.</i></p>
13.5	<i>Växtligheten på naturvårdsvall har bevarats villkorsenligt</i>	<p><i>Naturvårdsvallens växtbestånd har bevarats fram till den 14 juli.</i></p> <p><i>Naturvårdsvallens växtbestånd har bevarats fram till den 31 augusti.</i></p>
13.46	<i>Gröngödslingsvallen har slagits vartannat år</i>	<p><i>Växtligheten på gröngödslingsvallen som omfattas av stödet för miljösystem har bärgats minst vartannat år senast 15.9.</i></p> <p><i>Växtligheten gröngödslingsvall inom stödet för miljösystem har anlagts i år.</i></p>

13.10	<i>Växtligheten på gröngödslingvall har bevarats villkorsenligt</i>	<i>Växtligheten i gröngödslingvallen som omfattas av miljösystemstödet har bevarats fram till 14.7.</i> <i>Växtligheten i gröngödslingvallen som omfattas av miljösystemstödet har bevarats fram till 31.8.</i>
13.18	<i>Växtligheten med mångfaldsväxter har bevarats till 15.9.</i>	<i>Växtbeståndet av mångfaldsväxter har bevarats fram till den 15 september</i>
13.19	<i>Växtligheten har slagits efter huvudsaklig blomning, ändå tidigast 1.8.</i>	<i>Växtbeståndet av mångfaldsväxter har slagits tidigast 1 augusti</i>
13.32	<i>Växtligheten på skyddszon har slagits och bärgats eller skyddszonen har betats senast 15.9.</i>	<i>Växtbeståndet i en skyddszon har slagits och tagits bort</i> <i>Skyddszonen är betad</i>
13.42	<i>Växtligheten på torvåkern har slagits och bärgats eller torvåkern har betats senast 15.9.</i>	<i>Vallen på torvåkern har slagits och tagits bort</i> <i>Vallen på torvåkern är betad</i>
21.	<i>Grästäckningen, som ska klippas, för fleråriga trädgårdsväxter är villkorsenlig</i>	<i>Täckningen med fleråriga trädgårdsväxter uppfyller villkoren *)</i>
193.	<i>Raderna eller mellanrummen mellan raderna av fleråriga trädgårdsväxter har täckts med tillräcklig täckning på de anmälda skiftena fram till skörden eller växtperiodens slut</i>	
195.	<i>Täckmaterialet för trädgårdsväxternas rader eller radmellanrum är villkorsenligt för fleråriga trädgårdsväxter</i>	

Villkor som ska följas upp med satellit året runt

Vissa villkor följs upp med satellit året runt. Om skiftet omfattas av någon av dessa övervakningsfrågor räcker det att villkoret granskas vid övervakningen och att man tar ställning till övervakningsfrågan enligt situationen vid övervakningstidpunkten.

Satellituppföljningen fortsätter dock året runt, så en begäran om utredning i ärendet för skiftet kan komma efter övervakningsbesöket. Begäran om utredning kan komma flera gånger. Om det gäller försummelse av ett krav på miniminivå på gården ska verifieringen av övervakningen hävas och försummelse registreras i övervakningsfrågan. Om det endast handlar om försummelse av villkorligheten behöver resultatet av övervakningen inte ändras. Gården förs till övervakningskörning antingen av Livsmedelsverket eller livskraftscen-tralen, på det sätt som beskrivs i avsnitt 18.1.

	Övervakningsfråga	Motsvarande kontroll av satellituppföljningen
13.39.	<i>Den mångåriga vallväxtligheten har bevarats på torvåkern från och med året då växtligheten grundades</i>	<i>Vallen på torvåkern har bevarats sedan anläggningsåret</i>

29.	<i>Stubb på jordbruksmark har inte bränts</i>	<i>Förbudet mot bränning av stubb har iakttagits</i>
44.	<i>Permanent gräsmark på Natura 2000-område har bevarats och har inte plöjts</i>	<i>Förbudet mot plöjning av permanent gräsmark i Natura 2000-området har iakttagits</i>

1.5.1 Hur ska man gå till väga om ett villkor som följs upp med satellit inte kan verifieras vid tidpunkten för övervakningen

Denna anvisning gäller inte villkor som följs upp med satellit året runt eller begäran om utredning som skickas utifrån ansökningsuppgifterna. I dessa registreras alltid situationen vid tidpunkten för tillsynen i övervakningsfrågan.

Om det villkor som ska följas upp med satellit ännu inte kan verifieras under övervakningsbesöket, det vill säga åtgärden ännu inte har genomförts och det fortfarande finns tid kvar för att genomförandet av åtgärden eller om den bevarandeperiod som krävs fortfarande pågår, kan man registrera statusen för övervakningsfrågan som *i skick* enligt det som beskrivs i föregående avsnitt. **Att villkoren uppfylls måste dock verifieras antingen via satellit, ett platsbundet fotografi eller ett terrängbesök.** I regel verifierar man att åtgärden har vidtagits via satellit, varvid man inte behöver återkomma till ärenden som är i skick senare under övervakningskörningen.

När resultaten av kontrollerna av satellituppföljningen i anslutning till slätter och skörd eller bevarande av växtligheten kommer i slutet av augusti och i september, läggs uppgifterna in i Qlik Sense-rapporten Kontroller av stödansökningar. I rapporten kan man välja vilka skiften som har övervakats.

I Stödtillämpningens övervakningsdel kan man kontrollera om det på gården som granskats finns någon begäran om utredning av satellituppföljningen som har fått avslag i satellituppföljningen. Sökvillkoret hittar man i filtret till sökresultaten, under Ansökningsuppgifter.

Observera att satellituppföljningens kontrollkoder skapas utifrån ansökningsuppgifterna. Om man vid övervakningen har delat jordbruksskiftet eller har konstaterat andra växter än de som anmälts för skiftet ska man alltid från fall till fall kontrollera om försummelsen av satellitövervakningen gäller det jordbruksskifte i övervakningen som har registrerats. Begäran om utredning av övervakningen behöver inte skickas om den kontroll som blivit röd utifrån observationerna övervakningen inte längre gäller skiftet.

- Om resultatet av kontrollen i anslutning till stödvillkoret är i skick behöver man inte be odlaren att skicka in ett platsbundet fotografi och det behövs heller inget terrängbesök. Svaret i skick på övervakningsfrågan är korrekt och behöver inte utredas ytterligare.
- Om resultatet av kontrollen i samband med satellituppföljningen är försummelse, ska en begäran om utredning av övervakningen skickas till skiftet, som jordbrukaren ska besvara med en bild. Bilden ska visa att den åtgärd som krävs har vidtagits eller att växtbeståndet har bevarats i enlighet med villkoren. Livskraftscentralen kan vid behov även göra ett nytt besök. Då ska det i anteckningarna om övervakningen tas en bild på skiftet av vilken det kan konstateras att villkoret har uppfyllts eller försumrats.

När det gäller de villkor som följs upp med satellit måste dock en begäran om utredning av övervakningen skickas i en situation då en annan växt har konstaterats på skiftet än den som anmälts och den konstaterade växten har ett annat krav än den som ursprungligen anmälts. Om till exempel ett jordbruksskifte som anmälts

som havre konstateras vara fodervall måste man säkerställa att kravet på slätter av fodervall iakttas. Om det vid övervakningen har konstaterats att det är en annan växt än den som anmälts på skiftet skapas inget resultat av satellituppföljningen för den nya växten och om skiftet ännu inte har slagits vid tidpunkten för övervakningen måste det säkerställas genom en begäran om utredning av övervakningen eller ett nytt terrängbesök.

Om övervakningsbesöket görs efter att de skiften för vilka en begäran om utredning har skickats har lagts in i rapporten men det fortfarande finns tid kvar att vidta åtgärden skickas en begäran om utredning av övervakningen av skiftet på normalt sätt, om exempelvis slätter inte har genomförts där.

Om övervakningsbesöket görs först efter att sista datumet i anslutning till villkoret har passerat (exempelvis slätter 15.9 eller bevarande av naturvårdsvall 31.8), registreras övervakningsfrågan på normalt sätt utifrån observationer som gjorts i terrängen. Om slätter av växtligheten inte har genomförts, registreras försumelse.

Om det till exempel finns anledning att misstänka att villkoret inte uppfylls kan begäran om utredning vid behov skickas även innan resultatet av satellituppföljningen har kommit.

1.6 Samarbetsområdenas roll vid övervakningen

Samarbetsområdets (SA-området) myndighet utför administrativa kontroller av alla ansökningar om jordbrukarstöd. SA-området ska till livskraftscentralen för övervakning anmäla de ansökningar där ett gårdsbesök krävs för att utreda en oklar omständighet.

SA-områdena utövar också administrativ tillsyn över kraven på villkorlighet. Om något krav på villkorlighet inte uppfylls på basis av ansökningsuppgifterna får gården genomgå en kontrollkörning, genom vilken samarbetsområdet fastställer påföljden för villkorligheten.

Besittningen av skiftet kontrolleras inte vid kontrollen på platsen. Om det vid gårdsbesöket framgår att skiftet inte är i den stödsökandes besittning ska kommunen underrättas om saken och kommunen inspekterar då besittningen av gårdens alla skiften.

Jordbrukaren kan få två typer av begäran om utredning: begäran om utredning av satellituppföljning och begäran om utredning av kontrollen. Både kommunerna och livskraftscentralerna kan behandla begäran om utredning av satellituppföljning, men svar på begäran om utredning får endast behandlas av livskraftscentralerna.

Den person som har tagit emot eller handlagt en gårds ansökan kan inte svara för övervakningen av gården. SA-området kan inte utföra ett övervakningsuppdrag som överförs till livskraftscentralen.

1.7 Övervakningsskyldighet och stickprov

Till kontroller på plats väljs gårdarna ut centraliserat genom stickprov som Livsmedelsverket har fastställt, som delas in i stickprov för åkerövervakning och villkorlighet.

- Urval för åkerövervakning: På den gård som valts ut för stickprovet granskas alla arealbaserade stöd som jordbrukaren har ansökt om i ansökan om åkerstöd för de skiften som är föremål för kontroll. Om det på gården upptäcks brister i iakttagandet av villkorligheten utökas övervakningen till att gälla det villkorlighetskrav där bristen observerades. Om arealen på gårdens jordbruksmark är högst 10 hektar behöver villkorligheten inte utvidgas.
- Stickprov rörande villkorlighet i samband med åkerövervakning: För de gårdar som tagits ut till stickprovet övervakas alla arealbaserade stöd som jordbrukaren har ansökt om. För gårdarna övervakas dessutom de krav som hänför sig till specialområdet "klimat och miljö" samt kraven på villkorlighet för växtskyddsmedel och/eller kraven på foder- och livsmedelshygien på växtproduktionsgårdar, i överensstämmelse med vilket urval gården är med i. Livsmedelsverkets linje för livsmedelskedjan ansvarar för urvalen av växtproduktionsgårdar för övervakning av foder och livsmedelshygien.

Urvalsgrunder

Gårdarna tas ut till övervakning genom både slumpmässigt och viktat urval. Vid slumpmässigt urval har var och en stödtagare samma sannolikhet att komma med i urvalet. Vid viktat urval betonas vissa egenskaper och kännetecken som har varit typiska på gårdar som tidigare har fått påföljder. Sådana gårdar har större sannolikhet att bli utvalda till övervakning.

I alla viktade urval används bland annat en statistisk analys av tidigare års övervakningsresultat som grund. Vid det viktade urvalet för åkerövervakningar och villkorlighet används en riskmodell som innebär att de gårdar som ska kontrolleras väljs ut med hjälp av statistisk analys. Även livskraftscentralerna kan genom sitt eget urval ta ut gårdar till antingen partiell övervakning eller övervakning av hela gården.

1.7.1 Livsmedelsverkets urval

Av de stödmottagare som lämnat in en ansökan om åkerstöd ska minst 0,1 procent övervakas på plats⁶. Villkorligheten ska kontrolleras hos minst 1 procent av alla stödtagare som ansöker om något av EU:s direkta stöd eller delfinansierat stöd⁶. För de gårdar där villkorligheten övervakas görs också åkerövervakning, så 2026 granskas sammanlagt cirka 2 procent av de gårdar som skickat in ansökan om åkerstöd. Kompletterande ytterligare urval kan göras, om övervakningsskyldigheterna för olika stöd inte uppfylls med de planerade urvalsmängderna.

Av gårdarna i urvalet för åkerövervakning övervakas 20–50 procent av urvalets gårdar slumpmässigt och 50–80 procent genom viktat urval. Procentandelarna granskas enligt stöd.⁷

Av gårdarna i urvalet för villkorlighet övervakas 20–40 procent av urvalets gårdar slumpmässigt och 60–80 procent genom viktat urval.⁸

Skyldigheten att övervaka villkorligheten ska höjas om betydande regelbrott upptäcks i iakttagandet av villkoren i de kontroller som gjorts på basis av slumpmässigt urval under de två föregående åren.⁹

⁶ SRf 266/2024 15 §

⁷ SRf 134/2023 15 §

⁸ SRf 65/2023 3 §

⁹ SRf 65/2023 4 §

I den riskmodell som används i åkerurvalen ingår bland annat följande faktorer, som antingen ökar eller minskar risken:

- 1) Antal grundvattensskiften
- 2) Areal med permanent gräsmark
- 3) Stor skillnad mellan basskiftenas omkrets och skiftenas sammanlagda areal
- 4) Gården har anmält trädgårdsväxter och rötternas kontakt med marken
- 5) Gården har basskiften vars jordart är torv
- 6) Gården har skiften vars växtkod har bytts minst två gånger
- 7) På gården vidtas en åtgärd för att främja cirkulär ekonomi
- 8) På gården vidtas åtgärden gröngödslingsvallar

I urvalet för villkorlighet i den riskmodell som används i åkerurvalen ingår bland annat följande faktorer, som antingen ökar eller minskar risken:

1. Totalt antal stöd som gården ansöker om
2. Gården har anmält träda eller naturvårdsvall minst 4 år i följd på samma basskifte
3. Gårdens jordbruksskiftens genomsnittliga areal
4. Stor skillnad mellan basskiftenas omkrets och skiftenas sammanlagda areal
5. Procentandelen spannmålsväxter som gården anmält av jordbruksarealen
6. Gården har basskiften vars jordart är torv
7. Gården har anmält nya röjningsskiften efter 2021
8. Gården har skiften där satellituppföljningens slutliga kontroll har ett rött resultat eller stödet har återkallats efter begäran om utredning

Nedan visas den planerade tidtabellen för urvalen. Om övervakningsskyldigheterna inte uppfylls i fråga om alla stöd efter dessa urval, utförs ytterligare urval i augusti. Uppfyllandet av skyldigheten granskas på hela landets nivå.

1. urvalet (slumpmässigt) senast 30.6
2. urvalet (viktat) senast 30.6
3. urvalet (slumpmässigt/viktat) kompletterande urval i augusti-september

Uppgifterna om de gårdar som tagits ut till övervakning är tillgängliga för livskraftscentralerna direkt efter att urvalen är klara.

SA-området ska utföra registreringarna av ansökningar om åkerstöd som lämnats in sent senast 16.6.

1.7.2 Livskraftscentralens eget urval

Livskraftscentralen kan genom eget urval ta ut gårdar till kontroll¹⁰. Till exempel de gårdar som kommit via angivelser kan vid behov tas ut till det egna urvalet. Gårdarna i det egna urvalet kan kontrolleras antingen helt eller delvis. För delvis övervakade gårdar kan man granska exempelvis ett enskilt skifte eller stöd villkor. Gårdarna som övervakats i sin helhet räknas in i övervakningsskyldigheten. Gårdarna som övervakats helt och delvis registreras på egna övervakningskörningar.

¹⁰ Lag 1334/2022 23 §

Försummelser av villkorligheten som observerats i samband med åkerövervakningen utvidgas till att omfatta den aktuella åkerövervakningskörningen (med undantag av kvalitetsutvärderingskörning). På övervakningskörningen för det egna urvalet för villkorlighet registreras de gårdar som har tagits ut till villkorlighetsövervakning till exempel på grund av angivelse. För gårdarna kontrolleras bara det försummade kravet. Gårdsbesöken ska avläggas före utgången av detta kalenderår. I kontrollen tas med alla skiften som berörs av det försummade kravet.

Utvidgade övervakningar av villkorlighet kan utföras också på administrativ väg (till exempel flyghavre eller brister i gödselstad), det vill säga kontrollen utförs utan gårdsbesök. Också då hänförs utvidgningen bara till det försummade kravet.

Om man är tvungen att korrigera avgränsningen av skiftena vid en korsgranskning av förvaltningens direkta skärning ska det göras genom övervakningskörning av det egna urvalet. Direkt vid RT-körningen orsakar korrigeringen ett applikationsfel.

De gårdar som granskats av EU:s organ (kommissionen, revisionsrätten) i samband med kontroller som riktat sig mot Finland registreras av livskraftscentralen på dess eget urval alltid när det vid kontrollerna upptäcks fel i arealer i eller iakttagandet av stödvillkor.

De helt övervakade gårdarna i det egna urvalet är belagda med betalningsförbud till dess att övervakningen är verifierad. Livskraftscentralen kan inte stryka en gård som registrerats på övervakningskörningen. Om gården felaktigt har registrerats på övervakningskörningen för det egna urvalet registreras läget som "inget att övervaka". Från övervakningsuppgifterna måste man också ta bort alla registreringar som inverkar på betalningen.

1.8 Kontroller på plats

Livskraftscentralerna ska genom gårdsbesök kontrollera alla gårdar och skiften som omfattas av urvalet för åkerövervakning. Åkerövervakningen kan påbörjas den 1.7.2026.

I fråga om miljöersättningen måste ett nytt besök avläggas om

- växtligheten på en skyddszon eller vallar på torvåkrar inte har slagits och/eller bärgats vid övervakningstidpunkten
- fånggrödan inte har såtts (om övervakningsbesöket görs före 15.8)
- marktäckningen för en trädgårdsväxt inte har placerats ut (om övervakningsbesöket görs före 31.7)

Ett förnyat besök kan ersättas med ett platsbundet fotografi som jordbrukaren skickat in. Fotografiet begärs genom att en begäran om utredning skickas till jordbrukaren från Stödtillämpningen. I begäran om utredning står det var fotografiet måste tas och inom vilken tidsfrist.

Alla åkerövervakningar ska vara utförda senast 15.11.2026. Det är bra om största delen av lokalerna har korrigerats på kartan före 1.10. Då får stödsökanden de rätta arealerna i höstanmälan.

Förskotten kan också betalas till de gårdar som står under tillsyn innan kontrollerna har slutförts. En förutsättning för slutbetalningar till gården är att övervakningen av gården har slutförts¹¹. Förskott betalas för nationella stöd, miljöersättning och ersättning för ekologisk produktion. För övriga stöd är alla utbetalningar slutbetalning. Att övervakningen av villkorlighet inte är slutförd inverkar inte på betalningen av stöd.

Körningarna av areal-korsgranskningarna är belagda med betalningsförbud för avgifterna våren 2027 tills kontrollen har säkerställts.

1.8.1 Användning av drönare vid övervakningen¹²

Utöver eller i stället för traditionella övervakningsmetoder kan man vid övervakningen använda nya tekniker såsom obemannade luftfarkoster (exempelvis drönare). Stödsökanden måste underrättas om att drönare används vid övervakningen. Underrättelsen görs i samband med anmälan om övervakning eller senast vid övervakningstillfället.

Drönare kan användas för att säkerställa några enskilda stöd villkor. Arealen av ett basskifte kan inte korrigeras på basis av ett drönarfoto. Jordbruksskiftenas gränser kan kontrolleras. Mätmetoden är då 13 (mätning från skärm).

När man vid övervakningen använder en obemannad luftfarkost är det den myndighet som arbetar under tjänsteansvar som har rätt att använda luftfarkosten vid övervakning. I samband med övervakningen måste man se till att personers rättigheter eller skydd för privatlivet eller annan sekretess inte äventyras, eftersom det till exempel kan vara möjligt att identifiera personer i det fotomaterial som tagits med hjälp av drönare. Personer eller fordon får inte gå att identifiera i fotografimaterialet och bilder av till exempel bostadsbyggnader får inte ingå i materialet.

Alla som använder kameraförsedda drönare måste registrera sig och oftast också avlägga åtminstone en nät-tentamen. Om du flyger en drönare ska du se till att de här sakerna är i sin ordning. På Traficoms webbplats kan du läsa mer i [instruktioner om att flyga med drönare \(på finska\)](#).

1.8.2 Dokumentering av övervakningsobservationer

Övervakningsobservationerna ska dokumenteras så att det går att spåra hur övervakningen framskrider.

- Ta en **allmän bild** av växtligheten på varje jordbruksskifte
 - o ta flera bilder om t.ex. skiftets storlek eller form inte möjliggör en tillräcklig vy med en bild
 - o komplettera bilden med text vid behov
 - o se till att bilden du tagit och tolkningen du gjort motsvarar varandra
- Ta en bild / bilder av växtligheten så att **växterna kan identifieras**
 - o osådda, icke-odlade ställen eller andra observationer
- Inkludera vid behov en **bild av utsädesblandningen e.d. som antecknats i skiftesbokföringen** i skiftesanteckningarna.

¹¹ Lag 1332/2022 9 §, Lag 1333/2022 11 §, Lag 1559/2001 24 a §

¹² Lag 1334/2022 24 §

- På så sätt kan iakttagandet av stödvillkoret lättare verifieras än enbart med en bild av växtbeståndet
- Ta en bild som stöder terrängobservationen **för att förtydliga anteckningarna**
- Ta bilderna i anteckningen så att **anteckningen har rätt placering och riktning**
 - lägg till bildens rätta placering och riktning senare, om positionering med surfplatta inte lyckas
- Komplettera också en allmän bild som tagits med en drönare med en bild där växterna är identifierbara
- Anteckna noggrant alla **motiveringar till observationer som orsakar påföljder**
- För nya besök ska man också göra skiftesspecifika anteckningar och ta bilder
- Bifoga dina anteckningar till arkivet

Alla uppgifter och observationer om kontrollbesöket sparas i Stödtillämpningen. Alla observationer som orsakar påföljder måste motiveras omsorgsfullt. På basis av de registrerade observationerna räknar Stödtillämpningen ut eventuella påföljder och inspektören kan i vissa fall vid behov ändra påföljden enligt beräkningen. Om påföljden ändras måste ändringen alltid motiveras i Stödtillämpningen. Också andra påföljder som är en bedömningsfråga måste motiveras.

Motiveringen är viktig också om det gäller ett gränsfall och inspektören i sin bedömning kommer fram till att det inte behövs någon påföljd. En sådan situation kan uppstå om målet för kravet inte äventyras (om du till exempel på skiftet funderar om där växer för mycket ogräs och kommer fram till att växtligheten alltjämt är godtagbar). Av motiveringen ska det framgå varför ingen påföljd ges.

Motiveringen skrivs som regel i fältet för tilläggsuppgifter som hör samman med övervakningsfrågan och därifrån går uppgiften också till det resultat av övervakningen som skickas till jordbrukaren. Försummelser av villkorligheten beskrivs dessutom i fältet för tilläggsuppgifter för kraven. Om motiveringstexten är mycket lång kan den också skrivas in i ett separat dokument och bifogas resultatet från övervakningen. Då kan den också ses av kommunen i arkivet när ett eventuellt beslut om återkrav fattas. I allmänhet räcker det inte bara med en skriftlig motivering, utan dessutom behövs ofta ett foto som stöder observationen. I resultatet ska det nämnas att bilderna kan ses i Viputjänsten.

När fotot tas med en mobil enhet, genom att använda Stödtillämpningens anteckningsverktyg, blir det i tillämpningen automatiskt en notering om platsen och riktningen där fotot togs. Om fotot inte tas med hjälp av det här anteckningsverktyget, kan lokaliseringssuppgiften läggas till manuellt i programmet efteråt. Om det saknas uppgifter om lokalisering måste fotot tas så att det går att hänföra till rätt ställe till exempel på basis av koordinaterna för en byggnad. Systemet kan till exempel på grund av en svag internetuppkoppling ibland sätta bilden i fel läge eller riktning. Kontrollera särskilt riktning- och positionssuppgifterna för de bilder som visas i Vipu och korrigera dem vid behov. Den försummelse som orsakar påföljden ska tydligt framgå av fotot. Foton som tagits med andra enheter kan fogas till Stödtillämpningens anteckning. Av övervakningskartans anteckning (foton och texter) kan man göra en pdf-utskrift som kan bifogas som bilaga till resultatet av övervakningen. I foton som valts till utskriften syns fotograferingstidpunkten och lokaliseringen. I anvisningen om registrering av åkerövervakningar i [Pikantti](#) finns instruktioner om hur man lägger till fotografier och gör en utskrift.

Till skiftesanteckningarna bifogas, utöver den bild som tagits i terrängen, en bild av den fröblandning som angetts i skiftesbokföringen eller motsvarande uppgifter, om det enligt stödvillkoren krävs att fröblandningens innehåll ska anges i skiftesbokföringen (till exempel åtgärder i anslutning till stödet för miljösystem). På så sätt kan iakttagandet av stödvillkoret lättare verifieras än enbart med en bild av växtbeståndet.

Det görs en anteckning över kontrollpunkter med en GPS-anordning som anger var skiftet har mätts för att informationen ska förmedlas till jordbrukaren.

Du kan välja de foton och anteckningar som du vill ska visas i Vipu. Om fotot eller anteckningen inte har lagts till för visning i Vipu syns de endast i Stödtillämpningen.

Informera jordbrukaren om fotograferingen och om att fotografier tas under övervakningen, men att bilderna endast är avsedda för myndighetsbruk. Se till att till exempel inga identifierbara personer eller registreringsplåtar syns på fotot.

Bildens placering och riktning ska korrigeras så korrekt som möjligt även om de inte har kunnat sparas i samband med att bilden togs.

1.8.3 Beaktande av väderförhållandena i övervakningen

Om växtligheten har misslyckats på grund av väderleksförhållandena, kan den ändå godkännas vid övervakningen. Då måste dock jordbrukaren kunna påvisa att skiftet har besåtts. I granskningen kan man dra nytta av exempelvis frökvitton, jordbrukarens bokföring och Essi. Vid övervakningen ska dessutom utredas om torkan eller vätan i området har varit sådan att växtligheten har kunnat bli förstörd. Man måste alltså kunna verifiera om den misslyckade växtligheten beror på vädret eller på jordbrukarens odlingsmetod. Väderobservationerna kan granskas enligt väderobservationsstation på Meteorologiska institutets webbplats <https://sv.ilmatieteenlaitos.fi/>.

Växtligheten kan också misslyckas av andra orsaker än väderförhållanden. Då måste man exempelvis utreda om odlaren har använt en tillräcklig mängd utsäde. De riktgivande utsädesmängderna för olika växter finns på återförsäljarnas webbplatser.

Om mängden utsäde har varit tillräcklig måste man ta ställning till om bearbetningen och sådden har gjorts på rätt sätt. Utsädesmängderna för växterna kan vara små, varvid exempelvis sådden måste göras omsorgsfullt. Växtligheten ska vara sådan att den uppfyller kravet för jordbruksverksamheten. Den kan endast nås med tillräcklig utsädesmängd och lämpliga odlingsåtgärder, exempelvis tillräcklig gödsling och växtskyddsåtgärder.

1.8.4 Beaktande av force majeure i övervakningen

Force majeure kan beaktas vid övervakningen om en fritt formulerad skriftlig anmälan har gjorts till SA-områdets eller livskraftscentralens eko- eller avtalshandläggare, och det anmälda oöverstigligen hindret är orsaken till att stödvillkoren inte kan uppfyllas. Ett meddelande om force majeure ska skriftligen lämnas till den behöriga myndigheten med bevis inom 15 arbetsdagar efter det att det blev möjligt att lämna meddelandet. Jordbrukarens meddelande arkiveras hos kommunen på ansökan på blankettärendet 950 och dess existens kan kontrolleras i det elektroniska arkivet före övervakningsbesöket. Om kommunen inte godkänner force majeure måste man bestämma lämpliga påföljder med anledning av att åtgärderna försumrats. Om force majeure har godkänts vid kommunen, godkänns växten i enlighet med ansökan för skiftet vid övervakningen. Som mellangröda godkänns också en anmäld mellangröda. I stödvillkoren registreras i regel *i skick*. I tilläggsuppgifterna måste man göra en anteckning om force majeure.

Force majeure eller en exceptionell omständighet kan inte beaktas i övervakningen om de inträffar efter övervakningen. Jordbrukaren kan inte heller åberopa force majeure genom att vakna till insikt först i samband med övervakningen, om force majeure har funnits redan före övervakningen och borde ha anmälts redan tidigare. Å andra sidan, om det ändå återstår 15 dagars anmälningstid under övervakningen, kan jordbrukaren göra anmälan. Force majeure bedöms alltid från fall till fall, och i bedömningen beaktas bland annat hindrets karaktär, dess inverkan på fullgörandet av skyldigheten samt situationen som helhet.

1.9 Förhindrande av övervakning

Om jordbrukaren i samband med anmälan om kontroll förhindrar utförandet av kontrollen, måste man göra klart för honom/henne att jordbrukarens ansökningar om stöd, förbindelser och avtal i så fall avslås.¹³ Till jordbrukaren skickas ett skriftligt meddelande (hörande) om förhindrande av kontroll och om de följder som detta orsakar. Anmälningsmallen finns i [Pikantti](#). För jordbrukaren ska reserveras en skälig frist att lämna in en utredning om saken och han eller hon ska underrättas om att underlåtelse att iaktta tidsfristen inte hindrar att ärendet avgörs¹⁴.

I utredningen kan jordbrukaren ge sitt samtycke till övervakning inom ramen för anmälningstiden. Två erfarna inspektörer ska då utses till inspektörer. Om gården är misstänkt för djurskydds- eller miljöförseelse bör övervakningsbesöket utföras utan dröjsmål. Vid behov kan handräckning anlitas, se avsnitt 3.1

Att förhindra gårdsbesöket orsakar inga separata påföljder, om övervakningen ändå går att utföra i ett senare skede. När påföljderna fastställs ska man noggrannare än vanligt bedöma om felet eventuellt är uppsåtligt och om bristerna eventuellt har rättats till efter meddelandet om övervakning.

Om jordbrukaren eller dennes representant förhindrar utförandet av kontroll på plats avslår kommunen stödansökningarna på livskraftscentralens begäran. Detta innebär att direkta arealstöd, kompensationsbidrag och nationella arealstöd¹⁵ inte beviljas under tillsynsåret. När det gäller miljöersättning, ekoavtal och miljöavtal återkrävs alla stöd som betalats under förbindelse-/avtalsperioden genom att gården registreras på övervakningskörningarna för retroaktiva påföljder. Om gården tidigare under förbindelse-/avtalsperioden har varit föremål för övervakning återkrävs stöden bara bakåt till övervakningsåret i fråga.

Om jordbrukaren förhindrar någon kontroll av villkorligheten går han eller hon miste om alla stöd där villkorlighet är ett krav (EU:s direktstöd och delfinansierade stöd). Om jordbrukaren har betalats förskott på stöd och kontrollen av de stödvillkor som ligger till grund för betalningen av förskott förhindras av en orsak som beror på jordbrukaren, måste det utbetalda förskottet återkrävas.

Spara i detta fall 'Objektet har inget att övervaka' på fliken övervakningshändelser. Gör en anteckning om att övervakningen förhindrats.

¹³ Lag 1334/2022 32 § 2 mom.

¹⁴ Lag 434/2003 33 §

¹⁵ Lag 1334/2032 32 §

The screenshot shows a web interface for monitoring control points. At the top, there are three tabs: 'Valvontakohteen valvontatapahtumat', 'Valvontatapahtumien tiedot', and 'Tarkastustapahtumat'. Below the tabs, there is a header for 'Valvontakohteen valvonnat vuonna 2018'. A table below this header has four columns: 'Valvontatapahtuma', 'Tilanne', 'Vastuutarkastaja', and 'Lisätoiminnot'. The first row in the table shows '6454 PELTOLOHKO RT (PINTA-ALA) 2018' in the first column, 'Aloitettu' in the second, 'Roininen Kirsi' in the third, and 'Kohteella ei valvottavaa' in the fourth. The 'Kohteella ei valvottavaa' cell is highlighted with a red border.

I samtliga situationer då inspektörens säkerhet upplevs som hotad ska kontrollen avbrytas.

1.10 Misstanke om brott

Inspektörens primära uppgift är att övervaka att stöd har beviljats på korrekta grunder. Vid kontrollen kan det ändå framkomma också omständigheter som tyder på brott. Om det i samband med kontrollen finns anledning att misstänka ett brott i anslutning till ansökan om stöd, ska inspektören omedelbart informera sin chef. Dessutom ska en anmälan om ärendet enligt anvisningarna för bedrägeribekämpning göras till Livsmedelsverket på adressen petostentorjunta@ruokavirasto.fi. Livskraftscentralen ska vid behov lämna in en begäran om förundersökning till polisen. Mer information om detta finns i [Livsmedelsverkets anvisningar](#)¹⁶ om bedrägeribekämpning.

Vid behov har inspektören lagt till tre övervakningsfrågor till övervakningskörningarna som läggs till för skiftet eller gården när man vid övervakningen bedömer om det kan handla om bedrägeri eller annat försök att kringgå bestämmelserna i skiftets verksamhet. Dessa övervakningsfrågor påverkar inte något stöd och de visas inte heller för jordbrukaren i resultatdokumentet för terrängsynen eller i Vipu. Om ingen begäran om utredning görs ska tillräckliga motiveringar anges i frågorna.

Med hjälp av de övervakningsfrågor som registrerats för jordbruksskiftet (189 eller 190) kan man för en eventuell begäran om utredning beräkna stödbeloppen per skifte och åtgärd. Stödbeloppen beräknas för de skiften på vars frågor försummelse har registrerats.

Rapporten finns på Qlik Sense under namnet "Misstanke om bedrägeri vid övervakning". Observera att om en försummelse registreras på gården utöver de skiftesspecifika försummelseerna även på den gårdsspecifika frågan 188, ger rapporten inte resultat per skifte utan endast per gård. Läs rapportens beskrivning innan du sparar övervakningsfrågorna.

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
188. (lägg till vid behov)	På gården har det inte observerats någon verksamhet som tyder på bedrägeri eller kringgående av bestämmelser	Fråga på gårdsnivå
189. (lägg till vid behov)	I odlingen på skiftet har det inte observerats någon verksamhet som tyder på bedrägeri eller kringgående av bestämmelser	Villkor som ska kontrolleras i terrängen på ett jordbruksskifte

¹⁶ Det utbetalande organets strategi för bedrägeribekämpning CAP27 (ärende nr 7320/03.04.10.00.02/2022), Genomförande av bedrägeribekämpning i uppgifter som utbetalande organ i anslutning till jordbrukarstöd (ärende nr 2965/03.00.00.01/2023)

190. (lägg till vid behov)	På skiftet har det inte observerats någon verksamhet som tyder på bedrägeri eller kringgående av bestämmelser	Villkor som ska kontrolleras på ett jordbruksskifte
----------------------------	---	---

1.10.1 Att ingripa i missbruk

Med missbruk avses alla oavsiktliga och avsiktliga handlingar som leder till att offentliga medel används i strid med det föreskrivna ändamålet. Med bedrägeri avses i detta sammanhang en misstanke om att missbruket har orsakats genom avsiktlig verksamhet vars syfte är att uppnå ekonomisk vinning eller orsaka ekonomisk skada på offentliga medel.

Närmare instruktioner om att ingripa i missbruk finns i de [anvisningar](#) som finns i Pikantti.

Ett bedrägeri kan vara till exempel subventionsbedrägeri eller förfalskning i dess olika former.

Subventionsbedrägeri¹⁷

Om någon

1. till den som beslutar om subventioner lämnar en oriktig uppgift om en omständighet som är ägnad att väsentligt påverka möjligheterna att få en subvention eller dess belopp eller villkoren för den eller hemlighåller en sådan omständighet, eller
2. inte meddelar en sådan förändring i förhållandena som väsentligt påverkar möjligheterna att få subventionen eller dess belopp eller villkoren för den och som mottagaren i samband med subventionsbeslutet eller annars särskilt har förpliktats att anmäla,

och därigenom bereder eller försöker bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning, skall han för *subventionsbedrägeri* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Grovt subventionsbedrägeri¹⁸

Om vid subventionsbedrägeri eftersträvas avsevärd vinning och bedrägeriet även bedömt som en helhet är grovt, kan gärningsmannen dömas till fängelse i minst fyra månader och högst fyra år för *grovt subventionsbedrägeri*.

Förfalskning¹⁹

Den som framställer en falsk handling eller annat bevismedel eller som förfalskar ett dylikt bevismedel för att användas som vilseledande bevis, eller såsom sådant bevis använder ett falskt eller förfalskat bevismedel, skall för förfalskning dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Försök är straffbart.

¹⁷ Lag 39/1889 29 kap. 5 §

¹⁸ Lag 29 kap. 6 §

¹⁹ Lag 33 kap. 1 §

Myndigheten ska ingripa i situationer med missbruk också ur bedrägeribekämpningssynvinkel. När det utöver en övervakningspåföljd för stödet och återkrav av stödet finns risk för att också påföras en straffrättslig påföljd, höjer det tröskeln för att vidta bedrägeriåtgärder.

Om stöd har betalats till för stort belopp eller utan grund, återkrävs det i vilket fall som helst oberoende av hur ärendet annars framskrider. Övervakningspåföljderna som hänför sig till stöd och återkrav av stöd är inget hinder för att inleda brottsmål och påföra straffrättsliga påföljder.

Exempel på situationer med missbruk:

- Den stödsökande förfalskar en handling
- Den stödsökande ansöker om ersättning för åtgärder som han eller hon inte ens kan genomföra och försöker därmed bereda sig ekonomisk vinning
- Den stödsökande ansöker om stöd för ett skifte som inte är i hans eller hennes besittning
- Den stödsökande anmäler annat än jordbruksmark i sin anmälan
- För att få högre stöd anmäler den stödsökande en annan gröda för ett skifte än den gröda som de facto såtts
- Den stödsökande lämnar avsiktligt bristfälliga stödansökningsuppgifter i syfte att få stöd
- Den stödsökande delar konstlat upp gården i syfte att få högre stöd eller undgå påföljder
- Den stödsökande svarar på begäran om utredning med en misstänkt eller otydlig bild

Checklista - kan det handla om ett brott

I den här checklistan har rekvisiten för subventionsbedrägeri delats in i delar. Checklistan kan användas som hjälp vid prövningen om det kan handla om ett brott. Ju fler frågor du besvarar med Ja, desto mer sannolikt hänvisar sökandens verksamhet till bedrägeri.

Sökandens åtgärd	Agerandets inverkan
Rekvisit för subventionsbedrägeri	
Sökanden har lämnat oriktig information till myndigheten i ansökan, anmälan eller vid övervakning	Lämnandet av informationen är ägnat att väsentligt inverka på mottagandet av stöd, stödbeloppet eller stöd villkoren
Sökanden har hemlighållit information för myndigheten i ansökan, anmälan eller vid övervakning	Hemlighållandet av informationen inverkar väsentligt på mottagandet av stöd, stödbeloppet eller stöd villkoren
Sökanden har underlåtit att meddela om ändringar i omständigheterna som han eller hon i samband med beslutet om beviljande är särskilt förpliktad att meddela	Underlåtelsen att meddela inverkar väsentligt på mottagandet av stöd, stödbeloppet eller stöd villkoren
Sökanden uppnår eller försöker uppnå ekonomisk vinning åt sig själv eller någon annan	Sökanden eller en annan aktör får mer stöd eller annan nytta än vad han/hon har rätt till
Rekvisit för grovt subventionsbedrägeri	
Sökanden eftersträvar betydande nytta	Den vinning som den sökande eftersträvar är minst

	10 000–20 000 euro
Sökandens gärning är som helhet betraktad grov	Sökanden har agerat planmässigt eller eftersträvar medvetet nytta

Anmälan om missbruk och eventuell begäran om utredning

När livskraftscentralen upptäcker missbruk görs en anmälan om missbruket inom organisationen enligt ämbetsverkets interna anvisningar. Livskraftscentralen ska utöver eventuella övervakningspåföljder också bedöma om det behöver göras en begäran om utredning till polisen på gärningsorten. Polisens uppgift är att utreda om brott har begåtts.

Tröskeln för att göra anmälan får inte vara alltför hög, så att gärningen blir utredd och bedömd av förundersöknings- och åklagarmyndigheterna och vid behov domstolen.²⁰

Uppsåtliga missbruk ska också anmälas till det utbetalande organet. Dessutom ska statliga myndigheter utan hinder av sekretessbestämmelserna och utan dröjsmål underrätta revisionsverket om sådant missbruk i verksamheten som riktar sig mot medel eller egendom som de förvaltar eller svarar för.²¹

Bedömning av uppsåt vid misstanke om bedrägeri

Uppkomsten av straffrättsligt ansvar för subventionsbedrägeri och därmed jämförbara brott förutsätter att den stödsökandes verksamhet är uppsåtlig. Enbart ett felaktigt förfarande eller verksamhet som strider mot stöd villkoren innebär inte som sådan ett brott, om inte förfarandet kan påvisas ha varit uppsåtligt. Därför är det i samband med misstankar om missbruk som observerats vid övervakningen också nödvändigt att bedöma verksamhetens uppsåtlighet så att man kan skilja mellan situationer som behandlas som administrativa påföljder och fall där det kan finnas skäl till en straffprocess.

Uppsåtligheten ska bedömas för att utreda om stödsökandens verksamhet har varit medveten och avsiktlig eller om det fel eller den brist som observerats beror på till exempel misstag, vårdslöshet eller bristfällig kompetens. Vid bedömningen av uppsåtligheten ska inspektören särskilt fästa uppmärksamhet vid om den stödsökande har varit medveten om stöd villkoret eller anmälningsskyldigheten och om sökanden trots detta har lämnat felaktiga eller bristfälliga uppgifter eller underlåtit att anmäla en väsentlig omständighet. Vid bedömningen kan man också beakta verksamhetens upprepning, planmässighet, givna utredningar samt om förfarandet är ägnat att ge sökanden ekonomisk nytta eller orsaka ekonomisk skada för offentliga medel.

Bedömningen av uppsåtlighet grundar sig alltid på en helhetsbedömning och tillgängliga bevis. Inspektören ska dokumentera observationer, utredningar och andra omständigheter som kan ha betydelse för bedömningen, såsom konflikter mellan ansökningsuppgifterna och terrängobservationerna, inkonsekventa eller föränderliga förklaringar samt handlingarnas eller bildmaterialets tillförlitlighet. Inspektörens uppgift är inte att lösa bevisfrågor i straffrättsligt hänseende, utan att identifiera och anteckna de omständigheter som kan ha betydelse i en senare förundersökning och bevisning. Den slutliga bedömningen av uppsåtlighet och

²⁰ Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om statens revisionsverk och till vissa lagar som har samband med den 39/2000 rd s. 28–29.

²¹ Lag 676/2000 16 §

tillhörande bevisfrågor ankommer på förundersöknings- och åklagarmyndigheterna samt vid behov på domstolen.

1.10.2 Djurskyddsbrott och djurskyddsförseelser

Om det finns skäl att misstänka att djurskyddsbestämmelserna inte har följts på den gård som övervakas ska livskraftscentralens inspektör omedelbart underrätta den behöriga tjänsteveterinären (kommunal- eller statsveterinären), hälsovårdsinspektören eller polisen om sina observationer och be att en djurskyddsinspektion utförs.²² Ett meddelande om att ärendet har börjat utredas ges till SA-området som ska följa upp att ärendet framskrider ända till lagakraftvunnen dom.

Ett djurhållningsförbud för en delaktig i gården eller en familjemedlem som bedriver företagsverksamhet med dem inverkar på hur djurbaserade stöd kan beviljas och utbetalas. Stöd betalas inte för den djurart som djurhållningsförbudet gäller under perioden mellan det år då brottet begicks och djurhållningsförbudet upphörde. Om djurstöd betalats innan djurhållningsförbudet infördes, återkrävs stöden från och med det år som brottet begicks.²³

1.11 Verifiering av övervakningsuppgifter och utbetalningar

Observationerna från övervakningar registreras i Stödtilämpningen. Övervakningen av frikopplat stöd för svin- och fjäderfåhushållning utförs i samband med åkerövervakningen och dess övervakningsobservationer registreras på körningen för åkerövervakning.

Verifieringen av övervakningsuppgifterna är en förutsättning för att ansökan ska kunna överföras till utbetalning när det gäller slutbetalningar av delfinansierade stöd och nationella djurstöd och alla betalningar av direktstöd och nationella arealstöd. SA-området kan inte heller skicka stödbeslutet förrän övervakningen är verifierad. Också oavslutad koordinering av villkorligheten förhindrar sändandet av stödbeslutet, men inte utbetalningen.

Övervakningen ska vara slutförd när den verifieras.

Det egna urvalets körning av delvis övervakade (8117), kvalitetsbedömningskörningar (8158 och 8159), stödberättigande körning på skiftet (8157) och terrängsynkörning (8172) behöver inte ha verifierats innan betalningarna skickas. Då måste man beakta att stödet går till gården i överensstämmelse med registreringsituationen vid den tidpunkt då betalningen plockades ut.

Verifiering av övervakningen:

Övervakningen verifieras av chefen eller någon annan erfaren och insatt person. Verifieraren kan inte heller vara delaktig i övervakningen.

Vid verifieringen går man igenom hela övervakningen. Vid verifieringen ska det säkerställas att observationerna har antecknats på behörigt sätt. Motiveringarna och anteckningarna har gjorts konsekvent så att

²² SRF 163/2023 24 §

²³ Lag 1334/2022 36 §

övervakningsförloppet och slutresultatet är tydliga för stödsökanden. Detta hjälper också om man blir tvungen att återgå till övervakningen senare, till exempel i samband med behandlingen av en begäran om omprövning eller i det skede då återkraven behandlas. Nedan listas några punkter som ska beaktas vid verifieringen:

- Tidpunkten för övervakningen och eventuella nya besök har registrerats korrekt
- Alla jordbruksskiften har kontrollerats och det finns ett fotografi / foton av dem som stöder övervakningsresultatet
- Bilder som är väsentliga med tanke på övervakningsresultatet har lagts ut i Vipu till stödsökandens påseende
- Skiftenas gränser motsvarar flygfotot och eventuella konflikter har motiverats
- Säkerställande av att alla påföljder är motiverade och att det också har gjorts en fotoanteckning om dem och att fotografiet är på rätt plats och rätt riktat
- Eventuella retroaktiva påföljder jämte motiveringar har sparats. Även utebliven retroaktivitet ska motiveras om areal har dragits av från skiftet
- Villkorligheten har utvidgats vid behov
- Övervakningens begäran om utredning har kvitterats färdigt och i motiveringarna har antecknats hur begäran om utredning har påverkat övervakningens resultat
- De handlingar som begärts för övervakningen har sparats i det elektroniska arkivet
- Skiftenas indelningar och passiveringar har gjorts i basskiftesadministrationen
- Om skiftet har ett rött resultat i satellituppföljningen har iakttagandet av villkoret säkerställts vid övervakningen
- Försummelser har bedömts enligt övervakningsanvisningarna
- Granskning av helheten så att jämlik behandling av stödsökande beaktas

Om övervakningen medför stora påföljder ska SA-området informeras om när observationerna från övervakningen har skickats till jordbrukaren och när tiden för hörande upphör. Då skickar SA-området stödbeslutet först efter det att tiden för hörande har gått ut. I Vipu ser jordbrukaren en aktuell stödberäkning, och därför syns också läget för registreringar som är på hälft.

OBS! Kalkyleringen beaktar de registrerade övervakningsuppgifterna också i det fall att *Inget att övervaka* har registrerats som gårdens övervakningssituation. Det vill säga om gården i misstag har registrerats till exempel på den egna övervakningskörningen och man därefter har registrerat *Inget att övervaka*, får ingenting som inverkar på stödbeloppet sparas i övervakningsuppgifterna.

1.12 Stödtillämpningens Qlik Sense-rapporter

I Stödtillämpningen kan man se ett flertal olika Qlik Sense-rapporter, varav en del hör samman med övervakning. QlikView har tagits ur bruk och har ersatts av Qlik Sense. En länk till rapportportalen Qlik Sense finns direkt under menyn Genvägar. Läs alltid texten i beskrivningen i rapporten innan du använder den, eftersom den ofta innehåller anvisningar om hur rapporten ska användas. För vissa rapporter finns det också en video med användarinstruktioner.

Krav på skyddsremsa – Basskiftesspecifik skyddsremsa

- På Krav på skyddsremsa-rapporten kan du se hur mycket skyddsremsa som enligt villkorligheten krävs för en gård eller ett skifte. När du har sparat övervakningsobservationerna kan du här också se hur stor skillnaden är mellan den skyddsremsa som krävs och den konstaterade.

Bredvidliggande_skiften – En bredvidliggande gårds skiften, som har korrigerats i samband med övervakningen

- Här kan du se en sammanställning av icke övervakade gårdars skiften som har blivit korrigerade i samband med övervakningen av någon gård. Kontrollera här om gården har fått mer än 10 ars arealskillnad. Om så är fallet ska du registrera gården på det egna urvalets körning av delvis övervakade gårdar, så att ett övervakningssammandrag och information om arealminskningen kan skickas till gården.

Gårdar som ska genomgå terrängsyn – Gårdar som har avtalsskiften 2060 tai 2061

- Rapporten visar alla gårdar som ansökt om avtal 2060 eller 2061 och vars avtalsskiften borde terrängsynas. Rapporten innehåller endast avtalsskiften.

Åskådliggör ändrade ansökningar

- Livskraftscentralerna kan gå in och kontrollera i rapporten om kommunen redan har gjort en ändringsanteckning om att övervakningen kan verifieras.

Status för handläggningen av gränskorrigeringar

- Rapporten innehåller skiften där odlarens gränskorrigering har avslagits i kommunen. Via ett separat val ser du om skiftet också är under övervakning. I resultattabellen anges också statusen för ändringsanteckningen. Livskraftscentralernas inspektörer kan kontrollera de skiften som är under övervakning, vars gränskorrigering har avslagits. Inspektörerna ska följa upp om kommunen redan har gjort en ändringsanteckning för dessa. Övervakningen kan slutföras först när ändringarna i ändringsanteckningen har beaktats i övervakningen.

Begäran om utredning av satellituppföljning

- Rapporten innehåller alla begäran om utredning som erhållits genom ansökningsuppgifterna och som skickats automatiskt via satellituppföljningen, deras tidsfrister, utredningsstatus och eventuella sista svarsdatum. Välj först om du ansöker om begäran om utredning av jordbruksskiften eller åtgärdsskiften. Först efter detta val visas resultaten i resultattabellen. I resultattabellen ser du i enlighet med dina val statusen och ämnena för begäran om utredning samt eventuella ursprungsväxter och bärgade växter genom valet av jordbruksskifte eller växttäckesslag genom valet av åtgärdsskifte.

Inspektionsberättelser

- Med övervakningens inspektionsberättelser kan man följa upp läget för alla de inspektionsberättelser som lämnas in via Stödtilämpningen. Berättelsen har två flikar, av vilka den första visar inspektionsberättelser som inte har skickats en enda gång (inte skickats per post) eller som har skickats minst en gång (har postats). På den andra fliken visas de gårdar för vilka åtgärder vidtagits genom en övervakningskörning efter att inspektionsberättelsen har skickats.

Uppföljning av övervakningssituationer

- På den här rapporten kan du följa med registreringsläget för övervakningarna till exempel enligt livskraftscentral eller enligt övervakningskörning. Rapporten innehåller också beräkningsanmärkningar om de gårdar som övervakas.

Villkorlighet

- Med villkorlighetsrapporten följer man upp situationen för villkorlighetsövervakningen, hur många krav som försumrats, försummelser per gård och situationen för koordineringen av villkorlighetskraven. Centralförvaltningen och livskraftscentralerna ser uppgifterna för hela landet i rapporten, samarbetsområdena ser uppgifterna för sitt eget område.

Observationer från åkerövervakningen

- Rapporten Observationer från åkerövervakningen innehåller övervakningsuppgifter om gårdar som övervakats under övervakningstiderna genom åkerövervakning, dokumentkontroll, övervakning av THC-halten i hampa och terrängsyner. Rapporten syns endast för centralförvaltningen och livskraftscentralernas övervakare.

Misstanke om bedrägeri vid övervakning

- I rapporten ser du de gårdar för vilka försummelse har registrerats i frågan om bedrägerimisstanke på skiftes- eller gårdsnivå. Rapporten syns endast för centralförvaltningen och livskraftscentralernas övervakare.

Retroaktiva arealfel

- I rapporten ser du om ett retroaktivt arealfel har registrerats för skiftet och hur mycket, för vilka år felet har registrerats och från vilken övervakning retroaktiviteten har uppstått.

1.13 Förvaring av övervakningshandlingarna och handlingarnas offentlighet

Alla övervakningshandlingar med bilagor arkiveras i Stödtillämpningens elektroniska arkiv. Arkiveringsanvisningarna finns i Pikantti: [anvisning för elektronisk arkivering av övervakningen](#) samt [allmän anvisning för arkivering](#). Övervakningsdokumenten är resultatet av övervakningen, eventuella promemorior och kartor som bifogats till resultatet. Åkerövervakningens checklista och näringsämnesbilaga är inte övervakningshandlingar som ska fogas till det elektroniska arkivet och de behöver inte arkiveras.

Övervakningsprotokollen är i regel offentliga handlingar. Protokollet blir offentligt när inspektören har undertecknat det²⁴. Övervakningshandlingarna är sekretessbelagda om utlämnandet av uppgiften skulle äventyra genomförandet av övervakningen eller orsaka skada för parterna²⁵. Mer information om övervakningshandlingarnas offentlighet ingår i offentlighetslagen (621/1999).

2 ANSÖKAN OM OMRÖVNING AV STÖDBESLUT

Den stödsökande får söka ändring i övervakningsresultatet genom att begära omprövning av det stödbeslut som SA-området har fattat. Omprövning begärs hos den behöriga livskraftscentralen med en skriftlig begäran

²⁴ Lag 621/1999 6 §

²⁵ Lag 621/1999 24 §

om omprövning inom 30 dagar från att ha tagit del av stödbeslutet. Omprövning av livskraftscentralens beslut får begäras hos den myndighet som fattat beslutet på det sätt som anges i förvaltningslagen.²⁶

Ändring i ett beslut som gäller begäran om omprövning får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Ändring som gäller jordbrukarstöd får sökas hos Tavastehus förvaltningsdomstol och ändring i beslut som Statens ämbetsverk på Åland har fattat får sökas hos Ålands förvaltningsdomstol. På ändringsökande i förvaltningsdomstolen tillämpas i övrigt lagen om rättegång i ²⁷förvaltningsärenden.

Förvaltningsdomstolens eller Ålands förvaltningsdomstols beslut får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden, det vill säga endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.²⁸

3 INSTRUKTIONER FÖR BESVÄRLIGA ÖVERVAKNINGSSITUATIONER

Syftet med instruktionerna är att förtydliga hur inspektörerna ska gå till väga i situationer där inspektörens säkerhet kan äventyras eller när inspektörer har blivit hotade under ett inspektionsbesök.

3.1 Anlitande av handräckning

Bestämmelser om anlitande av handräckning ingår i 25 § 5 mom. i lagen om verkställighet av vissa av Europeiska unionens jordbruksstöd och vissa nationella jordbruksstöd 1334/2022. Övervakning av sådana gårdsobjekt som på basis av SA-områdets anmälan eller livskraftscentralens eller en annan samarbetspartners tidigare erfarenheter har visat sig vara besvärliga kan utföras först när gården har blivit underrättad om övervakningen. Det är skäl att be SA-området om närmare uppgifter om gården så att inspektören i förväg kan bereda sig på hotfulla situationer. Inspektören kan också be polisen om uppgifter om situationen på gården i synnerhet i de fall där det kan antas uppstå problem vid övervakningen.

Handräckning ska begäras om det finns skäl att misstänka att inspektörens säkerhet äventyras under övervakningen på gården. Behovet av handräckning meddelas den lokala polisen. När det gäller så kallad icke brådskade handräckning är det skäl att kontakta polisen i god tid före kontrollbesöket, så att man tillsammans med polisen kan planera hur besöket ska genomföras.

Om det inte går att besöka gården på grund av hotelser, ska ett hörande om förhindrad kontroll och de eventuella påföljderna av detta sändas till jordbrukaren (se kap. 1.9).

²⁶ Lag 1334/2022 54 §

²⁷ Lag 808/2019

²⁸ Lag 1334/2022 54 § och lag 808/2019

3.2 Beredskap och handling i problemsituationer

Vid livskraftscentralen bör man redan i början av inspektionsperioden komma överens om gemensamma handlingsätt under inspektionsbesök.

Inspektionsuppdragen utförs i regel i par. Med hänsyn till övervakningsuppgiftens karaktär, inspektörens erfarenhet, tidtabellerna för uppgifterna etc. kan inspektioner också utföras av en enda inspektör. Livskraftscentralen ska alltid ha vetskap om när och var ett inspektionsbesök avläggs.

En kontroll på gården kan alltid avbrytas antingen helt eller delvis (t.ex. kontroll av handlingar i ett senare skede som förfarande med hörande), om inspektörerna hotas eller om de upplever att kontrollsituationen är hotfull. En anmälan om hotelsen görs omedelbart till polisen och övervakningschefen eller dennes chef kontaktas. Över kontrollbesökets förlopp uppgörs en promemoria och i den noteras orsakerna till att kontrollbesöket avbrutits, platsen för händelserna, tidpunkten och samtliga som deltagit.

Livskraftscentralens mer exakta interna anvisningar kan följas då man gör begäran om förundersökning. Hotande av myndighet är en tillräcklig grund för anmälan om förundersökning.

Inspektören upprättar ett övervakningsresultat också över ett avbrutet kontrollbesök. Av protokollet ska framgå att övervakningen har avbrutits på gården av orsaker som beror på jordbrukaren/dennes representant. Över orsakerna till avbrottet och händelserna upprättas en promemoria som fogas som bilaga till protokollet. I fråga om alla avbrutna övervakningar ska inspektören komma överens med sin chef om de metoder som kan användas för att utan dröjsmål slutföra kontrollen.

Efter att en hotfull situation har uppstått på gården informeras direktören för Livsmedelsverkets kontrollenhet för jordbrukarstöd.

FÖRBEREDELSE INFÖR GÅRDSBESÖKET

4 ÖVERVAKNINGSKÖRNINGAR OCH STÖD SOM SKA KONTROLLERAS

Tabell 1. Körningar för övervakning av hela gården 2026.

Körningsnummer	Namn	Körningsgrund
8100	Åkerövervakning 2026, slumpmässigt urval	slumpmässigt
8101	Åkerövervakning 2026 (inkl. villkorlighet för åker), slumpmässigt urval	slumpmässigt
8102	Åkerövervakning 2026 (inkl. villkorlighet för foder- och livsmedelshygien), slumpmässigt urval	slumpmässigt
8103	Åkerövervakning 2026 (inkl. villkorlighet för åker samt foder- och livsmedelshygien), slumpmässigt urval	slumpmässigt
8104	Åkerövervakning 2026, viktat urval	viktat
8105	Åkerövervakning 2026 (inkl. villkorlighet för åker), viktat urval	viktat
8106	Åkerövervakning 2026 (inkl. villkorlighet för foder- och livsmedelshygien), viktat urval	viktat
8107	Åkerövervakning 2026 (inkl. villkorlighet för åker samt foder- och livsmedelshygien), viktat urval	viktat

Tabell 2. Kontrollkörningar av det egna urvalet år 2026.

Körningsnummer	Namn	Körningsgrund
8116	Åkerövervakning 2026, eget urval (helt övervakade)	eget urval
8117	Åkerövervakning 2026, eget urval (delvis övervakade)	eget urval, delvis övervakad
8118	Villkorlighet (åker samt foder- och livsmedelshygien) 2026, eget urval	eget urval, delvis övervakad
8119	Villkorlighet (åker samt foder- och livsmedelshygien) 2026, administrativ utvidgning	administrativ utvidgning
8129	Dokumentkontroll vintertid 2026, (villkorlighet), eget urval	eget urval, delvis övervakad
8128	Dokumentkontroll vintertid 2026, eget urval	eget urval

Tabell 3. Övriga kontrollkörningar år 2026.

Körningsnummer	Namn	Körningsgrund
8124	Dokumentkontroll vintertid 2026	slumpmässigt
8126	Dokumentkontroll vintertid 2026	viktat
8125	Dokumentkontroll vintertid 2026 (inkl. villkorlighet)	slumpmässigt
8127	Dokumentkontroll vintertid 2026 (inkl. villkorlighet)	viktat

8149	Återkrav 2025 p.g.a. 2026 års övervakning	eget urval, delvis övervakad
8150	Återkrav 2024 p.g.a. 2026 års övervakning	eget urval, delvis övervakad
8151	Återkrav 2023 p.g.a. 2026 års övervakning	eget urval, delvis övervakad
8152	Återkrav 2022 p.g.a. 2026 års övervakning	eget urval, delvis övervakad
8176	Administrativ kontroll av villkorligheten 2026	administrativ kontroll
8177	Administrativ kontroll av minimikravet för marktäckning enligt villkorligheten 2026	administrativ kontroll
8172	Miljöavtalens terrängsyner 2026.	administrativ kontroll
8173	Ettåriga åtgärder i miljöavtal 2026	administrativ kontroll

Tabell 4. Kontrollkörningar i anslutning till satellituppföljning år 2026.

Körningsnummer	Namn	Körningsgrund
8157	Skiftets stödberättigande 2026	administrativ kontroll
8161	Satellitövervakning av villkorligheten 2026 (växttäck)	administrativ kontroll
8162	Satellitövervakningen av villkorligheten 2026	administrativ kontroll
8158	Kvalitetsbedömning 2026	kvalitetsbedömning

Det finns separata anvisningar för inspektioner i anslutning till satellituppföljning och de behandlas inte i anvisningen om åkerövervakning.

Livskraftscentralen ska kontrollera alla skiften som är i övervakningskörning. Kontrollen gäller alla stöd som söks för skiftet. Att villkoren för villkorlighet följs övervakas på de gårdar som valts ut för urvalet rörande villkorlighet. Anvisningar för övervakningen av foder- och livsmedelshygienen finns inte i denna anvisning, utan i **Pikantti**.

I samband med åkerövervakningen övervakas också från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfä-hushållning (stödtyperna 1611 och 1721), om en gård som valts ut för åkerövervakning har ansökt om stödet i fråga.

5 FÖRBEREDELSE INFÖR GÅRDSBESÖKET OCH ÖVERVAKNINGSRISULTAT

Före gårdsbesöket ska livskraftscentralen gå igenom gårdens ansökningshandlingar (finns att få i det elektroniska arkivet) samt eventuella miljöavtal. Om inspektören upptäcker fel i registreringarna måste han eller hon kontakta kommunen för korrigerande av felet. Ändringsnoteringar som gjorts i ansökningarna på kommunens initiativ måste vara vederbörligt dokumenterade.

Alla stöd och skiften i åkerstödsansökningar som lämnats in på papper ska vara registrerade och kontrollen av registreringen utförd vid samarbetsområdet innan de villkor som ska övervakas på gården går att skapa i Stödtillämpningen och checklistan kan skrivas ut. De gårdar som är föremål för övervakning och som har lämnat in åkerstödsansökan på papper kan du söka fram med sökfiltren i Stödtillämpningens övervakningsdel. Endast en försenad ansökan kan lämnas in på papper.

5.1 Frågor som ska utredas före gårdsbesöket

Allmänna

- Har gården skiften som gränsar till vattendrag
- Gränserna för Naturaområden och andra naturskyddsområden
- Landskapselement som omfattas av villkorlighetens förvaringsskyldighet
- Har gården skiften eller delar av skiften vars lutning är större än 15 procent (Åland större än 10 procent) (nivån i Stödtillämpningens kartavschnitt)
- Har gården lämnat in anmälan om force majeure (blankettärende 950)
- Har gården skiften som ska mätas med GPS på basis av kartmaterialet.
- Har gården skiften med villkorlighetskrav på odling av vall

Gårdar där övervakning av villkorligheten sker

- Finns gården med i flyghavreregistret och har jordbrukaren gjort anmälan om flyghavre på skiftena
- djurantalet

Miljöersättning

- Vilka åtgärder jordbrukaren har valt, vilka uppgifter som finns tillgängliga om dem i stödsansökan och vilka brister i stödvillkoren som tidigare har konstaterats
- Hur jordbrukaren har genomfört reglerbar dränering, återanvändning av torrlägningsvatten eller underbevattning (dikeskarta i det elektroniska arkivet)

Miljöavtal

- Övervakningen av avtalen påbörjas efter mitten av augusti så att effekterna av skötselåtgärderna är synliga
- Läget för den administrativa kontrollen i anslutning till avtalshandläggningen, det vill säga terrängsynen på den gård som övervakas, ska utredas av avtalshandläggaren
- I skötselplanen som finns i arkivet finns skiftesspecifika skötselåtgärder som gården ska följa

Innan man beger sig till åkern är det skäl att ta reda på om växtskyddsbesprutningar har utförts nyligen på gården, till exempel på kontrollagens morgon. Om skiftena har besprutats, utför kontrollen så att du inte exponeras för växtskyddsmedel. Vid behov kan övervakningen av besprutade skiften flyttas till en senare tidpunkt.

5.2 Anmälan om övervakning och övervakningsbesök

Anmälan om övervakning

Underrättelse om kontroller på plats får ges på förhand förutsatt att syftet med kontrollen inte äventyras²⁹. Övervakningsdatumet går att jämka om jordbrukaren är förhindrad på grund av ett särskilt skäl, såsom en nära anhörigs död eller bemärkelsedag. Underrättelsen ska ges med så kort varsel som möjligt, högst 14 dagar. Det rekommenderas att underrättelse om övervakning ges högst 48 timmar före kontrollen på plats. Underrättelse om kontroll av villkorligheten på plats får inte ges på förhand om det krävs enligt den lagstiftning som tillämpas på villkorligheten.

Avsikten med förhandsanmälan är att säkerställa att jordbrukaren eller dennes företrädare kan delta i kontrollen om de så önskar. Om jordbrukaren eller dennes företrädare inte är på plats trots anmälan, utförs kontrollen vid den uppgivna tidpunkten. Djurstallar eller andra produktionsbyggnader får dock inte besökas utan att jordbrukaren är med eller har gett tillstånd till besöket. Med jordbrukare avses i detta sammanhang den person som lämnat in ansökan eller dennes make. Som deras befullmäktigade kan godkännas en person som företer en skriftlig fullmakt eller som jordbrukaren i början av kontrollen muntligen meddelar att representerar jordbrukaren.

Jordbrukaren får inte annullera stöd eller ändra ansökan efter det att han/hon blivit underrättad om övervakningen.³⁰ Undantag är följande fall:

- 1) skiften för vilka en åtgärd med fånggrödor har anmälts. För dessa kan ersättningen för åtgärden återkallas fram till sista datum för sådd av fånggröda, det vill säga den 15.8.
- 2) skiften för vilka en mellangröda har anmälts, men som inte sås till exempel på grund av väderleksförhållanden. Anmälan om mellangröda kan återkallas.

Återkallande av stöd ska anmälas till kommunen med en fritt formulerad skriftlig anmälan.

I Stödtillämpningen registreras tidpunkten för anmälan och vem som tog emot anmälan. I samband med anmälan ska inspektören nämna vilka handlingar jordbrukaren kan ta fram färdigt inför besöket. De uppgifter som ska kontrolleras vid gårdsbesöket kan också tas fram i datasystemen.

Tidpunkten för anmälan om övervakning ska sparas i Stödtillämpningen omedelbart när man ringer jordbrukaren, eftersom tidpunkten för anmälan låser möjligheten att göra ändringar i Viputjänsten.

OBS! Tidpunkten för anmälan ska sparas direkt i samband med det första samtalet, även om odlaren inte svarar i telefonen. Den tidpunkt då odlaren har kontaktats kan skrivas in i tilläggsuppgifterna på fliken Uppgifter om övervakningshändelsen.

²⁹ Lag 1332/2022 32 §

³⁰Förordning (EU) nr 1173/2022 artikel 7, Lag 1334/2022 14 §

Om övervakningsbesöket görs oanmält låses ändringsmöjligheten i Vipu genom att tidpunkten då terrängbesöket inleds registreras. Därför ska tidpunkten för inledandet registreras direkt när övervakningsbesöket påbörjas.

Övervakningsbesök

Vid övervakning på plats ska inspektören berätta följande för jordbrukaren eller dennes representant:

- syftet med övervakningen
- gårdens urvalsgrund (slumpmässigt/viktat/eget urval) och de faktorer som kan ha inverkat på att gården kom med i övervakningen på basis av viktat urval
- vilka metoder och hjälpmedel som använts samt mätnoggrannheten för den metod som använts för att mäta upp skiftena
- vilka observationer som gjordes vid övervakningen och hur de eventuellt inverkar på det stöd som ska betalas
- att övervakningsresultatet inverkar på SA-områdets stödbeslut i vilket jordbrukaren får söka ändring genom begäran om omprövning
- att övervakningsanvisningen finns att få på Livsmedelsverkets webbplats och att övervakningsmetoderna och påföljderna har utretts närmare i den.

Namnen på de parter som varit närvarande vid kontrollen och deras medhjälpare registreras i Stödtillämpningen. Likaså måste det antecknas om jordbrukaren eller dennes företrädare inte var på plats när kontrollen utfördes. En av jordbrukaren befullmäktigad medhjälpare kan närvara vid kontrollen även om jordbrukaren själv deltar. Om det från jordbrukarens sida deltar flera personer i kontrollen måste det klarläggas vem som är den egentliga företrädaren för gården.

Ett övervakningsbesök kan pågå i flera dagar. Ett övervakningsbesök omfattar en inspektion av gårdens alla skiften som är under övervakning. Ett återbesök registreras när man kontrollerar ett ärende som inte kan kontrolleras vid det egentliga övervakningsbesöket.

5.3 Övervakningsresultat som skickas till jordbrukaren

Övervakningsresultatet som skickas till jordbrukaren är en sammanställning av de villkor som granskats vid övervakningen och de observationer som gjorts samt arealerna. Om övervakning av villkorlighet har utförts, ingår också en bedömning av försummelsen i den. Av övervakningsresultatet framgår inga konsekvenser i euro för stöden, utan de kan ses i stödbeslutet för respektive stöd.

Av övervakningens resultat framgår följande³¹:

- 1) stöd som varit föremål för granskning
- 2) personer som varit närvarande
- 3) urvalsgrund som lett till övervakningen
- 4) om jordbrukaren meddelades på förhand och när anmälan gjordes
- 5) kontrollerade stödvillkor och krav på minimivå
- 6) kontrollerade jordbruksskiften och resultat av arealmätningar

³¹ Lag 1334/2022 20 §

7) observationer och försummelse som gjorts vid övervakningen

Om fotografierna används som motivering till påföljderna eller om det görs ändringar i skiftens gränser i övervakningen, anges under *Tilläggsuppgifter för stödsökande* på fliken *Uppgifter om övervakningshändelsen* att bilderna och kartorna kan ses i Viputjänsten. Här kan man också anteckna andra uppgifter som inte är kopplade till någon försummelse eller något jordbruksskifte.

Inspektören undertecknar resultatet av övervakningen maskinellt och skickar den till jordbrukaren i enlighet med förvaltningslagen utan oskäligt dröjsmål. Om gården övervakas för villkorlighet ska resultatet i regel upprättas inom tre månader från gårdsbesöket³².

Resultatet av åkerövervakningen skickas till jordbrukaren för kännedom och för hörande. En jordbrukare som deltagit i kontrollen eller dennes företrädare ska ges möjlighet att notera och underteckna åsikter om kontrollen³³. Jordbrukaren kan skicka sin utredning med post eller e-post. Utredningen som jordbrukaren skickat bifogas som bilaga till resultatet i det elektroniska arkivet.

Om jordbrukaren inte har några kommentarer är det inte nödvändigt att skicka in någon utredning. Avsaknad av underskrift är inget hinder för en fortsatt handläggning av ärendet. Jordbrukarens underskrift på inspektionsberättelsen undanröjer inte jordbrukarens rätt att söka ändring i det slutliga stödbeslutet. Livskraftscen-
trens observationer som antecknats på inspektionsberättelsen är bindande för SA-området vid fattandet av ett omprövningsbart avgörande.

Över korsgranskningen av administrationens direkta nedskärning skickas ingen inspektionsberättelse, utan de ändrade arealerna kan ses i Viputjänsten. Om jordbrukaren har skiften vid en korsgranskning av förvaltningens direkta nedskärning, ska jordbrukaren underrättas om detta via sms.

6 ÖVERVAKNINGSKARTOR

Vid övervakningen ska i första hand de kartor som finns tillgängliga i Stödtillämpningen användas. Också annat kartmaterial samt satellit- och flygfotomaterial på motsvarande nivå får användas som hjälp vid övervakningen.³⁴

[I Åkerskiftesregistrets rapportportal](#) finns fortfarande övervakningskartor från tidigare år.

Skiften som digitaliseras

Livskraftscen-
trens centralen kan se gårdens skiften som är under digitalisering i uppgifterna om gården i Stödtillämpningen.

³² SRf 65/2023 9 §

³³ Lag 1334/2022 30 §

³⁴ SRf 134/2023 16 §

AREALÖVERVAKNING

7 JORDBRUKSMARK

Skiftet måste vara jordbruksmark³⁵. Kravet gäller också nyröjningar. För att skiftet ska vara jordbruksmark måste det vara odlingsbart. Med odlingsbarhet menas att man på de nya skiftena har vidtagit normala istånd-sättningsåtgärder som krävs för jordbruk och aktivt ser till att gamla skiften är i odlingskick. På skiftet måste man kunna så odlingsgröda senast 30 juni. Jordbruksmarken måste vara täckt av mark. Det innebär bland annat att jordbruksmarken inte regelbundet kan vara under vatten, det vill säga att den inte är full av sump och leråker. Skiftet eller en del av det kan inte vara så vått att man inte kan vidta normala jordbruksåtgärder. Inte heller bergsområden eller stenfält betraktas som marktäckta områden.

På jordbruksmark får det inte finnas träd som inte är produktionsväxter. Undantag till detta är träd som godkänns på arealen för permanent gräsmark, vindskyddsplanteringar enligt villkoren samt träd och buskar som är godkända i diken som är högst 1,5 meter höga.

Jordbruksmark är inte till exempel pågående röjningar, myrar, parker, rekreations- eller gårdsområden, rast-gårdar, produktionsarealer för barrväxter, områden, stenfält, berg eller andra motsvarande områden där det växer skogsmarkväxter.

Jordbruksmarken består av åkerareal, areal med permanenta grödor och areal med permanent gräsmark.

Åkerareal

Med åkerareal avses ett skifte där det odlas odlingsväxter eller gräs- och vallfoderväxter som funnits högst 7 år på samma plats. Också trädor ingår i åkerarealen, bortsett från grönräda (vall och äng), som ändras till permanent gräsmark efter att ha funnits över 7 år på samma plats. Skyddszonerna är åkerareal, även om de har varit på vall i över 7 år.

Areal med permanenta grödor

Med permanenta grödor avses ett skifte där det växer grödor som inte ingår i växtföljden och som odlas i minst 5 års tid och ger upprepade skördar. Sådana grödor är till exempel fruktträd, bärbuskar och prydnads-växter. En exakt lista över permanenta grödor ingår i ansökningsguiden.

Areal med permanent gräsmark

Permanent gräsmark är ett skifte som utnyttjas till att odla gräs- eller vallfoderväxter naturligt (självsådd) eller genom odling (insådd) på samma plats under 7 år eller mer. En notering om permanent gräsmark anges för ett skifte när skiftet 7 år i rad har anmälts för gräs- och vallfoderväxter som ackumulerar gräsmarksår eller en växtkod som alltid är permanent gräsmark (naturbete och naturäng samt miljöavtalsareal, permanent gräsmark). En exakt lista över grödor som beaktas vid uträknandet av permanenta gräsmarker ingår i ansök-ningsguiden. Arealer som tidigare blivit permanent gräsmark förblir permanent gräsmark 2026, om gräs- och vallfoderväxter fortfarande odlas på dem.

³⁵ Förordning (EU) nr 2115/2021 4 art., Lag 1332/2022 2 §, Lag 1333/2022 2 §, Srf 77/2023 4 §

På ett jordbruksskifte som är permanent gräsmark får det växa högst 50 träd/ha.³⁶ Som träd betraktas minst 4 m höga växter med vedstam och trädlika buskar med topp. Enen betraktas som ett träd även om den är under 4 m hög. Träden ska vara utspridda på skiftet. Inget exakt antal meter för det inbördes avståndet mellan träden finns föreskrivet. Träden ska ändå växa så glest att de inte hindrar utförandet av sedvanliga jordbruksåtgärder, exempelvis slåtter. Trädgrupperna måste digitaliseras bort från basskiftets areal.

Utöver spridda träd får det på jordbruksskiftet för permanent gräsmark finnas enstaka lövbuskar och plantor av lövträd som lämpar sig som föda för produktionsdjur eller som växer i små grupper.

Om det på skiftet växer träd och/eller lövbuskar måste över 50 % av jordbruksskiftets areal ändå bestå av gräsväxter eller vallfoderväxter.

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
185.	<i>På skiftet växer utspritt högst 50 träd/ha och över 50 procent av skiftets växtbestånd består av gräs- och vallfoderväxter. Lövbuskar förekommer enskilt eller i små grupper.</i>	Kontroll i terrängen

Det är bra att räkna skiftets största godkända trädantal i förhand. Största godkända trädantalet fås när skiftets areal (i hektar) multipliceras med 50.

Exempel: Skiftets areal är 0,50 ha: största godkända trädantal är $50 \cdot 0,5 = 25$ träd

Om det verkar vara tillräckligt få träd utspritt på skiftet bör du räkna träden för att vara säker. Handlägg trädantalet du räknat i Stödtillämpningen. Om det är tydligt att det är för många träd behöver de inte räknas. Handlägg då en kommentar om saken som skiftets tilläggsinformation.

7.1 Bas- och jordbruksskifte

Basskifte³⁷

Ett basskifte är ett geografiskt enhetligt område som samtidigt innehas av endast en stödsökande. Besittning av ett basskifte kan innehas av flera stödsökande, om det är fråga om ett samfällt bruk.

Basskiftet begränsas av

- 1) gränsen för kommunen, stödområdet eller äganderätten
- 2) vattendrag eller havsområde
- 3) markanvändningsslag
- 4) ersättningsberättigade
- 5) kantdike
- 6) permanent väg
- 7) skog
- 8) tomt-, gårds- eller parkområde
- 9) miljöavtal

³⁶ SRf 77/2023 13 §

³⁷ SRf 77/2023 20 §

- 10) krav på permanent vallväxtlighet
- 11) permanent Naturgräsmark
- 12) annan motsvarande gräns

Jordbruksskifte³⁸

Med ett jordbruksskifte avses ett område som kan vara maximalt lika stort som basskiftet, ingå i endast ett basskifte och ha endast en odlingsväxt eller godtagbara kombinationer. Jordbruksskiftena ritas in i samband med stödansökan.

Ett jordbruksskiftes stödberättigande minimistorlek är 0,05 ha i fråga om alla stöd. Den minsta arealen som godkänns i minimiarealerna för miljöersättning, kompensationsersättning och de nationella stöden är 0,01 ha. För skiften mindre än 0,05 ha betalas inget stöd, men de kan räknas med i minimiarealerna.

Vid åkerövervakningen kontrolleras alla skiften som är under övervakningskörning. Också icke registrerade arealer i jordbruksanvändning som är mindre än 0,05 ha och som jordbrukaren har anmält i stödansökan ska kontrolleras.³⁹ För dessa arealer kontrolleras iakttagandet av tvärvillkoren, men arealen behöver inte mätas.

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
66.	<i>Gården har i sin stödansökan anmält under 0,05 hektar stor arealer som inte är i registrerade men som är i jordbruksanvändning. Villkorligheten har iakttagits på arealerna.</i>	Kontroll i terrängen

Alla bas- och jordbruksskiften som uppgetts i stödansökan är inte jordbruksmark och de omfattas inte av kraven på jordbruksmark eller jordbruksverksamhet. Jordbruksmark är inte skiften där odlingsväxtens rötter inte har någon kontakt med marken eller skiften för vilka någon av följande växter har anmälts.

- 9651 Annan areal för ekokontroll
- 9710 Icke odlad
- 9813 Miljöavtalsareal, trädbevuxen eller annan areal
- 9814 Miljöavtalsareal, våtmark
- 6304 Naturbete med riktade åtgärder (Åland)
- 6308 Avtalsareal för naturbete (Åland)

7.2 Arealer som godkänns för bas- och jordbruksskiften

Om det i anslutning till skiftet finns områden där det inte finns någon växt som motsvarar den anmälda växten, kan området beroende på användningen av den antingen godkännas som areal för odlingsväxt eller avföras från basskiftets areal. Om du vid övervakningen konstaterar att det på skiftet finns en areal som är godkänd som areal för en odlingsväxt och som inte har någon växt som anmälts för jordbruksskiftet, fotograferar du arealen och anger alltid en motivering till varför arealen kan godkännas som arealen för den anmälda växten.

³⁸ SRf 77/2023 19 och 21 §

³⁹ SRf 77/2023 20 §

På de områden som godkänns som areal för en odlingsväxt ska kraven på villkorlighet iakttas.⁴⁰ Arealen måste också alltid vara jordbruksmark. Dessutom ska ogräsbekämpning ombesörjas.

Som areal för en odlingsväxt på ett skifte kan följande godkännas:

- Diken från fall till fall
- Växtlighet som inte gått i brodd på grund av väderförhållanden
- Arealer där växtligheten förstörts under vintern. Ogräs måste dock bekämpas antingen mekaniskt eller kemiskt.
- Lagringsarealen för foderbalar och foderstackar, när samma balar inte förvaras längre än ett år på skiftet och det inte finns någon permanent grund på deras areal. Balar från föregående växtperiod kan godkännas för arealen.
- Gödselstack, om det inte finns någon permanent grund på dess areal
- Tillfälliga konstruktioner med lätt konstruktion i anslutning till jordbruksproduktionen (exempelvis tak på betesmarker)
- Skiftets kant- eller tegdiken grävs i vallar eller högar vid dikets kant när det är om högar som uppkommit efter föregående växtperiod (mark där grävarbeten utförts kan finnas på skiftet under en växtperiod)
- Trä- och brädstaplar samt andra staplar, om de har förts till skiftet först efter att skörden bärgats
- Arealer som inte sås eller ska iståndsättas (till exempel täckdikning) när ett enskilt område är mindre än 5 ar
- I genomsnitt högst 4 meter breda skyddsremсор vid vattendrag
- I genomsnitt högst 4 meter breda mångfaldsremсор, när de ligger vid basskiftets yttre gräns och växtligheten består av ett- eller flerårig sådd av blomster- eller vallväxtlighet
- Högst 2 meter breda vid kanten av ett basskifte för vindskyddsplantering. Vindskyddsplanteringen får inte begränsas till skogen.
- Till växternas sedvanliga odlingssätt hör ändamålsenliga odlingstekniska vändtegar och skötselkorridorer.
- Tillfälliga vägar och andra gångvägar när det inte har anlagts och dess huvudsakliga syfte är jordbruksanvändning
- I jordbruksskiftets areal kan man godkänna hörn som blivit osådda av odlingstekniska skäl, om arealen är jordbruksmark och öppen. Hörn där det växer sly och som regelbundet förblir obearbetade/osådda måste tas bort från arealen.

Om det i skiftets areal har anmälts ett område som inte ingår i förteckningen ovan till exempel på grund av sin storlek eller sitt användningssätt, ska det antingen avlägsnas från basskiftets areal genom gränskorrigerings eller göras till ett eget jordbruksskifte för övervakning med en annan växtkod. Från år 2023 har man kunnat återställa ersättningsberättigandet för den borttagna arealen om arealen iståndsätts på nytt för att användas för jordbruk. Den stödsökande ska då på begäran lämna in ett platsbundet fotografi av skiftet.⁴¹

Närmare anvisningar om arealer som avlägsnas från jordbruksmark finns i avsnitt 7.3

⁴⁰ Förordning (EU) nr 2021/2116 artikel 84

⁴¹ Srf 77/2023 18 §

7.2.1 Kantdiken

Ett högst 3 meter brett kantdike som utgör en del av traditionella jordbruks- och markanvändningsmetoder kan godkännas som en del av den stödberättigande arealen av ett basskifte och ett jordbruksskifte fram till gränsen för basskiftet⁴². Gränsen för basskiftet går mitt i kantdiket. Kantdikets bredd mäts på ett sådant ställe på gränsen mellan diket och åkern, dvs., dikeskanten, där dikesbredden motsvarar den genomsnittliga dikesbredden.

Ett i medeltal över 3 meter brett kantdike godkänns inte som en del av den stödberättigande arealen av ett basskifte och ett jordbruksskifte. Gränsen för basskiftet går längs gränsen mellan det över 3 meter breda diket och åkern, dvs. dikeskanten. I genomsnitt över 3 m breda diken avgränsas bort från basskiftets areal. Som kantdike betraktas också ett över 3 meter brett dike inom ett basskifte som har avlägsnats från basskiftets areal. En högst 4 meter bred mångfaldsremsa kan också lämnas vid kanten av ett sådant dike.

Den sammanlagda bredden av kantdiket, som mäts från basskiftesgränsen, och den icke odlade dikesrenen får vara högst 2 m för att detta område ska kunna godkännas som en del av arealen av ett odlat jordbruksskifte. Med icke odlad dikesren avses en dikesren på vilken det inte växer sådana kulturväxter som odlas på jordbruksskiftet. Om bredden på kantdiket jämte dikesrenar är över 2 m, mätt från jordbruksskiftets kant till mitten av kantdiket, ska kantdiket och dess icke odlade dikesren avgränsas bort från skiftets areal. I jordbruksskiftets areal kan även ett icke odlat område som är bredare än 2 m godkännas, om det på kanten av skiftet är en skyddsremsa, mångfaldsremsa eller odlingsteknisk vändteg.

Mångfaldsremsan eller skyddsremsan får vara högst 4 meter bred. Bredden mäts från dikets nacke till kanten mot växtbeståndet på jordbruksskiftet vid en punkt där bredden på mångfaldsremsan eller skyddsremsan motsvarar den genomsnittliga bredden.

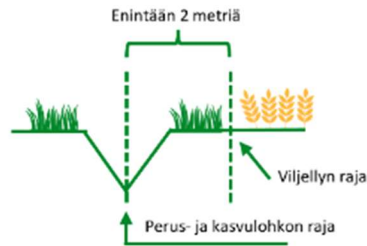
- Om skyddsremsan är bredare än så måste man göra ett eget jordbruksskifte av hela arealen och till spara som växt enligt växtlighet, exempelvis fodervall (6130), skyddsremsa (9820) eller grönträda, vall och äng (9412)
- Om mångfaldsremsan är bredare än så måste man göra ett eget jordbruksskifte av hela arealen och som växt spara fodervall (6130) eller grönträda, vall och äng (9412)

⁴² SRf 77/2023 22 §

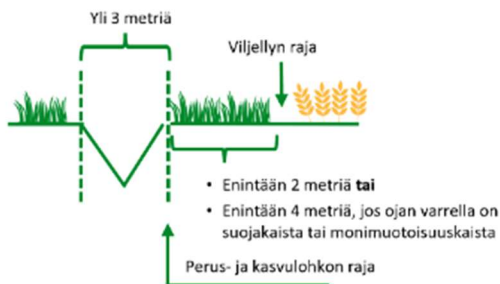
Reunaojan leveys

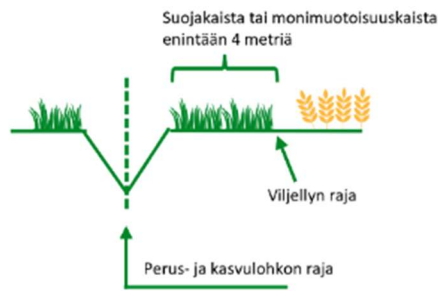
Reunaojat enintään 3 metriä, ei suojakaistaa tai monimuotoisuuskaistaa

Reunaojat yli 3 metriä

Reunaojat enintään 3 metriä + suojakaista

7.2.2 Tegdiken och andra motsvarande smala diken

Ett tegdike eller ett annat smalt dike som utgör en del av traditionella jordbruks- och markanvändningsmetoder och den icke odlade dikesrenen kan, om de ligger inom eller på gränsen till ett jordbruksskifte, godkännas som en del av den stödberättigande arealen av ett basskifte och ett jordbruksskifte, om dikets bredd inklusive dikesrenen inte överskrider 3 meter⁴³. Bredden av diket och dikesrenen mäts på ett ställe där det motsvarar den genomsnittliga bredden.

Utöver det som anges i föregående stycke kan även ett över 3 meter brett dike inklusive dikesrenar godkännas som odlingsväxtens areal, om dikets och dikesrenarnas sammanlagda areal är mindre än 5 ar. Även då ska dikets bredd dock vara mindre än 3 meter och vedartad växtlighet får inte växa på dikesrenen. Om arealen är större än så avslås stöden för övervakningsåret med övervakningsfråga 6.1 (Växtligheten har inrättats senast 30.6 med en tillräcklig mängd frö eller plantor). I en sådan situation är det dock bra att diskutera med jordbrukaren om dikesrenarna i praktiken alltid är lika breda, om skiftet alltid bearbetas på samma ställe. Om så är fallet, och dikesrenarna regelbundet är utan anlagd växtlighet, tas arealen bort från basskiftets areal vid övervakningen.

Diken med dikesrenar som är över 3 m breda avlägsnas från ett bas- och jordbruksskiftes areal. Om det växer trädbestånd som är högre än 1,5 m i ett dike måste diket tas bort från basskiftets areal, fastän dess bredd inklusive renar är mindre än 3 meter.⁴⁴

⁴³ SRf 77/2023 23 §

⁴⁴ SRf 77/2023 24 §

7.2.3 Träd- och buskbevuxna diken

De områden av ett dike eller en icke odlad dikesren inom ett skifte på vilka det växer träd eller buskar ska dras av från basskiftets areal.⁴⁵ Då går basskiftets gräns längs den kant av det trädbevuxna området som ligger mot den odlade arealen.

Sly ska avlägsnas från diken så att slyet inte hinner växa sig över 1,5 m högt. Om det i dikena växer högre sly än så, tas dikena bort från basskiftets areal oberoende av dikets och den icke odlade dikesrenens bredd. Enstaka höga träd och buskage i diken kan tillåtas, men landskapet ska förbli öppet.

Träd och buskar som växer i diken och på dikesrenar som inte odlas behöver inte avlägsnas om det är fråga om permanent gräsmark och träden och buskarna står enskilt eller i små grupper på arealen och den maximala tätheten inte överskrids. Träd eller buskar avlägsnas inte heller om det är fråga om ett villkorligt landskapselement.

7.2.4 Mångfaldsremсор och skyddsremсор

Som areal för en odlingsväxt kan man godkänna en högst 4 meter bred skyddsremsa invid ett vattendrag.

På de kanter av basskiftet som inte gränsar till vattendrag kan en högst 4 meter bred mångfaldsremsa godkännas som en del av odlingsväxtens areal. Växtligheten i mångfaldsremsan ska vara ett- eller flerårig blomsalter- eller vallväxtlighet som anlagts genom sådd. En mångfaldsremsa kan också ha anlagts tidigare, förutsatt att kravet på växtlighet uppfylls. Alla eller endast en del av basskiftets kanter kan ha en mångfaldsremsa. Den kan lämnas vid kanten av vilken växt som helst.

OBS! Denna mångfaldsremsa är en annan sak än en mångfaldsremsa för en gårdsspecifik åtgärd i miljöersättningen.

Både skyddsremсор och mångfaldsremсор ska hållas öppna så att det inte växer överårig vedartad växtlighet där. Om det finns sådan växtlighet på zonen ska ett jordbruksskifte för övervakning skapas av arealen och stöden för övervakningsåret ska avslås genom övervakningsfråga 10. För ytterligare information om godkänd och avslagen växtlighet, se avsnitt 8.2.

7.2.5 Odlingstekniska vändtegar eller skötsel- och körgångar för trädgårdsväxter.

När det gäller arealen av ett jordbruksskifte kan man godkänna en odlingsteknisk vändteg som hör till normal jordbrukarsed för den anmälda växten och när det gäller trädgårdsväxter en skötsel- eller körkorridor⁴⁶. Vändtegar ingår inte i odlingen av exempelvis stråsäd, proteingrödor och oljeväxter. Vändtegar samt skötsel- eller körgångar kan vara täckta av mull eller växttäckte. På arealer som har växttäckte finns inga årliga krav på slätter, men de ska hållas öppna, det vill säga det kan inte finnas överårig vedartad växtlighet där. Vändtegar samt skötsel- eller körgångar ska alltid vara jordbruksmark. Om en ettårig växt har såtts i vändtegen och avsikten är att skörda den, konstateras arealen enligt den växt som såtts vid övervakningen.

⁴⁵ SRf 77/2023 24 §

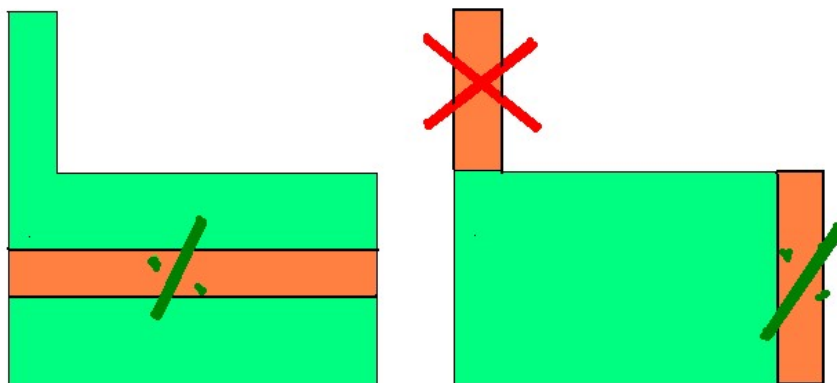
⁴⁶ SRf 77/2023 25 §

Det finns ingen maximal bredd för vändtegen, men den ska vara lämplig för den växt som odlas och de maskiner som används. Vändtegen kan förutom ändan också finnas på skiftets sida, om den är ändamålsenlig där. Onödigt breda zoner betraktas enligt växtlighet till exempel som öppen träda eller grönträda. Då tillkommer också krav på slåtter på arealen senast 15.9. Om arealen ännu inte har slagits under tillsynsbesöket och det fortfarande återstår tid för slåtter ska du skicka en begäran om utredning av kontrollen till jordbrukaren. Om arealerna inte är jordbruksmark avlägsnas de från basskiftets areal.

De körgångar som är nödvändiga för att odlings- eller skördemaskiner ska kunna röra sig och trädgårdsväxternas körkorridorer ska vara av lämplig storlek och antal samt på lämplig plats. Skötsel- och körgångarna ska avskiljas från det stödberättigande jordbruksskiftets areal, om de är onödigt breda, om de är bestående av anlagda odlingsvägar eller om de leder till att den beståndstäthet som fastställts för växten inte uppnås på jordbruksskiftet. Alla områden som inte hör till den odlade åkerarealen (t.ex. upplagsplatser, bevattningsdammar, områden som inte odlas) ska avskiljas från det stödberättigande jordbruksskiftet.

Skötsel- och körgången ska finnas i änden, på sidan eller i mitten av jordbruksskiftet i riktning med jordbruksskiftets kant.

7.2.6 Vägar och andra gångvägar

Det får inte finnas vägar på jordbruksmark. Med väg avses en passage av permanent karaktär som byggts för en vägförbindelse eller som inrättats på jordbruksmark för passage⁴⁷.

I basskiftets areal kan det godkännas att det ingår områden som är tillfälliga smala gångvägar, som tydligt utgör jordbruksmark och som används för jordbruksändamål. En gångväg som godkänns ingå i arealen får inte heller ha anlagts till exempel med grus. För anlagda vägar betalas inga stöd och de tas bort från skiftets areal.

⁴⁷ SRf 77/2023 4 och 5 §

Gångstigar som är godtagbara för arealen av ett bas- och jordbruksskifte

- Areal som huvudsakligen används för jordbruk och som bearbetas i samband med att växtbeståndet förnyas. Att färdas över ett skifte till ett annat odlingskifte är jordbruksanvändning.
- Smala stigar om de inte har grusbelagts
- Stigar gjorda av betande djur
- Körgångar som är nödvändiga för att odlings- eller skördemaskiner ska kunna röra sig samt trädgårdsväxternas skötselkorridorer även om de finns på samma ställe på flera flygbilder

Grusbelagda och andra permanenta vägar avlägsnas från basskiftets areal

- En grusbelagd väg är alltid permanent, oberoende av hur ofta den används eller hur bred den är.
- Vägen kan vara permanent även om den exempelvis är täckt av mull eller gräs. Så är fallet till exempel om det finns ett dike mellan vägen och det odlade området eller om vägen huvudsakligen används för annat än jordbruk.
- Ett stråk som går genom skiftet till exempel till en skog eller en sommarstuga på stranden måste tas bort från skiftets areal, om arealen är avskild på minst två flygfotografier. Vägens huvudsakliga användningsändamål är då någon annan jordbruksverksamhet än den som sker på skiftet.

Exempel 1:

Genom skiftet går en väg till en sommarstuga vid stranden. Vägområdet är inte grusbelagt, men det används kontinuerligt och sköts med gräsklippare. Vägen används inte för jordbruksverksamhet. Vägen måste tas bort från basskiftets areal.

7.2.7 Beaktande av samhällstekniska arbeten vid övervakningen

Om grävning sker före 30.6 ska arealen sås på nytt eller så ska grävområdet anmälas som öppen träda, om området förblir täckt av mull. Om det vid övervakningen konstateras att ett nytt växtbestånd inte har anlagts, konstateras en försummelse av skiftet i övervakningsfråga 6.1.

Om grävning sker efter 30.6 och ett växtbestånd har anlagts på arealen senast 30.6 kan det konstateras att skiftet har en växt enligt anmälan.

Om arealen omfattas av kravet på bevarande av ett flerårigt växtbestånd (till exempel en skyddszon eller kravet på villkorlighet för vallväxtlighet) ska växtligheten sås på nytt så fort som förhållandena tillåter det.

Om stöden för skiftet har annullerats, konstateras den anmälda växten som växt.

7.3 Arealer som avlägsnats från jordbruksmark

Om skiftet inte är jordbruksmark är det icke odlat och avförs från basskiftets areal. Arealer som inte odlas är exempelvis halvfärdiga röjningar, arealer som tagits ur jordbruksanvändning till exempel under en byggnad eller väg, eller som av någon annan orsak inte har använts för odling eller bete på flera år. Icke odlade arealer avlägsnas i regel från basskiftet genom en gränskorrigering (se avsnitt 9.1).

Alla arealer på skiftet som syns på flygfotot och som inte är permanent stödberättigande måste också avlägsnas från jordbruksarealen. Från arealen avlägsnas också områden på minst 100 m² som inte är stödberättigande och som inte urskiljs på flygfotot. Om det finns flera arealer på mindre än 100 m² som inte är stödberättigande på skiftet och som inte kan urskiljas på flygfotot, behöver de inte räknas ihop eller tas bort från arealen. Ett undantag till det är permanenta konstruktioner som byggts av människor, de ska alltid avlägsnas från skiftets areal oberoende av storlek.⁴⁸

Om det på gården observeras områden som inte odlas, tas områdena bort från åkerskiftesregistret och det kan orsaka återkrav av tidigare års stöd som betalats utan grund. Mer information om retroaktiva påföljder finns i kapitel 20.1. Landskapselement enligt kraven på villkorlighet⁴⁹ är stödberättigande områden. Mer information om landskapselement finns i kapitel 18.

Områden som avlägsnas från basskiftets areal:

- Areal som inte är odlingsbar och som inte uppfyller kraven på jordbruksmark
- Byggnader, vägar och byggarbetsplatsområden i anslutning till dessa
- Ett rastningsområde, till exempel med sand- eller grusbotten.
- Skiftets kant- eller tegdiken grävs i vallar eller högar vid dikets kant när de har varit på skiftet redan föregående växtperiod.
- Foderbalar eller foderstackar, om de har varit på platsen i flera år eller om de har permanenta, byggda lagringsplatser
- Trä- och brädstaplar samt andra staplar, om de har funnits på skiftet under hela växtperioden och ingen skörd har bärgats på deras areal eller om de inte har slagits
- Tegdiken eller andra diken inne i skiftet som år efter år med dikesrenarna är över 3 meter breda
- Arealer som är icke-stödberättigande och som är större än 100 m² eller som kan urskiljas från flygfotot, såsom stora enskilda stenar, stenruiner och sammanhängande stenfält eller klippor
- Vattendrag och havsområden
- Rastningsområden och betesmarker som inte är jordbruksmark, utan som anmälts i stödansökan endast på grund av att de ingår i ett system för ekologisk produktion. För en sådan areal ska vid övervakningen som växt konstateras Annan areal för ekokontroll (inte jordbruksmark) (9651) och vid behov delas upp i ett eget basskifte för vilket skogsmark eller annat område registreras som markanvändningsslag
- Växthus med fasta konstruktioner och helt golv

Till exempel följande områden är icke odlade och de ska avlägsnas från basskiftets areal:

Gårdsplaner

Som gårdsplaner betraktas skötta områden i anslutning till bostadsbyggnader som uppenbart används för annat än jordbruk. Också fruktträd och trädgårdsväxter som odlas i hemträdgården ingår i gårdsplanen.

Parker och rekreationsområden

Det huvudsakliga syftet med jordbruksmarken kan inte vara rekreations- och fritidsanvändning, utan arealen ska främst användas för jordbruksverksamhet. Arealen ska vara i den stödsökandes besittning och hen ska ha beslutanderätt för den jordbruksmark som hen besitter. Den stödsökande ska själv kunna besluta hur arealen används. Den som ansöker om stöd har exempelvis inte beslutanderätt i ett område som har anvisats

⁴⁸ Srf 134/2023 22 §

⁴⁹ Srf 1384/2022 12 §, Srf 77/2023 24 §

för rekreatjonsbruk för staden eller kommuninvånarna och som inte får bearbetas eller gödulas och arealen är inte jordbruksmark.

Slybevuxna områden

Det får inte växa sly på åkermark eller areal med permanenta grödor. Med sly avses lövträd eller lövbuskar som är äldre än två år. Slätter av slyet gör inte området godtagbart, eftersom jordbruksmark måste användas för jordbruksverksamhet och slätter av sly inte är jordbruksverksamhet. Barrträden avgränsas alltid från åkerskiftets areal, oberoende av storlek. På permanent gräsmark kan det växa lövbuskar eller plantor av lövträd utspridda här och där, på högst 50 procent av arealen, men också då måste man kunna vidta sedvanliga jordbruksåtgärder på området och det måste vara odlingsbart.

Unga aspplantor på kanten av skiftet kan godkännas ingå i arealen, eftersom asp sprider sig snabbt från skogssidan. Om skiftet dock är täckt av plantor av vilket som helst trädslag är arealen inte godtagbar.

Andra oskötta arealer och arealer som inte kan tas i odlingsanvändning utan grundläggande iståndsättningsåtgärder

Områden som länge varit oskötta är inte längre jordbruksmark, även om där inte växer vedartade växter. Om växtbeståndet på skiftet i huvudsak består av till exempel mjölkört, älggräs eller andra växter som vanligtvis växer på impediment, har man inte aktivt sett till att skiftet är i odlingskick och det har inte använts för jordbruksverksamhet.

Också skiften där det i huvudsak växer till exempel skogliga växter såsom mossor, lavar, ljung eller lingon eller mycket blöta skiften måste konstateras som icke odlade, oberoende av vad som har anmälts för skiftet. Sådana områden är inte odlingsbar areal, utan de kräver grundläggande iståndsättningsåtgärder.

Förekomsten av mossa på skiftet innebär dock inte alltid i sig att arealen inte skulle vara jordbruksmark, utan bedömningen grundar sig på växtbeståndets och skiftets bördighet som helhet. Om det på skiftet finns godtagbar gräs- och vallväxtlighet och mossa förekommer däri, kan arealen godkännas om den i övrigt uppfyller kraven på jordbruksmark. Däremot anses arealer där mossan bildar det huvudsakliga växtbeståndet och har trängt undan odlingsväxten eller där mossan finns bland andra växter på skogsbotten vara icke-odlade.

Halvfärdiga nyröjningar

En halvfärdig nyröjning är inte jordbruksmark. För att stöd ska kunna betalas för skiftet måste det vara odlingsbart och iståndsättningsåtgärder måste ha vidtagits föreutgången av ansökan om åkerstöd.

Detta innebär att

- Dikningen är tillräcklig så att odlingsåtgärderna kan utföras på det sätt som den odlade växten förutsätter,
- Grundkalkningen har gjorts och
- Jordmånen lämpar sig för odling av utvalda växter.

Huvudprincipen kan anses vara att ett växtbestånd enligt anmälan ska bildas på skiftet och om det på skiftet finns en växt som odlas i syfte att producera skörd kan skiftet ge skörd. Exempelvis fräst skogs- eller myrbottnen godkänns inte som jordbruksmark om ett ordentligt växtbestånd inte fås till stånd på arealen. Även svartträda ska uppfylla kraven på iståndsättningsåtgärder och odlingsbarhet, även om växtlighet inte anläggs där.

Permanenta gräsmarker med för många träd⁵⁰

På permanent gräsmark får det växa högst 50 träd/ha och de ska vara utspridda på området. Det största tillåtna antalet träd på skiftet får man genom att multiplicera skiftets areal (i hektar) med 50.

Enligt definitionen av träd är en trädstam ett träd först när det är 4 meter högt (med undantag av enar, som alltid betraktas som träd). Om det på ett skifte eller en del av det som består av permanent gräsmark finns växter med vedstam som är jämnhöga och under 4 meter höga och som tydligt urskiljs ovanför växtligheten, ska de uteslutas från arealen även om de är på mindre än 50/ha. En jämn växtlighet med små vedartade växter vittnar ofta om att inga skötselåtgärder har vidtagits på arealen på flera år. Om växter med vedstam ännu är så små att de knappt kan urskiljas från växtbeståndet, kan de godkännas i skiftets areal för permanent gräsmark. I praktiken gäller den ovan beskrivna kontrollen av växter med vedstam som är under 4 meter höga barrträd. Lövbuskar och plantor av lövträd som lämpar sig som föda för djur kontrolleras separat och de kan finnas utspridda på skiftet enskilt eller i små grupper på högst 50 procent av arealen.

Observera att ett skifte kan vara icke-stödberättigande när det gäller flera stöd även om skiftet betas eller slås varje år. Den maximala trädtätheten är ett ovillkorligt krav och om den överskrids måste arealen konstateras vara icke odlad. Som undantag till detta, om det är fråga om en ekologisk gård och det hålls djur på skiftet, konstateras det att växten är annan areal för ekologisk övervakning eller, om det är fråga om ett miljöavtals-skifte, konstateras växten vara en miljöavtalsareal, en trädbevuxen areal eller annan areal. Trädtätheten i avtalet påverkar inte, men för en areal med för mycket trädbestånd kan man inte betala basinkomststöd, omfördelningsinkomststöd, inkomststöd för unga jordbrukare eller kompensationsbidrag. Kom ihåg att byta markanvändningsslag från naturbete och naturäng till skogsmark eller annan areal för följande år.

Vassruggar och starr

Starr är inte en vall- eller gräsväxt och kan därför inte vara den dominerande växten på en areal med permanent gräsmark. Om minst 50 procent av växtligheten består av vall- och gräsväxter kan det också finnas starr blandat i den. Vass godkänns inte heller som vall- och gräsväxt⁵¹.

7.3.1 Registrering av arealer som avlägsnas från jordbruksmark

Områden utanför jordbruksmark och områden som vid övervakningen konstaterats vara icke odlade ska avskiljas från basskiftets areal och skiftet ska delas vid behov. För närmare information om gränskorrigeringar och skiftesdelningar, se punkt 9.1.

Om det vid kontrollen konstateras att arealen inte är jordbruksmark, upphör den att vara ersättningsberättigande. Från år 2023 har man kunnat återställa ersättningsberättigandet för den areal som tagits bort från jordbruksmarken om arealen iståndsätts på nytt för att användas för jordbruk. Jordbrukaren ska då förbereda sig på att lämna in ett platsbundet fotografi av området.⁵² Det uppstår då inte heller något krav på permanent vallväxtlighet för skiftet, om skiftet har varit jordbruksmark 31.12.2022. För att återigen bli ersättningsberättigande eller när det gäller det permanenta kravet på gräsmark har det ingen betydelse om arealen avlägsnas från jordbruksmarken som gränskorrigering eller via skiftesindelningen.

⁵⁰ SRf 77/2023 3 och 10 §

⁵¹ 1384/2022 3 §

⁵² SRf 77/2023 18 §

Om man vid övervakningen konstaterar att en areal inte är jordbruksmark måste man alltid bedöma om felet har existerat redan under tidigare år och vid behov utsträcka övervakningen till högst de fyra tidigare åren. Återkravet av stöd sker automatiskt via retroaktiv kalkylering för alla stöd för de år som ett permanent arealfel har registrerats på. Kalkyleringen ska dock startas med hjälp av funktionen Beräkna och visa för alla år som retroaktiviteten gäller.

8 JORDBRUKSVERKSAMHET

Jordbruksmark ska användas för jordbruksverksamhet och kravet gäller alla arealbaserade stöd.⁵³ Med jordbruksverksamhet avses att jordbruksprodukter produceras eller förvaras på skiftet. Kravet på produktion av jordbruksprodukter gäller skördeväxter. Med skördeväxter avses växter som allmänt odlas i syfte att producera skörd. Kravet på att jordbruksmarken ska bevaras öppen gäller naturbeten, trädor samt områden inom miljösystemet och miljöersättningen där klimat- och miljöfördelar produceras. Sådana växter är naturvårdsvall, skydds-zoner, mångfaldsväxter, gröngödslingsvallar i stödet för miljösystem samt skyddsremсор.

Kravet på jordbruksverksamhet följs upp via satellit på alla gårdar och vid behov skickas en begäran om utredning av satellituppföljningen. Om gården är under åkerövervakning kontrolleras dock villkoret vid ett tillsynsbesök och ingen begäran om utredning av satellituppföljningen skickas till gården efter att anmälan om övervakningen har gjorts. Om gården har fått en begäran om utredning av skiftet innan anmälan om övervakningen beaktas inte ett eventuellt svar som skickats på den. Om begäran om utredning inte har besvarats före meddelandet om övervakningen återkallas och raderas begäran om utredning från Vipumobilens arbetslista.

Det närmare kravet på jordbruksverksamhet varierar beroende på vad som anmäls för skiftet. I tabell 6 nedan presenteras kraven enligt den anmälda växten.

Tabell 6. Jordbruksverksamhetens krav enligt växt.

Angiven gröda	Krav på jordbruksverksamhet
Skördeväxter (andra än vall)	Växtligheten har grundats senast 30.6. med tillräcklig mängd frö eller plantor Det är möjligt att producera en skörde- och marknadsduglig skörd Kravet på växttäthet har följts Odlingsväxtens rötter har kontakt med marken
Fodervall Betesvall Gröngödslingsvall (ingen åtgärd i miljösystemet) Rörflen	Växtligheten har grundats senast 30.6. med tillräcklig mängd frö eller plantor Det är möjligt att producera en skörde- och marknadsduglig skörd

⁵³ Förordning (EU) nr 2115/2021 4 art., Lag 1332/2022 5 §, Lag 1333/2022 4 §, Srf 77/2023 6–7 §

Utsädesvall i kontrollerad produktion Vicker, sötväppling, lusern, klöver Getärt	Från vallen har det bärgats skörd, vallen har slagits eller förnyats senast 15.9.
Naturbete och naturäng Skyddszon	Växtligheten har grundats senast 30.6. med tillräcklig mängd frö eller plantor Skiftet har betats eller slagits senast 15.9
Miljöavtalsareal, permanent gräsmark	Skiftet har slagits eller betats enligt avtalsvillkoren senast 15.9.
Grönträda, vall och äng	Skiftet har betats eller slagits senast 15.9
Svarträda Stubbträda	Om det finns växtlighet på svart- eller stubbträda har den slagits senast 15.9.
Mångfaldsväxter, äng Mångfaldsväxter, åkerfågel Mångfaldsväxter, vilda Mångfaldsväxter, pollinerare och landskap	Växtligheten har grundats senast 30.6. med tillräcklig mängd frö eller plantor
Naturvårdsvall Gröngödslingsvall, miljösystem	Växtligheten har grundats senast 30.6. med tillräcklig mängd frö eller plantor Naturvårdsvallen har slagits vartannat år Naturvårdsvallen har slagits under övervakningsåret (ej slåtter-skyldighet) Gröngödslingsvallen har slagits vartannat år Gröngödslingsvallen har slagits under övervakningsåret (ej slåtter-skyldighe)
Skyddsremsa	Växtligheten har grundats senast 30.6. med tillräcklig mängd frö eller plantor På skiftet växer det inte överårig växtlighet med trädstam
Trädgårdsland	Växtligheten har grundats senast 30.6. med tillräcklig mängd frö eller plantor
Bevarande av jordbruksmark (permanenta grödor)	På skiftet växer det inte överårig växtlighet med trädstam

När en försummelse registreras i någon fråga som gäller övervakningen av jordbruksverksamheten, betalas inga stöd för arealen och arealen räknas in i arealskillnaden för varje växtartsgrupp. Ett undantag till detta är kravet på produktion av en bärgnings- och marknadsduglig skörd samt växttätheten. Om försummelse registreras i sådana fall, minskas stödet för jordbruksskiftet i fråga med 50 eller 100 %.

8.1 Produktion av jordbruksprodukter

Tabell 7. Övervakning av produktionen av jordbruksprodukter.

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
6.1	<i>Växtligheten har grundats senast 30.6. med tillräcklig mängd frö eller plantor</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>
6.2	<i>Det är möjligt att producera en skörde- och marknadsduglig skörd</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>
6.3	<i>Från vallen har det bärgats skörd, vallen har slagits eller förnyats senast 15.9.</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>
6.4	<i>Kravet på växttäthet har följts</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>
6.5	<i>Odlingsväxtens rötter har kontakt med marken</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>

6.1 Växtligheten har grundats senast 30.6. med tillräcklig mängd frö eller plantor

Kravet på att anlägga ett växtbestånd med en tillräcklig mängd utsäde eller plantor senast 30.6 gäller i regel all jordbruksmark. Ett undantag är trädor, av vilka kravet på att anlägga ett växtbestånd för gröntträdor senast 30.6 kommer via villkorligheten. Det uppstår inte heller någon övervakningsfråga för en miljöavtalsareal, en permanent gräsmark, då dessa arealer måste bestå av gamla vallar. Dessutom finns det undantag för trädgårdsväxter vid tidpunkten för sådd.

Kravet innebär att växtbeståndet på skiftet ska ha såtts med en tillräcklig mängd utsäde eller plantor senast 30.6. Om ett växtbestånd som ska anläggas som anmäls årligen eller med vissa bestämda intervaller (exempelvis någon mångfaldsväxtlighet), uppfyller gammal, svag vall som finns på skiftet inte kravet på att anlägga växtbestånd.

Om det vid övervakningen konstateras att ett växtbestånd inte har anlagts 30.6 med en tillräcklig mängd utsäde eller plantor, men arealen ändå är jordbruksmark, registreras en försummelse i denna övervakningsfråga. Om en areal som inte sås inte har uppgetts som svartträda, kan den inte konstateras vara svartträda vid övervakningen.

Om exceptionella väderleksförhållanden har hindrat sådd inom utsatt tid ska villkoret kontrolleras på nytt. Som ett exceptionellt väderförhållande anses en situation där riklig nederbörd som fortgått under en längre period och liten avdunstning har lett till att åkrarna är så våta att det förhindrar sådd. Ta då ett fotografi av skiftet och skriv en motivering till varför sådd inte har varit möjlig. Skicka en begäran om utredning av kontrollen till jordbrukaren, i vilken denne ombeds lämna in ett platsbundet fotografi när växtbeståndet har anlagts.

Om det på skiftet odlas trädgårdsväxter som förtecknas i bilagan till förordning 77/2023, ska en förgröda sås senast 30.6. Ingen förgröda behöver sås senast 30.6 om det sås/planteras sallatsväxter, kinakål, blomkål, broccoli, kålrabbi, rova, spenat eller dill på skiftet. Om kontrollen görs i juli och växtbeståndet inte har anlagts vid tidpunkten för övervakningen, ska du skicka en begäran om utredning av övervakningen till jordbrukaren, i vilken denne ombeds lämna in ett platsbundet fotografi när växtbeståndet har anlagts. Om tillsynsbesöket görs i augusti och växtligheten ännu inte har anlagts, avslås stöden för skiftet med denna övervakningsfråga.

Om skiftet eller en del av det ännu är halvfärdigt avlägsnas det från jordbruksmarken och i frågor som gäller jordbruksverksamheten sparas inte skiftet.

6.2 Det är möjligt att producera en skörde- och marknadsduglig skörd

Strävan efter att producera en bärnings- och marknadsduglig skörd är ett krav för alla åkergrödor som allmänt odlas i syfte att producera skörd. Kravet gäller alltså även arealer som anmälts som foder- och betesvall och på vilka man inte har för avsikt att bärga skörd samt den nya växtkoden Ettåriga sådda blandade grödor. Kravet gäller inte växter som odlas i syfte att generera klimat- och miljöfördelar. Sådana växter är naturvårdsvall, skydds-zoner, mångfaldsväxter och gröngödslingsvallar i miljösystemet. Kravet gäller inte heller skyddsremsor, trädor, naturbeten eller arealer som uppgetts med koden för bevarande av jordbruksmark (permanenta grödor).

Gödslingen av skiftet, växtskyddet och andra sedvanliga odlingsåtgärder vidtas så att de stöder skördeproduktionen. Fleråriga växtbestånd måste förnyas vid behov.

Beroende på hur allvarlig och omfattande försummelsen är registreras en påföljdsprocent för försummelsen på 50 eller 100 procent. Om försummelsen tydligt gäller endast en del av det anmälda jordbruksskiftet, kan ett jordbruksskifte för övervakning skapas och påföljdsprocenten registreras endast för den aktuella arealen.

Om ingen växtlighet alls har anlagts får påföljden inte registreras via övervakningsfrågan för bärnings- och marknadsduglig skörd, utan registreras på fråga 6.1. Om växtlighet inte har anlagts kan inget betalas för skiftet och därför måste man använda fråga 6.1.

Inverkan på stöden	Situationen på åkern (ettåriga växter)	Situationen på åkern (fleråriga växter)
Ingen påföljd	Det kan finnas brister i växtligheten. På skiftet har dock tillräckliga och lämpliga odlingsåtgärder vidtagits. Växtligheten är inte svag år efter år, utan det är fråga om en tillfällig händelse.	Det kan finnas brister i växtligheten. På skiftet har dock tillräckliga och lämpliga odlingsåtgärder vidtagits. Största delen av växtligheten utgörs av sådd växtlighet.
50 % avdrag på stödet	Det finns brister i växtligheten och odlingsåtgärderna har inte varit tillräckliga. Växtligheten består av odlingsväxter och skörd kan bärgas därifrån.	Det finns brister i växtligheten och odlingsåtgärderna har inte varit tillräckliga. Växtligheten har inte förnyats enligt behov, men odlingsväxter kan ännu observeras.
100 % avdrag på stödet	Det finns brister i växtligheten och odlingsåtgärderna har inte varit tillräckliga. Det finns ingen skörd att bärga från växtligheten.	Det finns brister i växtligheten och odlingsåtgärderna har inte varit tillräckliga. Växtligheten har inte förnyats enligt behov och det finns knappt några odlingsväxter alls.

Exempel på tolkning av bärnings- och marknadsduglig skörd. Odlingsåtgärder som vidtagits på skiftet påverkar påföljden. Det kan finnas brister i växtbeståndet, men om växtskyddsåtgärder och andra odlingsåtgärder har vidtagits på skiftet i syfte att producera en bärnings- och marknadsduglig skörd medför det inga påföljder.

Ingen påföljd:

- Skiftet har ett glest växtbestånd jämfört med ett normalt växtbestånd. Arten har varit lämplig för området.
- Det finns mycket ogräs på skiftet, men man har ändå vidtagit tillräckliga och sedvanliga odlingsåtgärder där.
- På skiftet har en ettårig odlingsväxt anlagts på tillbörligt sätt och ogräs har genomgående tagit över växtbeståndet. Växtbeståndet har slagits för att förhindra ogrässpridning. OBS! Slätter av växtlighet som genomgående består av ogräs och naturgräs på fleråriga vallar innebär inte att denna övervakningsfråga inte får någon påföljd.
- Skiftet har ett flerårigt växtbestånd och är blandat, men största delen av växtbeståndet består av odlingsväxter.
- Det finns en mängd ogräs i fleråriga trädgårdsväxters rader eller mellanrum, men växtligheten är ändå ändamålsenlig och ogräsen försämrar inte skördeproduktionsförmågan eller plantornas tillväxt. Även växttätheten uppfylls.

50 procents påföljd:

- Växtligheten är gles jämfört med normal växtlighet och det glesa växtbeståndet beror inte på exceptionella förhållanden. Arten har varit olämplig för området. Skörd kan dock bärgas från växtligheten.
- Skiftet har genomgående mycket ogräs, men också ett bra växtbestånd av odlingsväxter. Skörd kan bärgas från skiftet. En påföljd ska dock ges eftersom arealen inte har skötts och växtskyddet inte har ombesörjts i enlighet med villkoren.
- På ett vallskifte finns det genomgående mycket ogräs, men också odlat hö. Inga växtskyddsåtgärder har vidtagits. Skörd kan bärgas från skiftet. En påföljd ska dock ges eftersom arealen inte har skötts och växtskyddet inte har ombesörjts i enlighet med villkoren.
- Fleråriga trädgårdsväxter har ett bra växtbestånd, men mellanrummen mellan raderna är ogräsbevuxna och dåligt skötta. Alternativt kan också växtraderna vara ogräs- eller gräsbevuxna så att plantornas tillväxt bromsas ner eller skördeproduktionsförmågan försämras om de inte sköts. Skörd kan ändå bärgas från skiftet. En påföljd ska ges eftersom arealen inte har skötts och växtskyddet inte har ombesörjts i enlighet med villkoren.

100 procents påföljd:

- Växtligheten är gles jämfört med normal växtlighet och det glesa växtbeståndet beror inte på exceptionella förhållanden. Arten är olämplig för området. Växtligheten är så svag eller riklig att det inte går att bärga skörd.
- På skiftet finns det genomgående mycket ogräs och odlingsväxtens andel av växtbeståndet är mycket liten. Det finns ingen skörd att bärga från skiftet.
- På skiftet växer vallväxtlighet, i huvudsak naturhö och ogräs. Växtbeståndet har inte förnyats vid behov. Det finns ingen skörd att bärga från skiftet.
- Fleråriga trädgårdsväxter har ett ganska svagt växtbestånd, mellanrummen mellan raderna har mycket ogräs och har inte skötts om i år. Även växtraderna kan vara så ogräs- eller gräsbevuxna att skörden inte kan bärgas eller inte bildas. Det är inte möjligt att bärga skörd på skiftet. Om det finns sly i eller mellan raderna eller om det knappt finns någon odlingsväxt, är arealen inte jordbruksmark

Har skiftet exempelvis hallon, sly eller barrträd kan det inte godkännas som jordbruksmark. Med sly avses lövträd eller lövbuskar som är äldre än två år.

6.3 Från vallen har det bärgats skörd, vallen har slagits eller förnyats senast 15.9.

Skörd ska bärgas på skiftet, det ska slås eller växtbeståndet ska förnyas senast den 15.9, om någon av följande växter har anmälts för skiftet: fodervall, betesvall, vicker, sötväppling, lusern, klöver, getärt eller annan gröngödslingsvall än gröngödslingsvall i stödet för miljösystem. Även betesgång är bärgning av skörd. Betesgången anses vara tillräcklig när det finns så många betande djur att man tydligt ser på växtligheten att den är fullständigt betad. Skiftet ska ha betats på ett omfattande sätt senast 15.9. Om betetrycket uppenbart är för lågt eller djuren har placerats på skiftet först nära tidsfristen, ska växtbeståndet slås senast 15.9.

Om övervakningsbesöket görs efter 15.9 och skörden ännu inte har bärgats från utsädesvallen i kontrollerad produktion, ska du be odlaren lämna in ett platsbundet fotografi av skörden. För utsädesvallar i kontrollerad produktion godkänns senare slätter eller skörd. Om skiftet inte har kontrollerad utsädesproduktion och avsikten är att tröska utsädet för eget bruk, ska det göras senast 15.9. Om sorten inte har en gällande växtförädlarrätt, får odlaren tröska skörden för eget bruk. Det är dock förbjudet att marknadsföra utsäde enligt utsädeslagen (60/2019). Odlaren ansvarar för att kontrollera sortens skyddssituation. Aktuell information finns på Livsmedelsverkets webbplats: [Sortlista för åkerväxter – Livsmedelsverket](#)

Om skiftet har bearbetats vid tidpunkten för kontrollen behöver man inte utreda separat om växtbeståndet har slagits. Då måste man dock till exempel i Essi-applikationen säkerställa att skiftet har haft ett växtbestånd och möjlighet att bärga skörden under den pågående växtperioden.

Om ett växtbestånd har anlagts på skiftet under övervakningsåret, är slätter eller bete inte nödvändigt det året. Kravet på jordbruksverksamhet uppfylls när växtlighet har anlagts och det är möjligt att spara i skick på denna övervakningsfråga.

Rörflenbestånd skördas i allmänhet för första gången först den tredje våren. Kravet på jordbruksverksamhet uppfylls för rörflen under den första och andra växtperioden, när ett nytt växtbestånd har anlagts på skiftet. Slätter eller skörd är ett krav senast under den tredje våren. Växtlighet som anlades 2025 ska alltså slås första gången senast våren 2027. Växtbeståndet ska dock uppfylla kraven på en bärgnings- och marknadsduglig skörd, även om skörden ännu inte skulle bärgas.

Om övervakningsbesöket görs innan resultaten av satellituppföljningen i fråga om slätter och bete är kända, och ingen av dessa åtgärder har vidtagits, ska situationen för dessa skiften antecknas som *i skick*. I anteckningarna ska man anteckna att villkoret ännu inte kunde verifieras vid övervakningstidpunkten. Om skiftet får resultatet försummelse i satellituppföljningen ska en begäran om utredning av övervakningen skickas till jordbrukaren. Jordbrukaren ska svara med ett platsbundet fotografi som ska tas senast den 15.9. Om jordbrukaren inte svarar på begäran om utredning eller om fotografiet har tagits efter det angivna datumet registreras försummelsen i övervakningsfrågan. Läs mer i avsnitt 1.5.1.

6.4 Kravet på växttäthet har följts

På gården kontrolleras att de minsta planttätheterna uppfylls för följande trädgårdsväxter:

- jordgubbe, åkerbär och allåkerbär 15 000 plantor/ha
 - o om plast inte används som marktäckning och revorna får rota sig bredvid moderplantorna, ska planttätheten den första växtperioden vara minst 11000 plantor/ha
- vinbär och krusbär 1200 plantor/ha
- hallon 2800 plantor/ha
- havtorn, bäraronia och bärhäggmispel 800 plantor/ha

- buskblåbär 2250 plantor/ha
- fruktträd 400 plantor/ha.

Kravet på växttäthet kontrolleras visuellt. Om kontrollen visar att växttätheten inte uppfylls, ska frågan granskas närmare. Om kravet på växttäthet inte uppfylls registreras försummelsen i övervakningsfråga 6.4. Som påföljd väljs beroende på försummelsens omfattning antingen ett avdrag på 50 % eller 100 %.

Vid övervakningen kan man som växt på skiftet konstatera bevarande av jordbruksmark (permanenta grödor) i de situationer då skiftet har ett gammalt växtbestånd som fortfarande används för produktion och där kravet på växttäthet inte uppfylls. I övriga fall kan denna växtkod inte användas vid övervakningen om den inte har anmälts för skiftet. Jordbrukaren kan med denna växtkod i stödansökan anmäla arealer där växttätheten inte uppfylls.

6.5 Odlingsväxtens rötter har kontakt med marken

Odlingsväxternas rötter ska ha kontakt med marken. Om växter odlas i kärl ska kärnen vara placerade på marken. Till exempel är krukor ovanpå lastpallar inte godtagbart, men en väv som släpper igenom vatten godkänns. Växten har inte markkontakt om väven eller planteringskärlet under växten inte släpper igenom vatten. Om växterna odlas i en hålförsedd odlings säck eller krukorna ovanpå väv som släpper igenom vatten, har rötterna markkontakt och saken är i ordning. Hålen ska dock vara på säckens botten.

Övervakningsfrågan gäller vissa växtkoder om man i stödansökan har uppgett att rötterna har markkontakt. Om jordbrukaren redan i stödansökan har uppgett att det inte finns någon markkontakt uppstår ingen övervakningsfråga för skiftet. I detta fall betalas inget stöd för skiftet. I dessa situationer är det bra att diskutera med jordbrukaren om han eller hon även i fortsättningen vill anmäla arealen i stödansökan, även om odlingen utan markkontakt är kontinuerlig. Sådana arealer kan också tas bort från basskiftets areal för följande år. Jordbrukaren kan återföra arealen till skiftet om han eller hon under något år odlar arealen så att den har markkontakt.

Om markkontakt saknas och jordbrukaren inte har meddelat detta i stödansökan, måste alla stöd för arealen avslås med övervakningsfråga 6.5.

8.2 Bevara jordbruksmark öppen

Att hålla skiftet öppet innebär minst att skiftet inte har överårig vedartad växtlighet. På permanent gräsmark godkänns träd och buskar i begränsad utsträckning (se avsnitt 7). Dessutom har en del av växtkoderna krav på slätter eller andra jordbruksåtgärder årligen.

Tabell 8. Övervakningsfrågor om att bevara jordbruksmark öppen.

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
8.	<i>Skiftet har betats eller slagits senast 15.9</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>
9.	<i>Om det finns växtlighet på svart- eller stubbträda har den slagits senast 15.9.</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>

10.	<i>På skiftet växer det inte överårig växtlighet med trädstam</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>
11.	<i>Skiftet har slagits eller betats enligt avtalsvillkoren senast 15.9.</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>
13.44.	<i>Naturvårdsvallen har slagits vartannat år</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>
13.45.	<i>Naturvårdsvallen har slagits under övervakningsåret (ej slåtterskyldighet)</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>
13.46.	<i>Gröngödslingsvallen har slagits vartannat år</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>
13.47.	<i>Gröngödslingsvallen har slagits under övervakningsåret (ej slåtterskyldighe)</i>	<i>Kontroll i terrängen</i>

8. Skiftet har betats eller slagits senast 15.9

Kravet på att bevara jordbruksskiften öppna omfattar skydds zoner, grölträdor och naturbeten som inte ingår i miljöavtalet, årligt slåtter eller bete, som ska genomföras senast den 15.9.

Betesgången anses vara tillräcklig när det finns så många betande djur att man tydligt ser på växtligheten att den är fullständigt betad. Om det är tydligt att betetrycket är för lågt ska växtligheten slås senast den 15.9.

Om grölträdan har fastställts genom bearbetning eller besprutning tidigare än den 1.9, är saken i ordning vad jordbruksverksamheten beträffar. I enlighet med kraven på villkorlighet ska grölträdan dock bevaras fram till den 31.8, med undantag av situationer då en höstsådd gröda sås på skiftet, så att man vid behov måste registrera en påföljd för villkorligheten.

Kravet på att jordbruksmark ska hållas öppen inom skyddszonerna innebär att skiftet ska slås i enlighet med villkoren för åtgärden varje år.⁵⁴ De övriga villkoren för åtgärden gäller inte kravet på att hålla jordbruksmarken öppen, utan har endast med skyddszonsåtgärden att göra.

Om övervakningsbesöket görs innan resultaten av satellituppföljningen i fråga om slåtter och bete är kända och skiftet inte har betats på ett heltäckande sätt eller slagits ska situationen för dessa skiften antecknas som *i skick*. I anteckningarna ska man ange att villkoret ännu inte kunde verifieras vid övervakningstidpunkten. Om skiftet får resultatet försummelse i satellituppföljningen ska en begäran om utredning av övervakningen skickas till jordbrukaren. Jordbrukaren ska svara med ett platsbundet fotografi som ska tas senast den 15.9. Om jordbrukaren inte svarar på begäran om utredning eller om fotografiet har tagits efter det angivna datumet registreras försummelsen i övervakningsfrågan. Läs mer i avsnitt 1.5.1.

Om det efter slåttern finns lövbuskar eller deras rötter på arealen med permanent gräsmark, ska de utgöra enstaka grupper eller små grupper. Enhetliga områden ska alltid avlägsnas från basskiftets areal.

9. Om det finns växtlighet på svart- eller stubbträda har den slagits senast 15.9.

Även ett skifte som uppgetts som öppen träda eller stubbträda ska ha jordbruksverksamhet.

⁵⁴ SRf 77/2023 7 §

Stubbträda och öppen träda ska slås senast den 15.9, om det finns växtbestånd på skiftet. Om stubbträdan har fastställts genom bearbetning eller besprutning tidigare än den 1.9, är saken i ordning vad jordbruksverksamheten beträffar. I enlighet med kraven på villkorlighet ska stubbträdan dock bevaras fram till den 31.8, med undantag av situationer då en höstsådd gröda sås på skiftet, så att man vid behov måste registrera en påföljd för villkorligheten.

Svarträda ska slås, bearbetas eller avslutas genom besprutning senast den 15.9. Enligt kraven på villkorlighet får man genom besprutning endast bekämpa ogräs som är svåra att utrota, så vid behov måste man registrera påföljden för villkorligheten.

Om övervakningsbesöket görs innan resultaten av satellituppföljningen är kända och skiftet inte har slagits trots att det finns växtbestånd där, ska situationen för dessa skiften antecknas som *i skick* för dessa skiften. I anteckningarna ska man anteckna att villkoret ännu inte kunde verifieras vid övervakningstidpunkten. Om skiftet får resultatet försummelse i satellituppföljningen ska en begäran om utredning av övervakningen skickas till jordbrukaren. Jordbrukaren ska svara med ett platsbundet fotografi som ska tas senast den 15.9. Om jordbrukaren inte svarar på begäran om utredning eller om fotografiet har tagits efter det angivna datumet registreras försummelsen i övervakningsfrågan. Läs mer i avsnitt 1.5.1.

Kravet på jordbruksverksamhet på trädor uppfylls också om arealen till exempel täckdikas eller om dikesmark har ansamlats på arealen under ett års tid. Om dikesmarken är kvar i över ett år måste den avlägsnas från basskiftets areal.

10. På skiftet växer det inte överårig växtlighet med trädstam

Det krävs ingen årlig jordbruksåtgärd på alla arealer. Det gäller arealer som uppgetts med koden skyddsremsa eller bevarande av jordbruksmark (permanent växter) samt vändtegar, mångfaldsremsor, skyddsremsor och dikesrenar som inte odlas och som hör till odlingsväxtens areal.

Skiftet anses ha jordbruksverksamhet om ett växtbestånd har anlagts på det före 30.6 med en tillräcklig mängd frön och när det inte växer överårig vedartad växtlighet där.

Lövträdsplantor anses vara överåriga när de är unga plantor som kan urskiljas ovanför växtligheten. Om barrträden kan urskiljas från växtligheten är de redan så gamla att arealen inte längre godkänns som jordbruksmark.

Detta krav uppfylls om växtbeståndet med vedstam på arealen är spridda sticklingar med en gren som inte kan urskiljas ovanför växtligheten.

OBS! Om kravet på att bevara öppet inte uppfylls på en areal som inte uppges som ett eget jordbruksskifte (vändtegar, mångfaldsremsor, skyddsremsor samt dikesrenar som inte odlas) görs ett övervakningsjordbruksskifte av arealen och denna övervakningsfråga läggs till och stöden för kontrollåret avslås.

Bevarande av jordbruksmark (permanent grödor)

Om skiftets växttäthet inte uppfylls med en permanent växt, till exempel på grund av att växtligheten håller på att avslutas, men skörden fortfarande tas av befintliga träd, anges arealerna med växtkoden för bevarande av jordbruksmark.

Kravet på jordbruksverksamhet är att döda träd/buskar avlägsnas och att mellanrummen mellan raderna hålls öppna. Att hålla dem öppna innebär att det mellan raderna inte får växa överårig växtlighet med vedstam.

Om en betydande del av träden eller buskarna är döda är arealen inte jordbruksmark och den konstateras vara icke odlad.

11. Skiftet har slagits eller betats enligt avtalsvillkoren senast 15.9.

Kravet gäller växter på miljöavtalsareal, permanent gräsmark För att få basinkomststöd, inkomstomfördelningsstöd, inkomststöd till unga jordbrukare och kompensationsbidrag måste skiftet slås eller betas i enlighet med avtalsvillkoren. Betesgång eller slåtter enligt skötselplanen ska göras senast den 15.9 under avtalsåret. Om skiftet har ett mellanår enligt villkoren till exempel vid bete, ska mellanåret godkännas för ovan nämnda stöd och de kan betalas ut.

Man kan åberopa mellanåret vid övervakningen, om inte mellanåret har anmälts till NTM-centralen före övervakningen. I ett sådant fall avisas också ovan nämnda stöd med denna övervakningsfråga.

De övriga villkoren för åtgärden gäller inte kravet på att bevara jordbruksmarken öppen, utan har endast med skyddszonsåtgärden att göra.

13.44 Naturvårdsvallen har slagits vartannat år

13.45 Naturvårdsvallen har slagits under övervakningsåret (ej slåtterskyldighet)

13.46 Gröngödslingsvallen har slagits vartannat år

13.47 Gröngödslingsvallen har slagits under övervakningsåret (ej slåtterskyldighet)

Kravet på att jordbruksmark på gröngödslingsvallar och naturvårdsvallar ska hållas öppen enligt stödet för miljösystem innebär att skiftet ska slås vartannat år eller vid svåra ogrässituationer varje år i enlighet med villkoren för åtgärden.⁵⁵ De övriga villkoren för åtgärden gäller inte kravet på att hålla jordbruksmarken öppen, utan har endast med skyddszonsåtgärden att göra.

Läs mer om naturvårdsvallar i kapitel 11.1.1 och om gröngödslingsvallar i kapitel 11.1.2.

⁵⁵ SRf 77/2023 7 §

9 BESTÄMNING AV ETT SKIFTES GRÄNSER

Före gårdsbesöket måste man med hjälp av en karta eller Stödillämpningen granska om jordbruksskiftenas gränser ser ut att vara rätta och vilka skiften som ska mätas med GPS. Syftet med förhandsgranskningen är att utreda de skiften som mäts i terrängen, dvs. sådana skiften som det i det digitala materialet kan finnas fel. På gården kontrolleras att de av jordbrukaren anmälda basskiftenas gränser i terrängen motsvarar digitaliseringen och att jordbruksskiftenas gränser motsvarar jordbruksskiftena i terrängen⁵⁶.

Odlarens basskifteskorrigeringar digitaliseras inte alltid före övervakningen. Om odlarens korrigering godkänns i övervakningen, behöver ingen korrigering sändas till digitalisering från övervakningen.

GPS-utrustning måste användas för mätning av skiften i följande fall:

- basskiftet är ett nytt skifte som inte har digitaliserats tidigare, om skiftets gräns inte går att bestämma från flygfotot
- basskiftet eller en del av det har röjts efter det att flygfotot togs, om skiftets gräns inte går att bestämma från flygfotot
- på skiftet finns icke stödberättigande områden som inte syns på det nyaste flygfotot
- kanten av skiftet skuggas av skog på en betydande sträcka eller skiftesgränsen går inte heller annars att urskilja tydligt ens på det nyaste flygfotot eller annat bildmaterial
- skiftets gräns är otydlig då man ser på fotot (till exempel skiften längs ett vattendrag, skiften som gränsar till gårdsplanen, skiften med många hörn)
- flygfotot är flera år gammalt och skiftets avgränsning går inte tydligt att konstatera
- det finns flera jordbruksskiften på skiftet och deras gränser går inte att bestämma på flygfotot

Om det finns oklarheter i skiftets gränser kan det räcka att mäta enbart den oklara punkten med GPS-utrustning. Det är inte alltid ändamålsenligt att mäta hela skiftet. Om ett fel på ett skifte tydligt går att se på flygfotot, är det nödvändigtvis inte behövligt att göra en GPS-mätning utan korrigeringen kan göras direkt på skärmen.

I avsnitt 16.1 berättas det närmare om mätning i fråga om miljöavtal som gäller annat än åker.

Mätutrustning

Skiftenas gränser bestäms antingen med GPS eller från datorskärmen. Följande GPS-utrustning uppfyller den tillräckliga mät noggrannhet som krävs vid övervakningen:

Topcon GRS-1
Topcon GMS-2
Trimble GeoXT
Trimble GeoXH
Trimble ProXR
Trimble GeoXT6000
Trimble GeoXH6000
Trimble R1

⁵⁶ SRf 134/2023 16 §

Trimble R2
Topcon HiPer SR
CHCNAV LT700H
CHCNAV LT800H

Den GPS-utrustning som används vid övervakningen är försedd med antingen korrigering i realtid eller efterkalkylering. De här metoderna används för att precisera koordinatpunkterna som mätts med hjälp av satellit. Korrigeringstjänsten baserar sig på basstationer som finns i olika delar av Finland.

Vid realtidskalkylering får man i terrängen genast tillgång till de slutliga koordinaterna, medan de slutliga koordinaterna inom den metod som baserar sig på efterkalkylering blir tillgängliga på kontoret, när man använder ett särskilt program för efterkalkylering. Efterkalkylering möjliggör ett tillförlitligt resultat av GPS-mätning också på sådana platser i terrängen (t.ex. skogsbryn) där realtidskorrigering inte alltid fungerar. Också korrigeringar som gjorts i realtid kan vid behov korrigeras i efterhand. Det rekommenderas att man som korrigeringstjänst använder VRS-service eller efterkalkylering.

9.1 Basskiftesändringar

Gränserna för basskiftet korrigeras i regel som en gränskorrigering som görs på övervakningskartan för övervakningsåret. Ett basskifte ska endast delas om det vid övervakningen konstateras att skiftet delas av en areal (till exempel en väg eller ett brett dike) som inte är jordbruksmark och det inte finns någon odlingsförbindelse mellan områdena. Basskiftesindelningarna görs i basskifteshanteringens för det år som följer på övervakningsåret. Om basskiftet delas av ett högst 3 meter brett dike med dikesrenar behöver basskiftet inte delas, även om det inte finns någon odlingsförbindelse över diket.

Skiftesindelning måste dessutom göras i följande situationer:

- En del av basskiftet är ett annat markanvändningsslag än den anmälda växten
- En del av basskiftet är inte jordbruksmark, men det måste ha ett basskiftessignum på grund av kontrollen av ekologisk produktion. Som växt för övervakningsåret registreras Annan areal för ekologisk kontroll (inte jordbruksmark) (9651) och för skiftet som anläggs följande år registreras skogsmark eller annat område som markanvändningsslag
- Till det gamla basskiftet har man lagt till ett område som inte har varit jordbruksmark 31.12.2022 och den tillagda arealen har varit större än vad som hade varit godtagbart (högst 5 procent och mindre än 0,5 ha av skiftets areal).
 - o Som tillägg beaktas inte utfyllnad av diken eller korrigeringar av gränskorrigeringar för digitaliseringen
 - o Om skiftet är ersättningsberättigande ska stöden för kontrollåret avslås med övervakningsfråga 46

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
46. (lägg till vid behov)	Jordbruksskiftet är berättigande till miljö- och kompensationsersättning samt nationella stöd	Kontroll i terrängen

OBS! Även om en basskiftesindelning inte behöver göras, får måttavvikelse inte tillämpas på ett jordbruksskifte från vilket icke stödberättigande areal har tagits bort.

Basskiftesindelningarna görs på följande årsnivå (ny årsnivå 2027.1 öppnas i juni 2027). Felaktiga markanvändningsslag som upptäckts vid övervakningen ska korrigeras till år 2027, och då får jordbrukaren skiftets markanvändningsslag korrekt förhandsifyllt nästa vår. Vid övervakningen avslås stöden för arealen genom att konstatera en växtkod som inte berättigar till stöd (icke odlat 9710).

Inspektören kan själv ändra skiftets markanvändningsslag och ersättningsberättigande i avsnittet för basskiftesadministration i Stödtilämpningen. Där kan skiftet också passiveras. I anvisningen om registrering av åkerövervakningar berättas närmare om hur ändringarna görs.

Ett basskifte ska alltid passiveras när det konstateras vara icke odlat. Orsaken till passiveringen av skiftet registreras i avsnittet för hantering av basskiften.

- Skiftet har beskogsats eller är inte jordbruksmark → Övergår i naturtillstånd
- På skiftet har byggts till exempel ett hus eller en väg → Tas ur jordbruksanvändning.

Begäran om korrigering av basskiften

Så stor del som möjligt av basskifteskorrigeringarna ska skickas för digitalisering senast 1.10.2026. När begäran om korrigering har gjorts inom utsatt tid möjliggör det beaktande av övervakningens geometrier i höstanmälan. Korrigeringsbegäran kan göras även efter detta, men den beaktas inte i höstanmälan's arealer.

Om hela basskiftet har mätts med en GPS-enhet, väljs punkten *Skiftet mätt med en GPS-enhet* i Stödtilämpningen när begäran om korrigering av digitaliseringen görs. Om skiftet har mätts med GPS under tidigare år, men inte i år, kan skiftet inte noteras som uppmätt med GPS vid övervakningen i år.

Om ett basskifte har mätts upp delvis med GPS (till exempel en skifteskant eller åkerholme som skuggas av skog) väljs punkten *Skiftet uppmätts delvis med GPS-utrustning* i Stödtilämpningen när man gör begäran om korrigering av digitaliseringen.

Korrigeringar av intilliggande skiften

Preciserande uppgifter om korrigering av intilliggande skiften lagras i Stödtilämpningen, i punkten uppgifter om begäran om korrigering.

- Om varje kant av det intilliggande skiftet korrigeras väljer man typen *Granne till övervakningsskiftet, korrigerat i sin helhet*.
- Om bara skiftens gemensamma gräns korrigeras väljer man typen *Granne till övervakningsskiftet, korrigerat delvis*. Vid uppdateringen kan man då korrigera skiftets övriga gränser, men man rör inte den redan övervakade gränsen.

Om ändringen av det intilliggande skiftet inverkar på det stöd som ska betalas, måste det intilliggande skiftets gård registreras på det egna urvalets övervakningskörning 7918 (eget urval, delvis övervakade) och skiftet i fråga övervakas. **I så fall måste livskraftscenaren informera det intilliggande skiftets jordbrukare om saken.**

Att uppmärksamma vid begäran om korrigering av basskifte

De planerade uppdateringsområdena och situationen för innevarande år visas på [Lantmäteriverkets lägeskarta](#). Begäran om korrigering av uppdateringsområdets skiften ska alltid göras på ett nytt flygfotografi. Också digitaliseringen av grannskiftena bör kontrolleras på det nya flygfotot, så att korrigeringen kan riktas in bättre. Skiftet kan bli föremål för ny övervakning följande vår om gränserna inte passar in i det nya flygfotot efter korrigeringen.

Om det finns behov att göra ändringar på skiftet till exempel vad gäller placeringen av gårdscentrum görs det med hjälp av funktionen för fri korrigerig. Om också skiftets gränser korrigeras, kan behovet av fri korrigerig också anges i fältet för ytterligare uppgifter i begäran om korrigerig av basskiftet.

Kom ihåg dessa när du gör en gränskorrigerig för ett basskifte

Ytterligare förklaringar bör skrivas alltid när man vill förtydliga begäran om korrigerig. Framför allt när korrigerigen står klart i strid med flygfotot bör en förtydligande kommentar skrivas ner. På så sätt kan man undvika att korrigeringar returneras i onödan. Kommentarererna som skrivits i den här punkten går till digitaliseraren för kännedom. De visas inte för odlaren i Vipu och skrivs inte ut på resultatdokumentet för terrängsynen.

Exempel på situationer då ytterligare uppgifter behövs:

- På flygfotot syns på skiftet en byggnad som man vill ta bort, skriv "Byggnaden är borttagen".
- I terrängen konstateras att skiftet är stödberättigande åker fastän det finns skog på flygfotot, som ytterligare information i begäran om korrigerig skrivs "Skiftet har röjts till åker".

Skriv ytterligare information vid behov! Skriv klara och entydiga kommentarer till digitaliseraren. Kom ihåg att klar och entydig inte nödvändigtvis betyder kort. Det är inte nödvändigt att skriva till exempel texten "gränskorrigerig" i fältet, för det är ingen information som behövs. Däremot är det nödvändigt att till exempel skriva en kommentar, om det med avsikt har lämnats en liten springa mellan skiftena.

Arealen av den basskifteskorrigerig som gjorts med Stödtillämpningen är den slutliga arealen för övervakningsåret. Om en övervakningskorrigerig inte går att digitalisera avslås den och skickas tillbaka till livskraftscentralen för att göras om. Korrigerigen måste göras om, för annars förblir den gamla digitaliseringen i kraft och övervakningsresultatet stämmer inte överens med basskiftets areal. Alla övervakningskorrigeringar som underkänts vid digitaliseringen, och som inte har gjorts om, kommer med på korsgranskningslistan. I registreringsanvisningarna ges information om hur skiftena måste behandlas.

Kom ihåg att digitaliseraren litar på att inspektören i samband med övervakningen har beaktat och tagit ställning till alla de ovan nämnda detaljerna. Detta oberoende av om skiftet har inspekterats i terrängen eller på kontoret. Digitaliseraren vet inte hur övervakningen har utförts.

9.2 Registrering av jordbruksskiften

I Stödtillämpningen registreras

- Jordbruksskiftenas gränser och arealer
- Den växt som konstaterats på skiftet (vid övervakningen får växtkoden återkallande av stöd inte konstateras, om jordbrukaren inte har återkallat stödet före meddelandet om övervakning)
- Konstaterad mellangroda (om mellangroda har anmälts för skiftet)
- Mätmetoden

Jordbruksskiftenas sammanräknade uppmätta areal måste vara lika stor som basskiftets uppmätta areal. I samma avsnitt där arealerna registreras kan man också skriva in kommentarer på ett jordbruksskifte utan att registrera brister på någon som helst övervakningsfråga. De här kommentarererna syns per jordbruksskifte på resultatdokumentet för terrängsynen.

De områden som godkänns för arealen av ett anmält jordbruksskifte beskrivs i avsnitt 7.2.

Grödor som konstateras på samma jordbruksskifte

I en övervakningssituation ska som hörande till ett bestämt jordbruksskifte godkännas alla arealer som ligger intill varandra på basskiftet och som är besådda med samma gröda och som används på samma sätt, även om de har anmälts som separata jordbruksskiften. Om olika miljöersättningsåtgärder har valts för jordbruksskiftena, kan skiftena dock inte slås samman. Den minsta sammanhängande arealen som beaktas vid kompensationen är 0,05 ha.

Om det konstateras att det på skiftet finns en växt ur en annan växtartsgrupp än den anmälda, förkastas skiftet i fråga om de stöd där den konstaterade växten inte är stödberättigande. Stödtilämpningens kalkyl avslår stöd som inte hör till växten på grundval av den konstaterade växtkoden. På basis av övervakning kan ett skifte inte få stöd som från början inte ens har sökts för skiftet.

Om den anmälda grödan är bärbuskar eller fruktträd som uppfyller villkoren för planttäthet och det under dem växer någon annan odlingsväxt, delas dock inte arealen för dessa odlingsväxter in i separata jordbruksskiften.

9.2.1 Måttavvikelser som används vid övervakningen

För mätinstrumenten som används vid övervakningen har det fastställts en gemensam måttavvikelse, som är beräknad utifrån hur exakt instrumentet är. Måttavvikelsen är antingen positiv eller negativ och avsikten med den är att täcka fel som beror såväl på mätinstrumentet som på den som utför mätningen. De tillåtna måttavvikelserna beräknas alltid utifrån den uppmätta arealen med hjälp av omkretsen. Stödtilämpningen fastställer omkretsen automatiskt.

Måttavvikelse⁵⁷ används för att bestämma den godtagbara arealen av ett jordbruksskifte när mätningen utförs i terrängen eller från datorskärmen. Till följd av måttavvikelsen kan det finnas en skillnad mellan basskiftets areal och summan av de godkända jordbruksskiftena. Måttavvikelse får inte användas när det på ett jordbruksskifte som jordbrukaren anmält konstateras icke stödberättigande areal, oberoende av om det icke stödberättigande området har inrättats till ett separat jordbruksskifte eller om området har avlägsnats som gränskorrigering. Måttavvikelse kan inte heller användas i fall då det inte har förekommit jordbruksverksamhet på området (försummelse i övervakningsfråga 6, 8, 9, 10 eller 11). Ett undantag till detta är dock att om skiftet i övrigt är i skick, men försummelse av produktionen av en bärgnings- och marknadsduglig skörd eller av växttätheten har registrerats på skiftet, hindrar detta inte användning av måttavvikelse.

Det här betyder i praktiken att måttavvikelse får användas på ett jordbruksskifte bara i följande fall:

- På det av jordbrukaren anmälda jordbruksskiftet konstateras ingen icke stödberättigande areal, eller de enskilda icke stödberättigande arealerna är till storleken mindre än 0,01 ha.
- Det finns ett gränfel från digitaliseringen på skiftet. Om det till exempel finns ett dike vid kanten av skiftet och skiftets gräns är på fel sida av diket, kan det betraktas som ett gränfel och måttavvikelsen kan användas. OBS! Om det på skiftets kant finns ett område som tydligt inte är stödberättigande,

⁵⁷ Srf 134/2023 22 §

till exempel en väg, får måttavvikelse inte användas även om vägen tas bort från området genom gränskorrigerings.

- För basskiftet har det anmälts flera jordbruksskiften och gränserna mellan dem korrigeras till rätt ställe vid övervakningen. Alla grödor måste ändå vara stödberättigande.

Måttavvikelsen får vara en avvikelse som baserar sig på en högst 1,00 meter bred zon och den får vara högst 1,00 ha. Måttavvikelsen är lika stor oberoende av om mätningen utförs med GPS-utrustning eller på en datorskärm.

I Stödtillämpningen finns olika mätmetoder, som används som följer:

Mätmetoder som används:

13 = mätning på skärmen. Stödtillämpningen räknar ut toleransen för jordbruksskiftet (1,00 * omkretsen)

14 = GPS-mätning. Stödtillämpningen räknar ut toleransen för jordbruksskiftet (1,00 * omkretsen)

07 = på skiftet har areal konstaterats som inte är jordbruksmark eller där man inte har bedrivit jordbruksverksamhet. Ingen tolerans, utan den uppmätta arealen är den godkända arealen.

Om jordbruksskiftet har mätts upp delvis med GPS-utrustning och delvis på en datorskärm, används den mätmetod som använts för mätning av största delen av jordbruksskiftets omkrets.

10 Åkerskiftesregisterövervakning

Korsgranskningarna av åkerskiftesregistret görs i oktober efter att höstens digitalisering har slutförts. Våren 2027 när uppdateringen är klar görs dessutom en korsgranskning av de arealer som förändrats vid uppdateringen.

År 2026 görs följande korsgranskningar i skiftesregistret:

- 1) Korsgranskning av arealerna. I korsgranskningen jämförs summan av de jordbruksskiften som jordbrukaren har uppgett med den senaste digitaliserade arealen. Till övervakningen tas ut gårdar vars arealskillnad i fråga om något stöd är större än 3 procent eller 2 ha.
- 2) Korsgranskning av skiften som inte är digitaliserade.
- 3) Korsgranskning av överlappande skiften.
- 4) Oklara F010- och B009-skiften.
 - a. F010 = skiftet ser på basis av flygfotot ut att vara något annat än åker. F010-skiftena märks ut i samband med uppdatering och vid digitalisering av jordbrukarkartor när jordbrukaren korrigerar ett skifte, men skiftet inte till övriga delar motsvarar flygfotot. Också övervakade skiften ges beteckningen F010, om övervakningskorrigeringen inte motsvarar det nya flygfotot.
 - b. B009 = Skiftets markanvändningsslag är åker i centralregistret, men inte på den flygbild som utgör bakgrundsfoto för digitaliseringen. Skiftena är i allmänhet sådana vars avgränsning jordbrukaren har korrigerat i vårens stödansökan.
- 5) Delningsförslag för skiftena. Ett delningsförslag innebär att basskiftet utifrån en flygbild delas av exempelvis en väg, ett brett dike eller en trädrad så att det inte finns någon odlingsförbindelse mellan basskiftets olika delar.

- 6) Administrationens nedskärning av små arealskillnader som stannar under sanktionsgränsen (3 procent/ 2 ha) i fråga om alla stöd. Som grund för betalningen av stöd registreras den nya digitaliserade jordbruksskiftesarealen och nedskärningen av stödet beräknas automatiskt i datasystemet. Jordbrukaren får ett sms om detta och avgränsningen av skiftena kan ses i Viputjänsten. Mer information om övervakningskörningen för administrationens direkta nedskärning finns på [Livsmedelsverkets webbplats](#).

Tabell 9. Korsgransningskörningar i åkerskiftesregistret.

Körningsnummer	Namn	Tidtabell
8136	Arealkorsgranskningar 2026 (Administrationens direkta nedskärning), hösten 2026	oktober
8137	Arealkorsgranskning 2026 (Arealskillnad), hösten 2026	oktober
8138	Arealkorsgranskning 2026 (Otydliga skiften F010 och B009), hösten 2026	oktober
8139	Arealkorsgranskning 2026 (Delningsförslag B101), hösten 2026	oktober
8140	Arealkorsgranskning 2026 (Överlappande skiften), hösten 2026	oktober
8141	Arealkorsgranskning 2026 (Ej digitaliserad areal), hösten 2026	oktober
8142	Arealkorsgranskning 2026 (Satellitbilderna visar otydliga skiften B009), hösten 2026	oktober
8143	Arealkorsgranskningar 2025 (Administrationens direkta nedskärning), våren 2026	maj 2026
8144	Arealkorsgranskning 2025 (Arealskillnad), våren 2026	maj 2026
8145	Arealkorsgranskning 2025 (Otydliga skiften F010 och B009), våren 2026	maj 2026

I regel ska odigitaliserade, överlappningar och otydliga F010- och B009-skiften övervakas genom fältbesök. Antalet terrängbesök på B009-skiftena kan dock minska genom att man granskar skiftet i Essi med satellitbilder. Om skiftet enligt satellitbilderna är i skick behöver man inte gå ut i terrängen. De skiften som granskas i Essi tas endast till övervakningskörning av livskraftscentralen om man utifrån satellitbilden inte kan försäkra sig om att arealen är jordbruksmark.

Vid behov ska man kontrollera var gränserna för basskiften som tagits ut till korsgranskning ligger och mäta arealen på plats. Utan fältbesök, genom att höra jordbrukaren och/eller på basis av flygfoto går det att utreda oklarheter vars orsak klart går att konstatera till exempel på ett nytt flygfoto som tagits år 2026. Också överlappningar, till exempel avsaknaden av historikuppgifter i Stödtilämpningen, går att utreda utan fältbesök på basis av uppgifterna i Stödtilämpningen. Vid behov ska basskiftets digitalisering korrigeras eller också ska historikkopplingarna skapas. Skiften som tidigare har mätts med GPS-utrustning behöver inte mätas på nytt, om skiftesgränserna inte har ändrat.

Genom att höra jordbrukaren kan man övervaka skiften som tagits ut till övervakning på grund av arealskillnad. Om jordbrukaren i sitt genmäle påvisar ett fel i digitaliseringen måste man säkerställa felet genom ett fältbesök och bestämma skiftets rätta gränser och areal. Utan ett tydligt digitaliseringsfel bestäms övervakningsresultatet på basis av den nya digitaliseringen. I Stödtilämpningen skapas utgående från digitaliseringen centraliserat övervakningens jordbruksskiften som ligger till grund för beräkningen av övervakningsresultatet. Vid behov ska digitaliseringen ändå korrigeras och nya jordbruksskiften skapas.

Små arealskillnader som stannar under sanktionsgränsen tas direkt i betraktande vid beräkningen som grund för betalningen av stöd. Gårdarna och skiftena förs centraliserat till övervakningskörning (s.k. administrationens nedskärning) och de behöver inte behandlas vid livskraftscentralen. Vid behov är det möjligt att ta

upp fallen till handläggning genom att föra ett skifte i förvaltningens direkta nedskärningskörning till den egna urvalskörningen 8117 (delvis övervakade). I så fall måste man skapa nya jordbruksskiften för övervakningen och registrera övervakningen.

De uppmätta skiftena bildar ett urval på basis av vilket man kan räkna ut övervakningsresultatet. I regel övervakas bara de skiften som tagits ut till övervakning. Urvalet kan alltid utvidgas om det observeras fel på andra skiften. Om felet till exempel har orsakats av oriktigt utförd basskiftesdelning måste alla nya basskiften som bildats från det delade basskiftet tas med i urvalet.

Övervakningsuppgifterna registreras i Stödtillämpningen. Skiftena som konstaterats vara icke odlade ska enligt anvisningarna passiveras i Stödtillämpningen.

Vårens korsgranskningar ska göras senast 31.5. Körningarna av arealkorsgranskningarna är belagda med betalningsförbud för avgifterna våren 2027 tills kontrollen har säkerställts.

Övervakningen av skiften som minskat vid uppdateringen av åkerskiftesregistret ska utsträckas åtminstone till det år flygfotot som ligger till grund för uppdateringen togs eller vid behov till de fyra tidigare åren. Som tillräckligt bevis för tidigare års fel kan man betrakta ett fel på skiftet som går att verifiera på flygfotot. Instruktioner om retroaktiva påföljder ges i kap. 20.1. Retroaktiviteten kan inte registreras utan terrängbesök.⁵⁸

Digitaliseringskod F030 (Oklara skiften på flygfotografierna)

År 2025 togs den nya koden F030 i bruk för digitaliseringen. Den ges till skiftet när det förblir oklart för digitaliseringen om arealen är jordbruksmark eller inte.

Alla skiften som fått F030-koden förs till övervakningskörningen. Skiftena kan i huvudsak besökas i terrängen och i terrängen tas alltid en bild av skiftet för skiftesanteckningarna. Om skiftet har en form som gör det möjligt att utreda ärendet via begäran om utredning av övervakningen, kan behandlingen skötas utan terrängbesök. Detta kommer i fråga när man kan få en heltäckande bild av skiftet utan skuggområden och det till exempel inte är möjligt att fotografera det intilliggande skiftet. Användningen av begäran om utredning ska motiveras i övervakningsobservationerna. Även Essi-granskning kan utnyttjas om möjligt. Eventuella retroaktiviteter registreras normalt, dvs. övervakningsåret + högst fyra år. Skiftena är inte belagda med betalningsförbud.

Om skiftet har varit med i andra övervakningskörningar 2026 och terrängobservationerna har gjorts redan då, kan observationerna utnyttjas och ett terrängbesök behövs inte nödvändigtvis. Motiveringen ska registreras även då.

Det är sannolikt att man inte hinner besöka alla skiften i terrängen innan stödansökan 2027 löper ut. Då är det viktigt att prioritera terrängbesöken så att naturvårdsvallar och fodervallar prioriteras. Om F030-skiften från 2026 ännu inte har behandlats sommaren 2027, registreras dessa som vanligt i övervakningskörningen 2026. Om man är tvungen att göra ändringar på skiftet efter ansökan om åkerstöd 2027, skickas en korrigeringsuppsättning till skiftet.

⁵⁸ SRf 134/2023 24 §

Koderna läggs till för skiftena året runt. Den aktuella situationen kan följas i Qlik Sense-rapporten Digitala kommentarer genom att välja 2026 och den digitala koden F030.

ÖVERVAKNING AV STÖDVILLKOR

11 DIREKTSTÖD

Stödberättigande skiften inom det grundläggande inkomststödet, inkomststödet för unga jordbrukare, omfördelningsinkomststödet, bidraget för specialväxter, bidraget för stärkelsepotatis och stödet för miljösystem är de skiften som jordbrukaren uppgett i stödansökan och som är jordbruksmark. Stödberättigande förutsätter att skiftet innehas av den som ansöker om stöd, är jordbruksmark och används för jordbruksverksamhet. Växtbestånd ska anläggas på skiftet senast 30.6. Ett jordbruksskifte ska vara stödberättigande fram till utgången av växtperioden, dock minst till 31.8.⁵⁹ Om det vid övervakningen konstateras att skiftet under växtperioden permanent har tagits i annan användning än jordbruk, uppfylls inte kravet på stödberättigande areal och de direkta stöden avslås med övervakningsfråga 12. Besittningen av skiftet kontrolleras inte vid kontrollen på platsen.

Fråga	Stödvillkor	Plats för kontrollen
12.	<i>Jordbruksskiftet är stöddugligt minst under perioden 30.6 - 31.8.</i>	Kontroll i terrängen

Rätten till stöd för hampa kräver inget avtal/ingen förbindelse, men den sort som används ska vara godkänd som stödberättigande. För hampa granskas under övervakningsbesöket alla krav i anslutning till stöd som betalas för hampa i tabell 10.

Tabell 10. Övervakningsfrågor för hampa.

Fråga	Stödvillkor	Plats för kontrollen
50.	<i>Jordbruksskiftet är helt och hållet i odling med en stödberättigande hampsort</i>	Kontroll i terrängen
51.	<i>Hampbeståndet har bevarats i minst 10 dagar efter avslutad blomning</i>	Kontroll i terrängen

I anvisningen om övervakning av hampa finns mer information om övervakningen av THC-halten i hampa. Anvisningen finns i [Pikantti](#).

Om det vid övervakningen konstateras att det växer hampa på skiftet som inte har anmälts i stödansökan, ska alla stöd för arealen avslås.⁶⁰ Hampa konstateras som växt på ett jordbruksskifte och stöden avslås genom att för skiftet lägga till övervakningsfrågan *Hampväxtlighet har anmälts i stödansökan*.

⁵⁹ Lag 1332/2022 6 §; SRf 77/2023 13 §

⁶⁰ SRf 77/2023 12 §, SRf 134/2023 21 §

165 (läggs till vid behov)	Hampväxtligheten har anmälts i stödansökan	Kontroll i terrängen
----------------------------------	--	----------------------

11.1 Stöd för miljösystem

Åtgärder inom miljösystemstödet är växttäckte vintertid, naturvårdsvallar, gröngödslingsvallar och mångfaldsväxter. Växttäckte vintertid övervakas inte på plats på gården, utan man kontrollerar att kraven följs med hjälp av satellitövervakning. Att kraven för andra åtgärder inom miljösystemstödet följs kontrolleras genom övervakning på plats, men kraven på slätter och bevarande av växtbeståndet granskas också med hjälp av satellituppföljning. Dessutom görs separat satellituppföljning av skiften med mångfaldsväxter.

För naturvårdsvallar, gröngödslingsvallar och mångfaldsväxter kan man bevilja miljösystemstöd för högst 25 procent av den stödberättigande arealen för direktstöd. I stödområde C kan stöd för miljösystem beviljas för naturvårdsvallar till högst 10 procent av den stödberättigande arealen för direktstöd⁶¹. På alla skiften för vilka naturvårdsvallar, mångfaldsväxter eller gröngödslingsvallar enligt miljösystemet har anmälts ska dock villkoren för åtgärderna följas.

Arealerna för vall och mångfaldsväxter som omfattas av stödet för miljösystem ska hållas öppna i enlighet med villkoren för åtgärden, och det får inte växa överårig vedartad växtlighet på dem⁶². Dessutom ska gården följa stödet för att få gemensamma krav som gäller alla gårdar och all jordbruksmark, såsom kravet på jordbruksverksamhet (kapitel 8).

Krav på miniminivå för naturvårdsvallar, gröngödslingsvallar och mångfaldsväxter

Tabell 11. Krav på miniminivå.⁶³

Fråga	Krav på miniminivå	Plats för kontrollen
1.4	<i>Invid vattendrag har lämnats en 5 m bred skyddsremsa där man inte gödslat och om marklutningen är mera än 2 % har ingen ytgödsling med kvävegödselmedel därefter skett på en sträcka av fem meter (Fastlandsfinland)</i>	Kontroll i terrängen
1.5	<i>Invid vattendrag har det lämnats en 5 m bred skyddsremsa där man inte gödslat och om marklutningen är mera än 2 procent har ingen ytgödsling med kvävegödselmedel därefter skett på en sträcka av fem meter. (Åland)</i>	Kontroll i terrängen

⁶¹ SRf 86/2026 17 §

⁶² SRf 77/2023 6 och 7 §

⁶³ SRf 86/2026 13 §-15 §

11.1.1 Naturvårdsvallar⁶⁴

Tabell 12. Stöd villkor som ska kontrolleras för naturvårdsvallar.

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
13.2	<i>Växtligheten på naturvårdsvallen är villkorsenlig och av vikten på fröblandningen är högst 20 % kvävefixerande växter.</i>	Kontroll i terrängen
54.1	<i>I odlingsanteckningarna har man antecknat innehållet i naturvårdsvallens fröblandning och andelarna av de grödor som anlagts under stödansökningsåret.</i>	Dokumentkontroll på gården
13.5	<i>Växtligheten på naturvårdsvall har bevarats villkorsenligt</i>	Kontroll i terrängen
13.1	<i>Växtskyddsmedel har använts endast vid avslutande av växtlighet eller vid punktbekämpning.</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
13.3	<i>Naturvårdsvallen har inte gödslats.</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
13.44	<i>Naturvårdsvallen har slagits vartannat år.</i>	Kontroll i terrängen
13.45.	<i>Naturvårdsvallen har slagits under övervakningsåret (ej slåtterskyldighet).</i>	Kontroll i terrängen
13.6 (Lägg till vid behov)	<i>Växtskyddsmedel har inte använts det föregående året vid avslutandet av naturvårdsvall.</i>	Dokumentkontroll på gården

13.2 Växtligheten på naturvårdsvallen är villkorsenlig och av vikten på fröblandningen är högst 20 % kvävefixerande växter.

Naturvårdsvallen kan vara ett växtbestånd bestående av fleråriga vallväxter som anlagts under året för stödansökan eller tidigare. Som naturvårdsvall kan man också uppge gamla vallar som utvecklats till vallar med många arter, där det är gräsväxter och andra växter med örtstam. Huvudparten av växtbeståndet, det vill säga över 50 procent, ska dock bestå av gräs- och vallfoderväxter.

Mängden kvävefixerande växter kontrolleras i första hand med ögonmått i terrängen och vid behov verifieras den med hjälp av skiftesvisa anteckningar/frökvitton.

Om växtligheten i huvudsak består av andra växter än gräs- och vallfoderväxter och därmed inte uppfyller kravet på växtlighet för naturvårdsvall, men arealen kan betraktas som jordbruksmark, antecknas försummelse av kravet. I dessa fall ska det av beskrivningen av försummelsen framgå varför växtligheten inte uppfyller kraven på naturvårdsvall. I beskrivningen ska det också finnas en motivering till varför arealen kan betraktas som jordbruksmark och varför de övriga stöden som söks för arealen kan betalas ut, med undantag för stöd för miljösystem. Se kraven på jordbruksmark i kapitel 7.

⁶⁴ SRF 86/2026 13 §

54.1 I odlingsanteckningarna har man antecknat innehållet i naturvårdsvallens fröblandning och andelarna av de grödor som anlagts under stödansökningsåret.

Under gårdsbesöket kontrollerar man att fröblandningens innehåll och andelar i odlingsanteckningarna har antecknats för de växtbestånd som anlagts under stödansökningsåret. Den stödsökande kan också skicka anteckningarna till livskraftscentralen efter kontrollen om de inte kan kontrolleras vid gårdsbesöket. Övervakningen kan inte slutföras innan anteckningarna har lämnats in och granskats. I tilläggsuppgifterna till övervakningsfrågan ska man ange när bokföringen har granskats.

13.5 Växtligheten på naturvårdsvall har bevarats villkorsenligt

Under gårdsbesöket kontrolleras det att växtligheten under det första året har bevarats åtminstone fram till den 31.8. Växtbeståndet får inte bearbetas annat än i samband med anläggandet och brytandet. Om det är fråga om andra årets växtbestånd eller ännu äldre växtbestånd kan det avslutas redan den 15.7 om höstsådda växter sås på skiftet.

Kravet följs också upp med satellitbilder. Om övervakningen görs före 1.9 (första årets växtbestånd) eller före 15.7 (andra årets växtbestånd eller äldre) och uppfyllandet av villkoret ännu kan inte kontrolleras under gårdsbesöket, antecknas i skick som resultat om växtbeståndet har bevarats. Anteckna i anteckningarna att villkoret ännu inte kunde verifieras vid övervakningstidpunkten. Om skiftet utifrån satellituppföljningen senare ändras till rätt, ska en begäran om utredning av övervakningen skickas till jordbrukaren. Uppgifter om dessa skiften läggs in i Qlik Sense-rapporten *Kontroller av stödansökningar*. I rapporten kan man välja vilka skiften som har övervakats. Jordbrukaren ska svara på begäran om utredning med ett platsbundet fotografi som kan tas tidigast 1.9/15.7. Om jordbrukaren inte svarar på begäran om utredning eller om bilden har tagits före förfallodagen eller om växtbeståndet inte har bevarats fram till den angivna dagen, registreras försummelse i övervakningsfrågan.

13.1 Växtskyddsmedel har använts endast vid avslutande av växtlighet eller vid punktbekämpning.

Växtskyddsmedel får inte användas på naturvårdsvall under hela kalenderåret. Ett undantag till detta är avslutande av växtbeståndet med växtskyddsmedel och bekämpning av svåra ogräs som punktbekämpning. Med svåra ogräsfall avses omfattande förekomst av ogräs som sprids lätt och som är svåra att bekämpa, förekomst av flyghavre samt förekomst av sådana invasiva främmande växtarter som avses i bilagan till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/1141 om antagande av en förteckning över invasiva främmande arter av unionsbetydelse i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014, i bilaga B till statsrådets förordning om hantering av risker orsakade av invasiva främmande arter (704/2019) eller i bilaga B till landskapsförordningen om invasiva främmande arter (Ålands författningssamling 2020:114).

Under gårdsbesöket kontrollerar man om det finns tecken på användning av växtskyddsmedel på skiftet (till exempel besprutningsspår eller att det på skiftet eller på skiftets dikesrenar förekommer skador på växtbeståndet). Om man med växtskyddsmedel har bekämpat svåra ogräs som punktbekämpning är saken i sin ordning. Med punktbekämpning avses behandling av enskilda små härdar med växtskyddsmedel. Det är inte tillåtet att behandla hela skiftet med växtskyddsmedel. Vid behov kontrolleras detta också i odlingsanteckningarna. Växtskyddsmedel får inte heller användas under året för stödansökan innan växtbeståndet har anlagts, annars än för punktbekämpning av svåra ogräs. Växtskyddsmedel får användas för att avsluta växtbeståndet från och med 1.9. Om det är fråga om andra årets växtbestånd eller äldre kan växtbeståndet avslutas med växtskyddsmedel redan den 15.7 om höstsådda växter sås på skiftet.

13.3 Naturvårdsvallen har inte gödslats.

Under gårdsbesöket kontrollerar man om det finns tecken på användning av gödselmedel på skiftet. Vid behov kontrolleras användning av gödselmedel också i odlingsanteckningarna.

Om det är fråga om andra årets växtbestånd eller ännu äldre växtbestånd kan det avslutas och gödulas från och med den 15.7 om höstsådda växter sås på skiftet.

13.44 Naturvårdsvallen har slagits vartannat år.

Denna fråga gäller skiften med krav på slåtter 2026. Skiftena finns på stödillämpningens kartnivå "slätterkrav 2026". Växtbeståndet på skiftet har anlagts före året för stödansökan.

Naturvårdsvallens växtbestånd ska slås minst vartannat år före den 15.9. Om slåtter av skiftet inte konstaterades i satellituppföljningen eller övervakningen året innan och skiftet ligger på kartnivå **slätterkrav 2026**, ska skiftet slås under året för stödansökan. Om den stödsökande dock med ett fotografi som innehåller geografisk information kan påvisa att han eller hon har slagit skiftet föregående år, behöver skiftet inte slås under övervakningsåret.

Att naturvårdsvallens växtlighet slås minst vartannat år före 15.9 följs också upp med satellit. Om slåtter ännu inte kan verifieras vid gårdsbesöket antecknas resultatet i skick. Anteckna i anteckningarna att villkoret ännu inte kunde verifieras vid övervakningstidpunkten. Om skiftet utifrån satellituppföljningen senare ändras till rött, ska en begäran om utredning av övervakningen skickas till jordbrukaren. Uppgifter om dessa skiften läggs in i Qlik Sense-rapporten *Kontroller av stödansökningar*. I rapporten kan man välja vilka skiften som har övervakats. Jordbrukaren ska svara med på begäran om utredning med ett platsbundet fotografi som ska tas senast den 15.9. Om jordbrukaren har slagit skiftet året innan kan han eller hon också svara på begäran om utredning senast 15.9.2025 med en bild som tagits med Vipumobilen. Om jordbrukaren inte svarar på begäran om utredning eller om bilden har tagits efter förfallodagen eller om växtbeståndet har slagits efter den angivna dagen, registreras försummelse i övervakningsfrågan.

Om skiftet slås senast 15.9 är kravet *i skick*. Om skiftet inte har slagits senast 15.9 är det fråga om en *försummelse*, om inte jordbrukaren med en platsbunden bild visar att skiftet hade slagits senast 15.9 året innan. Om jordbrukaren lämnar in en platsbunden bild av slåttern året innan, antecknas "*Gäller inte övervakningsobjektet*".

13.45 Naturvårdsvallen har slagits under övervakningsåret (ej slätterskyldighet).

Denna fråga gäller skiften på vilka det inte finns krav på slåtter på kartnivån "slätterkrav 2026" under övervakningsåret eller skiften där växtbeståndet har anlagts under året för stödansökan. Om det vid övervakningen konstateras att jordbrukaren har slagit skiftet senast 15.9, uppstår ingen slätterskyldighet för skiftet för följande år, även om slåttern inte observeras i satellituppföljningen under övervakningsåret.

Även om skiftet inte är på nivån "slätterkrav 2026" ska det slås årligen senast 15.9 om ogrässituationen på skiftet är svår. Vid svåra ogräsfall ska slåttern utföras vid en sådan tidpunkt att det går att förhindra att ogräsen sprids. Med svår ogrässituation avses omfattande förekomst av ogräs som lätt sprider sig, flyghavre samt skadliga främmande växter såsom jätteloka, parkslide, blomsterlupin eller vresros.

Om ogräset på skiftet kräver slåtter av skiftet och detta ännu inte har gjorts under övervakningsbesöket, kan man kontrollera att villkoret uppfylls genom ett nytt besök. Ett nytt besök kan även ersättas med ett platsbundet fotografi som jordbrukaren skickat in. Fotografiet begärs genom att en begäran om utredning av övervakningen skickas till jordbrukaren i Stödillämpningen. Om det inte råder någon svår ogrässituation på skiftet och slåttern inte kan verifieras vid övervakningstillfället, behöver man inte be jordbrukaren om ett platsbundet fotografi av slåttern. Då bildas kravnivån på slåtter följande år utifrån observationerna i satellituppföljningen.

Om det vid övervakningen konstateras att skiftet **har slagits senast 15.9**, besvaras övervakningsfrågan med / *skick*, oberoende av om ogrässituationen på skiftet är svår eller inte.

Skiftet **har inte slagits senast 15.9**:

- det råder en svår ogrässituation på skiftet *Försummelse*
- det råder inte någon svår ogrässituation på skiftet: *Gäller inte övervakningsobjektet.*
- växtbeståndet på skiftet har anlagts under året för stödansökan: *Gäller inte övervakningsobjektet.*

Om det anmäls att växtbeståndet på skiftet har anlagts under stödansökningsåret, men skiftet har gammal vallväxtlighet och skiftet ligger på kartnivå är "slätterkrav 2026", lägg till övervakningsfråga 13.44 för skiftet. *Naturvårdsvallen har slagits vartannat år.*

13.6 Växtskyddsmedel har inte använts det föregående året vid avslutandet av naturvårdsvall.

Om det på skiftet har anlagts ett bestånd av naturvårdsvall under året för stödansökan och det också året innan har anmälts att det finns en naturvårdsvall på skiftet, kontrolleras det i odlingsanteckningarna att växtbeståndet från föregående år inte har avslutats med växtskyddsmedel. Om växtligheten på naturvårdsvallen har avslutats med växtskyddsmedel 2025 och samma areal på nytt har anmälts som naturvårdsvall 2026, har villkoret överträtts.

11.1.2 Gröngödslingsvallar⁶⁵

Tabell 13. Stöd villkor som ska kontrolleras i fråga om gröngödslingsvallar.

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
13.7	<i>I fröblandningen för gröngödslingsvall finns minst fyra olika arter och av vikten är minst 20 % kvävefixerande växter och växtligheten uppfyller kraven.</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
54.2	<i>I odlingsanteckningarna har det antecknats innehållet i naturvårdsvallens fröblandning och andelar för växtlighet som har grundats under stödansökningsåret.</i>	Dokumentkontroll på gården

⁶⁵ SRf 28/2025 14 §

13.1	<i>Växtskyddsmedel har använts endast vid avslutande av växtlighet eller vid punktbekämpning.</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
13.8	<i>Gröngödslingsvallen har inte gödslats.</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
13.10	<i>Växtligheten på gröngödslingsvall har bevarats villkorsenligt</i>	Kontroll i terrängen
13.46	<i>Gröngödslingsvallen har slagits vartannat år</i>	Kontroll i terrängen
13.47	<i>Gröngödslingsvallen har slagits under övervakningsåret (ej slåtterskyldighe)</i>	Kontroll i terrängen
13.11 (Lägg till vid behov)	<i>Växtskyddsmedel har inte använts det föregående året vid avslutandet av gröngödslingsvall.</i>	Dokumentkontroll på gården

13.7 I fröblandningen för gröngödslingsvall finns minst fyra olika arter och av vikten är minst 20 % kvävefixerande växter och växtligheten uppfyller kraven.

Man kontrollerar att gröngödslingsvallens växtbestånd består av en blandning av vallväxter och kvävefixerande växter som såtts 2026, 2025 eller 2024. Som gröngödslingsvall kan också en areal med vallväxter och kvävefixerande växter som såtts tillsammans med en skyddsväxt 2023 godkännas om den uppfyller kraven på gröngödslingsvall i stödet för miljösystem.

I terrängen kontrolleras visuellt att växtligheten har såtts med en fröblandning som innehåller minst fyra olika vallväxtarter och kvävefixerande växtarter. Kvävefixerande växter ska utgöra minst 20 procent av fröblandningens vikt. Vid behov kontrolleras fröblandningens innehåll i odlingsanteckningarna. Om skiftet sedan tidigare har varit exempelvis gröngödslingsvall sådd med tre växtarter och det kompletteringssås med en fjärde art, duger arealen inte som gröngödslingsvall för stödet för miljösystem.

54.2 I odlingsanteckningarna har det antecknats innehållet i naturvårdsvallens fröblandning och andelar för växtlighet som har grundats under stödansökningsåret.

Under gårdsbesöket kontrolleras att fröblandningens innehåll och andelarna har antecknats i odlingsanteckningarna. Fröblandningens innehåll och andelar ska anges i anteckningarna för det/de år då man ansöker om stöd för miljösystem för gröngödslingsvallen. Den stödsökande kan också skicka anteckningarna till livskraftscentralen efter kontrollen om de inte kan kontrolleras vid gårdsbesöket. Övervakningen kan inte slutföras innan anteckningarna har lämnats in och granskats. I tilläggsuppgifterna till övervakningsfrågan ska man ange när bokföringen har granskats.

13.1 Växtskyddsmedel har använts endast vid avslutande av växtlighet eller vid punktbekämpning eller för punktbekämpning.

Växtskyddsmedel får inte användas på gröngödslingsvall under hela kalenderåret. Ett undantag till detta är avslutande av växtbeståndet med växtskyddsmedel och bekämpning av svåra ogräs som punktbekämpning. Med svåra ogräsfall avses omfattande förekomst av ogräs som sprids lätt och som är svåra att bekämpa,

förekomst av flyghavre samt förekomst av sådana invasiva främmande växtarter som avses i bilagan till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/1141 om antagande av en förteckning över invasiva främmande arter av unionsbetydelse i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014, i bilaga B till statsrådets förordning om hantering av risker orsakade av invasiva främmande arter (704/2019) eller i bilaga B till landskapsförordningen om invasiva främmande arter (Ålands författningssamling 2020:114).

Under gårdsbesöket kontrollerar man om det finns tecken på användning av växtskyddsmedel på skiftet (till exempel besprutningsspår eller att det på skiftet eller på skiftets dikesrenar förekommer skador på växtbeståndet). Om man med växtskyddsmedel har bekämpat svåra ogräs som punktbekämpning är saken i sin ordning. Med punktbekämpning avses behandling av enskilda små härdar med växtskyddsmedel. Det är inte tillåtet att behandla hela skiftet med växtskyddsmedel. Vid behov kontrolleras detta också i odlingsanteckningarna. Växtskyddsmedel får inte heller användas under året för stödansökan innan växtbeståndet har anlagts eller när växtbeståndet anläggs, annars än för punktbekämpning av svåra ogräs. Växtskyddsmedel får användas för att avsluta växtbeståndet från och med 1.9. Om det är fråga om andra årets växtbestånd eller äldre kan växtbeståndet avslutas med växtskyddsmedel redan den 15.7 om höstsådda växter sås på skiftet.

13.8 Gröngödslingsvallen har inte gödslats.

Under gårdsbesöket kontrollerar man om det finns tecken på användning av gödselmedel på skiftet. Vid behov kontrolleras användning av gödselmedel också i odlingsanteckningarna.

Om det är fråga om andra årets växtbestånd eller äldre kan växtbeståndet avslutas och gödulas från och med 15.7 om höstsådda växter sås på skiftet.

13.10 Växtligheten på gröngödslingsvall har bevarats villkorsenligt

Under gårdsbesöket kontrolleras det att växtligheten under det första året har bevarats åtminstone fram till den 31.8. Växtbeståndet får inte bearbetas annat än i samband med anläggandet och brytandet. Om det är fråga om andra eller tredje årets växtbestånd kan växtbeståndet avslutas redan den 15.7 om höstsådda växter sås på skiftet.

Kravet följs också upp med satellitbilder. Om övervakningen görs före 31.8 (första årets växtbestånd) eller före 15.7 (andra årets växtbestånd eller äldre) och uppfyllandet av villkoret ännu kan inte kontrolleras under gårdsbesöket, antecknas i skick som resultat om växtbeståndet har bevarats. Anteckna i anteckningarna att villkoret ännu inte kunde verifieras vid övervakningstidpunkten. Om skiftet utifrån satellituppföljningen senare ändras till rött, ska en begäran om utredning av övervakningen skickas till jordbrukaren. Uppgifter om dessa skiften läggs in i Qlik Sense-rapporten *Kontroller av stödansökningar*. I rapporten kan man välja vilka skiften som har övervakats. Jordbrukaren ska svara på begäran om utredning med ett platsbundet fotografi som kan tas tidigast 1.9/15.7. Om jordbrukaren inte svarar på begäran om utredning eller om bilden har tagits före förfallodagen eller om växtbeståndet inte har bevarats fram till den angivna dagen, registreras försummelse i övervakningsfrågan.

13.46 Gröngödslingsvallen har slagits vartannat år.

Denna fråga gäller skiften med krav på slätter 2026. Skiftena finns på stödtillämpningens kartnivå "slätterkrav 2026". Växtbeståndet på skiftet har anlagts före året för stödansökan.

Gröngödslingsvallens växtbestånd ska slås minst vartannat år före den 15.9. Om slätter av skiftet inte konstaterades i satellituppföljningen eller övervakningen året innan och skiftet ligger på kartnivå **slätterkrav 2026**, ska skiftet slås under året för stödansökan. Om den stödsökande dock med ett fotografi som innehåller geografisk information kan påvisa att han eller hon har slagit skiftet föregående år, behöver skiftet inte slås under övervakningsåret.

Att gröngödslingsvallens växtlighet slås minst vartannat år före 15.9 följs också upp med satellit. Om slätter ännu inte kan verifieras vid gårdsbesöket antecknas resultatet i skick. Anteckna i anteckningarna att villkoret ännu inte kunde verifieras vid övervakningstidpunkten. Om skiftet utifrån satellituppföljningen senare ändras till rött, ska en begäran om utredning av övervakningen skickas till jordbrukaren. Uppgifter om dessa skiften läggs in i Qlik Sense-rapporten *Kontroller av stödansökningar*. I rapporten kan man välja vilka skiften som har övervakats. Jordbrukaren ska svara med på begäran om utredning med ett platsbundet fotografi som ska tas senast den 15.9. Om jordbrukaren inte svarar på begäran om utredning eller om bilden har tagits efter förfallodagen eller om växtbeståndet har slagits efter den angivna dagen, registreras försummelse i övervakningsfrågan.

Om skiftet slås senast 15.9 är kravet *i skick*. Om skiftet inte har slagits senast 15.9 är det fråga om en *försummelse*. Om skiftet har slagits senast 15.9 året innan och jordbrukaren senast 15.9.2025 har lämnat in ett platsbundet fotografi av föregående årets slätter, antecknas "*Gäller inte övervakningsobjektet*".

13.45 Naturvårdsvallen har slagits under övervakningsåret (ej slätterskyldighet).

Skiftet **har inte slagits senast 15.9:**

- det råder en svår ogrässituation på skiftet *Försummelse*
- det råder inte någon svår ogrässituation på skiftet: *Gäller inte övervakningsobjektet*.
- växtbeståndet på skiftet har anlagts under året för stödansökan: *Gäller inte övervakningsobjektet*.

Om det anmäls att växtbeståndet på skiftet har anlagts under stödansökningsåret, men skiftet har gammal vallväxtlighet, lägg till övervakningsfråga 13.44 för skiftet. *Naturvårdsvallen har slagits vartannat år*, om skiftet ligger på kartnivå "*slätterkrav 2026*".

13.47 Gröngödslingsvallens har slagits under övervakningsåret (ej slätterskyldighe).

Denna fråga gäller skiften på vilka det inte finns krav på slätter på kartnivån "slätterkrav 2026**" under övervakningsåret eller skiften där växtbeståndet har anlagts under året för stödansökan.** Om det vid övervakningen konstateras att jordbrukaren har slagit skiftet senast 15.9, uppstår ingen slätterskyldighet för skiftet för följande år, även om slättern inte observeras i satellituppföljningen under övervakningsåret.

Även om skiftet inte är på nivån "*slätterkrav 2026*" ska det slås årligen senast 15.9 om ogrässituationen på skiftet är svår. Vid svåra ogräsfall ska slättern utföras vid en sådan tidpunkt att det går att förhindra att ogräsen sprids. Med svår ogrässituation avses omfattande förekomst av ogräs som lätt sprider sig, flyghavre samt skadliga främmande växter såsom jätteloka, parkslide, blomsterlupin eller vresros.

Om ogräset på skiftet kräver slätter av skiftet och detta ännu inte har gjorts under övervakningsbesöket, kan man kontrollera att villkoret uppfylls genom ett nytt besök. Ett nytt besök kan även ersättas med ett platsbundet fotografi som jordbrukaren skickat in. Fotografiet begärs genom att en begäran om utredning skickas till jordbrukaren från Stödtillämpningen. Om det inte råder någon svår ogrässituation på skiftet och slättern

inte kan verifieras vid övervakningstillfället, behöver man inte be jordbrukaren om ett platsbundet fotografi av slåttern. Då bildas kravnivån på slätter följande år utifrån observationerna i satellituppföljningen.

Om det vid övervakningen konstateras att skiftet **har slagits senast 15.9**, besvaras övervakningsfrågan med / *skick*, oberoende av om ogrässituationen på skiftet är svår eller inte.

Skiftet **har inte slagits senast 15.9**:

- det råder en svår ogrässituation på skiftet *Försummelse*
- det råder inte någon svår ogrässituation på skiftet: *Gäller inte övervakningsobjektet.*
- växtbeståndet på skiftet har anlagts under året för stödansökan: *Gäller inte övervakningsobjektet.*

Om det anmäls att växtbeståndet på skiftet har anlagts under stödansökningsåret, men skiftet har tidigare anlagd vallväxtlighet och skiftet ligger på kartnivå "slätterkrav 2026", lägg till övervakningsfråga 13.46 för skiftet. *Gröngödslingsvallen har slagits vartannat år.*

13.11 Växtskyddsmedel har inte använts det föregående året vid avslutandet av gröngödslingsvall

Om det på skiftet har anlagts ett bestånd av gröngödslingsvall och det också året innan har anmälts att det finns en gröngödslingsvall enligt stödet för miljösystem på skiftet, kontrolleras det i odlingsanteckningarna att växtbeståndet från föregående år inte har avslutats med växtskyddsmedel. Om växtligheten på gröngödslingsvallen har avslutats med växtskyddsmedel 2025 och samma areal på nytt har anmälts som naturvårdsvall enligt stödet för miljösystem 2026, har villkoret överträtts.

11.1.3 Mångfaldsväxter⁶⁶

Tabell 14. Stöd villkor som ska kontrolleras för mångfaldsväxter.

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
13.12	<i>Fröblandningen gällande pollinerarinsekts- och landskapsväxter uppfyller ställda krav.</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
13.13	<i>Fröblandningen gällande viltväxter uppfyller ställda krav.</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
13.14	<i>Fröblandningen gällande ängsväxter uppfyller ställda krav.</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
13.15	<i>Fröblandningen gällande åkerfågelväxter uppfyller ställda krav</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården

⁶⁶ SRf 28/2025 15 och 16 §

13.16	<i>Växtligheten med mångfaldsväxter har såtts villkorsenligt.</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
54.3	<i>I odlingsanteckningarna har det antecknats fröblandningens växtslag och deras andelar.</i>	Dokumentkontroll på gården
13.17	<i>Mångfaldsväxter har gödslats endast vid grundandet av växtlighet.</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
13.18	<i>Växtligheten med mångfaldsväxter har bevarats till 15.9.</i>	Dokumentkontroll på gården
13.19	<i>Växtligheten har slagits efter huvudsaklig blomning, ändå tidigast 1.8.</i>	Kontroll i terrängen
13.20	<i>Arealen med mångfaldsväxter har inte betats.</i>	Kontroll i terrängen
13.21	<i>Användningsförbudet gällande växtskyddsmedel har följts.</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll på gården
13.22 (Lägg till vid behov)	<i>Förbudet att grunda viltväxtlighet vid livligt trafikerad väg har följts.</i>	Kontroll i terrängen

Under övervakningsbesöket **tar man en bild av alla skiften med mångfaldsväxter**, som sparas i skiftesanteckningarna. Bilden ska visa vilket växtbestånd som finns på skiftet och vilka växter som växer där. Dessutom antecknas vilka mångfaldsväxter som observerades på skiftet.

13.12 Fröblandningen gällande pollinerarinsekts- och landskapsväxter uppfyller ställda krav.

Det kontrolleras i terrängen och vid behov i odlingsanteckningar eller på frökvitton att det i fröblandningen av pollinerande insekter och landskapsväxter finns frön av två eller flera av följande växter eller växtgrupper: solros, honungsfacelia, blålusern, klöver, gul, blå eller vit lupin, vicker, blå- eller rödklint, malva, ringblommor, oljelin, sötväpplingar, vallmon, förgätmigej, färgkragar, sommarslöja, senap, bovete, raps, rättika, praktmalva, sommarmalva rybs, ärt och bondböna. Med undantag av hampa får blandningen även innehålla andra tvåhjärtbladsväxter som blommor under såningsåret motsvarande högst 30 procent av utsädesblandningens vikt. Eftersom gräs är enhjärtbladiga växter får dessa inte finnas i fröblandningen.

13.13 Fröblandningen gällande viltväxter uppfyller ställda krav.

Kontrollera i terrängen och vid behov i odlingsanteckningarna eller på frökvittona att fröblandningen för viltväxter innehåller frön från två eller flera av följande växter eller växtgrupper: spannmål, bovete, solros, oljelin, rybs, raps, senap, ärter, bondböna, foderkål, rättika, fodersockerbeta, rovor, luddvicker, fodervicker, oljedådra, gräsväxter, klöver, cikoria, kummin, lusern, kåringtand, honungsfacelia, nigerfrö och svartkämpar.

En blandning av spannmål, gräsväxter och klöver är inte godtagbar, utan blandningen ska alltid också innehålla frön av någon annan växt som anges ovan. Gräsväxter får utgöra högst 20 procent av fröblandningens

vikt. Med undantag av hampa får fröblandningen innehålla andra än ovan nämnda växter till högst 15 procent av fröblandningens vikt.

13.14 Fröblandningen gällande ängsväxter uppfyller ställda krav.

I terrängen och vid behov genom odlingsanteckningar eller frökvitton kontrolleras det att fröblandningen av ängsväxter innehåller frön av rödven, fårsvingel eller hårdsvingel och frön av minst två ängsväxter. Ängsväxterna kan vara ängsklocka, vitblära, rödklint, färgkulla, backnejlika, tjärblomster, ängsglim, ängsvädd, skogslyst, prästkrage, åkervädd, fyrkantig johannesört, blåklint, ringblomma, honungsfacelia och kummin. I blandningen kan det dessutom finnas frön av ettåriga ängsväxter eller vickerarter, men inte frön av spannmål.

Om stöd har sökts för samma växtbestånd två år i följd, ska fröblandningen innehålla minst två fleråriga arter.

13.15 Fröblandningen gällande åkerfågelväxter uppfyller ställda krav.

Det kontrolleras i terrängen och vid behov i odlingsanteckningar eller på frökvitton att det i en fröblandning av fältfågelväxter finns frön av minst en av ovan nämnda ängsväxter, dock inte av rödven, fårsvingel eller hårdsvingel, och dessutom frön av en av följande växter: lin, durra, hirs, bovete, majs, solros, quinoa, rybs, raps, senap, sötväpplingar, vicker, cikoria, ärt och bondböna. Dessutom kan fröblandningen innehålla frön av andra ettåriga ängsväxter, men inte frön av gräs. Det får finnas högst 50 kg utsäde av stråsäd per hektar.

Om stöd har sökts för samma växtbestånd två år i följd, ska fröblandningen innehålla minst två fleråriga arter.

13.16 Växtligheten med mångfaldsväxter har såtts villkorsenligt.

Växtbestånd av viltväxter och pollinerande insekter och landskapsväxter ska sås under stödansökningsåret, men höstsådda växter kan sås föregående höst. Växtbeståndet av ängsväxter eller fältfågelväxter kan ha anlagts året före stödansökningsåret. Växtligheten får inte anläggas genom direktsådd i vall. Mångfaldsväxter kan sås som separata öar eller remsor. Utsädet för mångfaldsväxterna ska sås jämnt på hela jordbruksskiftet så att de åstadkommer ett täckande växtbestånd. . Ett täckande växtbestånd innebär att mångfaldsväxterna täcker hela skiftets areal. Om skiftet har ett täckande växtbestånd av någon annan växt än den mångfaldsväxt som såtts där, uppfyller det inte kravet. Växtbestånd av några enstaka mångfaldsväxter här och där uppfyller inte heller kravet.

Om det vid övervakningstillfället ännu inte är möjligt att kontrollera om det bildas ett täckande växtbestånd på skiftet, ska saken kontrolleras antingen vid ett nytt besök eller genom att skicka en begäran om utredning av övervakningen till jordbrukaren.

Om växtbeståndet inte har anlagts enligt villkoren eller om mångfaldsväxtligheten inte är täckande, är det fråga om försummelse.

Om växtligheten inte har anlagts med en tillräcklig mängd utsäde, om den har anlagts efter 30.6 eller inte har anlagts alls antecknas försummelse i krav 6.1.

54.3 I odlingsanteckningarna har det antecknats fröblandningens växtslag och deras andelar.

Under gårdsbesöket kontrolleras att fröblandningens innehåll och andelarna har antecknats i odlingsanteckningarna. Den stödsökande kan också skicka anteckningarna till livskraftscentralen efter kontrollen om de inte kan kontrolleras vid gårdsbesöket. Observera att kontrollen inte kan slutföras innan anteckningarna har lämnats in. I tilläggsuppgifterna till övervakningsfrågan ska man ange när bokföringen har granskats.

13.17 Mångfaldsväxter har gödslats endast vid grundandet av växtlighet.

Mångfaldsväxter får endast gödulas i samband med att växtbeståndet anläggs. Om det på skiftet finns tecken på användning av gödselmedel, kontrollerar man i odlingsanteckningarna att gödslingen har gjorts i samband med att växtbeståndet anlades.

13.18 Växtligheten med mångfaldsväxter har bevarats till 15.9.

Växtligheten för mångfaldsväxter får inte bearbetas annat än i samband med att växtbeståndet anläggs och avslutas och den ska bevaras fram till den 15.9.

Kravet följs också upp med satellitbilder. Om övervakningen görs före 15.9 och uppfyllandet av villkoret ännu kan inte kontrolleras under gårdsbesöket, antecknas i skick som resultat om växtbeståndet har bevarats. Anteckna i anteckningarna att villkoret ännu inte kunde verifieras vid övervakningstidpunkten. Om skiftet utifrån satellituppföljningen senare ändras till rött, ska en begäran om utredning av övervakningen skickas till jordbrukaren. Uppgifter om dessa skiften läggs in i Qlik Sense-rapporten *Kontroller av stödansökningar*. I rapporten kan man välja vilka skiften som har övervakats. Jordbrukaren ska svara på begäran om utredning med ett platsbundet fotografi som ska tas efter den 15.9. Om jordbrukaren inte svarar på begäran om utredning eller om bilden har tagits före förfallodagen eller om växtbeståndet inte har bevarats fram till den angivna dagen, registreras försummelse i övervakningsfrågan.

13.19 Växtligheten har slagits efter huvudsaklig blomning, ändå tidigast 1.8.

Växtligheten för mångfaldsväxter behöver inte slås. Men om växtligheten slås får det göras först efter växtlighetens huvudsakliga blomning, dock tidigast 1.8.

Skörden av viltväxter får bärgas för utfodring av vilt redan före den 1.8. Växtligheten ska användas för att utfodra viltvilt antingen på åkern, i dess närhet eller på en separat utfodringsplats. Om skörden utnyttjas på en separat utfodringsplats eller har sålts någon annanstans för utfodring av vilt, ska kvitton eller andra bevis på att skörden används för utfodring av viltet kontrolleras vid övervakningen.

Kravet följs också upp med satellitbilder. Om övervakningen görs före 1.8 och uppfyllandet av villkoret ännu kan inte kontrolleras under gårdsbesöket, antecknas som resultat i skick om växtbeståndet inte har slagits. Anteckna i anteckningarna att villkoret ännu inte kunde verifieras vid övervakningstidpunkten. Om skiftet utifrån satellituppföljningen senare ändras till rött, ska en begäran om utredning av övervakningen skickas till jordbrukaren. Uppgifter om dessa skiften läggs in i Qlik Sense-rapporten *Kontroller av stödansökningar*. I rapporten kan man välja vilka skiften som har övervakats. Jordbrukaren ska svara på begäran om utredning med ett platsbundet fotografi som ska tas efter den 1.8. Om jordbrukaren inte svarar på begäran om utredning eller om bilden har tagits innan förfallodagen eller om växtbeståndet har slagits innan den angivna dagen, registreras försummelse i övervakningsfrågan.

13.20 Arealen med mångfaldsväxter har inte betats.

I terrängen kontrolleras det att mångfaldsväxternas areal inte har betats (med undantag av viltbete på viltväxtskifte).

13.21 Användningsförbudet gällande växtskyddsmedel har följts.

Under gårdsbesöket kontrollerar man om det finns tecken på användning av växtskyddsmedel på skiftet och vid behov kontrolleras detta också i odlingsanteckningarna. Till exempel det att det på skiftet syns spår av besprutning eller att det på skiftet eller på skiftets dikesrenar förekommer skador på växtbeståndet, vittnar det om användning av växtskyddsmedel på skiftet. Växtskyddsmedel får inte heller användas innan skörden eller vid anläggningen av växtbeståndet.

Vid svåra ogrässituationer är punktbekämpning av ogräs dock möjlig. Med svår ogrässituation avses omfattande förekomst av ogräs som lätt sprider sig och är svåra att bekämpa samt förekomst av flyghavre och skadliga främmande arter.

Om ogräsen på skiftet har bekämpats genom punktbekämpning vid en svår ogrässituation är kravet i skick. I tilläggsuppgifterna antecknas det om punktbekämpning har gjorts på skiftet.

13.22 Förbudet att grunda viltväxtlighet vid livligt trafikerad väg har följts.

Viltväxtlighetens avstånd ska vara minst 50 m från en väg vars trafiktäthet överstiger 3 000 bilar per dygn. Övervakningsfrågan ska läggas till som en fråga. Livligt trafikerade vägar syns i Stödtillämpningen som en särskild nivå.

11.2 Bidrag för specialväxter och bidrag för stärkelsepotatis

Vid övervakningen av bidrag för specialväxter och stärkelsepotatis kontrollerar man att växtarterna berättigar till bidrag och att de andra förutsättningarna för att bevilja bidraget uppfylls.

Bidrag för stärkelsepotatis

Den växt som godkänns för bidrag för stärkelsepotatis är stärkelsepotatis. Arealen för utsädesförökning av stärkelsepotatis är inte bidragsberättigande, så om det påträffas sådana områden måste de konstateras som egna jordbruksskiften vid övervakningen med växtkoden 3190 (egen utsädesförökning av stärkelsepotatis). För stärkelsepotatis ska det finnas ett odlingsavtal som ska ingås före utgången av ansökningstiden för åkerstöd. SA-området kontrollerar dem administrativt och bestämmer påföljder vid behov. Bidrag för stärkelsepotatis betalas enligt den minsta av följande arealer (anmäld areal, vid övervakningen godkänd areal eller areal i odlingsavtalet)⁶⁷. Under gårdsbesöket behöver odlingskontrakten inte granskas.

Bidrag för specialväxter

Växter som godkänns för bidrag för specialväxter är

- proteingrödor: lins, åkerärt, bondböna och sötlupin

⁶⁷ SRf 1383/2022 26 §

- oljeväxter: höstraps, höstrybs, vårrys, vårraps, solros, oljelin, oljehampa och oljedådra
- bovete
- sockerbeta för vilken det finns ett odlingsavtal
- frilandsgrönsaker som används som människoföda i regionen AB.⁶⁸ Närmare information om växterna finns i [stöd villkoren för bidrag för specialväxter](#)

Frilandsgrönsaker

Bidrag för specialväxter kan betalas för frilandsgrönsaker om grönsakerna används som människoföda. Om det vid övervakningen framkommer att så inte är fallet, avslås bidraget för jordbruksgrödor med övervakningsfråga 32.

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
32.	<i>Frilandsgrönsaker används som människoföda</i>	Kontroll i terrängen

Lupin

Under gårdsbesöket ska man kontrollera garantibeviset eller inköpskvittot för lupinfröna, så att utsädets ursprung och sort går att klarlägga.⁶⁹ Lupinsorten ska klarläggas också i fråga om ett blandat växtbestånd. Om det saknas garantibevis eller inköpskvitto måste utsädets ursprung påvisas på något annat tillförlitligt sätt.

En lupinsort berättigar till stöd om den är godkänd i någon EU-medlemsstats officiella sortförteckning och är söt.

Lupinsorter som berättigar till stöd listas i den allmänna sortförteckningen för odlingsväxter och dess kompletteringsdelar, som publiceras i EU:s officiella tidning. Sortförteckningen och dess kompletteringsdelar finns på adressen ec.europa.eu → Plants → Plant reproductive material → Plant variety catalogues, databases & information system. Lupinsorterna finns i punkt 37–39 i förteckningen. De icke stödberättigande bittra sorterna har kod 13 i sortlistan.

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
30.	<i>Lupinsorten är godtagbar och lupinfrönas ursprung går att påvisa</i>	Dokumentkontroll på gården

Om lupinfrönas ursprung inte går att klarlägga på ett tillförlitligt sätt eller om lupinsorten inte berättigar till stöd, betalas inte bidrag för specialväxter för skiftet i fråga. Dessutom räknas skiftets areal in i arealfelet för bidrag för specialväxter.

Hampa

Ett garantibevis för hamputsädet ska alltid lämnas in till kommunen. Om garantibeviset inte har lämnats in före utgången av ansökningstiden för åkerstöd, betalas inget bidrag för specialväxter för skiftet.

⁶⁸ SRf 1383/2022 28 §

⁶⁹ SRf 1383/2022 28 §

Vid åkerövervakning behöver garantibeviset för hampa inte granskas, utan de granskas i samarbetsområdet.

Sockerbeta

För sockerbeta ska det finnas ett odlingsavtal som ska ingås före utgången av ansökningstiden för åkerstöd. SA-området kontrollerar dem administrativt och bestämmer påföljder vid behov.

Under gårdsbesöket behöver odlingskontrakten inte granskas.

Blandningar av proteingröda och spannmål

Blandningar av proteingrödor och spannmål är inte stödberättigande så därför måste man vid övervakningen kontrollera att ett sådant blandat växtbestånd inte växer på skiftet. Om det finns ett sådant växtbestånd konstateras som gröda blandat växtbestånd, proteingrödor + spannmål (2185), varvid kalkyleringen avslår bidraget. För åkerarter och linser kan man använda en liten mängd spannmål som stödgröda. Som en liten mängd betraktas en andel som är mindre än 10 procent av växtbeståndet. Mängden kontrolleras i regel med ögonmått i växtbeståndet, men vid behov kan förhållandet mellan utsädet kontrolleras i skiftesbokföringen.

11.3 Stöd till unga jordbrukare (EU)

Kommunen kontrollerar administrativt stöd villkoren som gäller den sökande i fråga om alla jordbrukare som ansökt om stöd till unga jordbrukare. EU-stöd till unga jordbrukare betalas för jordbruksmark, dock för högst 150 hektar och i högst 5 års tid. Vid kontroll på plats kontrolleras det att skiftet är jordbruksmark och används för jordbruksverksamhet.

12 NATIONELLA ÅKERSTÖD

Nordliga hektarstöd betalas bara i C-regionen. Kravet för nordliga hektarstöd (allmänt hektarstöd, stöd till unga jordbrukare, nordligt hektarstöd) är att iaktta de villkor som gäller jordbruksmark och jordbruksverksamhet samt de miljövillkor som följer av villkorligheten. Dessutom måste man i det nordliga hektarstödet vid odling av frilandsgrönsaker använda ett produktions sätt som tar hänsyn till produktionsförhållandena på orten.⁷⁰

I det nationella stödet för sockerbeta är kravet att följa villkoren för jordbruksmark och jordbruksverksamhet.

När det gäller nordligt hektarstöd ställs det krav på bärgning av skörden av frilandsgrönsaker. Om skörden inte har bärgats betalas inget stöd för området. Stödet avslås med övervakningsfråga 32.

⁷⁰ SRf 91/2026 4 §

Om skörden av frilandsgroänsaker inte har bärgats därför att området har drabbats av exceptionella väderförhållanden, skadedjur eller växtsjukdomar, är skiftet berättigat till stöd.⁷¹ För att få stöd krävs det ändå att skiftet i övrigt har odlats enligt god jordbrukarsed på orten, dvs. att exempelvis växtskyddet har ombesörjts.

Om skörden inte har bärgats vid övervakningstillfället måste man vid behov utföra en ny kontroll senare för att säkerställa bärgningen. Ett förnyat besök kan ersättas med ett platsbundet fotografi som jordbrukaren skickat in. Fotografiet begärs genom att en begäran om utredning skickas till jordbrukaren från Stödtillämpningen. I begäran om utredning står det var fotografiet måste tas.

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
32.	<i>Frilandsgroänsaker används som människoföda</i>	Kontroll i terrängen

Miljö villkor (nordliga hektarstöd):

Miljö villkoren kontrolleras på gårds-, jordbruksskiftes- eller basskiftesnivå. En eventuell påföljd är gårdsspecifik och riktar sig mot alla nordliga hektarstöd. Registrering av försummelse av frågorna nedan orsakar inte direkt en påföljd, utan om villkoret inte har uppfyllts registreras dessutom påföljdsprocenten på övervakningsfråga 89 på gårdsnivån (miljö villkoren som krävs för nordliga stöd har iakttagits).

Tabell 15. Miljö villkor för nordliga hektarstöd.

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
1.1	<i>Ett skifte som är beläget vid ett vattendrag har en minst tre meter bred obearbetad skyddsremsa med växttäckning, förbudet mot att använda växtskyddsmedel eller gödselmedel på skyddsremsan har följts *)</i>	Kontroll i terrängen (basskifte)
1.2	<i>Ett skifte som är beläget vid ett vattendrag och har lutning mot vattendraget har en minst tre meter bred obearbetad skyddsremsa med växttäckning, förbudet mot att använda växtskyddsmedel eller gödselmedel på skyddsremsan har följts *)</i>	Kontroll i terrängen (basskifte)
80.	<i>Träd på jordbruksmark har inte fällts eller beskurets under perioden 1.5–31.7 *)</i>	Kontroll i terrängen (gårdsnivå)
31.	<i>Flyghavren har bekämpats i enlighet med flyghavrelagen *)</i>	Kontroll av terrängen (jordbruksskifte)
179.	<i>Jätteloka, tromsöloka och bredloka på jordbruksmark har bekämpats*)</i>	Kontroll av terrängen (jordbruksskifte)
29.	<i>Stubb på jordbruksmark har inte bränts *)</i>	Kontroll av terrängen (jordbruksskifte)
79.	<i>Skyddade landskapsdrag har bevarats *)</i>	Kontroll i terrängen (gårdsnivå)

⁷¹ SRF 91/2026 5 §

Inom det nordliga hektarstödet har olika grödor olika stödnivåer, men alla är ändå samma växtartsgrupp.

13 KOMPENSATIONERSÄTTNING

Kompensationsersättning betalas för all ersättningsberättigande jordbruksmark som omfattas av kompensationsersättningen, med undantag av trädgårdsland, prydnadsvide som används för flätning och areal med energiväxter med vedstam. Dessutom kan andelen trädor och naturvårdsvallar utgöra sammanlagt högst 25 procent av den areal för odlingsväxter som berättigar till stöd. Trädesbegränsningsarealen räknas ut utifrån arealen med stödberättigande odlingsväxter och i det beaktas inte naturbete som berättigar till kompensationsersättning.⁷²

Uträkningen beaktar 25-procentsgränsen och inspektören behöver inte ta ställning till detta. Ett exempel på hur man beräknar trädesbegränsningen finns exempelvis i avsnitt 20.

14 FRIKOPPLAT STÖD FÖR SVIN- OCH FJÄDERFÄHUSHÅLLNING

I samband med åkerövervakningen övervakas det frikopplade stödet för svin- och fjäderfähus hållning (stödtyperna 1611 och 1721), om gården har ansökt om stödet i fråga. När det gäller stödet som är frikopplat från produktionen krävs det att kravet på djurtäthet (0,35 de/hektar jordbruksmark) uppfylls. Endast djurtätheten bland svin och/eller fjäderfä på gården beaktas. Stödet betalas ut enligt den referenskvantitet som fastställts individuellt för gården. Vid fastställandet av djurantalet används antalet djurenheter under stödåret 1.1–31.12.2026 enligt det antal djur som anmälts under gårdens eget lägenhetsnummer. Förvaltningen räknar ut den slutliga djurtätheten med hjälp av djurregisteruppgifterna och anmälan om djurantal som lämnats till SA-området efter stödårets slut våren 2027.

Observationerna från övervakningen förs in i Stödtillämpningen.

I tillsynen kontrolleras följande⁷³:

Djurhållningsplats

Kontrollera att den stödsökande har registrerat djurhållningsplatserna för svin och/eller fjäderfä i Livsmedelsverkets djurhållar- och djurhållningsplatsregister och i dem gjort en anmälan om djurhållningsverksamhet för de djur som används för beräkning av djurtätheten för stöd.⁷⁴

Husdjuren på gården vid övervakningstillfället och bokföring som förts över djuren⁷⁵

⁷² SRf 127/2023 4 och 5 §

⁷³ SRf 163/2023 13 §

⁷⁴ SRf 163/2023 13 §

⁷⁵ SRf 163/2023 11, 12 och 13 §, SRf 83/2023 22 §, SRf 82/2023 7 §

Kravet på bokföring gäller vid beräkningen av stödets djurtäthet svin och fjäderfä. För svinens del kontrolleras det att tidsfristerna för anmälningar om djurantal i svinregistret har följts. Observationerna registreras i Stöd-tillämpningen.

Uppgifterna om djurantal bland svinen fås från svinregistret och deras riktighet säkerställs via jordbrukaren med hjälp av gårdens egen bokföring **samt** kvitton över köp och försäljning, i synnerhet om det inte finns svin på gården vid övervakningstidpunkten och det inte är fråga om ett produktionsuppehåll. Om gården har ett uppehåll i produktionen vid övervakningstillfället antecknas detta i Stöd-tillämpningen.

Svin:

En länk till svinregistrets myndighetsversion finns i Pikantti -> tillägg -> länkar till tillämpningarna (<https://elaintietojarjestelma-vk.ruokavirasto.fi/elainv/>).

Före gårdsbesöket kontrolleras gårdens djurantal och anmälningar från ingången av 2026 fram till övervakningstillfället i svinregistret.

För svinens del kontrollerar man att anmälningstiderna har följts:

- För perioden 1.1–30.4 har anmälningarna gjorts senast 31.5.2026,
- För perioden 1.5–31.8 har anmälningarna gjorts senast 30.9.2026
- För perioden 1.9–31.12 har anmälningarna gjorts senast 31.1.2027.

Om anmälan är försenad vid övervakningstidpunkten antecknas noll vid de månader som anmälan är försenad.

Fjäderfä; moderfåglar (broiler, kalkon, anka, gås, hägnad fasan, hägnad and), andra fjäderfän (kalkon, broiler, värphöns, gås, anka, and, fasan)

Vid övervakningen kontrolleras det att det förts bok över fjäderfäet.

Utvidgning utifrån observationer från annan övervakning:

Om det observeras brister i samband med annan övervakning som också påverkar det från produktionen frikopplade stödet för svin- och fjäderfähus-hållning, ska övervakningen utvidgas till att gälla även det från produktionen frikopplade stödet för svin- och fjäderfähus-hållning. Utvidgningen görs för en partiell åkerövervakningskörning och utvidgningen får inte göras före 1.10.2026, eftersom tidigare observationer låser möjligheten att ändra gårdens åkerstöd om det endast är fråga om observationer i fråga om stöd för svin- och fjäderfähus-hållning. Djurantalen läggs endast till för de månader som inte har anmälts vid övervakningstillfället. Inga extra månader behöver läggas till.

15 MILJÖERSÄTTNING

15.1 Allmänt

Till övervakningen av miljöersättningen hör kontroll av kraven på miniminivå samt gårdsspecifika åtgärder, skiftesspecifika åtgärder och villkor i miljöavtal. Gården måste följa stödet för att få gemensamma krav som gäller alla gårdar och all jordbruksmark, såsom kravet på jordbruksverksamhet (kapitel 8).

Kraven på miniminivå är krav på villkorlighet och andra bestämmelser som ligger till grund för åtgärderna för miljöersättning. Ersättning betalas ut för åtgärder som överskrider dessa krav. Kraven på miniminivå anges separat för varje åtgärd. Kraven på villkorlighet är markerade med en asterisk. Övervakningen ska utvidgas till att gälla villkorligheten, om gården inte omfattas av övervakningen av villkorligheten och brister konstateras i kraven på miniminivåns villkorlighet. På gården övervakas det krav på villkorlighet där försummelsen konstateras. Närmare information om övervakningen av villkorlighet finns i kapitel 18.

En gårdsspecifik åtgärd är en obligatorisk åtgärd för alla gårdar som förbundit sig till miljöersättningen. Gården kan fritt välja skiftesspecifika åtgärder. En del åtgärder behöver inte genomföras årligen. Ingåendet av miljöavtal förutsätter ingen förbindelse om miljöersättning, dvs. gården kan ha miljöavtal men inte någon förbindelse om miljöersättning.

lakttagandet av stöd villkoren för miljöersättning kontrolleras vid övervakning på plats. Om en åtgärd inte till någon del kan kontrolleras vid tidpunkten för kontrollen kan genomförandet av åtgärden verifieras genom ett återbesök eller med ett fotografi som jordbrukaren lämnat in och som är bundet till platsen.⁷⁶ Till exempel slätter av skyddsremсор och skörd eller anläggande av fånggrödor kan inte nödvändigtvis verifieras vid det första inspektionsbesöket. En del av stöd villkoren i miljöersättningen granskas i dokumentkontrollen vintertid, till exempel skiftesspecifika anteckningar och markkarteringar.

Denna anvisning innehåller alla stöd villkor som ska granskas, men en del av dem granskas först vid dokumentkontrollen vintertid. Stöd villkoren som granskas i dokumentkontrollen beskrivs närmare i en egen anvisning som publiceras i höst.

15.2 Gårdsspecifik åtgärd

Villkoren för de gårdsspecifika åtgärderna gäller alla gårdar som ingått en miljöförbindelse. Allmänna krav på gårdsspecifika åtgärder är markkartering, skiftesspecifika anteckningar samt klimat- och miljöplaner. De ska följas på gårdsbruksenhetens samtliga ersättningsberättigande åkerskiften och på ersättningsberättigande skiften som består av permanent gräsmark, som till sitt markanvändningsslag är åker.⁷⁷

⁷⁶ Srf 134/2023 16 §

⁷⁷ Srf 78/2023 8 §

Utöver de allmänna kraven ska jordbrukaren årligen välja två valfria gårdsspecifika åtgärder. Valfria åtgärder är följande:

1. klimat-miljöutbildning
2. fleråriga mångfaldsremsor
3. markövervakning
4. organiska näringsämnen
5. pollinerarnas näringsväxter
6. precisionsodlingsmetoder
7. Applikationer för uppföljning och identifiering av växtskadegörare och växtsjukdomar.⁷⁸

Av de gårdsspecifika valfria åtgärderna inspekterar livskraftscentralerna fleråriga mångfaldsremsor och pollinerarnas näringsväxter. Samarbetsområdena kontrollerar de övriga administrativa åtgärderna.

Krav på miniminivå för en åtgärd

Till miniminivån för en gårdsspecifik åtgärd hör krav rörande växtskyddsmedel och gödselmedel. I miniminivån ingår att följa kraven i tabell 17⁷⁹. I tabellen anges i vilken övervakning de olika kraven kontrolleras.

Tabell 17. Krav på miniminivå för den gårdsspecifika åtgärden

Fråga	Krav på miniminivå	Plats för kontrollen
56.	<i>Det har förts bok om användning av fosforgödselmedel *)</i>	Dokumentkontroll vintertid
57.	<i>Det har förts bok om gödselanvändning enligt förordningen 1250/2014 13 § *)</i>	Dokumentkontroll vintertid
58.	<i>Det har förts bok om användning av växtskyddsmedel</i>	Dokumentkontroll vintertid
60.	<i>Vid användningen av växtskyddsmedel har man följt allmänna principer gällande integrerad bekämpning</i>	Dokumentkontroll vintertid

Övervakningsfrågorna 56 och 57 är villkorlighetskrav. När det gäller dem bör man komma ihåg att utvidga övervakningen till att gälla villkorligheten, om man upptäcker en försummelse och statusen inte övervakas av villkorligheten.

Stöd villkor

Livskraftscentralerna granskar villkoren i tabell 18 när det gäller stöd villkoren för gårdsspecifika åtgärder.

Tabell 18. Stöd villkor som granskas vid livskraftscentralerna för gårdsspecifika åtgärder

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
47.	<i>Basskiftet har en giltig markkartering</i>	Dokumentkontroll vintertid

⁷⁸ Srf 78/2023 9 §

⁷⁹ Srf 78/2023 21 §

55.	<i>Den jordbruksskiftesvisa bokföringen uppfyller villkoren</i>	Dokumentkontroll vintertid
67.	<i>Jordbruksskiftesvis bokföring har påbörjats</i>	Dokumentkontroll på gården
153.	<i>Mångfaldsremsor inom ramen för miljöersättningen har anlagts och skötts i enlighet med villkoren</i>	Kontroll i terrängen
154.	<i>Pollinerarnas näringsväxt uppfyller villkoren</i>	Kontroll i terrängen

67. Jordbruksskiftesvis bokföring har påbörjats

På gården kontrolleras att jordbrukaren har börjat föra anteckningar. Jordbrukaren ska kunna visa fram påbörjade anteckningar eller material som bokföringen senare kan bygga på. Jordbrukaren lägger fram tillräckliga uppgifter om den elektroniska odlingsplanen. Anteckningarna behöver inte kontrolleras per skifte på gården, eftersom de färdiga anteckningarna granskas i samband med dokumentkontrollen vintertid. Vid åkerövervakningen är det inget krav att anteckningarna är klara, eftersom det oftast är så att alla odlingsåtgärder ännu inte har vidtagits vid kontrolltidpunkten. Vid åkerövervakning registreras en eventuell påföljd i den gårdsspecifika övervakningsfrågan.

Om jordbrukaren inte kan visa upp några som helst påbörjade anteckningar ska man utreda om jordbrukaren har gjort anteckningar under tidigare år. Anteckningarna kan kontrolleras antingen under gårdsbesöket eller så kan jordbrukaren ombes skicka dem per e-post eller post till livskraftscentralen. Om det inte finns anteckningar från tidigare år ska retroaktivitet sparas för övervakningsfråga 67.

153. Mångfaldsremsor inom ramen för miljöersättningen har anlagts och skötts i enlighet med villkoren

En av de valfria gårdsspecifika åtgärderna är fleråriga mångfaldsremsor. Jordbrukaren ska bevara eller anlägga en mångfaldsremsa på alla kanter av två basskiften på minst 0,5 hektar som helt odlas med en ettårig produktionsväxt.⁸⁰ I samband med stödansökan har man för jordbrukaren i Vipu visat de basskiften på vilka mångfaldsremsan kan anläggas.

Vid åkerövervakningen kontrolleras det att följande villkor uppfylls när det gäller mångfaldsremsor:

- Basskiftet används i sin helhet för odling av ettåriga produktionsväxter
- Kanten är i genomsnitt 3 meter bred på alla sidor av basskiftet
- Mångfaldsremsan har flerårig vall- eller ängsvegetation
- Mångfaldsremsan har inte gödslats, växtskyddsmedel har inte använts och remsan har bevarats öppen

För mångfaldsremsor är det både en basskiftesspecifik och en gårdsspecifik övervakningsfråga. Den skiftes-specifika övervakningsfrågan 153 ställs för de två basskiften för vilka jordbrukaren angav en mångfaldsremsa vid ansökan om åkerstöd. Övervakningsfråga 153 medför inga påföljder även om en försummelse registreras för den. Frågan finns i Stödtillämpningen av den anledningen att man ska känna till att mångfaldsremsorna ska kontrolleras på rätt skiften.

Om det konstateras brister i mångfaldsremsorna, till exempel om det ena basskiftet inte har remsor enligt villkoren, registreras försummelse i övervakningsfråga 25 på gårdsnivå. *Mångfaldsremsor inom ramen för*

⁸⁰ SRF 78/2023 15 §

miljöersättningen har anlagts och skötts i enlighet med villkoren Försummelser leder också till att basskiftets areal vid övervakningen minskar till mindre än 0,5 hektar. En anmärkning kan ges till exempel när remsan på ett annat skifte inte är tillräckligt bred eller inte förekommer på alla kanter av skiftet.

Mångfaldsremсор som är betydligt bredare än 3 m ska delas upp i egna jordbruksskiften. För jordbruksskiftet konstateras den växt som motsvarar åkeranvändningsformen (t.ex. vall eller grönbräda).

154. Pollinerarnas näringsväxt uppfyller villkoren

Vid åtgärder som gäller pollinerares näringsväxter ska det på gården under vegetationsperioden på minst två olika basskiften odlas ett- eller fleråriga produktionsväxter som erbjuder pollinerare näring i syfte att producera skörd. Sådana växter är oljeväxter, bovete, kummin, koriander, senap, pumpor, frilandsgurka, sparris, bönor, bondebönor, ärter, oljehampa, vejde, jordgubbe, hallon, fruktträd eller bärbuskar. Det basskifte där åtgärden vidtas ska vara minst 0,5 hektar stort.⁸¹ På ett basskifte ska man odla en eller flera växter som lämpar sig för åtgärden. Om det konstateras att åtgärden genomförs på en del av ett basskifte, ska det på basskiftet finnas ett jordbruksskifte på minst en hektar där tidigare nämnda växter odlas.⁸²

Liksom för mångfaldsremсор har man i samband med stödansökan i Vipu visat jordbrukaren de basskiften eller växtskiften där åtgärden kan genomföras. Vid åkerövervakningen kontrolleras det att det på hela basskiftet eller växtskiftet finns en växt som nämns i förordningen. Olika pollinerares näringsväxter kan finnas på olika växtskiften på ett basskifte. Blandningar av pollinerares näringsväxter godkänns inte. Om basskiftet eller växtskiftet eller en del av det konstateras ha någon annan växt uppfylls inte stöd villkoret. Skiftet där man odlar pollinerares näringsväxter kan odlas normalt, det vill säga det är tillåtet att använda till exempel gödselmedel och växtskyddsmedel.

Vid åkerövervakningen införs i Stöd tillämpningen en övervakningsfråga 154 i anslutning till pollinerarnas näringsväxter för alla de basskiften för vilka jordbrukaren har anmält odling av pollinerares näringsväxter. En försummelse som registrerats i tillsynsfråga 154 medför ingen påföljd, utan påföljden orsakas av den försummelse som registrerats i den gårdsspecifika övervakningsfrågan 26. *Pollinerares näringsväxter finns på gården enligt villkoren*. Förfarandet är alltså detsamma som för mångfaldsremсор. Båda basskiftena eller växtskiftena ska uppfylla stöd villkoren och påföljden uppstår också i en situation då basskiftets eller växtskiftets areal vid övervakningen minskar till mindre än 0,5 hektar. Observera att jordbrukaren kan odla pollinerares näringsväxter på fler än två basskiften. Då räcker det att stöd villkoren har iakttagits på två skiften.

15.3 Skiftesspecifika åtgärder

15.3.1 Markförbättrings- och saneringsgrödor

Målet med markförbättringsgrödorna är att främja odlingsförhållandena på fälten och öka mängden organiskt material med djupgående rötter. Målet med saneringsgrödorna är att förbättra växthälsan.

Ett villkor för åtgärden är att jordbrukaren ska odla markförbättrings- eller saneringsväxter på skiften som föregående år har odlats med ettåriga produktionsväxter. Åtgärden behöver inte genomföras varje

⁸¹ SRf 78/2023 18 §

⁸² SRf 63/2024 18 §

förbindelseår. Markförbättrings- och saneringsväxter får gödslas. Växtligheten kan slås eller krossas under växtperioden och den får utnyttjas. Från och med 2026 kan en markförbättrings- eller saneringsgröda finnas på samma skifte under två på varandra följande år.⁸³

Ersättning för åtgärden betalas för högst 20 procent av förbindelsearealen.⁸⁴ Ersättningen riktas inte till en viss areal eller vissa skiften, utan stödberäkningen begränsar betalningen av ersättningen till 20 procent. Om jordbrukaren uppger att markförbättrings- eller saneringsväxten överskrider detta, ska kraven på miniminivå och stöd villkoren för åtgärden iaktas även på den överskridande arealen.

Krav på miniminivå för en åtgärd

I åtgärdens miniminivå ingår att iaktta kravet i tabell 19.⁸⁵

Tabell 19. Krav på miniminivå för åtgärden markförbättrings- och saneringsväxter

Fråga	Krav på miniminivå	Plats för kontrollen
29.	<i>Stubb på jordbruksmark har inte bränts *)</i>	Kontroll i terrängen

Det är ett villkorlighetskrav. Övervakningen av kraven på villkorlighet beskrivs i kapitel 18.

Stöd villkor

Av stöd villkoren för åtgärden kontrolleras villkoren i tabell 20.

Tabell 20. Stöd villkor som ska kontrolleras för markförbättrings- och saneringsväxter

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
13.28	<i>Markförbättrings- eller saneringsväxten är villkorsenlig</i>	Kontroll i terrängen
13.29	<i>Växtlighet med markförbättrings- eller saneringsväxt har bevarats minst 2 månader efter sådden eller andra årets växtbestånd fram till 14.7.</i>	Dokumentkontroll vintertid

13.28 Markförbättrings- eller saneringsväxten är villkorsenlig

Markförbättringsväxter är olje- och bearbetningsrättika, lusern, luddvicker, fodervicker, vitsenap, det vill säga gulsenap, sötväpplingar, cikoria, honungsfacelia, solros, växtbestånd av kummin under det första året eller blandningar av dessa, och klöver som ny växt från och med 2026. Saneringsväxter är olje- och bearbetningsrättika, vitsenap, det vill säga gulsenap, tagetes eller blandningar av dessa. Även bearbetningsrädisa betraktas som bearbetningsrättika.⁸⁶ I fröblandningen för markförbättrings- och saneringsväxter får det inte finnas andra växter, exempelvis vallväxter, och de kan inte odlas som bottengrödor för skördeväxter.

⁸³ SRf 78/2023 22 §

⁸⁴ SRf 78/2023 57 §

⁸⁵ SRf 78/2023 22 §

⁸⁶ SRf 78/2023 22 §

Klöverbståndet kan under föregående år anläggas under skördeväxten som följande års markförbättrings- och saneringsväxt. Det fleråriga växtbeståndet behöver inte sås på nytt under det andra året.

Frön av markförbättrings- eller saneringsväxter skall sås på hela jordbruksskiftet så att man får ett täckande växtbestånd. Om växtligheten har misslyckats och inte uppfyller målen för åtgärden kan den i vissa fall godkännas, se punkt 1.8.3.

13.29 Växtlighet med markförbättrings- eller saneringsväxt har bevarats minst 2 månader efter sådden eller andra årets växtbestånd fram till 14.7.

Saneringsgrödan ska sås på våren och den får vändas in i jorden 2 månader efter sådd. Om en markförbättrings- eller saneringsväxt odlas på samma skifte två år i följd, får växtbeståndet under det andra året vändas in i jorden från och med 15.7.⁸⁷

Växtligheten kan krossas och utnyttjas. Övervakningen av tidpunkten för avslutande av växtbeståndet görs både vid åkerövervakningen dokumentkontrollen vintertid med hjälp av de skiftesspecifika anteckningarna. Övervakningsfrågan används dock redan i åkerövervakningen som en övervakningsfråga som läggs till, eftersom det kan uppstå fall då en markförbättrings- eller saneringsväxt har bearbetats för tidigt i marken och till exempel en höstsådd växt har såtts på gården. Påföljderna kan då meddelas redan vid åkerövervakningen.

Markförbättrings- och saneringsväxter får gödslas. Iakttagandet av tillåtna gödslingsnivåer kontrolleras vid övervakningen av villkorligheten i samband med dokumentkontrollen vintertid.

15.3.2 Fånggrödor

Med fånggröda avses växtlighet som använder näringsämnen som blir kvar i marken efter den egentliga odlingsväxten och näringsämnen som frigörs från resterna av odlingsväxten eller från marken och som skyddar marken genom att öka växttäcket efter det att odlingsväxten har skördats. Målet med åtgärden är kolbindning, vattenskydd, främjande av åkernaturens mångfald samt förbättring av åkermarkens struktur.

Inom ramen för åtgärden för fånggrödor ska jordbrukaren odla fånggrödor som bottengröda för en ettårig produktionsväxt eller efter att den skördats. Ersättning för fånggrödor kan årligen betalas för högst 35 procent av den förbindelseareal som är ersättningsberättigande för jordbrukaren.⁸⁸ På samma sätt som för markförbättrings- och saneringsväxter begränsar stödberäkningen utbetalningen av ersättningen till 35 procent, men stöd villkoren ska också granskas för en areal som överskrider detta.

Kravet på miniminivå för åtgärden är kravet på växtföljd i villkorligheten⁸⁹ eller diversifiering av odlingen⁹⁰. Kravet på växtföljd eller diversifiering av odlingen innehåller inga separata villkor som ska kontrolleras vid övervakningen. Påföljden fastställs genom stödberäkning.

⁸⁷ SRf 78/2023 22 §

⁸⁸ SRf 78/2023 57 §

⁸⁹ SRf xx/2025 66 §

⁹⁰ SRf 78/2023 66 §

Stöd villkor

Av stöd villkoren för åtgärden kontrolleras villkoren i tabell 21.

Tabell 21. Stöd villkor som ska kontrolleras för fånggrödor.

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
13.23	<i>Fånggrödan har såtts före 15.8.</i>	Kontroll i terrängen
13.24	<i>Fånggrödan uppfyller villkoren</i>	Kontroll i terrängen
13.25	<i>Fånggrödan har avslutats enligt villkoren</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
13.26	<i>Växtligheten bestående av fånggröda är täckande</i>	Kontroll i terrängen
13.27	<i>Förbudet mot gödsling av fånggrödor har iakttagits</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid

13.23 Fånggrödan har såtts före 15.8.

Fånggrödan kan sås som bottengröda för huvudgrödan i samband med sådden eller när spannmålen har gått i brodd. Fånggrödan kan också sås efter att huvudgrödan har skördats eller före skörden. Fånggrödan ska dock sås senast den 15 augusti.⁹¹

Ersättningen kan inte dras tillbaka om övervakningsbesöket görs efter 15.8 och ingen fånggröda har såtts. Ersättningen kan ändå annulleras trots övervakningen om fånggrödan har såtts enligt villkoren, men växtligheten misslyckas till exempel på grund av torka. Jordbrukaren ska följa med växtligheten och annullera ersättningen vid behov.

13.24 Fånggrödan uppfyller villkoren

Fånggrödan och den egentliga odlingsväxten ska vara olika odlingsväxter. Den egentliga odlingsväxten ska vara en jordbruksväxt eller en trädgårdsväxt som odlas som ettårig, dock inte en vallväxt. En växtlighet med fånggrödor kan vara ett blandat växtbestånd. Fånggrödeväxtligheten får inte bestå enbart av kvävefixerande växter. Hampa får inte sås som fånggröda.⁹²

Fånggröda som enbart växer på exempelvis vitklöver kan inte godkännas. Växtligheten ska också innehålla någon annan växt, till exempel rajgräs eller rybs. Om ingen annan växt konstateras växa på platsen ska jordbrukaren med kvitton eller andra handlingar kunna påvisa att fröblandningen överensstämmer med villkoren. Det har inte föreskrivits någon mängd för den andra växten, så jordbrukaren ansvarar för att så mycket av växtligheten skiljer sig från växtbeståndet och växtbeståndet kan godkännas vid övervakningen.

⁹¹ SRf 78/2023 23 §

⁹² SRf 39/2025 23 §

13.25 Fånggrödan har avslutats enligt villkoren

Växtligheten får avslutas med användning av växtskyddsmedel tidigast 15.9 och bearbetas från och med 1.10. Det är tillåtet att avsluta och bearbeta skiftet tidigare om en höstsådd skördeväxt sås på skiftet. Fånggrödans växtperiod ska vara minst sex veckor.⁹³

Under sex veckor ska växtligheten utvecklas så att den uppfyller målen för åtgärden. Sex veckor ska uppfyllas även i det fall att höstsäd sås på skiftet efter bärgandet av skörden. Om fånggrödan har såtts redan på våren som bottengröda för huvudgrödan, får fånggrödan avslutas/bearbetas direkt efter att huvudgrödan skördats. Sex veckor räknas från början av såtidpunkten för fånggrödan på våren. När höstsäd sås efter avslutande av fånggrödan kan skiftet gödslas.

Direktsådd av fånggröda på hösten är tillåtet om åkerns yta inte bryts och fånggrödan fortsätter att växa efter sådden. Alvplojning är också tillåtet om alvplogen sluter den skåra den orsakat och inte skadar åkerns yta. Kontrollen av avslutandet av växtligheten utförs i regel med hjälp av de skiftesvisa anteckningarna vid dokumentkontrollen vintertid, men påföljderna kan vid behov ges redan i samband med åkerövervakningen.

13.26 Växtligheten bestående av fånggröda är täckande

Fånggrödans frön ska sås jämnt över hela jordbruksskiftet så att växtbeståndet är täckande.⁹⁴ Vid övervakningen ska det bedömas om den utsädesmängd som jordbrukaren har använt har varit tillräcklig och om växtbeståndet uppfyller målet för åtgärden, det vill säga att binda näringsämnen efter skörden av den egentliga odlingsväxten. Riktgivande utsädesmängder för fånggrödor finns till exempel här https://www.bsag.fi/wp-content/uploads/2023/01/Keraajakasviopas_ruotsi_web.pdf (sidan 27). Om det finns misstanke om att utsädesmängden inte har varit tillräcklig ska man begära ett frökvitto eller någon annan redogörelse över utsädesmängden av odlaren. Om växtligheten har misslyckats och inte uppfyller målen för åtgärden kan den i vissa fall godkännas, se punkt 1.8.3.

Vid behov avläggs ett nytt besök på gården om fånggrödan inte går att konstatera eller ännu inte har såtts när övervakningsbesöket avläggs. Ett nytt besök bör ske efter skörden av huvudgrödan eftersom det då lättare går att påvisa fånggrödan. Ett förnyat besök kan ersättas med ett platsbundet fotografi som jordbrukaren skickat in. Fotografiet begärs genom att en begäran om utredning skickas till jordbrukaren från Stödtilämpningen.

Ersättningen för fånggrödan kan undantagsvis dras tillbaka även efter underrättelse om och efter övervakningen. Undantaget gäller främst de gårdar som övervakas i juni-juli. Jordbrukaren kan inte i början av växtperioden veta om fånggrödan lyckas eller inte. Senare under växtperioden borde det redan gå att urskilja fånggrödan och då godkänns en annullering av åtgärden inte efter underrättelsen om övervakning.

13.27 Förbudet mot gödsling av fånggrödor har iakttagits

Fånggröda som sås efter skörden av odlingsväxten får inte gödslas. Gödslingen av bottengrödan ska göras enligt odlingsväxt. Bottengrödan får inte gödslas efter skörden utom om skiftet sås med en höstsådd

⁹³ SRf 78/2023 23 §

⁹⁴ SRf 78/2023 23 §

skördeväxt.⁹⁵ Vid övervakningen kontrollerar man att det skifte där fånggrödan växer inte har gödslats efter bärningen av huvudgrödan. Övervakningen görs vid dokumentkontrollen vintertid, men övervakningsfråga 13.27 ska läggas till vid åkerövervakningen och en påföljd kan vid behov ges vid åkerövervakningen. Vid åkerövervakningen kan man till exempel konstatera att gödsel har spridits på den areal där fånggrödan växer. Det är tillåtet att sprida stallgödsel i fånggrödan från och med 1.10 oberoende av om växtligheten har förstörts på kemisk väg eller inte.

15.3.3 Främjande av cirkulär ekonomi

Målet med främjandet av cirkulär ekonomi är att främja jordmånens växttillstånd, kolbindningen, vatten- och luftvården samt

främja återvinningen av näringsämnen och ökningen av organiskt material i åkerjorden. Genom att placera ut flytgödsel minskar man avsevärt ammoniakutsläppen från jordbruket. Genom att tillsätta organiskt material förbättras åkermarkens struktur och markorganismerna främjas.

Inom åtgärden ska jordbrukaren på åkerskiftet sprida ut flytgödsel, urin, vätskefraktion från flytgödsel eller flytande organiska gödselmedel med hjälp av utrustning som placerar eller myllar in eller till åkerskiftet tillföra organiskt material med en torrsbstanshalt på minst 20 procent. Mängden ämnen som sprids med utrustning som placerar eller myllar in ska vara minst 15 kubikmeter per hektar. Mängden fastare organiska material som sprids ska vara minst 10 kubikmeter per hektar. Mängden ämnen som innehåller en hög näringshalt och vars fosforhalt är minst 3 kilogram per kubikmeter, ska ha en spridningsmängd på minst 5 kubikmeter per hektar.⁹⁶

Krav på miniminivå för en åtgärd

I kraven på miniminivå för en åtgärd ingår att iaktta kraven i tabell 22.⁹⁷

Tabell 22. Krav på miniminivå för främjande av cirkulär ekonomi för åtgärden

Fråga	Krav på miniminivå	Plats för kontrollen
1.3	<i>Invid vattendrag har man lämnat en 5 m bred skyddsremsa, där man inte spridit gödsel, och på följande 5 m är ytspridning av stallgödsel och organiska gödselmedel förbjuden, om åkern inte har bearbetats inom ett dygn efter spridningen. *)</i>	Kontroll i terrängen
2.1	<i>Gödselmedlen har spridits på åkern så, att det inte har uppstått avrinning i vatten och att det inte finns risk för markpackning *)</i>	Kontroll i terrängen
2.2	<i>Förbudet att sprida gödsel på snötäckt mark, mark i tjäle och vattenmättad mark har följts *)</i>	Kontroll i terrängen/ dokumentkontroll vintertid
2.3	<i>Svämgödsel, urin och organiska gödselmedel i vätskeform har spridits endast genom placering, om lutningen på åkern, eller en del av den, är över 15 procent *)</i>	Kontroll i terrängen/ dokumentkontroll vintertid

⁹⁵ SRf 63/2024 23 §

⁹⁶ SRf 78/2023 24 §

⁹⁷ SRf 78/2023 24 §

2.4	<i>Stallgödsel och organiska gödsel­fabrikat som har spridits på ytan har bearbetats in i jorden inom ett dygn efter spridningen, med undantag för spridning i växtligheten med slangspridare eller genom bred­såning *)</i>	Kontroll i terrängen
2.5	<i>På arealer där växttäck­et hålls över vintern har stallgödsel och orga­niska gödsel­fabrikat från om med 15 september spridits endast ge­nom placering *)</i>	Kontroll i terrängen/ dokumentkontroll vin­tert­id
2.6	<i>Gödsel och organiska gödsel­preparat har inte spridits på åkrarna 1.11. - 31.3. *)</i>	Dokumentkontroll vintertid
48.	<i>Minimihalten av det ämne som sprids (5, 10 eller 15 m3/ha) överskri­der inte de tillåtna göds­lingsnivåerna</i>	Dokumentkontroll vintertid
56.	<i>Det har förts bok om användning av fosfor­gödsel­medel *)</i>	Dokumentkontroll vintertid

Ersättning för främjande av cirkulär ekonomi kan årligen betalas för högst 80 procent av den förbindelseareal som är ersättningsberättigande för jordbrukaren.⁹⁸ Stödberäkningen begränsar utbetalningen av ersättningen till 80 procent. Kraven på miniminivå ska kontrolleras på plats på gården för hela arealen, eftersom jordbrukaren anmäler de skiften på vilka ett ämne som berättigar till ersättning för åtgärden har spridits först i höstanmälan som åtgärdsskiften.

Med undantag av övervakningsfråga 48 är alla krav också krav på villkorlighet. Man bör komma ihåg att utvidga övervakningen till att även gälla villkorlighet, om försummelser av kraven konstateras.

Stöd­villkor

Av stöd­villkoren för åtgärden kontrolleras villkoren i tabell 23. De övriga stöd­villkoren kontrollerar samar­betsområdet administrativt för alla jordbrukare när jordbrukarnas ansökningar tas emot.

Tabell 23. Stöd­villkor som ska kontrolleras för åtgärden Återanvändning av näringsämnen och organiskt material.

Fråga	Stöd­villkor	Plats för kontrollen
158.	<i>Utrustningen för placering av flytgödsel är förenlig med villko­ren</i>	Dokumentkontroll vinter­tid
49.	<i>Materialet som har spridits uppfyller villkoren</i>	Dokumentkontroll vinter­tid
50.	<i>Spridningsmängden är minst 5, 10 eller 15 m3/ha om året</i>	Dokumentkontroll vinter­tid
51.	<i>Åtgärden har genomförts på en angivna arealen</i>	Dokumentkontroll vinter­tid

En anordning för spridning av flytgödsel granskas enligt tabell 23 först vid dokumentövervakning vintertid. Om spridningsanordningen ska kontrolleras redan vid åkerövervakningen, antecknas uppgifterna om anordningen i anteckningarna om övervakningen på fliken *Uppgifter om övervaknings­händelsen* eller på annat sätt

⁹⁸ SRf 78/2023 57 §

så att uppgifterna är tillgängliga vid dokumentkontrollen. För spridningsanordningen gäller följande villkor: Flytgödsel och motsvarande ämnen ska placeras i åkern med en anordning som skär ytan med snitt och tappar ut eller sprutar ut flytgödsel i snittet. Dessutom kan myllningsutrustning som är kopplad till den enhet som sprider ämnena användas.⁹⁹

Under gårdsbesöket kan man konstatera att inte heller andra villkor för åtgärden har iakttagits, exempelvis att det spridda materialet eller mängden inte uppfyller villkoren eller att spridningen har gjorts i strid med villkoren. Observationerna antecknas i anteckningarna om övervakningen. Påföljden ges i samband med dokumentkontrollen vintertid, om gården på höstanmälan ansöker om ersättning för åtgärden för ett skifte där det i samband med gårdsbesöket konstaterades överträdelser.

15.3.4 Skydds zoner

I skyddszonerna ska växtligheten slås och slätteravfallet avlägsnas årligen för att utarma jordens näringsinnehåll och effektivisera vattenskyddet eller så ska skiftets näringshalt utarmas och mångfalden främjas genom bete.

På skydds zonen ska det växa flerårig, ogödslad vall som inte behandlats med växtskyddsmedel. Växtligheten ska slås årligen och avlägsnas senast den 15.9.¹⁰⁰

Om försummelse av kraven på miniminivå för skydds zonen eller i stödvillkoren ska försummelsen anmälas till kommunen. Kommunen återkräver då de ersättningar för skydds zonen som betalats ut tidigare. Villkoren måste iakttas varje år.

Krav på miniminivå för en åtgärd

I kraven på miniminivå för en åtgärd ingår att iaktta kraven i tabell 24.¹⁰¹

Tabell 24. Krav på miniminivå för åtgärden skydds zoner

Fråga	Krav på miniminivå	Plats för kontrollen
39.	<i>Förbudet mot förorening av grundvatten har iakttagits</i>	Kontroll i terrängen
183.	<i>Fridlysningsbestämmelserna för ett skyddsområde enligt naturvårdslagen har iakttagits *)</i>	Kontroll i terrängen
28.2	<i>Fridlysningsbestämmelserna för ett skyddsområde som hör till Natura 2000-nätverket enligt naturvårdslagen har iakttagits *)</i>	Kontroll i terrängen
1.1	<i>Ett skifte som är beläget vid ett vattendrag har en minst tre meter bred obearbetad skyddsremsa med växttäckning, förbudet mot att använda växtskyddsmedel eller gödselmedel på skyddsremsan har följts *)</i>	Kontroll i terrängen

⁹⁹ SRF 78/2023 24 §

¹⁰⁰ SRF 63/2024 25 §

¹⁰¹ SRF 78/2023 25 §

39. Förbudet mot förorening av grundvatten har iakttagits

Övervakningsfrågan gäller endast skyddszoner i grundvattenområden. Inom dessa skyddszoner ska det kontrolleras att ämnen, energi eller mikroorganismer inte deponeras på, släpps ut på eller leds till ett sådant ställe eller behandlas på ett sådant sätt att

- 1) en kvalitetsförändring i grundvattnet i ett på ett viktigt eller annat för vattenförsörjning lämpligt grundvattenområde kan orsaka fara eller olägenhet för hälsan eller miljön eller grundvattnets kvalitet annars väsentligt kan försämrats
- 2) en kvalitetsförändring i grundvattnet på någon annans fastighet kan orsaka risk eller olägenhet för hälsan eller miljön eller göra grundvattnet obrukbart för något ändamål som det skulle kunna användas för, eller
- 3) åtgärden genom påverkan på grundvattnets kvalitet annars kan kränka allmänt eller någon annans enskilda intresse (förbud mot förorening av grundvatten).¹⁰²

I skyddszonen ska det kontrolleras att till exempel brännolja eller växtskyddsmedel inte har använts eller behandlats så att de kan orsaka fara för grundvattnet.

Övervakningen ska utvidgas till att gälla villkorligheten, om det är möjligt att fosforgödselmedel kan ha orsakat förorenat grundvattnet.

Stöd villkor

Av stöd villkoren för åtgärden kontrolleras villkoren i tabell 25.

Tabell 25. Stöd villkor som ska kontrolleras för skyddszoner.

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
13.30	<i>Växtligheten i skyddszonen har anlagts med frön av vall- och gräsväxter</i>	Kontroll i terrängen
13.31	<i>På skyddszonen har växtskyddsmedel använts bara för bekämpning av flyghavre eller svåra ogräs med vindspridning</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
13.32	<i>Växtligheten i skyddszonen har slagits och forslats bort eller skyddszonen har använts som betesmark senast 15.9.</i>	Kontroll i terrängen
13.33	<i>Det finns en orsak till att växtligheten i skyddszonen förnyas och ett nytt växtbestånd har anlagts så fort förhållandena tillåter det</i>	Kontroll i terrängen
13.35	<i>Betesgången på skyddszonen har genomförts så att den inte ger upphov till erosion eller äventyrar naturens mångfald</i>	Kontroll i terrängen
13.36	<i>Växtligheten i skyddszonen har bevarats från och med anläggningsåret</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid

¹⁰² Lag 527/2014 17 §

13.37	<i>Förbudet mot att gödsla efter sådd på en skyddszone har iakttagits</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
13.38	<i>Den växtmassa som slagits på skyddszonvallen har hanterats och lagrats enligt villkoren</i>	Kontroll i terrängen

13.30 Växtligheten i skyddszone har anlagts med frön av vall- och gräsväxter

Flerårig vallväxtlighet ska anläggas under det första eller andra förbindelseåret och den ska bevaras på skiftet från etableringsåret till utgången av förbindelseperioden. Vallväxtlighet och växtlighet i tvåstegsdike får anläggas också innan förbindelseperioden börjar. Växtligheten anläggs genom användning av färdiga utsädesblandningar av vall- och gräsväxter.¹⁰³

Växtligheten i skyddszone ska huvudsakligen bestå av vall- och gräsväxter, men växtligheten kan vara mer artrik än produktionsvallarna.

Vallen i skyddszone har under tidigare år kunnat sås med skyddssäd, men på en areal som anmäls som skyddszone 2026 godkänns inte skyddssäd. Av den nya vallväxtligheten som anlades 2026 ska skörden bärgas redan under anläggningsåret.

13.31 På skyddszone har växtskyddsmedel använts bara för bekämpning av flyghavre eller svåra ogräs med vindspredning

Behandling med växtskyddsmedel är endast möjligt för att bekämpa flyghavre eller svåra ogräs med vindspredning.¹⁰⁴ Flyghavre eller mjölkstisel, gråbo, åkertistel och andra motsvarande svåra ogräs som sprids med vinden ska i första hand bekämpas mekaniskt, men får bekämpas kemiskt i enlighet med växtskyddsmedlets användningsbegränsningar. Om ogräs slås i skyddszone, det vill säga slagning av obetad mark, ska slåttern göras så tidigt att det på skiftet hinner uppstå en skörd som binder näringsämnen som kan bärgas efter slåttern.

Vid övervakningen ska man bedöma om användningen av växtskyddsmedel har varit motiverad på skyddszone, i det fall att växtskyddsmedel har använts. Det dominerande växtslaget på skyddszone ska vara vallväxter, men ogräs tillåts i någon mån. Om växtligheten huvudsakligen består av enbart ogräs måste växtligheten i skyddszone förnyas.

13.32 Växtligheten har slagits och forslats bort eller skyddszone har använts som betesmark senast 15.9.

Växtligheten i skyddszone ska slås och avlägsnas senast den 15.9 varje år. Växtlighet i tvåstegsdike ska slås och bärgas minst en gång under förbindelseperioden. Vid val av tidpunkt för slåttern ska de vilda fåglarnas och däggdjurens levnadsförhållanden beaktas.¹⁰⁵

¹⁰³ SRF 63/2024, 25 §

¹⁰⁴ SRF 78/2023 25 §

¹⁰⁵ SRF 63/2024 25 §

Den slagna växtmassan ska forslas bort från skyddszonen inom några veckor innan växtmassan börjar ruttna på marken och frigöra näringsämnen. **Växtligheten får inte lämnas i deponier eller oinslagna balar i skyddszonen.**

Slätter och bortforslande av skörden från skiftet ska konstateras vid ett nytt besök, om åtgärderna inte hade vidtagits när det första besöket avlades. Ett förnyat besök kan ersättas med ett platsbundet fotografi som jordbrukaren skickat in. Fotografiet begärs genom att en begäran om utredning skickas till jordbrukaren från Stödtilämpningen. Även bortforslandet av orullade balar från skiftet ska verifieras antingen vid ett nytt besök eller med ett foto.

I skyddszonen ska det finnas ett tillräckligt antal betande djur och betet ska utföras så att det uppfyller bärgningsskyldigheten senast 15.9. Om antalet djur är tillräckligt ska bedömas från fall till fall och bedömningen påverkas exempelvis av vilken sorts växtbestånd det är i skyddszonen. Ogräs kan slås på betesmarken, men slåttern ersätter inte bärgningsskyldigheten.

Vid behov ska en försummelse registreras för skyddszonens skörd även för tidigare år. I skyddszonen kan det till exempel finnas föregående års orullade balar eller så kan den växtmassa som blivit kvar på åkern fortfarande tydligt konstateras. Även på basis av det oslagna växtbeståndet kan det konstateras att skörden inte har bärgats. I dessa fall kan man be jordbrukaren om att få ta del av föregående års anteckningar. Information om återkrav finns i punkt 22.6 i denna anvisning.

Slåttern och skörden i skyddszonen följs också upp med satellit. Om övervakningen görs före 15.9 och uppfyllandet av villkoret ännu kan inte kontrolleras under gårdsbesöket, antecknas i skick som resultat. Om skiftet utifrån satellituppföljningen senare ändras till rött, ska en begäran om utredning av övervakningen skickas till jordbrukaren. Uppgifter om dessa skiften läggs in i Qlik Sense-rapporten Kontroller av stödansökningar. I rapporten kan man välja vilka skiften som har övervakats. Jordbrukaren ska svara på begäran om utredning med ett platsbundet fotografi som ska tas efter den 15.9. Om jordbrukaren inte svarar på begäran om utredning eller om bilden har tagits innan förfallodagen eller om växtbeståndet inte har slagits och bärgats före den angivna dagen, registreras försummelse i övervakningsfrågan.

Jordbrukaren kan efter att ha tagit emot begäran om utredning av satellituppföljning byta växten i skyddszonen till en annan typ av vall om han eller hon inte har bärgat skörden, men har slagit arealen. Då leder det till ett återkrav för tidigare år. Livskraftscentralen ska underrätta kommunen om det konstateras att skyddszonen inte har slagits eller skörden inte har bärgats, varefter kommunen står för återkravet.

13.33 Det finns en orsak till att växtligheten i skyddszonen förnyas och ett nytt växtbestånd har anlagts så fort förhållandena tillåter det

Skyddszonen ska bevaras som jordbruksmark. Växtligheten i skyddszonen och den växtlighet i tvåstegsdike som den innefattar ska förnyas i situationer då växtlighetens förmåga att producera växtmassa, binda erosionsmaterial och näringsämnen försämras avsevärt eller om det på skiftet planteras mer än lite annan växtlighet än sådan som är typisk för åkermark. Det växtbestånd som upprätthålls i skyddszonen får när det åldras ha fler arter än när det anläggs. I tvåstegsdiket får det växa våtmarksväxter. Ny vallväxtlighet ska anläggas genast när förhållandena tillåter det.¹⁰⁶

¹⁰⁶ SRF 63/2024 25 §

Vid övervakningen ska man kontrollera om det fanns tillräcklig grund för att förnya växtbeståndet. Grunden ska kontrolleras med hjälp av skiftesvisa anteckningar eller genom att fråga jordbrukaren. Växtbeståndet ska förnyas om skyddszonens huvudsakliga växter inte längre är vall- och gräsväxter, eller om växtligheten har förändrats så att den skörd som ska bärgas inte längre uppkommer. I samband med att växtligheten förnyas får skyddszonen gödslas. Vid övervakningen ska man kontrollera att odlaren inte anlade växtlighet på grund av gödslingsmöjligheten.

Växtligheten får också förnyas, om växtligheten i skyddszonen har skadats eller förstörts under vintern, på grund av grävning av täckdiken, på grund av bekämpning av flyghavre, ogräs med vindspridning eller något annat ogräs som är svårt att utrota, på grund av en kortvarig åtgärd som förbättrar vattenhanteringen eller av något annat motsvarande skäl.

I skyddszonen ska ny vallväxtlighet sås under samma växtperiod så fort förhållandena tillåter det. Om växtligheten har förstörts utanför växtperioden eller sent på hösten, ska växtligheten anläggas på nytt följande vår. Undantag från villkoren för anläggande av ett nytt växtbestånd får göras om det är fråga om vatten-skyddsåtgärder i vattendraget intill skyddszonen.

13.35 Betesgången på skyddszonen har genomförts så att den inte ger upphov till erosion eller äventyrar naturens mångfald

Skiftet får användas för bete för att öka mångfalden och utarma näringstillståndet, om detta inte orsakar erosion, det görs utan tillskottsfoder och det inte finns något hinder som har med vattenskyddet att göra.¹⁰⁷

Ersättningen för skyddszon avslås för skiftet, om där konstateras erosion till exempel på grund av betesgång. Enstaka smala stigar som trampats upp av boskapen och som inte äventyrar målen för åtgärden leder dock inte till avslag.

13.36 Växtligheten i skyddszonen har bevarats från och med anläggningsåret

På gården kontrolleras att jordbrukaren har bevarat skyddszonen enligt villkoren. Kontrollen riktar sig mot att jordbrukaren inte har bearbetat växtligheten på skyddszonen under övervakningsåret utan tillräcklig grund. Om det vid övervakningen konstateras att någon annan odlingsväxt, till exempel korn, växer på skyddszonen, registreras den konstaterade grödan på jordbruksskiftet.

13.37 Förbudet mot att gödsla efter sådd på en skyddszon har iakttagits

En skyddszon får endast gödslas i samband med att nytt växtbestånd anläggs. Genom gödsling säkerställer man att växtligheten snabbt börjar växa. Tvåstegsdiket får inte gödslas.¹⁰⁸ På vallar som anlagts tidigare kontrolleras villkoret på gården med ögonmått och vid dokumentkontrollen vintertid med hjälp av de skiftesspecifika anteckningarna. I dokumentkontrollen kontrolleras också att gödslingen vid anläggningen av skyddszonen inte överskridit de tillåtna gödslingsnivåerna.

¹⁰⁷ SRF 39/2025 25 §

¹⁰⁸ SRF 63/2024 25 §

13.38 Den växtmassa som slagits på skyddszonvallen har hanterats och lagrats enligt villkoren

Den slagna växtmassan ska bärgas bort från skyddszonen och får utnyttjas. Den slagna växtmassan ska hanteras och lagras så att målen för vattenskyddet på skyddszonen inte äventyras. Växtmassan får inte orsaka skada på miljön och den får inte forslas till skogen eller ett impediment.¹⁰⁹

Komposteringen av växtmassan ska göras på ett underlag med tät botten. Vid behov ska man fråga jordbrukaren vart växtmassan har förts och till vilket ändamål den har använts.

15.3.5 Torvåkrar med vall

Målet med åtgärden är att minska växthusgasutsläppen från åkerskiften med torv. Avsaknad av bearbetning och långvarig vallodling bromsar upp nedbrytningen av torv i åkermarken. Vallodling gör det också möjligt att hålla grundvattennivån högre än vid odling av ettåriga produktionsväxter.

Inom åtgärden ska jordbrukaren på ett basskifte som helt består av torvmark anlägga och upprätthålla en produktionsvall som täcks av flerårig vallväxtlighet. Flerårig vallväxtlighet kan anläggas 2026 och den ska bevaras på skiftet från anläggningsåret till slutet av förbindelseperioden.¹¹⁰

Krav på miniminivå för en åtgärd

I åtgärden är kravet på miniminivå ett minimum av marktäckning enligt villkorligheten¹¹¹ och skydd av torvmarker¹¹². Minimikravet för marktäckning kontrolleras genom satellituppföljning och påföljderna fastställs genom stödberäkning.

Övervakningsfrågan rörande skyddet av torvmarker är 187. *Åtgärdsbegränsningarna på torvmark har iakttagits.* Vid övervakningen ska man kontrollera att inget jordmaterial har tagits från torvmarksareal som är jordbruksmark och att inte torvmarksarealen eller växtligheten på den har bränts. Dessutom ska man kontrollera att inga nya öppna diken har grävts på torvmarksarealen, såvida inte grävningen av ett nytt öppet dike görs i anslutning till anläggning av en våtmark som ska byggas eller ett grundtorrlägnings- eller ägoregleringsprojekt som gäller flera markägare. Om försummelser gällande ovanstående konstateras ska tillsynen utvidgas till att gälla villkorlighet. Övervakningsfrågan rörande villkorligheten 1.3 innefattar också plöjning av permanent gräsmark på torvmark en gång vart fjärde år, vilket inte är ett krav på miniminivå för vallar på torvåkrar.

Stöd villkor

Av stöd villkoren för åtgärden kontrolleras villkoren i tabell 26.

¹⁰⁹ SRF 78/2023 25 §

¹¹⁰ SRF 78/2023 26 §

¹¹¹ SRF 1384/2022 9 §

¹¹² SRF 1384/2022 4 §

Tabell 26. Stöd villkor som ska granskas för vallar på torvåkrar.

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
13.39	<i>Den mångåriga vallväxtligheten har bevarats på torvåkern från och med året då växtligheten grundades</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
13.40	<i>Torvåkrarna har en produktionsvall täckt av flerårig vallväxtlighet</i>	Kontroll i terrängen
13.41	<i>Växtskyddsmedel har inte använts på torvåkern varje år</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
13.42	<i>Växtligheten på torvåkern har slagits och forslats bort eller torvåkern har använts som betesmark senast 15.9.</i>	Kontroll i terrängen
13.43	<i>Betesgången på torvåkern har genomförts så att jordbruksskiftets yta har förblivit gräsbevuxen</i>	Kontroll i terrängen

13.39 Den mångåriga vallväxtligheten har bevarats på torvåkern från och med året då växtligheten grundades

Flerårig vallväxtlighet kan anläggas 2026 och den ska bevaras på skiftet från anläggningsåret till slutet av förbindelseperioden.¹¹³ På gården kontrolleras det att jordbrukaren har bevarat vallen på torvåkern enligt villkoren. Kontrollen riktar sig mot att jordbrukaren inte har bearbetat växtligheten under övervakningsåret.

Vallen får endast förnyas under förbindelseperioden utan bearbetning.¹¹⁴ Det innebär att vallen kan förnyas genom direktsådd av en ny vall på en gammal vall. Gammal vall får inte avslutas med växtskyddsmedel.

På vallar på torvåkrar får täckdikning, kalkning eller annan spridning av ämnen som förbättrar markstrukturen utföras. Områden med växtlighet som skadats eller förstörts i samband med ovannämnda åtgärder ska direkt efter åtgärden besås med vall- eller gräsväxter.¹¹⁵ Om växtligheten har förstörts utanför växtperioden eller sent på hösten, ska växtligheten anläggas på nytt följande vår.

Om det vid övervakningen konstateras att det växer någon annan odlingsväxt på en flerårig miljövall, till exempel korn, registreras den konstaterade växten på växtskiftet och detta anmäls till SA-området, som återkräver ersättningen för vall på torvåkrar för tidigare år.

13.40 Torvåkrarna har en produktionsvall täckt av flerårig vallväxtlighet

Torvåkrarna måste ha en produktionsvall täckt av flerårig vallväxtlighet. Jordbrukaren ska säkerställa vallväxtlighetens kvalitet och skördeproduktionsförmåga under hela förbindelseperioden.¹¹⁶ Växtligheten konstateras på skiftet i första hand med ögonmått och vid behov med hjälp av utsädeskvitton eller skiftesvisa anteckningar.

¹¹³ SRF 78/2023 26 §

¹¹⁴ SRF 78/2023 26 §

¹¹⁵ SRF 39/2025 26 §

¹¹⁶ SRF 78/2023 26 §

13.41 Växtskyddsmedel har inte använts på torvåkern varje år

Årligt växtskydd är inte tillåtet.¹¹⁷ Ogräs får alltså inte besprutas på vallarna vartannat år. Förordningen ändrades för 2026, så i praktiken börjar detta villkor övervakas först vid åkerövervakningen 2027. Granskningen görs utifrån handlingarna.

13.42 Växtligheten på torvåkern har slagits och forsplats bort eller torvåkern har använts som betesmark senast 15.9.

Växtligheten på torvåkern ska slås och avlägsnas senast den 15.9 varje år och den får användas. För att beakta den biologiska mångfalden ska slåttorn genomföras så att fåglarnas häckning och däggjurens ungar inte äventyras. Slåtter får inte utföras genom att gå runt skiftet från kanterna mot mitten.¹¹⁸

Slåtter och bortforslande av skörden från skiftet ska konstateras vid ett nytt besök, om åtgärderna inte hade vidtagits när det första besöket avlades. Ett förnyat besök kan ersättas med ett platsbundet fotografi som jordbrukaren skickat in.

På torvåkern ska det finnas ett tillräckligt antal betande djur och betet ska utföras så att det uppfyller bärgningsskyldigheten senast den 15.9. Om antalet djur är tillräckligt ska bedömas från fall till fall. Ogräs kan slås på betesmarken, men slåttorn ersätter inte bärgningsskyldigheten.

Att bärgningsskyldigheten av torvåkern uppfylls följs också upp med satellit. Om övervakningen görs före 15.9 och uppfyllandet av villkoret ännu kan inte kontrolleras under gårdsbesöket, antecknas i skick som resultat. Om skiftet utifrån satellituppföljningen senare ändras till rött, ska en begäran om utredning av övervakningen skickas till jordbrukaren. Uppgifter om dessa skiften läggs in i Qlik Sense-rapporten Kontroller av stödansökningar. I rapporten kan man välja vilka skiften som har övervakats. Jordbrukaren ska svara på begäran om utredning med ett platsbundet fotografi som ska tas efter den 15.9. Om jordbrukaren inte svarar på begäran om utredning eller om bilden har tagits innan förfallodagen eller om växtbeståndet inte har slagits och bärgats före den angivna dagen, registreras försummelse i övervakningsfrågan.

13.43 Betesgången på torvåkern har genomförts så att jordbruksskiftets yta har förblivit gräsbevuxen

Betesgång på området är tillåten, men då ska man se till att åkerns yta förblir gräsbevuxen.¹¹⁹ Ersättningen för torvåker med vall avslås för skiftet om gräs- och vallväxtligheten har förstörts på ett omfattande område på skiftet. Enstaka smala stigar som trampats upp av boskapen och som inte äventyrar målen för åtgärden leder dock inte till avslag.

15.3.6 Hantering av avrinningsvatten

I åtgärden regleras mängden avrinningsvatten som lämnar åkern med hjälp av dräneringssystem. Dräneringssystemen regleras antingen på ett reglerbart dränerat skifte eller på ett skifte med underbevattning eller system för återanvändning av dräneringsvatten.

¹¹⁷ SRF 78/2023 26 §

¹¹⁸ SRF 78/2023 26 §

¹¹⁹ SRF 78/2023 26 §

Hantering av avrinningsvatten anmäls 2026 för första gången vid ansökan om åkerstöd. Åtgärden anmäls för jordbruksskiftet på samma sätt som andra åtgärder som anmäls vid ansökan om åkerstöd. Ange som jordbruksskifte den areal där någon behandlingsmetod för hantering av avrinningsvatten används: reglerbar dränering, underbevattning eller återanvändning av dräneringsvatten. Olika behandlingsmetoder kan anmälas som åtgärdsskiften för samma jordbruksskifte, men de kan inte överlappa varandra. Jordbrukaren får återkrav om han eller hon vid ansökan om åkerstöd inte uppger samma areal för åtgärden som i föregående höstanmälan.

Krav på miniminivå för en åtgärd

Kravet på miniminivå för en åtgärd är tillstånd för att ta bevattningsvatten. Övervakningsfrågan i anslutning till kravet är följande krav på villkorlighet: 53. *Vid behov har man gjort en anmälan om vattentäkt eller vattenhanteringsprojekt eller ansökt om tillstånd för det.* Tillståndet kontrolleras under gårdsbesöket om vatten tas för bevattning och man har varit tvungen att ansöka om tillstånd för vattentäkt. Det behövs i allmänhet inget tillstånd för att ta bevattningsvatten.

Stöd villkor

Av stöd villkoren för åtgärden kontrolleras villkoren i tabell 27. De andra stöd villkoren för åtgärden har samarbetsområdet kontrollerat på administrativ väg.

Tabell 27. Stöd villkor som ska kontrolleras för åtgärden Hantering av avrinningsvatten.

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
4.	<i>Reglerad dränering har genomförts enligt villkoren</i>	Kontroll i terrängen
3.	<i>Underbevattning eller återanvändning av dräneringsvatten har genomförts i enlighet med villkoren</i>	Kontroll i terrängen
159.	<i>Inställning, skötsel och serviceåtgärder vid reglerad dränering har bokförts</i>	Dokumentkontroll vintertid
160.	<i>Inställning, skötsel och serviceåtgärder för återvinning av avrinningsvatten eller underbevattning har bokförts</i>	Dokumentkontroll vintertid

4. Reglerad dränering har genomförts enligt villkoren

På gårdens jordbruksskiften kontrolleras det att det har byggts reglerbar dränering. Vid reglerbar dränering ska det på skiftet finnas en reglerbrunn eller annan anordning med vilken fördämningen går att reglera i täckdikesnätet för skiftet. Vid kontrollen ska inspektören öppna brunnslocken och granska att dräneringsrör har letts in i brunnen och att den är försedd med en stängnings-/regleringsanordning. Om jordbrukaren använder någon annan metod för att reglera vattenytan, måste dess lämplighet för reglering av vattenytan bedömas från fall till fall.

Före gårdsbesöket ska man skaffa dikeskartor och utifrån dem utreda för varje basskifte för sig hur många brunnar med reglerad dränering som ska kontrolleras som finns på basskiftet och var de finns. I de flesta fall finns det kartor i det elektroniska arkivet, men om de inte finns där ska man begära in dem från samarbetsområdet. Om det inte finns några kartor i det elektroniska arkivet eller i samarbetsområdet ska kartor begäras in av jordbrukaren. Om kartan av någon anledning inte kan användas vid övervakningen ska detta

antecknas i tilläggsuppgifterna för övervakningen. I ett sådant fall ska jordbrukaren tillfrågas om brunnarnas placering.

Kontrollen av alla brunnar med reglerad dränering på basskiftet ska dokumenteras med ett platsbundet fotografi. I tilläggsuppgifterna om övervakningen är det bra att anteckna vilken metod jordbrukaren använder för uppdämningen, särskilt om den avviker från den utrustning som i allmänhet finns i brunnar med reglerad dränering. Principen för brunn (s. 6) och mer information om reglerbar dränering finns här: https://www.salaoyhdistys.fi/wp-content/uploads/2022/05/reglerad_dranefing_kevyt_resoluutio.pdf

Om det inte finns sådan utrustning som krävs i villkoren, ska samarbetsområdet underrättas om övervakningsresultatet varefter samarbetsområdet avslutar åtgärden. Ersättningen för åtgärden återkrävs för tidigare år.

3. Underbevattning eller återanvändning av dräneringsvatten har genomförts i enlighet med villkoren

Underbevattning

Vid en skiftesspecifik åtgärd som handlar om underbevattning ska åkerns vattenhantering regleras heltäckande med hjälp av bevattning och reglerad torrläggning genom täckdikensnätet.¹²⁰ Bevattningsvatten från naturvatten ska ledas till skiftet till exempel genom att pumpa vatten från en å eller med hjälp av tyngdkraften. Vid vattning ska vattnet med hjälp av reglerbrunnar eller andra dämninganordningar däckas upp i täckdikensnäten på området, varifrån det absorberas av marken.

Vid övervakningen ska följande villkor för underbevattning kontrolleras:

- Det finns tillräckligt med bevattningsvatten. Bevattningsvatten kan pumpas till exempel från ett dike eller en bäck. Då måste man bedöma om det finns tillräckligt med vatten för kontinuerlig bevattning även under torra perioder.
- Jordbrukaren har skaffat tillräckliga pumpar för bevattning. Pumpar som drivs med solkraft kan godkännas om de är tillräckligt effektiva.
- Skiftet har tillräckliga anordningar (i regel en brunn med reglerad dränering) för uppdämning av bevattningsvatten som pumpats in i dräneringsdikessystemet.

Återvinning av dräneringsvatten

Vid återanvändning av dräneringsvatten ska avrinningsvattnet från åkerområdet lagras i en separat bassäng av tillräckligt stor volym som samlar avrinningsvatten under våavrinningen och störtregn, varifrån det under en torr period leds tillbaka till åkern som bevattningsvatten.¹²¹ I övrigt är det samma stödvillkor för återanvändning av dräneringsvatten som för underbevattning.

Vid övervakningen ska följande villkor för återanvändning av dräneringsvatten kontrolleras:

- Det finns tillräckligt med bevattningsvatten. Vid övervakningen ska man bedöma om lagringsbassängens volym är tillräcklig, det vill säga om det är möjligt att lagra så mycket vatten att det räcker för bevattning av den areal som anmälts för åtgärden. Till exempel för en areal på en hektar krävs det 100 kubikmeter vatten för att det ska motsvara 10 mm regn.

¹²⁰ SRF 78/2023 29 §

¹²¹ SRF 78/2023 29 §

- Jordbrukaren har skaffat tillräckliga pumpar för bevattning. Pumpar som drivs med solkraft kan godkännas om de är tillräckligt effektiva.
- Skiftet har tillräckliga anordningar (i regel en brunn med reglerad dränering) för uppdämning av bevattningsvatten som pumpats in i dräneringsdikessystemet.

Om det är exceptionellt torrt och lagringsbassängen för återanvändning av dräneringsvatten töms på grund av bevattning, kan bevattningen fortsätta i form av underbevattning. Då ska det finnas tillgång till naturvatten för bevattning.

Om det inte finns sådan utrustning som krävs i villkoren, ska samarbetsområdet underrättas om övervakningsresultatet varefter samarbetsområdet avslutar åtgärden, och i regel återkrävs ersättningarna för de tidigare åren.

15.3.7 Alternativt växtskydd för trädgårdsväxter

Målet med åtgärden är att minska risken med användningen av växtskyddsmedel genom att uppmuntra jordbrukare att använda avancerade biologiska och mekaniska bekämpningsmetoder och bekämpning som preciserats enligt bekämpningsbehovet. Jordbrukaren ska årligen välja en av följande bekämpningsmetoder:

- Användning av mikrobiologiska växtskyddsmedel som sprids mekaniskt vid bekämpning av växtsjukdomar eller skadedjur
- Insektsnät
- Användning av mikrobiologiska växtskyddsmedel som sprids av pollinerande insekter i bekämpningen av växtsjukdomar
- Användning av makroorganismpreparat vid bekämpning av växtskadegörare
- Organisk eller biologiskt nedbrytbar marktäckning under växtperioden för ettåriga växter
- Organisk eller biologiskt nedbrytbar marktäckning eller gräs som ska klippas under växtperioden för fleråriga växter.

För ett ersättningsberättigande jordbruksskifte får man endast välja en bekämpningsmetod åt gången och det ska användas på hela jordbruksskiftet. Genomförandet av åtgärden för arealen får variera från år till år beroende på odlingssituationen.¹²²

Om åtgärden har genomförts, men åsikterna om sättet att genomföra åtgärden avviker från jordbrukarens, rekommenderas kontakt med Livsmedelsverket innan försummelsen registreras.

Krav på miniminivå för en åtgärd

I kraven på miniminivå för en åtgärd ingår att iaktta kraven i tabell 28.

Tabell 28. Krav på miniminivå för en åtgärd inom alternativt växtskydd för trädgårdsväxter

Fråga	Krav på miniminivå	Plats för kontrollen
58.	<i>Det har förts bok om användning av växtskyddsmedel</i>	Dokumentkontroll vintertid

¹²² SRF 78/2023 30 §

70.	<i>Behandling, lagring och förpackning av växtskyddsmedel samt förstörande av rester har gjorts på vederbörligt sätt *)</i>	Kontroll i terrängen
71.	<i>En begagnad växtskyddsspruta är testad eller en ny spruta är förenlig med villkoren*)</i>	Dokumentkontroll på gården
72.	<i>Den person som sprider växtskyddsmedel har examen*)</i>	Dokumentkontroll vintertid

Stöd villkor

Tabell 29. Stöd villkor som ska kontrolleras för åtgärden Alternativt växtskydd för trädgårdsväxter.

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
14.	<i>En alternativ växtskydds metod för trädgårdsväxter har tillämpats under övervakningsåret</i>	Kontroll i terrängen
15.	<i>Om bin används inom metoden ska det finnas minst 2 bikupor/ha i området</i>	Kontroll i terrängen
16.	<i>Om metoden är användning av insektsnät har nät avsedda för insektsbekämpning använts på området</i>	Kontroll i terrängen
192.	<i>Trädgårdsväxternas rader har täckts med tillräcklig täckning på de angivna skiftena fram till slutet av skörden med ettåriga trädgårdsväxter</i>	Kontroll i terrängen
193.	<i>Trädgårdsväxternas rader eller mellanrummen mellan raderna har täckts med tillräcklig täckning på de angivna skiftena fram till slutet av skörden eller växtperioden med fleråriga trädgårdsväxter</i>	Kontroll i terrängen
194.	<i>Täckmaterialet för trädgårdsväxternas rader är förenligt med villkoren för ettåriga trädgårdsväxter</i>	Kontroll i terrängen
195.	<i>Täckmaterialet för trädgårdsväxternas rader eller radmellanrum är villkorsenligt för fleråriga trädgårdsväxter</i>	Kontroll i terrängen
19.	<i>Kravet på täckning för trädgårdsväxter har uppfyllts senast 30.6 eller 31.7.</i>	Kontroll i terrängen
21.	<i>Grästäckningen, som ska klippas, för fleråriga trädgårdsväxter är villkorsenlig</i>	Kontroll i terrängen
20.	<i>Täckmaterialet för trädgårdsväxternas täckta rader eller radmellanrum täcker minst 90 % av markytan som ska täckas.</i>	Kontroll i terrängen
22.	<i>Kemiska bekämpningsmedel har inte använts vid ogräsbekämpning, om täckningsåtgärden har valts</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
23.	<i>Motivering till användning av kemiskt växtskydd finns i gårdens förhandsplan och observation som berättigar till användning har gjorts</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
59.	<i>Det har gjorts anteckningar om kontroll och bekämpning av växtlighet eller växtskadegörare</i>	Dokumentkontroll vintertid

14. En alternativ växtskydds metod för trädgårdsväxter har tillämpats under övervakningsåret

Jordbrukaren ska tillämpa en biologisk eller mekanisk bekämpningsmetod på de skiften som anmälts för åtgärden. Den metod som jordbrukaren valt bör kontrolleras före gårdsbesöket genom att välja Ansökan om

åkerstöd under Behandling av ärenden i Stödtilämpningen. I skiftesuppgifterna under Åtgärder inom miljöersättningen finns alternativt växtskydd för trädgårdsväxter och inom parentes metoden för de skiften för vilka jordbrukaren anmälde åtgärden. Om jordbrukaren har använt någon annan metod än den som hen angett, kan den godkännas om en förhandsplan har utarbetats för den metod som använts. Förhandsplanen hittar man i det elektroniska arkivet. I det fallet ska övervakningsfrågorna för den åtgärd som genomförts läggas till och övervakningsvaren registreras i dem. Dessutom ska jordbrukaren kontakta kommunen och ändra till rätt åtgärd i ansökan.

Om jordbrukaren vid ansökan om åkerstöd har valt en alternativ växtskyddsmetod för trädgårdsväxter som bygger på mikrobiologiska preparat eller användning av makroorganismer, ska preparaten eller bekämpningsorganismerna ha anskaffats under övervakningsåret. Jordbrukaren ska ha ett inköpskvitto som bevis på anskaffning av preparat eller bekämpningsorganismer.

Biologiska och mekaniska bekämpningsmetoder beskrivs i [bilaga fyra till förordning 78/2023](#) och i förbindelsevillkoren. I kolumnerna anges växtskyddsmetoden, den odlade växten, skadegöraren som ska bekämpas, övervakningsmetoden och möjligheten att använda en kemisk växtskyddsmetod. På raderna finns godkända växtskyddsmetoder.

Vid övervakningen kontrolleras det att den anmälda växtskyddsmetoden har tillämpats på jordbruksskiftet.

15. Om bin används inom metoden ska det finnas minst 2 bikupor/ha i området

Om användning av pollinerare för spridning av preparatet ingår i växtskyddsmetoden ska det finnas minst två insektsbon per hektar i området under odlingsväxtens blomningstid. Insektsbona ska vara försedda med en lämplig anordning för spridning av växtskyddsmedlet samt separata in- och utgångar för pollinerarna.¹²³

Bona kan antingen ägas av jordbrukaren eller vara placerade i området på basis av ett avtal. Man kontrollerar att bona har en anordning för spridning av växtskyddsmedel och separata ut- och ingångsöppningar. Bona ska finnas på skiftet under hela blomningstiden. Med pollinerare avses främst bin som ska ha minst 2 bon/ha. Även humlor kan användas för att sprida preparat. Det ska finnas minst 6 humlekupor per hektar.

16. Om metoden är användning av insektsnät har nät avsedda för insektsbekämpning använts på området

Om växtskyddsmetoden är användning av insektsnät, ska sådana nät avsedda för insektsbekämpning användas som täcker hela det område där åtgärden genomförs.¹²⁴ Olika typer av odlingsväv godkänns inte.

Åkerövervakningen kan göras efter att insektsnät inte längre behövs och nätet redan har tagits bort. Även då ska nätet kontrolleras. Nätet kan t.ex. ha förts till lagret och måste kontrolleras där. Om jordbrukaren inte längre har nätet begärs nätets inköps- eller försäljningskvitto för påseende.

¹²³ SRF 63/2024 30 §

¹²⁴ SRF 78/2023 30 §

192. Trädgårdsväxternas rader har täckts med tillräcklig täckning på de angivna skiftena fram till slutet av skörden med ettåriga trädgårdsväxter

193. Trädgårdsväxternas rader eller mellanrummen mellan raderna har täckts med tillräcklig täckning på de angivna skiftena fram till slutet av skörden eller växtperioden med fleråriga trädgårdsväxter

En aktiv jordbrukare som använder täckningsmetoder ska täcka raderna av ettåriga trädgårdsväxter och raderna eller mellanrummen mellan raderna av fleråriga växter på de skiften han eller hon uppgett med tillräcklig täckning fram till skörden. De flesta takmaterial, till exempel gräsklipp, bryts ned under växtperioden, så jordbrukaren måste vid behov öka täckningen. Det ska finnas så mycket täckningsmaterial att det hindrar ljuset från att nå markytan och därigenom ogräset från att gro.

När det gäller om fleråriga trädgårdsväxter ska marktäckningen bevaras under hela växtperioden, när det gäller ettåriga trädgårdsväxter och fleråriga trädgårdsväxter under det sista odlingsåret ska marktäckningen bevaras ända fram till skörden.¹²⁵

194. Täckmaterialet för trädgårdsväxternas rader är förenligt med villkoren för ettåriga trädgårdsväxter

195. Täckmaterialet för trädgårdsväxternas rader eller radmellanrum är villkorsenligt för fleråriga trädgårdsväxter

Vid användning av en täckningsmetod ska markytan på raderna med ettåriga trädgårdsväxter täckas med halm, strö, klippt gräs, biologiskt nedbrytbar film, täckpapper eller annat organiskt material som inte är skadligt för jordmänen. Markytan för fleråriga växter ska vid raderna täckas med halm, flis, gräsklipp, biologiskt nedbrytbar film, täckpapper, gräs mellan raderna som sedan klipps eller något annat organiskt täcke som inte är skadligt för jordmänen. Ett gräställe som klipps mellan raderna av fleråriga växter kan också vara en blomsterrensa som slås efter blomningen. Ett skifte kan täckas helt och hållet eller så kan endast en rad eller ett radmellanrum täckas.¹²⁶

Till jordbrukare som vid ansökan om åkerstöd uppger Organisk, biologiskt nedbrytbar marktäckning eller gräs med fleråriga växter skickas en begäran om utredning om användningen av marktäckningen. Jordbrukaren ska lämna in en bild på vilken täckningen kan identifieras och som visar att täckningen har skötts i enlighet med villkoren. På bilden ska man kunna verifiera att till exempel grästället har hållits kort genom regelbunden klippning och att vallväxtlighet har anlagts mellan raderna. Begäran om utredning gäller övervakningsfrågorna 193 och 195. Om jordbrukaren inte har svarat på begäran om utredning innan hen meddelats om övervakningen behöver hen inte svara på begäran.

19. Kravet på täckning för trädgårdsväxter har uppfyllts senast 30.6 eller 31.7.

Kravet på marktäckning på ettåriga trädgårdsväxter ska uppfyllas senast 30.6. För växter som kräver förgröda samt för sallatsväxter, kinakål, blomkål och broccoli ska kravet på marktäckning uppfyllas senast 31.7. Gräset som ska klippas ska vara täckande senast vid skörden.¹²⁷

¹²⁵ SRF 63/2024 30 §

¹²⁶ SRF 78/2023 30 §

¹²⁷ SRF 78/2023 30 §

Uppfyllandet av kravet på marktäckning ska konstateras genom ett förnyat besök, om gården besöks före 31.7 och täckmaterialet inte har placerats ut enligt villkoren. Uppfyllandet av täckningskravet kan också verifieras genom att skicka en begäran om utredning till jordbrukaren.

21. Grästäckningen, som ska klippas, för fleråriga trädgårdsväxter är villkorsenlig

Gräset som ska klippas ska vara täckande senast vid skörden. Grästäcket som klippas ska hållas kort genom att det klippas tillräckligt ofta under växtperioden.¹²⁸

Grästäcket ska hållas kort genom klippning även efter skörd. Om skiftet under det första året för genomförande har ett flerårigt växtbestånd som planterats tidigare och ett grästäcke som uppfyller kraven, behöver marktäckningen inte anläggas på nytt.

20. Täckmaterialet på täckta rader eller radmellanrum täcker minst 90 procent av den markyta som ska täckas.

Täckmaterialet på täckta rader eller mellanrum mellan rader täcker minst 90 procent av den markyta som ska täckas.¹²⁹ Det täckta områdets andel av hela arealen bedöms till en början med ögonmått på skiftet och om bedömningen ger vid handen att kravet inte uppfylls, säkerställs den täckta markytans andel med GPS-mätning. Alternativt kan man mäta arealen utan marktäckning om den går enklare att mäta. Åtgärden underkänns för jordbruksskiftet om minst 90 procent av markytan inte är täckt.

22. Kemiskt växtskyddsmedel har inte använts för ogräsbekämpning om den valda täckningsåtgärden

Vid användning av täckningsmetoder får växtskyddsmedel inte användas för bekämpning av ogräs.¹³⁰ Inom täckta områden kan man dock bekämpa skadedjur eller växtsjukdomar kemiskt. Vid övervakningen kontrollerar man att ogräsen inte har bekämpats kemiskt på gården. Dessutom kontrollerar man att villkoret i de skiftesvisa anteckningarna vid dokumentkontrollen vintertid uppfyllts. Fleråriga grödor kan täcka antingen en rad eller ett radmellanrum. Då är det möjligt att radmellanrummet är täckt, men inte raderna, och ogräs i raderna bekämpas kemiskt.

Ogräs kan bekämpas mekaniskt. Om mekanisk bekämpning har använts måste man bedöma om det har funnits tillräckligt med täckning, det vill säga om man kan betala ersättning för åtgärden för skiftet. Täckningen hindrar inte nödvändigtvis alla enskilda ogräsväxter från att växa.

23. Motiveringen till användningen av kemiskt växtskyddsmedel finns i gårdens förhandsplan och observationer som berättigar till användning av den har gjorts

Om någon annan åtgärd än täckningsåtgärd har valts på gården och kemiskt växtskydd har använts, ska det utredas om grunderna för användningen finns i förhandsplanen. Alla gårdar som valt åtgärden ska lämna in förhandsplanen som bilaga till ansökan om åkerstöd och kommunen ska kontrollera och föra in den i det elektroniska arkivet. Man kan endast ta ställning till övervakningsfrågan om förhandsplanen är tillgänglig. Om planen inte finns i arkivet ska kommunen underrättas om saken. En försummelse registreras i

¹²⁸ SRF 78/2023 30 §

¹²⁹ SRF 63/2024 30 §

¹³⁰ SRF 78/2023 30 §

övervakningsfrågan om jordbrukaren inte har lämnat in planen. Annars behövs planen inte vid övervakningen och behöver inte granskas.

Kemiskt växtskydd kan användas endast om de alternativa växtskyddsmetoderna på basis av observationen inte var tillräckliga för bekämpning av skadedjur eller ogräs. Den alternativa bekämpningen måste vara primär bekämpningsmetod för växtskadegöraren och den kemiska bekämpningen sekundär. Man ska utreda om jordbrukaren på gården har använt de hjälpmedel för uppföljning som anges i planen. Uppföljningen före användningen av kemiska ämnen ska göras tillräckligt länge.

15.3.8 Fågelåkrar

Syftet med åtgärden är att främja samordningen av födo- och rastplatser för gäss (inklusive vitkindade gäss), tranor och svanar som flyttar i stora flockar med odlingen i områden som man vet att fåglarna enligt informationsmaterialet föredrar.

I åtgärden ska jordbrukaren enligt normal odlingssed odla produktionsväxter som gynnar vilda tranor, gäss eller svanar med målet att få ett växtbestånd som ger normal skörd.

Krav på miniminivå för en åtgärd

I kraven på miniminivå för en åtgärd ingår att iaktta kraven i tabell 30.

Tabell 30. Krav på miniminivå för en åtgärd på fågelåkrar

Fråga	Krav på miniminivå	Plats för kontrollen
183.	<i>Fridlysningsbestämmelserna för ett skyddsområde enligt naturvårdslagen har iakttagits *)</i>	Kontroll i terrängen
27.3	<i>Andra förekomstplatser som är viktiga i synnerhet för de fågelarter som ska skyddas har inte försämrats avsevärt*)</i>	Kontroll i terrängen
27.4	<i>Fågelarter som ligger till grund för valet till nätverket Natura 2000 eller fåglarnas livsmiljöer har inte avsevärt försvagats*)</i>	Kontroll i terrängen
27.5	<i>En anmälan har gjorts till NTM-centralen om åtgärder som avsevärt kan försämra de naturvärden som ligger till grund för skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000*)</i>	Kontroll i terrängen

Stöd villkor

För en åtgärd vid åkerövervakning kontrolleras stöd villkor 24. *Fåglarnas ankomst till skiftet har inte förhindrats på förhand och fåglarna har inte störts avsiktligt.*

Odlingsåtgärderna på ett basskifte som anmälts som fågelåker ska förläggas och genomföras så att fåglarna inte störs. Fåglarnas ankomst till skiftet får inte förhindras på förhand och att avsiktligt störa dem är inte tillåtet. Det är tillåtet att bärga en marknadsduglig skörd på skiftet.¹³¹

¹³¹ SRF 78/2023 31 §

Vid övervakningen ska man i mån av möjlighet kontrollera att jordbrukaren inte på något sätt på förhand har förhindrat fåglarnas ankomst till skiftet eller avsiktligt stört fåglarna. Fåglar får inte hindras från att komma in på skiftet eller störas med projektilösa patroner, fågelskrämmor med gas, handlaser eller på något annat sätt. Gården kan ha tillstånd att skrämja bort fåglar beviljat av Livskraftscentralen i Sydvästra Finland. Fåglar får inte skrämjas bort från skiften som anmälts som fågelåkrar.

16 MILJÖAVTAL

Syftet med såväl avtalet om skötsel av våtmarker som avtalet om skötsel av jordbruksnaturens mångfald och landskapet (avtalet om skötsel av jordbruksnatur och landskap, Moma) är att genom skötselåtgärder enligt skötselplanen och avtalet främja avtalets mål.

lakttagandet av miljöavtal, skötsel av våtmarker¹³² och skötsel av jordbruksnaturen¹³³ och landskapet övervakas genom kontroll på plats.¹³⁴ Övervakningen omfattar fastställande av arealen samt kontroll av kraven på miniminivå och stöd villkoren.¹³⁵ Även de skiftesspecifika anteckningarna om genomförda åtgärder som ingår i stöd villkoren¹³⁶ granskas samtidigt.¹³⁷

Den areal med permanent gräsmark som omfattas av miljöavtalet ska bevaras som jordbruksmark och hållas öppen. Kravet på jordbruksverksamhet anses inte vara uppfyllt om slåtter eller bete enligt avtalsvillkoren inte har utförts under avtalsåret senast den 15.9.¹³⁸ Om kraven på jordbruksverksamhet och öppet bevarande av jordbruksmark i kapitel 8.2.

Betesgång eller slåtter och bärning av slåtteravfall på areal med permanent gräsmark som ingår i miljöavtalet följs också upp med satellit. Om övervakningen görs före 15.9 och uppfyllandet av villkoret ännu inte kan kontrolleras under gårdsbesöket, **men bete har inletts och exempelvis stängslen är i skick**, registreras i skick som resultat. Om skiftet utifrån satellituppföljningen senare ändras till rött, ska en begäran om utredning av övervakningen skickas till jordbrukaren. Livsmedelsverket skickar information om sådana skiften till livskraftscentralen. Jordbrukaren ska svara på begäran om utredning med ett platsbundet fotografi som ska tas senast 15.9. Om jordbrukaren inte svarar på begäran om utredning eller om bilden har tagits efter tidsfristen eller om växtbeståndet inte har slagits och bärgats, registreras försummelse i övervakningsfrågan.

Dessutom måste kraven på villkorlighet följas. Kraven på villkorlighet är markerade med en asterisk. Övervakningen ska utvidgas till att gälla villkorligheten, om gården inte omfattas av övervakningen av villkorligheten och brister konstateras i kraven på miniminivåns villkorlighet. På gården övervakas det krav på

¹³² SRF 78/2023 48–49 §, SRF 63/2024 48 § 6 mom., 49 § 5 mom.

¹³³ SRF 78/2023 41–47 §, SRF 63/2024 41 § 6 mom., 44 § 2 och 4 mom., 45 §, 46 § 2 mom.

¹³⁴ SRF 134/2023 21 §

¹³⁵ SRF 134/2023 16 § 2 mom.

¹³⁶ SRF 78/2023 36 §

¹³⁷ SRF 134/2023 16 § 2 mom.

¹³⁸ SRF 63/2024 44 §

villkorlighet där försummelsen konstateras. Närmare information om övervakningen av villkorlighet finns i kapitel 18.

Ingåendet av miljöavtal förutsätter ingen förbindelse om miljöersättning, dvs. gården kan ha ett miljöavtal men ingen förbindelse om miljöersättning.

Avtalets minimiareal är 0,3 hektar.

Terrängsyn är ett administrativt kontrollbesök i anslutning till avtalshandläggningen.¹³⁹ I samband med terrängsynen konstaterar avtalshandläggaren avtalsskiftets stödberättigande, avgränsar arealen eller godkänner/avslår skiften. Synen kan göras för ett nytt avtal eller för ett skifte som ansökts som tilläggsareal för avtalet, senast i maj under kalenderåret efter ansökningsåret. Minskningen av skiftet under detta första år orsakar ingen arealskillnad på grund av terrängsynen. Om gården eller avtalsskiftet har valts för övervakning eller omfattas av terrängsyn, belastas arealen av arealskillnad om skiftet har ansökts till avtalet 2024.

I övervakningen av avtal är det bra att samarbeta med avtalshandläggaren. På det sättet kommer bland annat situationen för terrängsynerna och observationerna vid dem fram. Övervakningen och terrängsynen kan göras samtidigt, så länge rollerna är tydliga. Inspektören utför övervakningen och avtalshandläggaren fungerar som sakkunnig och utför terrängsynen. Det är möjligt att terrängsynen ännu inte har gjorts för nya skiften som man ansökt om under innevarande år. [För närmare information, se anvisningen.](#)

Om både övervakningen och terrängsynen registreras samma år är resultatet av övervakningen det primära. Skillnaden i arealen för permanent gräsmark medför påföljder enligt det som anges i kapitel 20.

Om det vid terrängsynen eller övervakningen utöver arealskillnaden upptäcks en försummelse av stöd villkoren eller om skiftet inte är i den stödsökandes besittning, påförs också miljöavtalet en påföljd för arealskillnaden. Arealpåföljden gäller också grundläggande inkomststöd som betalas för avtalsarealen, omfördelningsinkomststöd, inkomststöd för unga jordbrukare och kompensationsbidrag.¹⁴⁰

De retroaktiva påföljderna ska beaktas enligt anvisningarna.

I avtalet om skötsel av jordbruksnatur och landskap har man kunnat ansöka om ettåriga skiftesspecifika åtgärder, ersättning för inhägnad och/eller istandsättningsröjning eller ersättning för rovdjursstaket. De granskas genom terrängsyn av avtalshandläggaren, men den uppdaterade bokföringen av åtgärderna kontrolleras vid övervakningen som en del av bokföringen av basskiftet. Även påföljderna för kraven på minimnivå och stöd villkoren minskar stödet för dessa ettåriga åtgärder.

16.1 Övervakningen av arealen i avtal

I regel är det inte nödvändigt att ingripa i basskiftets gränser på skiften som ingår i miljöavtal. Om man dock upptäcker områden som inte är giltiga för avtalet, ska de tas bort. Om det i skiftet ingår sådan areal för vilken

¹³⁹ SRF 134/2023 10 §
SRF 134/2023 10 §

¹⁴⁰ SRF 134/2023 21 §
SRF 134/2023 10 §

det inte finns någon grund för att betala stöd enligt den ansökta växtkoden, måste man också korrigera basskiftets gränser. Av avtalsarealen avgränsas icke-stödberättigande områden på över 100 m²¹⁴¹ eller exempelvis steniga och sandiga områden som syns på flygfotografiet. Kontrollera under terrängbesöket att avtalsområdet i sin helhet är godtagbart för avtalet och att det inte finns områden som nämns i förteckningen nedan.

- Områden som används som trädgård eller park
- Anlagda vägar: En grusbelagd väg är alltid permanent, oberoende av hur ofta den används eller hur bred den är. En väg kan vara permanent också om den till exempel saknar växttäckning eller är gräsbevuxen. Så är fallet till exempel om det finns ett dike mellan vägen och det odlade området eller om vägen huvudsakligen används för annat än jordbruk.
- Byggnader
- Kalhyggen
- Objekt som används för skogsbruk
- Slybevuxna snår vars röjning inte nämns i skötselplanen
- Omfattande enhetliga öppna klippor
- Arealer där växtligheten huvudsakligen består av skogliga växter, såsom mossor, lavar, ljung eller lingon, och där det inte finns förutsättningar att producera några betesväxter

Om det vid övervakningen konstateras att arealen på det skifte som terrängsynen gäller inte är korrekt, ska arealen korrigeras vid övervakningen.¹⁴² Observera de retroaktiva påföljderna enligt bilden.

I strandområden används som gräns för avtalsområdet mot vattnet gränsen för Vipu-vattendrag¹⁴³ som finns som kartnivå i Vipu-tjänsten eller nivån havsområden¹⁴⁴.

- Om det nyaste flygfotot och havsområdets avgränsning stöder varandra, kan avgränsningen göras utan mätningar i terrängen.
- Avgränsningen görs enligt flygfotot, om inte nivåerna stöder det nyaste flygfotot.
- Om det i terrängen konstateras att arealen kan godkännas i avtalet, även om flygfotot inte stöder observationen, ska gränsen mätas med en GPS-anordning och dessutom ska man ta några platsbundna fotografier av mätsträckan.

För avtalsskiften med **permanent gräsmark** kan man betala grundläggande inkomststöd, inkomststöd för unga jordbrukare, omfördelningsinkomststöd samt kompensationsbidrag. Arealen ska uppfylla kravet för permanent gräsmark.

På arealer med permanent gräsmark ska det finnas vall- och gräsväxter på över 50 procent av arealen. Vid stranden vid havet eller vattendrag ska man under övervakningsbesöket säkerställa att arealen är täckt av mark. Att arealen är täckt av mark innebär att den inte regelbundet ligger under vatten och att det inte är

¹⁴¹ SRF 78/2023 41 §

¹⁴² SRF 134/2023, 21 § och Lag 1333/2022, 12 §

¹⁴³ SRF 77/2023 3 § (i vattendrag ett sådant vattendrag som avses i 1 kap. 3 § 1 mom. i vattenlagen (587/2011) och i 3 § 1 mom. 30 punkten i vattenlagen för landskapet Åland (Ålands författningssamling 1996:61) samt den nätverksmodell för fåror som finns i kartlagret Vattendrag i identifieringssystemet för jordbruksskiften (LPIS),

¹⁴⁴ SRF 77/2023 3 §

några berg eller stenar på arealen. Observera att alla arealer på flygfotot inte nödvändigtvis är godtagbara som avtalsareal och i synnerhet inte som arealer med permanent gräsmark.

Areal där det växer för många träd eller buskar eller areal där det huvudsakligen växer bladvass måste avskiljas från arealen med permanent gräsmark. När områden tas bort från den permanenta arealen måste en eventuell retroaktiv påföljd sparas på kartan via arealen. Om arealen fungerar för avtalet som skogsmark eller annat område, fördelas basskiftet på året efter övervakningsåret. Om arealen inte fungerar för avtalet, avlägsnas arealen genom en gränskorrigerings.

Om den digitaliserade arealen efter övervakningen avviker från den areal som fastställts i avtalet, kontakta avtalshandläggaren. Avtalshandläggaren ändrar vid behov beslutet om avtalet.

Om administrationen har gjort ett fel och vid terrängsynen konstaterat avtalsarealen permanent gräsmark kan arealen avlägsnas utan arealpåföljd genom nedskärning inom övervakningen.¹⁴⁵ Arealen får inte heller någon retroaktiv sanktionerad arealpåföljd för tidigare år. Överbetalt stöd måste dock återkrävas för kompensationsbidrag och direktstöd. Som växt ändras avtalsareal, trädbevuxen eller annan areal. En förutsättning är att arealen har skötts enligt avtalsvillkoren eller om skötseln inte har utförts, att arealen har anmälts med växtkoden för återkallande av stöd. Fotografier och anteckningar som tagits i samband med terrängsynen ska granskas och utifrån dem ska det konstateras att arealen inte har varit duglig som permanent gräsmark vid terrängsynen. Den övervakningsfråga som läggs till är villkoret 196 som ska granskas i terrängen på basskiftet. *Den areal som godkänts som permanent gräsmark vid terrängsynen under ett tidigare år har uppfyllt kraven på permanent gräsmark vid tidpunkten för synen.*

Om arealen på grund av att den inte sköts ändras till något annat än avtalsareal, permanent gräsmark, behandlas den vid övervakningen som en vårdbrist med eventuella retroaktiviteter.

Påföljderna för miljöavtal till följd av arealskillnad beräknas på det sätt som anges i avsnitt 23.3.

16.2 Övervakning av stöd villkoren i avtal

Bokföringen av skötselåtgärderna granskas i samband med terrängbesöket vid åkerövervakningen.¹⁴⁶ I dokumentkontrollen vintertid begärs anteckningar om avtal inte in eller granskas. Över de åtgärder som vidtas på avtalsområdet ska anteckningar göras skiftesvis eller per skötselhelhet allteftersom åtgärderna vidtas. I anteckningarna ska man varje år anteckna åtminstone skiftets namn, signum och areal samt de åtgärder som vidtagits, tidpunkten för genomförande av åtgärderna och deras varaktighet samt det genomsnittliga antalet betesdjur under betesperioden.

Begäran om anteckningar av den som ansöker om stöd:

Anteckningar ska ha gjorts allteftersom åtgärderna har vidtagits. När den som ansöker om stöd underrättas om kontrollen ska man ange att anteckningarna granskas i samband med övervakningsbesöket. Kontrollen kan göras med hjälp av anteckningar i pappersformat eller elektroniskt, om jordbrukaren är på plats. Om jordbrukaren inte är närvarande vid övervakningsbesöket ger man honom eller henne två veckor på sig att lämna in anteckningarna till livskraftscentralen. Om man inte får kontakt med den stödsökande för att

¹⁴⁵ Förordning (EU) 2021/2116 artikel 59

¹⁴⁶ SRF 78/2023 36 §

underrätta denne om kontrollen ber man att anteckningarna lämnas in till livskraftscentralen. Man ska av-sätta tillräckligt med tid för inlämning av anteckningarna.¹⁴⁷

Om det inte har förts bok över skötselåtgärderna under tillsynsåret, kontrolleras det om bokföring har förts under tidigare år under denna avtalsperiod.

16.2.1 Skötsel av jordbruksnaturen och landskapet

Ett avtal om skötsel av jordbruksnaturen och landskapet är ett miljöavtal som främjar den biologiska mång-falden och landskapet. Föremålet för avtalet kan vara en vårdbiotop eller ett naturbete som är av markan-vändningsslaget naturbete och äng, annan areal eller skogsmark och som sköts årligen genom bete eller slåt-ter och bärgning av slätterrester i enlighet med skötselplanen senast den 15.9. Betande djur ska klara sig i huvudsak på betesproduktionen och betesgången får inte orsaka erosion.

På basis av avtalet betalas

- årlig skötselersättning som grundar sig på en separat skötselplan.
- ersättning som söks separat för stängsling och/eller iståndsättningsröjning eller för rovdjursstängsel.

Krav på miniminivå i avtalet

I miniminivån för en åtgärd ingår¹⁴⁸ det att följa kraven i tabell 31 nedan. Villkoren granskas på terrängbesö-cket vid åkerövervakningen.

Tabell 31. Krav på miniminivå i avtalet om jordbruksnaturen och landskapet

Fråga	Krav på miniminivå	Plats för kontrol-len
27.3	<i>Andra förekomstplatser som är viktiga i synnerhet för de fågelarter som ska skyddas har inte försämrats avsevärt. *)</i>	Kontroll i ter-rängen
27.4	<i>Fågelarter som ligger till grund för valet till nätverket Natura 2000 eller fåglarnas livsmiljöer har inte avsevärt försvagats. *)</i>	Kontroll i ter-rängen
27.5/28.5	<i>Om det på skiftet har vidtagits åtgärder som avsevärt kan för-sämra de naturvärden som ligger till grund för skyddet av ett om-råde som ingår i nätverket Natura 2000, har en anmälan gjorts till Tillstånds- och tillsynsverket *)</i>	Kontroll i ter-rängen
28.2	<i>Fridlysningsbestämmelserna för ett skyddsområde som hör till Na-tura 2000-nätverket enligt naturvårdslagen har iakttagits *)</i>	Kontroll i ter-rängen
28.3	<i>Naturtyper som ligger till grund för valet till Natura 2000-område (bilaga I till habitatdirektivet) har inte försämrats betydligt. *)</i>	Kontroll i ter-rängen
28.4	<i>Arter som ligger till grund för valet till Natura 2000-område (bilaga II till habitatdirektivet) har inte avsevärt försvagats. *)</i>	Kontroll i ter-rängen

¹⁴⁷ Lag 434/2023 33 §

¹⁴⁸ SRF 78/2023 41 §, SRF 63/2024 41 § 6 mom.

44.	<i>Permanent gräsmark på Natura 2000-område är bevarat och är inte plöjt. *)</i>	Kontroll i terrängen
79.	<i>Skyddade landskapsdrag har bevarats *)</i>	Kontroll i terrängen
183.	<i>Fridlysningsbestämmelserna för ett skyddsområde enligt naturvårdslagen har iakttagits *) *)</i>	Kontroll i terrängen

Alla ovanstående övervakningsfrågor är krav enligt villkorligheten och övervakningen av dem beskrivs närmare i punkt 18. När det gäller dem bör man komma ihåg att utvidga övervakningen till att gälla villkorligheten, om man upptäcker en försummelse och statusen inte övervakas av villkorligheten.

Stöd villkor

Man ska sätta sig in i villkoren i gårdens miljöavtal och skötselplanen före gårdsbesöket. Övervakningsbesöket görs efter mitten av augusti, då resultaten av skötselåtgärderna är synliga.

Av stöd villkoren för avtalet kontrolleras villkoren i tabell 32.

Tabell 32. Stöd villkoren för avtal om jordbruksnaturen och landskapet

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
36.	<i>Miljöavtalets avtalsvillkor och skötselplan har följts</i>	Kontroll i terrängen
37.	<i>Betesgång enligt miljöavtalsarealen orsakar inte markerosion</i>	Kontroll i terrängen
62.	<i>När det gäller miljöavtal, avtal om skötsel av jordbruksnaturen och landskapet har åtgärderna antecknats skiftesvis eller per skötselhelhet allteftersom de har genomförts</i>	Kontroll i terrängen
77.	<i>När det gäller miljöavtal, avtal om skötsel av jordbruksnaturen och landskapet har anteckningar om åtgärderna förts allteftersom de har genomförts</i>	Kontroll i terrängen
163.	<i>Stöd villkoren för avtal om skötsel av jordbruksnatur och landskap som är oberoende av arealen har iakttagits</i>	Kontroll i terrängen

36. Miljöavtalets avtalsvillkor och skötselplan har följts

Avtalet förutsätter årlig betesgång i avtalsområdet eller att avtalsområdet sköts med slätter och avlägsnande av slätterrester. Betesgång eller slätter och bärgning av slätteravfall enligt skötselplanen ska göras senast den 15.9 under avtalsåret. Vid kontrollen ska dessa åtgärder kunna verifieras.

Om det finns brister i resultatet av betet på det område som sköts genom betesgång, ska man utöver djurantalet och betestiden även kontrollera inhägnaden av området. Om stängslet inte till alla delar är i skick utreds det om stängslet har underhållits på erforderligt sätt och om betesgång har varit möjlig under tidigare år. Om skötselåtgärden är slätter och bärgning av slätteravfall och det finns misstanke om exempelvis bärgning av slätteravfall, kontrolleras uppgifterna om bärgningen av slätter- eller krossavfall i skiftesanteckningarna.

Skötselåtgärderna enligt avtalet finns inskrivna för varje avtalsår i den skötselplan som bifogats avtalet. Dessutom är tidtabellen för genomförandet av åtgärderna inskriven i planen. Åtgärderna ska grunda sig på en godkänd skötselplan.

Skötselåtgärder kan dessutom vara till exempel röjning av träd och buskar, avlägsnande av röjningsrester samt lövtäkt eller andra motsvarande åtgärder, såsom avlägsnande av växtlighet som försvårar främjandet av objektets naturvärden. Också istandsättande och stängsling av traditionella konstruktioner som hör samman med boskapsskötsel kan vara en åtgärd. Betesgång på vårdbiotopen är noggrant reglerad genom avtalet.

Förbjudna åtgärder är bearbetning, gödsling, dikning, beskogning eller behandling med växtskyddsmedel (bortsett från punktbekämpning av jätteloka)¹⁴⁹. Dessa åtgärder kan leda till att ersättningen går förlorad och avtalet hävs, om det inte finns livskraftscentralens tillstånd för åtgärderna.

Om ingen försummelse kan påvisas när det gäller skiftets areal, minskas ersättningen som betalas ut enligt miljöavtalet med 20 procent. Om ingen försummelse kan påvisas när det gäller skiftets areal och den är ringa, kan den sökande ges en anmärkning. Övervakningsfråga 163. Om försummelse kan påvisas när det gäller skiftets areal är den gällande övervakningsfrågan nummer 36.

Om miljöavtalets avtalsvillkor och skötselplan inte har iakttagits under övervakningsåret granskar man om skötseln har utförts enligt villkoren tidigare. 2026 utvidgas retroaktiviteten till år 2023, 2024 och 2025 eller genom ett avtal som ingåtts 2025 till det aktuella året eller till ansökningsåret för tilläggsarealer i avtalet. Om tidigare skötselåtgärder har försummats förs fallet till körningen av den retroaktiva partiella övervakningen.

8149 Återkrav 2025 p.g.a. 2026 års övervakning

8150 Återkrav 2024 p.g.a. 2026 års övervakning

8151 Återkrav 2023 p.g.a. 2026 års övervakning

När man överväger retroaktivitet ska man dock ta hänsyn till tidpunkten för terrängbesöket vid terrängsynen. Om terrängsynen har gjorts vid en tidpunkt som gör att det under det aktuella året har varit möjligt att utöka/effektivera skötselåtgärderna på ett sätt som innebär att det hade varit möjligt att uppfylla villkoret för skötselåtgärden före 15.9 kan man för det aktuella året påföra en påföljd för att skötselåtgärderna inte följts.

Brister som observerats under terrängsynskörningen om att skötselåtgärderna inte har följts tas till det egna urvalets övervakningskörning av delvis övervakade 8117.

163. Stöd villkoret för avtal om skötsel av jordbruksnatur och landskap som är oberoende av arealen har iakttagits

Om villkoret för åtgärden enligt miljöavtalet om jordbruksnaturens mångfald och vård av landskapet om exempelvis förbud mot att ge tilläggsfoder inte uppfylls och om ingen försummelse kan riktas mot skiftets areal minskas ersättningen som betalas ut enligt miljöavtalet med 20 procent. Om ingen försummelse kan påvisas när det gäller skiftets areal och den är ringa, kan den sökande ges en anmärkning.¹⁵⁰

¹⁴⁹ SRF 78/2023 44 § 3 mom.

¹⁵⁰ SRF 134/2023 27 §

37. Betesgång enligt miljöavtalsarealen orsakar inte markerosion

Betesgång som hör till skötselåtgärderna enligt avtalet om skötsel av jordbruksnaturen och landskapet ska genomföras så att den inte orsakar erosion i marken.¹⁵¹

62. När det gäller miljöavtal, avtal om skötsel av jordbruksnaturen och landskapet har åtgärderna antecknats skiftesvis eller per skötselhelhet allteftersom de har genomförts

Över de åtgärder som vidtas på avtalsområdet ska man föra en skötseldagbok skiftesvis eller per skötselhelhet allteftersom åtgärderna vidtas.¹⁵² I anteckningarna ska man varje år anteckna åtminstone skiftets namn, signum och areal samt de åtgärder som vidtagits, tidpunkten för genomförande av åtgärderna och deras varaktighet samt det genomsnittliga antalet betesdjur under betesperioden.

Skötselhelheten kan bestå av de skiften som exempelvis finns inom samma inhägnad och skiftena sköts med samma antal djur eller så sköts skiftena med samma skötselform. Skiftena kan också finnas på samma skyddsområde eller på samma ö. Skiftena kan uppges som skötselhelheter även om de på grund av kravet på permanent gräsmark är indelade i olika skiften eller skiften som betas med samma antal djur på gården, även om man tillämpar betesrotation och skiftenas förhållanden inte i övrigt avviker från varandra.

Aktuella anteckningar granskas i samband med terrängbesöket vid övervakningen.

77. När det gäller miljöavtal, avtal om skötsel av jordbruksnaturen och landskapet har anteckningar om åtgärderna förts allteftersom de har genomförts

På fråga 62 har förekomsten av anteckningar som granskats separat för varje jordbruksskifte registrerats när det gäller miljöavtalet samt avtal om skötsel av jordbruksnaturen och landskapet. Fråga 77. *När det gäller miljöavtal samt avtal om skötsel av jordbruksnaturen och landskapet har anteckningar om åtgärderna förts allteftersom de har genomförts*¹⁵³, är en gårdsspecifik sammanställningsfråga och här registreras i skick eller eventuell påföljd.

Om det inte finns några anteckningar för övervakningsåret eller om de är så bristfälliga att det inte framgår av dem hur skötselåtgärderna har iakttagits, granskas anteckningarna för de tidigare moma-avtalskiftena under avtalsperioden¹⁵⁴. Om det inte finns några tidigare anteckningar eller om de inte lämnas in på begäran, registreras vid behov en retroaktiv påföljd för övervakningsfrågan på det aktuella året.

När det gäller iakttagandet av avtalet/planen kontrolleras följande:

- *Åtgärderna har påbörjats på varje skifte det 1:a året om inte något annat har godkänts i avtalet*
- *Eventuell betesgång har genomförts utan att växtligheten har ändrats väsentligt*
- *Avtalsområdet har varken bearbetats, beskogats, gödslats eller behandlats med växtskyddsmedel*
- *Övriga villkor som eventuellt förutsätts i avtalet har följts.*

¹⁵¹ SRF 78/2023 46 §

¹⁵² SRF 78/2023 36 §

¹⁵³ SRF 134/2023 27 § 1 mom.

¹⁵⁴ Lag 1334/2022 41 §

16.2.2 Skötsel av våtmarker

Ett avtal om skötsel av våtmarker kan ingås för ett område, vars huvudsakliga mål för skötseln enligt avtalet är att främja en minskning av belastning orsakad av jordbruket på vattendragen, dämpa klimatförändringen genom en torvåker som har ändrats till en våtmark, eller förbättra mångfalden i livsmiljöerna i ett jordbruksområde med en ensidig natur eller främja vilt-, fiskeri- eller kräffthushållningen. Skötselplanen ska upprättas för avtalsområdet och området ska skötas enligt planen. Från och med 2024 ska konstruktionsritningen för objektet bifogas skötselplanen för nya våtmarksskiften. En skötseldagbok ska föras över skötselåtgärderna allteftersom åtgärderna vidtas, eller så kan motsvarande uppgifter anges i de skiftesspecifika anteckningarna.¹⁵⁵

Ett miljöavtal som gäller skötsel av våtmarker kan ingås för ett våtmarksområde, ett markområde som ligger under ett översvämningssområde eller en fåra som restaurerats till naturliknande tillstånd eller en fåra i två nivåer som är föremål för skötselåtgärder, en översvämningsslagta eller översvämningssåker och kantområden som är tillräckliga med hänsyn till skötseln. Ett miljöavtal kan också ingås för små våtmarker, bottendammar och översvämningssåkrar och ett område som ska vattnas som ett myrliknande område, om det har anlagts med en ersättning för icke-produktiva investeringar. Dessutom kan avtal ingås om våtmarksobjekt som har anlagts med ersättning för icke-produktiva investeringar eller som har ingått motsvarande avtal under tidigare programperioder och som har skötts i enlighet med villkoren, eller en liten våtmark eller översvämningssåker som under den tidigare programperioden ingått i avtalet om skötsel av mångfald i naturen och landskapet och en våtmark som anlagts med annan finansiering och som uppfyller kraven för icke-produktiva investeringar. Efter att avtalet har ingåtts är våtmarksområdet inte längre jordbruksmark.

Krav på miniminivå i avtalet

I kraven på miniminivå för avtalet¹⁵⁶ ingår att iaktta villkoren i tabell 33. Villkoren granskas i samband med tillsynsbesöket.

Tabell 33. Krav på miniminivå i avtal om skötsel av våtmarker.

Fråga	Krav på miniminivå	Plats för kontrollen
27.3	<i>Andra förekomstplatser som är viktiga i synnerhet för de fågelarter som ska skyddas har inte försämrats avsevärt. *)</i>	Kontroll i terrängen
27.4	<i>Fågelarter som ligger till grund för valet till nätverket Natura 2000 eller fåglarnas livsmiljöer har inte avsevärt försvagats. *)</i>	Kontroll i terrängen
27.5/28.5	<i>Om det på skiftet har vidtagits åtgärder som avsevärt kan försämra de naturvärden som ligger till grund för skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000, har en anmälan gjorts till Tillstånds- och tillsynsverket *)</i>	Kontroll i terrängen
28.2	<i>Fridlysningsbestämmelserna för ett skyddsområde som hör till Natura 2000-nätverket enligt naturvårdslagen har iakttagits *)</i>	Kontroll i terrängen
28.3	<i>Naturtyper som ligger till grund för valet till Natura 2000-område (bilaga I till habitatdirektivet) har inte försämrats betydligt. *)</i>	Kontroll i terrängen

¹⁵⁵ SRF 78/2023 48 och 49 §

¹⁵⁶ SRF 78/2023 38 §

28.4	<i>Arter som ligger till grund för valet till Natura 2000-område (bilaga II till habitatdirektivet) har inte avsevärt försvagats. *)</i>	Kontroll i terrängen
183.	<i>Fridlysningsbestämmelserna för ett skyddsområde enligt naturvårdslagen har iakttagits *) *)</i>	Kontroll i terrängen

Alla dessa övervakningsfrågor är krav enligt villkorligheten och övervakningen av dem beskrivs närmare i punkt 18. När det gäller dem bör man komma ihåg att utvidga övervakningen till att gälla villkorligheten, om man upptäcker en försummelse och statusen inte övervakas av villkorligheten.

Stöd villkor

Tabell 34. Stöd villkor för avtal om skötsel av våtmarker

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
37.	<i>Betesgång enligt miljöavtalsarealen orsakar inte markerosion</i>	Kontroll i terrängen
38.	<i>Skötselplanen har följts på skiftet och det finns aktuell bokföring över skötseln</i>	Kontroll i terrängen
78.	<i>Villkoren i våtmarksavtalet och skötselplanen har iakttagits och det finns aktuell bokföring över skötseln</i>	Kontroll i terrängen

Åtgärderna har genomförts enligt avtal/plan på basskiftena och det finns aktuell bokföring över skötselåtgärderna.

37. Betesgång enligt miljöavtalsarealen orsakar inte markerosion

Avtalsområdet får betas om det inte stör den biologiska mångfalden eller vattenvården. Erosion på grund av betesgång ska förhindras. Frågan är jordbruksskiftesspecifik, men en eventuell påföljd kommer som en del av den gårdsspecifika påföljden genom fråga 78.

38. Skötselplanen har följts på skiftet och det finns aktuell bokföring över skötseln

De årliga skötselåtgärderna för **våtmarker** kan vara:

- avlägsnande av slam vid behov och
- avlägsnande och tillförsel av eventuella kemiska fällningsmedel,
- anläggning av bottendammar,
- åtgärder för skötsel av dammanläggningar och fåror,
- uppföljning av vattenståndet samt
- slåtter av växtligheten i kantområden invid våtmarken eller fåran,
- bortförsl av växtresterna (slåtterrester får tas till vara) och
- andra motsvarande åtgärder.

Vid skötseln av fåror som återställts i naturtillstånd och fåror i två nivåer ska man:

- se till att det finns grunddammar,
- erosionsskydd och
- andra konstruktioner som bromsar vattenflödet,

- säkerställa en fungerande vattenledningsförmåga hos fåran och översvämningsområdena samt
- sköta växtligheten i fårans kantområden eller
- se till att hålla översvämningsplatåerna öppna.
- Växtlighet eller jordmaterial som hamnat på växtligheten ska vid behov avlägsnas från översvämningsområdena.

I våtmarker som sköts för att minska **växthusgasutsläppen** ska man se till att vattenståndet är ändamålsenligt. Växtskyddsmedel får inte användas på avtalsområdet. Effektiviserad bekämpning av främmande arter kan ingå i skötselåtgärder för våtmarker.

Skötselåtgärderna ska genomföras i enlighet med skötselplanen och en skötseldagbok ska föras över dem allteftersom de genomförs. Att en aktuell skötseldagbok/skiftesanteckningar har förts granskas i terrängen i samband med övervakningen.

78. Villkoren i våtmarksavtalet och skötselplanen har iakttagits och det finns aktuell bokföring över skötseln

Om de skötselåtgärder som krävs enligt skötselplanen och beslutet om avtalet inte har iakttagits, inga åtgärder har vidtagits för att bekämpa erosion eller ingen aktuell bokföring har hållits över skötselåtgärderna, leder det till en påföljd för denna övervakningsfråga. Åtgärderna ska genomföras enligt avtalet/skötselplanen:

- Åtgärderna har inletts på varje skifte det 1:a året, om inget annat har godkänts i avtalet
 - Basskiftenas arealer är rätta (mäts vid behov)
- Övriga villkor som eventuellt förutsätts i avtalet har följts, såsom att växtskyddsmedel inte får användas på avtalsområdet.¹⁵⁷

Användning av växtskyddsmedel kan leda till att avtalet hävs.

Om det inte finns några anteckningar för övervakningsåret eller om de är så bristfälliga att det inte framgår av dem hur skötselåtgärderna har iakttagits, granskas anteckningarna för de tidigare våtmarksavtalsskiftena under avtalsperioden¹⁵⁸. Om det inte finns några tidigare anteckningar eller om de inte lämnas in på begäran, registreras vid behov en retroaktiv påföljd för övervakningsfrågan på det aktuella året.

Minst följande uppgifter ska framgå av anteckningarna:

- skiftets namn och signum
- areal
- årliga åtgärder i takt med att åtgärderna genomförs
- tid för genomförande, varaktighet

¹⁵⁷ SRf 78/2023 49 § 3 mom.

¹⁵⁸ Lag 1334/2022 41 §

17 ERSÄTTNING FÖR EKOLOGISK PRODUKTION

En förbindelse om ersättning för ekologisk produktion är indelad i två gårdstyper: En förbindelse om ekologisk produktion för en växtodlingsgård och en förbindelse om ekologisk husdjursproduktion för en husdjursgård. När jordbrukaren ingår ekoförbindelse åtar han eller hon sig att i fem år uppfylla villkoren för ersättning för ekologisk produktion. En gård kan ha ekoförbindelse fastän den inte har ingått förbindelse om miljöersättning.

Ekoförbindelsen är en förbindelse som gäller antingen hela gården eller i undantagsfall en del av gården och för vilken det betalas ersättning för ekologisk produktion. På samma sätt som för miljöersättning ingår också krav på miniminivå i förbindelsen och att de iakttas är ett villkor för utbetalningen av ersättning. Den som ingår förbindelse ska också följa villkorlighetskraven.

17.1 Ersättning för ekologisk produktion på växtodlingsgårdar

För växtodlingsgårdar gäller kraven på miniminivå i tabell 35.¹⁵⁹ I tabellen anges också i vilket sammanhang de olika kraven kontrolleras.

Tabell 35. Krav för miniminivå för ersättning för ekologisk produktion på växtodlingsgårdar

Fråga	Krav på miniminivå	Plats för kontrollen
29.	<i>Stubb på jordbruksmark har inte bränts *)</i>	Kontroll i terrängen
60.	<i>Vid användningen av växtskyddsmedel har man följt allmänna principer gällande integrerad bekämpning</i>	Dokumentkontroll vintertid
81.16	<i>Stallgödsel och oförpackade organiska gödselmedel har lagrats i enlighet med 5, 7 och 8 § i statsrådets förordning 1250/2014 *)</i>	Kontroll i terrängen
2.1	<i>Gödselmedlen har spridits på åkern så att det inte har skett någon avrinning i vatten och det inte finns risk för alvförtätning *)</i>	Kontroll i terrängen
2.6	<i>Stallgödsel och organiska gödselmedel har inte spridits på åkern 1.11–31.3. *)</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
2.2	<i>Förbudet mot att sprida gödselmedel på snötäckt, frusen eller vattenmättad mark har följts *)</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
2.4	<i>Stallgödsel och organiska gödselmedel som spridits på åkerns yta har bearbetats in i jorden inom ett dygn från spridningen, bortsett från spridning i växtbeståndet med slangspridare eller som bredspridning *)</i>	Kontroll i terrängen
2.5	<i>På områden där växttäckningen hålls över vintern har stallgödsel och organiska gödselmedel efter 15.9 spridits endast genom placering *)</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid

¹⁵⁹ SRF 80/2023 9 §

1.4	<i>Längs vattendrag har det lämnats en 5 m bred skyddsremsa där inga gödselmedel har spridits och på den följande 5 meters zonen från vattendraget är ytspridning av stallgödsel och organiska gödselmaterial förbjuden, om åkern inte bearbetas inom ett dygn från spridningen*)</i>	Kontroll i terrängen
2.3	<i>Flytgödsel, urin och flytande organiska gödselmaterial har spridits endast genom placering, om lutningen för åkern eller en del av den är över 15 procent *)</i>	Kontroll i terrängen/dokumentkontroll vintertid
81.17	<i>Gödselmedel har använts enligt 11 § i förordning 1250/2014 *)</i>	Dokumentkontroll vintertid
81.15	<i>Gården har en gällande stallgödselanalys *)</i>	Dokumentkontroll vintertid
57.	<i>Det har förts bok om gödsel användning enligt förordningen 1250/2014 13 § *)</i>	Dokumentkontroll vintertid
56.	<i>Det har förts bok om användning av fosforgödselmedel *)</i>	Dokumentkontroll vintertid
58.	<i>Det har förts bok om användning av växtskyddsmedel</i>	Dokumentkontroll vintertid

Inom miljöersättningen och ersättningen för ekologisk produktion tillämpas samma påföljdsbestämmelser på överträdelser som konstaterats i kraven på miniminivå. Påföljderna av kraven på miniminivå beskrivs i punkt 22.1.

Kraven enligt kraven på miniminivå för villkorligheten och övervakningen av dem beskrivs närmare i punkt 18. Övervakningen utvidgas till att även gälla villkorligheten, om gården inte omfattas av övervakningen av villkorligheten och brister konstateras i kraven på miniminivåns villkorlighet. På gården övervakas endast det krav på villkorlighet där försummelsen konstateras.

Förbudet mot bränning av stubb (övervakningsfråga 29) som är ett krav för miniminivån gäller inte arealer i ekologisk produktion eller i en omlägningsperiod. På en sådan areal anses kravet uppfyllas, och om det på gården finns skiften som omfattas av förbudet mot bränning av stubb antecknas i kravet i skick.

Gårdar med ekologisk växtodling har inga stödvillkor som ska granskas vid åkerövervakningen.

17.2 Ersättning för ekologisk husdjursproduktion

Vid övervakningen av ersättningen för ekologisk husdjursproduktion granskas¹⁶⁰

- iakttagande av kraven på miniminivå för de djurarter som omfattas av förbindelsen till den del som kraven kan kontrolleras vid övervakningstidpunkten.
- iakttagande av kraven på miniminivå för en förbindelse om ekologisk produktion på växtodlingsgårdar (avsnitt 17.1)

Vid övervakningen på plats av ersättningen för ekologisk husdjursproduktion kontrolleras inte att bestämmelserna om identifiering och registrering av djur följs.

¹⁶⁰ SRF 134/2023 17 §

Krav på miniminivå¹⁶¹

Kraven på miniminivå på ersättningen för ekologisk husdjursproduktion hänför sig till kraven i lagstiftningen om djurvälstånd. De är delvis desamma som i villkorligheten, ersättningen för djurens välfärd samt avtalen om uppfödning av lantraser.

Det är möjligt att be Regionförvaltningsverkets veterinärer om konsultationshjälp i ärenden som gäller kontroll av kraven på miniminivå. Övervakningen kan också göras i samarbete med Regionförvaltningsverkets veterinärer.

Kraven på miniminivå gäller följande helheter:

- Djurhållningsplatsens säkerhet
- Fällor och beten
- Vattning och utfodring

Tabell 36. Frågor som gäller nötkreatur i samband med ersättning för ekologisk husdjursproduktion

Nötkreatur	Fråga	Krav på miniminivå	Författning
Vattning och utfodring	115.11.	<i>En sjuk eller skadad kalv ska hela tiden ha tillgång till färskt vatten.</i>	SRf 592/2010 13 § 3 mom.
Vattning och utfodring	115.12.	<i>Vid varm väderlek ska dock alla kalvar ha tillgång till färskt vatten hela tiden.</i>	SRf 592/2010 13 § 3 mom.
Vattning och utfodring	115.13.	<i>Urin och avföring får inte kontaminera dricksvattnet.</i>	SRf 592/2010 13 § 3 mom.
Vattning och utfodring	115.14.	<i>Nötkreaturens vattenbehållare och vattningssystem ska hållas rena.</i>	SRf 592/2010 13 § 3 mom.
Vattning och utfodring	115.15.	<i>På en permanent djurhållningsplats för nötkreatur ska djuren hela tiden ha tillgång till vatten. Kontinuerlig tillgång till vatten förutsätts dock inte när vattnet fryser på grund av väderleksförhållandena i sådana flyttbara uteboxar för kalvar där kalvarna endast har tillgång till ett vindskydd av lätt konstruktion. Kalvarna ska då ha tillgång till vatten minst tre gånger om dagen.</i>	SRf 592/2010 13 § 2 mom.
Vattning och utfodring	115.16.	<i>Foder som ges till nötkreatur ska vara näringsrikt och balanserat.</i>	SRf 592/2010 13 § 1 mom.
Vattning och utfodring	115.17.	<i>Urin och avföring får inte kontaminera fodret.</i>	SRf 592/2010 13 § 3 mom.
Vattning och utfodring	115.18.	<i>När ett hållet djur utfodras och vattnas ska hänsyn tas till djurets fysiologiska behov och det ska säkerställas att djuret får lagom mängd föda och vatten eller någon annan dryck av god kvalitet. Födans och dryckens sammansättning och sättet att ge den ska motsvara djurets fysiologiska behov och väsentliga beteendemässiga behov.</i>	L 693/2023 21 § 1 mom.

¹⁶¹ SRf 80/2023 9 §

Fällor och beten	115.19.	<i>Elektrifierade stängsel ska byggas och underhållas så att de inte orsakar onödigt lidande för nötkreaturen.</i>	SRf 592/2010 10 § 3 mom.
Fällor och beten	115.20.	<i>Gångvägarna från djurstallet till fällan och betet ska vara trygga för nötkreaturen och sådana att nötkreaturen inte smutsar ner sig i onödan under någon av årstiderna.</i>	SRf 592/2010 10 § 1 mom.
Fällor och beten	115.21.	<i>Stängsel till utomhusinräddningar och beten ska vara säkra för nötkreatur och av lämpligt material.</i>	SRf 592/2010 10 § 3 mom.
Fällor och beten	115.22.	<i>Stängslen ska hållas i gott skick så att nötkreaturen inte skadas eller rymmer.</i>	SRf 592/2010 10 § 3 mom.
Djurhållningsplatsens säkerhet	115.23.	<i>Djurhållningsplatsen är säker för djuren och brandrisken och risken att djuret rymmer är så liten som möjligt.</i>	L 693/2023 34 § 1 mom.
Djurhållningsplatsens säkerhet	115.24.	<i>Det skall vara möjligt att hålla förvaringsutrymmet rent och att iaktta god hygien i det och de djur som befinner sig där skall kunna inspekteras och skötas utan svårigheter.</i>	L 693/2023 33 § 2 mom.
Djurhållningsplatsens säkerhet	115.25.	<i>Ett djur ska kunna stå och vila i naturlig ställning på djurhållningsplatsen samt byta ställning där utan svårighet. De djur som hålls på en och samma djurhållningsplats ska ha möjlighet att vila samtidigt.</i>	L 693/2023 33 § 1 mom.

Tabell 37. Frågor som gäller får och getter i samband med ersättning för ekologisk husdjursproduktion

Får/get	Fråga	Krav på miniminivå	Författning
Vattning och utfodring	109.10.	<i>Foder som ges till får ska vara näringsrikt och balanserat samt vid behov kompletterat med mineraler.</i>	SRf 587/2010 12 § 1 mom.
Vattning och utfodring	109.11.	<i>Vattningsanordningar och vattenbehållare ska hållas rena. Urin och avföring får inte kontaminera fodret eller dricksvattnet, och vattnet får inte heller frysa.</i>	SRf 587/2010 12 § 4 mom. (får) SRf 589/2010 11 § 4 mom. (get)
Vattning och utfodring	109.12.	<i>Getter: Hongetter som mjölkas ska ständigt ha tillgång till rent vatten.</i>	SRf 589/2010 11 § 5 mom.
Vattning och utfodring	109.13.	<i>När ett hållet djur utfodras och vattnas ska hänsyn tas till djurets fysiologiska behov och det ska säkerställas att djuret får lagom mängd föda och vatten eller någon annan dryck av god kvalitet. Födans och dryckens sammansättning och sätet att ge den ska motsvara djurets fysiologiska behov och väsentliga beteendemässiga behov.</i>	L 693/2023 21 § 1 mom.
Vattning och utfodring	109.14.	<i>Getter: Foder som ges till djur ska vara näringsrikt och balanserat samt vid behov kompletterat med mineraler.</i>	SRf 589/2010 11 § 1 mom.

Fällor och beten	109.15.	<i>Gångvägarna från djurhållningsplatsen till utomhusfällan och betet ska vara trygga samt sådana att getterna inte smutsar ner sig i onödan.</i>	SRf 587/2010 8 § 1 mom. (får), SRf 589/2010 8 § 1 mom. (get)
Djurhållningsplatsens säkerhet	109.16.	<i>Djurhållningsplatsen är säker för djuren och brandrisken och risken att djuret rymmer är så liten som möjligt.</i>	L 693/2023 34 § 1 mom.
Djurhållningsplatsens säkerhet	109.17.	<i>Ett djur ska kunna stå och vila i naturlig ställning på djurhållningsplatsen samt byta ställning där utan svårighet. De djur som hålls på en och samma djurhållningsplats ska ha möjlighet att vila samtidigt.</i>	L 693/2023 33 § 1 mom.
Djurhållningsplatsens säkerhet	109.18.	<i>Det skall vara möjligt att hålla förvaringsutrymmet rent och att iaktta god hygien i det och de djur som befinner sig där skall kunna inspekteras och skötas utan svårigheter.</i>	L 693/2023 33 § 2 mom.

Tabell 38. Frågor som gäller höns och tuppar i samband med ersättning för ekologisk husdjursproduktion

Höns och tupp	Fråga	Krav på miniminivå	Författning
Vattning och utfodring	106.10.	<i>Hönsen ska ha tillgång till en tillräcklig mängd foder och ständig tillgång till dricksvatten. Vid utfodringen ska plötsliga förändringar i fodrets sammansättning och mängd undvikas.</i>	SRf 673/2010 9 § 2 mom.
Vattning och utfodring	106.11.	<i>Anläggningar och utrustning avsedda för utfodring och vattning av höns ska hållas rena. Avföring får inte förorena fodret eller dricksvattnet.</i>	SRf 673/2010 9 § 3 mom.
Vattning och utfodring	106.12.	<i>När ett hållet djur utfodras och vattnas ska hänsyn tas till djurets fysiologiska behov och det ska säkerställas att djuret får lagom mängd föda och vatten eller någon annan dryck av god kvalitet. Födans och dryckens sammansättning och sätet att ge den ska motsvara djurets fysiologiska behov och väsentliga beteendemässiga behov.</i>	L 693/2023 21 § 1 mom.
Vattning och utfodring	106.13.	<i>Foder som ges till höns ska vara näringsrikt och balanserat samt vid behov kompletterat med mineraler.</i>	SRf 673/2010 9 § 1 mom.
Fällor och beten	106.14.	<i>Inhägnaden ska vara tillräckligt rymlig med beaktande av antalet hönor och bottenens beskaffenhet. Inhägnadens botten ska vara sådan att den kan hållas torr.</i>	SRf 673/2010 6 § 2 mom.
Fällor och beten	106.15.	<i>Om hönsen har möjlighet att röra sig ute, ska den väg som leder ut från djurstallet vara trygg för hönsen.</i>	SRf 673/2010 6 § 1 mom.
Fällor och beten	106.16.	<i>I inhägnaden får det inte finnas konstruktioner eller föremål som kan skada fåglarna. Hönsen ska vid behov ha lämpliga väderskydd i inhägnaden.</i>	SRf 673/2010 6 § 2 mom.
Fällor och beten	106.17.	<i>Inhägnadens stängsel ska vara av ett material som är lämpligt och tryggt för hönsen. Stängslen ska hållas i gott skick så att de hindrar att hönsen skadar sig.</i>	SRf 673/2010 6 § 1 mom.

Djurhållningsplatsens säkerhet	106.18.	<i>Djurhållningsplatsen är säker för djuren och brandrisken och risken att djuret rymmer är så liten som möjligt.</i>	L 693/2023 34 § 1 mom.
Djurhållningsplatsens säkerhet	106.19.	<i>Det skall vara möjligt att hålla förvaringsutrymmet rent och att iaktta god hygien i det och de djur som befinner sig där skall kunna inspekteras och skötas utan svårigheter.</i>	L 693/2023 33 § 2 mom.
Djurhållningsplatsens säkerhet	106.20.	<i>Ett djur ska kunna stå och vila i naturlig ställning på djurhållningsplatsen samt byta ställning där utan svårighet. De djur som hålls på en och samma djurhållningsplats ska ha möjlighet att vila samtidigt.</i>	L 693/2023 33 § 1 mom.

Tabell 39. Frågor som gäller svin i samband med ersättning för ekologisk husdjursproduktion

Svin	Fråga	Krav på miniminivå	Författning
Vattning och utfodring	119.10.	<i>Svinens vattenbehållare och vattningssystem ska hållas rena. Det ska ses till att urin och avföring inte förorenar fodret eller dricksvattnet.</i>	SRf 629/2012 15 § 4 mom.
Vattning och utfodring	119.11.	<i>Om inte foder ständigt finns tillgängligt ska längden på kanten på foderträget som används för utfodring av svin per svin vara minst: svin under 25 kg: 15 cm/svin, svin 25–50 kg: 25 cm/svin och svin över 50 kg: 30 cm/svin</i>	SRf 629/2012 15 § Bilaga punkt 3
Vattning och utfodring	119.12.	<i>Svin som är äldre än två veckor ska ha ständig tillgång till färskt och rent vatten i tillräcklig mängd.</i>	SRf 629/2012 15 § 3 mom.
Vattning och utfodring	119.13.	<i>När ett hållet djur utfodras och vattnas ska hänsyn tas till djurets fysiologiska behov och det ska säkerställas att djuret får lagom mängd föda och vatten eller någon annan dryck av god kvalitet. Födans och dryckens sammansättning och sätet att ge den ska motsvara djurets fysiologiska behov och väsentliga beteendemässiga behov.</i>	L 693/2023 21 § 1 mom.
Fällor och beten	119.14.	<i>Svinen ska vid behov ha tillgång till ett lämpligt skydd för övader.</i>	SRf 629/2012 12 § 3 mom.
Fällor och beten	119.15.	<i>Fällornas och betenas stängsel ska vara trygga för svinen och av ett material som är lämpligt för dem. Stängslen ska hållas i gott skick så att svinen inte skadar sig eller rymmer. Elstängsel ska byggas och underhållas så att de inte orsakar svinen onödigt lidande.</i>	SRf 629/2012 12 § 2 mom.
Fällor och beten	119.16.	<i>Om svinen kan komma ut och röra på sig, ska gångarna mellan djurstallet och fällan eller betet vara trygga för svinen.</i>	SRf 629/2012 12 § 1 mom.
Djurhållningsplatsens säkerhet	119.17.	<i>Djurhållningsplatsen är säker för djuren och brandrisken och risken att djuret rymmer är så liten som möjligt.</i>	L 693/2023 34 § 1 mom.

Djurhållningsplatsens säkerhet	119.18.	<i>Det skall vara möjligt att hålla förvaringsutrymmet rent och att iaktta god hygien i det och de djur som befinner sig där skall kunna inspekteras och skötas utan svårigheter.</i>	L 693/2023 33 § 2 mom.
Djurhållningsplatsens säkerhet	119.19.	<i>Ett djur ska kunna stå och vila i naturlig ställning på djurhållningsplatsen samt byta ställning där utan svårighet. De djur som hålls på en och samma djurhållningsplats ska ha möjlighet att vila samtidigt.</i>	L 693/2023 33 § 1 mom.

Tabell 40. Frågor som gäller broilrar i samband med ersättning för ekologisk husdjursproduktion

Broiler	Fråga	Krav på miniminivå	Författning
Vattning och utfodring	95.10.	<i>Anordningar och redskap avsedda för utfodring och vattning av broilrar ska hållas rena.</i>	SRf 375/2011 10 § 4 mom.
Vattning och utfodring	95.11.	<i>Avföring får inte förorena fodret eller dricksvattnet.</i>	SRf 375/2011 10 § 5 mom.
Vattning och utfodring	95.12.	<i>Det ska finnas ständig tillgång till dricksvatten.</i>	SRf 375/2011 10 § 2 mom.
Vattning och utfodring	95.13.	<i>Foder som ges till broilrar ska vara näringsrikt och balanseerat. I fråga om utfodringen av broilrar och näringens sammansättning ska särskild uppmärksamhet fästas vid förebyggandet av ledsador och skador på benstommen.</i>	SRf 375/2011 10 § 1 mom.
Vattning och utfodring	95.14.	<i>Broilrar ska ha tillgång till en tillräcklig mängd foder antingen ständigt eller portionsvis. Vid utfodringen ska plötsliga förändringar i fodrets sammansättning och mängd undvikas.</i>	SRf 375/2011 10 § 2 mom.
Vattning och utfodring	95.15.	<i>När ett hållet djur utfodras och vattnas ska hänsyn tas till djurets fysiologiska behov och det ska säkerställas att djuret får lagom mängd föda och vatten eller någon annan dryck av god kvalitet. Födans och dryckens sammansättning och sätet att ge den ska motsvara djurets fysiologiska behov och väsentliga beteendemässiga behov.</i>	L 693/2023 21 § 1 mom.
Fällor och beten	95.16.	<i>I utomhusinhegnaden får det inte finnas konstruktioner eller föremål som kan skada broilrarna. Broilrarna ska vid behov utomhus ha tillgång till lämpliga väderskydd.</i>	SRf 375/2011 7 § 2 mom.
Fällor och beten	95.17.	<i>Om broilrarna har möjlighet att röra sig ute, ska den gång som leder ut ur uppfödningssavdelningen vara trygg för broilrarna.</i>	SRf 375/2011 7 § 1 mom.
Fällor och beten	95.18.	<i>Utomhusinhegnadens stängsel ska vara av ett material som är lämpligt för broilrar och vara tryggt för dem. Stängslen ska hållas i gott skick så att broilrarna inte skadar sig.</i>	SRf 375/2011 7 § 1 mom.
Fällor och beten	95.19.	<i>Utomhusinhegnaden ska vara tillräckligt rymlig med hänsyn till antalet broilrar och underlagets beskaffenhet. Inhegnadens botten ska vara sådan att den kan hållas torr.</i>	SRf 375/2011 7 § 2 mom.

Djurhållningsplatsens säkerhet	95.20.	<i>Djurhållningsplatsen är säker för djuren och brandrisken och risken att djuret rymmer är så liten som möjligt.</i>	L 693/2023 34 § 1 mom.
Djurhållningsplatsens säkerhet	95.21.	<i>Det skall vara möjligt att hålla förvaringsutrymmet rent och att iaktta god hygien i det och de djur som befinner sig där skall kunna inspekteras och skötas utan svårigheter.</i>	L 693/2023 33 § 2 mom.
Djurhållningsplatsens säkerhet	95.22.	<i>Ett djur ska kunna stå och vila i naturlig ställning på djurhållningsplatsen samt byta ställning där utan svårighet. De djur som hålls på en och samma djurhållningsplats ska ha möjlighet att vila samtidigt.</i>	L 693/2023 33 § 1 mom.

Tabell 41. Frågor som gäller kalkoner i samband med ersättning för ekologisk husdjursproduktion

Kalkon	Fråga	Krav på miniminivå	Författning
Vattning och utfodring	100.10.	<i>Anordningar och redskap avsedda för utfodring och vattning av kalkoner ska hållas rena. Avföring får inte förorena fodret eller dricksvattnet.</i>	SRf 677/2010 10 § 3 mom.
Vattning och utfodring	100.11.	<i>Kalkonerna ska ha tillgång till tillräckligt med foder av lämplig näringsammansättning och ständig tillgång till dricksvatten.</i>	SRf 677/2010 10 § 1 mom.
Vattning och utfodring	100.12.	<i>Vid utfodringen ska plötsliga förändringar i fodrets sammansättning och mängd undvikas.</i>	SRf 677/2010 10 § 3 mom.
Vattning och utfodring	100.13.	<i>När ett hållet djur utfodras och vattnas ska hänsyn tas till djurets fysiologiska behov och det ska säkerställas att djuret får lagom mängd föda och vatten eller någon annan dryck av god kvalitet. Födans och dryckens sammansättning och sätet att ge den ska motsvara djurets fysiologiska behov och väsentliga beteendemässiga behov.</i>	L 693/2023 21 § 1 mom.
Djurhållningsplatsens säkerhet	100.14.	<i>Om kalkonerna har möjlighet att vistas ute, ska den gång som leder ut från djurstallet vara trygg för kalkonerna.</i>	SRf 677/2010 7 § 1 mom.
Djurhållningsplatsens säkerhet	100.15.	<i>Ett djur ska kunna stå och vila i naturlig ställning på djurhållningsplatsen samt byta ställning där utan svårighet. De djur som hålls på en och samma djurhållningsplats ska ha möjlighet att vila samtidigt.</i>	L 693/2023 33 § 1 mom.
Djurhållningsplatsens säkerhet	100.16.	<i>Det skall vara möjligt att hålla förvaringsutrymmet rent och att iaktta god hygien i det och de djur som befinner sig där skall kunna inspekteras och skötas utan svårigheter.</i>	L 693/2023 33 § 2 mom.
Djurhållningsplatsens säkerhet	100.17.	<i>Djurhållningsplatsen är säker för djuren och brandrisken och risken att djuret rymmer är så liten som möjligt.</i>	L 693/2023 34 § 1 mom.

Fällor och beten	100.18.	<i>I utomhusinhägnaden får det inte finnas konstruktioner eller föremål som kan skada kalkonerna. Inhägnadens botten ska vara sådan att den kan hållas torr. Omgivningen ska vara tillräckligt lugn och bullerfri.</i>	SRf 677/2010 7 § 1 mom.
Fällor och beten	100.19.	<i>Stängslen ska hållas i gott skick så att kalkonerna inte skadar sig eller rymmer. Om nätstängsel används i inhägnaden, ska nätets öglor vara av sådan storlek att kalkonerna inte kan fastna i nätet.</i>	SRf 677/2010 7 § 3 mom.
Fällor och beten	100.20.	<i>Utomhusinhägnadens stängsel ska vara av ett material som är lämpligt för kalkoner och vara tryggt för kalkonerna.</i>	SRf 677/2010 7 § 3 mom.

Tabell 42. Frågor som gäller ankor och gäss i samband med ersättning för ekologisk husdjursproduktion

Anka, gås	Fråga	Krav på miniminivå	Författning
Vattning och utfodring	90.10.	<i>Anordningar och redskap avsedda för utfodring och vattning ska hållas rena. Avföring får inte förorena fodret eller dricksvattnet.</i>	SRf 675/2010 10 § 2 mom.
Vattning och utfodring	90.11.	<i>Vid utfodrings- och vattningsplatserna ska det finnas tillräckligt med utrymme så att det inte uppstår onödig konkurrens om vatten eller foder. Särskild vikt ska fästas vid att fåglarnas drickplatser och omgivningen kring andra vattenbehållare hålls tillräckligt torra.</i>	SRf 675/2010 10 § 2 mom.
Vattning och utfodring	90.12.	<i>Fåglarna ska ha tillgång till en tillräcklig mängd foder och dricksvatten.</i>	SRf 675/2010 10 § 1 mom.
Vattning och utfodring	90.13.	<i>Vid utfodringen ska plötsliga förändringar i fodrets sammansättning och mängd undvikas.</i>	SRf 675/2010 10 § 1 mom.
Vattning och utfodring	90.14.	<i>Foder som ges till ankor och gäss ska vara näringsrikt och balanserat samt vid behov kompletterat med mineraler.</i>	SRf 675/2010 10 § 1 mom.
Vattning och utfodring	90.15.	<i>När ett hållet djur utfodras och vattnas ska hänsyn tas till djurets fysiologiska behov och det ska säkerställas att djuret får lagom mängd föda och vatten eller någon annan dryck av god kvalitet. Födans och dryckens sammansättning och sätet att ge den ska motsvara djurets fysiologiska behov och väsentliga beteendemässiga behov.</i>	L 693/2023 21 § 1 mom.
Fällor och beten	90.16.	<i>Den gång som leder ut ur djurstallet ska vara trygg för fåglarna.</i>	SRf 675/2010 7 § 1 mom.
Fällor och beten	90.17.	<i>I utomhusinhägnaden och i andra utomhusområden får det inte finnas konstruktioner eller föremål som kan skada fåglarna. Marken ska vara sådan att den kan hållas lagom torr. Omgivningen ska vara tillräckligt lugn och bullerfri.</i>	SRf 675/2010 7 § 1 mom.
Fällor och beten	90.18.	<i>Utomhusinhägnadens stängsel ska vara av ett material som är lämpligt för fåglarna och vara tryggt för fåglarna. Stängslen ska hållas i gott skick så att fåglarna inte skadar sig. Om nätstängsel används, ska nätets öglor vara av en storlek som</i>	SRf 675/2010 7 § 3 mom.

		<i>gör att en fågels huvud, extremiteter eller andra kroppsdelar inte kan fastna i nätet.</i>	
Djurhållningsplatsens säkerhet	90.19.	<i>Djurhållningsplatsen är säker för djuren och brandrisken och risken att djuret rymmer är så liten som möjligt.</i>	L 693/2023 34 § 1 mom.
Djurhållningsplatsens säkerhet	90.20.	<i>Det skall vara möjligt att hålla förvaringsutrymmet rent och att iaktta god hygien i det och de djur som befinner sig där skall kunna inspekteras och skötas utan svårigheter.</i>	L 693/2023 33 § 2 mom.
Djurhållningsplatsens säkerhet	90.21.	<i>Ett djur ska kunna stå och vila i naturlig ställning på djurhållningsplatsen samt byta ställning där utan svårighet. De djur som hålls på en och samma djurhållningsplats ska ha möjlighet att vila samtidigt.</i>	L 693/2023 33 § 1 mom.

Påföljder vid försummelse av miniminivån

Om det på gården upptäcks brister i uppfyllandet av kraven på miniminivå, bedöms det hur allvarliga, omfattande och bestående de observerade försummelseerna är. Den högsta uppskattningen av dessa bestämmer vilket avdrag som ska tillämpas. Ersättningen minskas på grund av försummelse av miniminivån med 20, 30, 40 eller 50 procent. Om minskningen av stödet på basis av en uppskattning av försummelsen är över 50 procent, betalas ingen ersättning för ekologisk husdjursproduktion och en avdragsprocentsats på 100 procent registreras.¹⁶²

- Avdragsprocentsatserna för försummelse av stödvillkoren och miniminivån räknas ihop. Om den sammanlagda avdragsprocentsatsen överstiger 50 procent, betalas inget stöd. Stödberäkningen begränsar avdraget till 100 procent.

Upprepning: underlåtenheten att uppfylla kravet på miniminivå upprepas om underlåtenheten att uppfylla samma krav på miniminivå upprepas minst en gång under tre kalenderår. Vid upprepade försummelse ska det utifrån en bedömning av försummelsen göras en dubbel minskning i stödet.¹⁶³

Retroaktivitet: övervakningen av kraven på miniminivå utvidgas retroaktivt med högst 4 år bakåt, om den observerade försummelsen även gäller tidigare år. Under stödåret 2026 kan övervakningen av miniminivån utökas fram till stödåret 2023.¹⁶⁴

Allvarlig försummelse av stödvillkor: Minskning av stödet med 100 procent under övervakningsåret. Dessutom betalas inget stöd för det år som följer på övervakningsåret.

Om en mindre försummelse konstateras när det gäller iakttagandet av kravet på en skiftesspecifik miniminivå som gäller ekologisk husdjursproduktion, kan den stödsökande ges en anmärkning.

¹⁶² SRF 134/2023 30 § 5 mom.

¹⁶³ SRF 134/2023 32 §

¹⁶⁴ L 1334/2022 41 §

Tabell 43. Frågor om förbindelsen om ekologisk husdjursproduktion som gäller alla djurarter för vilka avdragsprocentsatsen registreras vid försummelse

Fråga		Att observera
125.	EKO Minimnivåerna för husdjursförhöjningen har iakttagits	Avdragsprocent 20, 30, 40, 50 eller 100 % för försummelse av miniminivån, eller anmärkning
134.	Allvarlig försummelse av stöd villkor, ekologisk produktion, husdjursförhöjning	Stöd betalas inte för övervakningsåret eller för det år som följer på övervakningen
74.	På gården har man följt förbindelsevillkoren gällande ekologisk husdjursproduktion	Avdrag på grund av försummelse att iaktta stöd villkoren för ersättning för ekologisk husdjursproduktion som upptäckts vid produktionskontrollen av ekologisk produktion (anmärkning eller 5–100 procent)

Utvidgad övervakning¹⁶⁵

- Övervakningen ska utvidgas till att omfatta ersättning för ekologisk husdjursproduktion, om det kommer till kännedom att det förekommit en försummelse av kraven på miniminivå.
- Försummelse av kraven på miniminivå i anslutning till villkorligheten ska anmälas till Regionförvaltningsverket.
- Om gården har ansökt om ersättning för djurens välfärd eller om gården har ingått ett miljöavtal om uppfödning av lantraser och det vid övervakningen konstateras att kraven på miniminivå för det aktuella stödet har försummats, ska övervakningen utvidgas till att även omfatta övervakning av det aktuella stödet.
- Om det vid övervakningen upptäcks försummelse av identifieringen och registreringen av djur som påverkar de djurstöd som betalas ut till gården, ska övervakningen utvidgas till övervakning av de aktuella djurstöden. Vid försummelse av bestämmelserna om identifiering och registrering av djur ska man också beakta en eventuell utvidgning av övervakningen av identifieringen och registreringen av djur.

¹⁶⁵ L 1334/2022 23 §

18 VILLKORLIGHET

Vid kontrollerna övervakas med övervakningskravens hjälp att villkorligheten har iakttagits på gården. Om möjligt kontrolleras alla krav som ska kontrolleras på plats under samma gårdsbesök. Gårdar vars stödberättigande areal är högst 10 hektar är befriade från övervakning av villkorligheten och från påföljder.

För kravens del har i mån av möjlighet getts en bedömningsskala för bedömning av försummelsen eller exempel på försummelser och hur de bedöms. Information om den allmänna bedömningen av försummelser ges i kapitel 19.

18.1 Krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (kravgrupp 1)

1.1 På areal som tagits som jordbruksmark efter år 2022 finns en permanent vallväxtlighet och kraven på arealen har iakttagits.¹⁶⁶

40.	<i>På areal som tagits som jordbruksmark efter år 2022 finns en permanent vallväxtlighet och kraven på arealen har iakttagits.</i>	Kontroll i terrängen
-----	--	----------------------

Kravet gäller de skiften som är annan mark än torvmark. Om ett sådant skifte har tagits ur annan användning som jordbruksmark efter den 31 december 2022, ska det ha ett permanent vallbestånd. Med areal som tagits från annan användning till jordbruksmark avses röjda områden samt arealer som tidigare använts för torvproduktion. Om kravet gäller ett skifte visas i skiftets myndighetsuppgifter om det finns krav på röjda vallväxter på skiftet (ja/nej).

På skiften som omfattas av kravet på permanent gräsmark ska vall sås senast 30.6. Efter sådden får skiftet inte plöjas. Vallbeståndet på skiftet kan förnyas enbart genom direktsådd eller lätt bearbetning, så att det nya beståndet sås omedelbart efter att det tidigare beståndet har bearbetats.

Om det vid övervakningen upptäcks att det på ett skifte som omfattas av kravet på permanent vallväxtlighet

- odlas någon annan växt än vall eller är svartträda,
- den har såtts efter 30.6 eller
- den har plöjts

det är fråga om försummelse av villkorligheten.

Den vanligaste stödminskningen vid fall av försummelse är 3 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

Om kravet har försummats endast på ett skifte och arealen av skiftet i fråga är liten av gårdsenhetens totala areal (under 5 procent), kan en påföljd på 1 procent ges för försummelsen.

¹⁶⁶ SRF 1384/2022 5 §

Om kravet har försummats på flera skiften och arealen för skiftet i fråga är stor av gårdsenhetens totala areal (under 20 procent), kan försummelsen betraktas som allvarlig. Om andelen skiften med brister är mindre än 50 procent kan en påföljd på 5 procent ges och om andelen är 50 procent eller mer en påföljd på 10 procent.

Huruvida skiftet är annat än torvmarksareal eller torvmark och om det omfattas av krav 1.1 eller 1.2 kan du kontrollera i Stödtilämpningen på kartnivån *200k ytjord torv*.

1.2 På torvmark som tagits som jordbruksmark efter år 2022 finns en permanent vallväxtlighet och kraven på arealen har iakttagits.¹⁶⁷

41.	<i>På torvmark som tagits som jordbruksmark efter år 2022 finns en permanent vallväxtlighet och kraven på arealen har iakttagits.</i>	Kontroll i terrängen
-----	---	----------------------

Kravet på övervakning och bedömning av försummelse beskrivs i punkt 1.1.

1.3 Åtgärdsbegränsningarna på torvmark har iakttagits.

Från och med 2025 ställs nya krav på torvmarker:

- 1) Man får inte ta jordmaterial från torvmarksareal som är jordbruksmark och torvmarksarealen eller växtligheten på den får inte brännas.
- 2) Man får inte gräva nya öppna diken på torvmarksareal som är jordbruksmark, såvida inte grävningen av ett nytt öppet dike görs i anslutning till anläggning av en våtmark som ska byggas eller till ett grundtorrlägnings- eller ägoregleringsprojekt som gäller flera markägare.
- 3) Växtlighet i form av permanent gräsmark på torvmarksarealen får plöjas en gång vart fjärde år. Observera att kravet är strängare på torvmarksarealer som tagits som jordbruksmark efter 2022, eftersom de inte får plöjas alls.

Jordbrukaren ska påvisa skiftets jordart med jordprov(er). Om alla prover som tagits från basskiftet visar att jordarten på skiftet är torvmark, gäller kraven på arealen. Om det vid övervakningen upptäcks att jordmaterial har tagits från ett skifte, växtlighet på skiftet har bränts eller nya öppna diken har grävts för skiftet under 2026 ska jordproverna kontrolleras vid övervakningen. Om skiftet består av torvmark är det fråga om en försummelse. Om ett skifte på vilket ovan nämnda åtgärder har vidtagits består av mineraljord, gäller inte kravet arealen. I tilläggsuppgifterna anges att arealen är mineraljord som motivering.

Om jordbrukaren har permanent gräsmark på torvmarksarealen gäller ovan nämnda krav under punkt 3 för gården. Om det vid övervakningen upptäcks att jordbrukaren på torvmark har plöjt areal med permanent gräsmark under 2026 ska det kontrolleras om arealen har plöjts även 2025. I granskningen kan man utnyttja Essis satellitbilder och plöjningens statusprocessor samt jordbrukarens anteckningar. Om skiftet har plöjts även 2025 är det fråga om en försummelse. Om arealen inte har plöjts 2025 är det inte fråga om en försummelse 2026. Jordbrukaren får dock inte plöja arealen på nytt förrän 2030.

¹⁶⁷ SRF 1384/2022 4 §

Den vanligaste stödminskningen vid fall av försummelse är 3 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas. För försummelsen kan en påföljd som är lägre än den regelmässiga påföljden på 1 procent ges, om försummelsen endast gäller ett skifte och det aktuella skiftets areal endast utgör en liten del av gårdens totala areal (under 5 procent). Om försummelsen kan anses vara ringa, kan en påföljd på 0 procent påföras för ringa försummelse.

1.4 Stubb på jordbruksmark har inte bränts.¹⁶⁸

29.	<i>Stubb på jordbruksmark har inte bränts</i>	Kontroll i terrängen
-----	---	----------------------

Man kontrollerar om halm har bränts på skiftena och om jordbrukaren eller dennes representant deltar i kontrollbesöket, frågas av honom eller henne om stubb har bränts på gården. Som stubb betraktas stubb av spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, fiberväxter, baljväxter och frökryddor. Om det på gården odlas spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, fiberväxter, baljväxter eller frökryddor och stubb inte har bränts, är situationen i ordning. Om ovan nämnda växter inte odlas på gården, berörs gården inte av kravet.

Den vanligaste stödminskningen vid fall av försummelse är 3 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas. Om den areal som försummelsen gäller är mindre än 5 procent av gårdsenhetens totala areal, kan en påföljd på 1 procent påföras för försummelse. Om försummelsen kan anses vara ringa, kan en påföljd på 0 procent påföras för ringa försummelse.

Om den areal som försummelsen gäller är över 40 procent av gårdsenhetens totala areal, kan försummelsen betraktas som allvarlig. Försummelsens påföljd är 5 procent eller 10 procent.

Stubbränning följs även upp genom satellituppföljning året runt. Det skickas dock ingen begäran om utredning till jordbrukarna rörande stubbränning utan livskraftscentralen går igenom eventuella försummelser i Essi och gör vid behov en kontroll i terrängen. Terrängbesöket ska göras så snart som möjligt efter att granskningen i Essi har gjorts för att eventuell stubbränning ska kunna upptäckas i terrängen. Fall då försummelse av villkorligheten för det egna urvalet upptäcks förs till körning 7919 av livskraftscentralen. Vid satellituppföljningen är stödavdraget i fall av försummelse i regel 1 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas. Om den areal som försummelsen gäller är mindre än 5 procent av gårdsenhetens totala areal, kan en påföljd på 0,5 procent påföras för försummelse. Allvarlig försummelse bedöms på samma sätt som vid övervakning på plats.

Förbudet mot bränning av stubb gäller inte areal som är i ekologisk produktion eller i en omlägningsperiod. På en sådan areal anses kravet uppfyllas, och om det på gården finns skiften som omfattas av förbudet mot bränning av stubb antecknas i kravet i skick.

¹⁶⁸ SRF 1384/2022 6 §

1.5 Ett skifte som är beläget vid ett vattendrag har en minst tre meter bred obearbetad skyddsremsa med växttäckning, förbudet mot att använda växtskyddsmedel eller gödselmedel på skyddsremsan har följts¹⁶⁹

1.1	<i>Ett skifte som är beläget vid ett vattendrag har en minst tre meter bred obearbetad skyddsremsa med växttäckning, förbudet mot att använda växtskyddsmedel eller gödselmedel på skyddsremsan har följts</i>	Kontroll i terrängen
-----	--	----------------------

Med vattendrag avses sjöar, tjärnar, älvar, bäckar och andra naturliga vattenområden samt konstgjorda sjöar, kanaler och andra motsvarande konstgjorda vattenområden. Med vattendrag avses dock inte rännilar, diken och källor. Havet är inte ett vattendrag enligt vattenlagen.

Innan inspektören beger sig till gården och skiftena ska han eller hon göra en preliminär granskning i Stödtillämpningen om gårdens skiften gränsar till vattendrag och om det finns behov av skyddsremsor på gårdens skiften. Vattendragen kan kontrolleras i Stödtillämpningen på nivån VIPU-vattendrag. På Vipu-vattendrag buffertnivån kan man se på vilka ställen av ett skifte det krävs skyddsremsa. I myndighetsuppgifterna om skiftet visas information om huruvida skiftet omfattas av krav på skyddsremsa och, om så är fallet, hur mycket skyddsremsa som krävs.

På gården kontrolleras enligt basskifte om skyddsremsan uppfyller villkoren. På den kant av skiftet som gränsar mot vattendraget ska det finnas en minst 3 m bred obearbetad skyddsremsa som är täckt av växtlighet och som inte är gödslad. Växtligheten i skyddsremsan kan bestå av vallväxter eller andra växter än växter med vedstam.

Om växtligheten på skyddsremsan har förstörts under vintern, vid punktbekämpning av ogräs eller iståndsättningsarbeten i vattendrag eller på något annat motsvarande sätt, ska vallväxtligheten sås på skyddsremsan så fort förhållandena tillåter det. Jordbrukaren ska i de skiftesvisa anteckningarna anteckna de åtgärder som har vidtagits på skyddsremsan. Om det vid övervakningen upptäcks att växtligheten på skyddsremsan har skadats, kontrollerar man vilka åtgärder som vidtagits för skyddsremsan i skiftesbokföringen och när de vidtagits. Om det inte finns någon bokföring över de vidtagna åtgärderna eller om skyddsremsan inte har såtts även om förhållandena skulle ha tillåtit det (till exempel om iståndsättningen av vattendraget har utförts föregående höst), är det fråga om försummelse av villkorligheten. Växtlighet på skyddsremsan som förstörts under vintern ska ha såtts om redan på våren och det ska finnas en anteckning om det i skiftesbokföringen. Skyddsremsan får förnyas genom sådd i skydssäd.

I följande fall behöver skyddsremsa inte lämnas eftersom basskiftet inte gränsar till ett vattendrag:

1. Det finns ett annat område som är i genomsnitt minst 10 meter brett mellan jordbruksmarken och vattendraget och vatten hamnar inte på jordbruksmarken ens vid översvämning
2. Jordbruksmarken ligger bakom en översvämningvall och avrinningsvattnet leds bort genom pumpning eller på något annat motsvarande sätt.

Avståndet mellan skiftet och vattendraget mäts vågrätt, dvs. mätningen utförs inte parallellt med slutningen. En skyddsremsa ska lämnas om avståndet mellan vattendraget och skiftet är i medeltal under 10 m. Den skiftesspecifika övervakningsfrågan ställs bara för de skiften som på basis av

¹⁶⁹ SRF 1384/2022 7 §

uppgiften om Vipu-vattendrag omfattas av krav på skyddsremsa. Om övervakningsfrågan ställs för ett skifte där det inte krävs någon skyddsremsa, till exempel för att skiftet ligger bakom en skyddsvall, registreras Gäller inte skiftet på övervakningsfrågan.

Ett skifte kan behöva skyddsremsa även om vattendragsregistret anger att skiftet inte gränsar till ett vattendrag. Vattendragsregistret är inget komplett material och där kan finnas brister. Vid behov kan man be till exempel Tillstånds- och tillsynsverket om mer information om en fåra som eventuellt klassificeras som ett vattendrag. Om fåran konstateras vara ett vattendrag skickas en korrigeringsuppläsning med anledning av bristen i vattendragsregistret till livskraftscentralen på adressen vipu.uomat@ymparisto.fi. Jordbrukaren uppmanas anlägga skyddsremsan så snart som möjligt om en vattenfåra vid övervakningen konstateras vara ett vattendrag. Om det på basis av informationen om vattendraget i Vipu inte finns behov av någon skyddsremsa ges ingen påföljd vid övervakningen.

En i genomsnitt högst 4 meter bred skyddsremsa kan godkännas för jordbruksskiftets areal. En bredare skyddsremsa än det ska inrättas till ett separat växtskifte som kan ha växtkoden *skyddsremsa* eller motsvara åkeranvändningsformen (t.ex. vall eller grönträda).

I Stödtillämpningen registreras uppgifterna på basskiftesnivå, om gården är under stickprovskontroll och kravet gäller gården. Antalet skyddsremsor som krävs på basskiftet syns i myndighetsuppgifterna i Övervakningsdelen. Det antal meter som krävs och konstaterats behöver inte registreras på de skiften där det inte finns några brister i skyddsremsan. Om det finns brister på skiftet, registreras både det krävda och det konstaterade antalet meter. Se närmare anvisningar i registreringsanvisningarna för åkerövervakning i [Pikantti](#). Om gården är föremål för körning inom utvidgad övervakning av villkorlighet sparas resultatet av övervakningen endast för försummelser av villkorligheten. Då kan mängden skyddsremsor som krävs kontrolleras i Stödtillämpningens Qlik Sense-rapport Krav på skyddsremsa. Om skiftet inte gränsar till ett vattendrag, registrerar man i Stödtillämpningen *gäller inte övervakningsobjektet*.

I princip får växtligheten på skyddsremsan inte behandlas med växtskyddsmedel. Om det vid övervakningen konstateras att växtskyddsmedel har använts på skyddsremsan kontrollerar man om det finns tillstånd av livskraftscentralen för användning av växtskyddsmedel. Om det på skiftet finns en plan för bekämpning av flyghavre, kan tillståndet för användning av växtskyddsmedel omfatta flera år. Livskraftscentralen kan bevilja tillstånd för att förstöra växtbeståndet på en skyddsremsa som punktbekämpning vid svåra ogräsfall. Med svåra ogräsfall avses omfattande förekomst av ogräs som lätt sprider sig, flyghavre eller främmande arter såsom exempelvis tromsöloka, bredloka, parkslide, blomsterlupin eller vresros. Om det vid övervakningen konstateras att växtskyddsmedel har använts utan tillstånd av livskraftscentralen, ska användningen medföra en påföljd för villkorligheten.

Bedömning av försummelsen

Allvarlighetsgrad:

- Om villkoret har försummats så att bristerna gällande skyddsremsorna uppgår till högst 20 % av hela gårdens krav på skyddsremsor påförs i regel en påföljd på 1 %.
- Om villkoret har försummats så att bristerna gällande skyddsremsorna uppgår till >20–40 % av hela gårdens krav på skyddsremsor påförs i regel en påföljd för oavsiktlig försummelse på 3 %.

- Om villkoret har försummats så att bristerna när det gäller skyddsremsor uppgår till > 40 procent av hela gårdens krav på skyddsremsor påförs i regel en påföljd för allvarlig försummelse på 5 eller 10 procent.

Försummelsens allvarlighetsgrad kan bedömas vara mindre än det som sägs ovan i situationer där de bristfälliga skyddsremsorna bara är något under den bredd på 3 meter som krävs eller om kravet på skyddsremsa är lågt som helhet. Exempelvis om det endast är ett skifte på gårdsenheten som omfattas av kravet på skyddsremsa och kravet på skyddsremsa är 50 meter. Skyddsremsan är bristfällig på hela sträckan. Även om andelen är 100 procent av kravet på skyddsremsa kan försummelsen anses vara mindre allvarlig än allvarlig försummelse 5/10 procent. Dessutom ska försummelsens omfattning och kontinuitet beaktas vid bedömningen.

Kravet på skyddsremsa gäller inte arealer i ekologisk produktion eller som är i en omlägningsperiod. På en sådan areal anses kravet uppfyllas, och om det på gården finns skiften som omfattas av ett krav på skyddsremsa antecknas i kravet i skick.

1.6 Ett skifte som är beläget vid ett vattendrag och har lutning mot vattendraget har en minst tre meter bred obearbetad skyddsremsa med växttäckning, förbudet mot att använda växtskyddsmedel eller gödselmedel på skyddsremsan har följts¹⁷⁰

1.2	<i>Ett skifte som är beläget vid ett vattendrag och har lutning mot vattendraget har en minst tre meter bred obearbetad skyddsremsa med växttäckning, förbudet mot att använda växtskyddsmedel eller gödselmedel på skyddsremsan har följts</i>	Kontroll i terrängen
-----	---	----------------------

Kravet övervakas på det sätt som anges ovan i samband med krav 1.5. Kravet gäller skiften eller delar av dem vars lutning mot vattendrag på fastlandet är minst 15 procent och på Åland minst 10 procent. Om det finns lutande areal på skiftet kan du kontrollera lutningen på kartan i Stödtillämpningen. Det bör dock observeras att uppgiften inte anger om skiftet lutar mot vattendraget.

Om brister upptäcks på skiften som lutar mot vattendraget är försummelsen allvarligare än i punkt 1.5 och detta ska beaktas i påföljden.

Kravet på skyddsremsa gäller inte arealer i ekologisk produktion eller som är i en omlägningsperiod. På en sådan areal anses kravet uppfyllas, och om det på gården finns skiften som omfattas av ett krav på skyddsremsa antecknas i kravet i skick.

1.7 Trädorna har i regel hållits växt- eller stubbklädda och kraven på dem har iakttagits.¹⁷¹

42.	<i>Trädorna har i regel hållits växt- eller stubbklädda och kraven på dem har iakttagits.</i>	Kontroll i terrängen/Dokumentövervakning
-----	---	--

¹⁷⁰ SRF 1384/2022 8 §

¹⁷¹ SRF 1384/2022 9 §

Det kontrolleras att trädorna till största delen är grön- eller stubbträder och att växtligheten har såtts senast 30.6 med användning av en tillräcklig mängd utsäde för att åstadkomma ett täckande växtbestånd. Om exceptionella väderförhållanden utgör ett hinder för sådd senast 30.6 måste sådden utföras genast när omständigheterna medger det. Som ett exceptionellt väderförhållande anses en situation där riklig nederbörd som fortgått under en längre period och liten avdunstning har lett till att åkrarna är så våta att det förhindrar sådd.

Grönträdnas växtbestånd ska bestå av gräsväxter eller andra vallfoderväxter och dessa ska utgöra över 50 procent av skiftets areal. Stubbträda ska vara täckt av stubb av spannmål, bovete, quinoa, oljeväxter, fiberväxter, baljväxter eller frökryddor från föregående växtperiod och som är obearbetad.

Kravet på växttäckning kan frångås om

- a) åkerns kultur tillstånd förbättras genom bekämpning av svåra ogräs
- b) eller om man vidtar kortvariga iståndsättningsåtgärder. Sådana åtgärder är exempelvis täckdikning, kalkning samt grävning och rensning av diken.
- c) om det är frågan om force majeure eller en exceptionell omständighet.
- d) om det finns någon annan särskild orsak till avvikelser. Annan särskild orsak kan till exempel vara att ett skifte eller en del av ett skifte inte har kunnat sås på grund av väderleksförhållandena.

Avvikelser från krav på växttäckning får göras endast i den omfattning och under den period som ovan nämnda skäl förutsätter.

Trädan får inte gödslas. I terrängen kontrollerar man att inga tecken på gödsling syns på trädesskiftet. Kravet granskas också vid dokumentkontrollen vintertid.

Växtskyddsmedel får inte användas på träda före 1.9. I terrängen kontrollerar man att växtskyddsmedel inte har använts på trädesskiftet, till exempel att inga skador på växter syns i skiftets växtbestånd eller dikesrenar e.d. Kravet granskas också vid dokumentkontrollen vintertid. Förbudet mot användning av växtskyddsmedel gäller inte öppna trädor om man bekämpar ogräs som är svåra att utrota där.

Grön- och stubbträdan ska bevaras fram till den 31.8. Om höstsådda växter sås på skiftet kan växtbeståndet avslutas och skiftet bearbetas och ett nytt växtbestånd anläggas på skiftet från och med 1.8. I ovan nämnda situation är gödsling av skiftet och användning av växtskyddsmedel tillåten från och med den 1.8.

Om det på ett skifte som uppgetts som stubbträda finns stubb som är äldre än från föregående växtperiod byts växten till svartträda. Om det inte finns någon grund för svartträda är det fråga om försummelse av villkorligheten.

Om grönträdan har anlagts med någon annan växt än gräsväxter eller andra vallfoderväxter, byts den växt som växer där ut till växt på skiftet. Men om det på skiftet finns gräsväxter eller andra vallfoderväxter och de utgör 50 procent eller mindre av växtligheten (till exempel gamla trädor, där det också växer annan örtväxtlighet), är det fråga om försummelse av villkorligheten. I dessa fall ska det av beskrivningen av försummelsen framgå varför växtligheten inte uppfyller kraven på grönträda. I beskrivningen ska det också finnas en motivering till varför arealen ändå kan betraktas som jordbruksmark. Om arealen inte längre är jordbruksmark, gäller inte heller kravet 1.6.

Den huvudsakliga påföljden för oavsiktlig försummelse är 3 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

Allvarlighetsgrad:

Om kravet på trädor har försummats så att det finns brister på högst 20 procent av trädesåkrarnas areal, är påföljden för oavsiktlig försummelse i regel 1 procent.

Om kravet på trädor har försummats så att det finns brister på >20–40 procent av trädesåkrarnas areal, ges i regel en påföljd för oavsiktlig försummelse på 3 procent.

Om kravet på trädor har försummats så att det finns brister på >40 procent av trädesåkrarnas areal, ges i regel en påföljd för allvarlig försummelse på 5 eller 10 procent.

Dessutom ska försummelsens omfattning och kontinuitet beaktas vid bedömningen. Försummelsens allvarlighetsgrad kan bedömas vara lägre än vad som anges ovan i situationer där gården har endast ett trädesskifte. Även om bristen skulle gälla 100 procent av trädesskiftena kan trädesskiftets areal beaktas vid bedömningen av påföljden. Om arealen är liten (till exempel högst 0,5 ha), kan allvarlighetsgraden anses vara ringa.

Kraven på trädor gäller inte areal som är i ekologisk produktion eller i en omlägningsperiod. På en sådan areal anses kravet uppfyllas, och om det på gården finns trädesskiften antecknas i kravet i skick.

1.8 Kravet på diversifiering av växtföljd eller odling har iakttagits.¹⁷²

	<i>Kravet på diversifiering av växtföljd eller odling har iakttagits</i>	Kontroll i terrängen
--	--	----------------------

Kravet på växtföljd består av en ett- och flerårig växtföljd. Kravet på ettårig växtföljd uppfylls om 33 procent av den åkerareal som den stödsökande har i sin besittning under året för stödansökan, och som föregående år har odlats med ettåriga växter, har andra växter än året innan.

Flerårig växtföljd tillämpas från och med 2026. Vid flerårig växtföljd får samma ettåriga gröda få odlas på samma åkerareal högst tre år i följd.

Om kravet på växtföljd inte uppfylls (ett- och flerårig växtföljd), kan jordbrukaren uppfylla kravet genom att diversifiera odlingen. Kravet på diversifiering av odlingen uppfylls om

- 1) det på en gård med 10–30 ha åkerareal odlas minst två odlingsväxter på åkerarealen och huvudgrödans andel är högst 75 procent av åkerarealen
- 2) det på en gård med över 30 ha åkerareal odlas minst tre olika odlingsväxter på åkerarealen och huvudgrödans andel är högst 75 procent av åkerarealen de två huvudgrödornas andel sammantaget är högst 95 procent av åkerarealen.

Information om vilken växt som betraktas som en separat odlingsväxt i växtföljden eller i diversifieringen av odlingen finns i [guiden om villkorlighet](#).

¹⁷² SRF 1384/2022 10 § och 10 a §

Vid övervakningen konstaterar man vilken växt som verkligen växer på skiftet om jordbrukarens anmälan avviker från verkligheten. I stödtillämpningen antecknas också en mellanväxt som växer på skiftet. Om jordbrukaren har angett en mellangröda men skiftet inte har någon mellangröda eller ingen mellangröda sås där, anges "Ingen mellangröda" som den mellangröda som konstaterats.

Andelen av arealen visas i dokumentet om övervakningens resultat och även i Vipurådgivaren om grödan har bytts ut samt huvudgrödans och den andra huvudgrödans andel av åkerarealen. På dokumentet Övervakningsresultat skrivs inte ut att kravet på flerårig växtföljd uppfylls, utan det ska kontrolleras i Vipurådgivaren. Uppfyllandet av kravet på flerårig växtföljd ska kontrolleras i situationer där kravet på diversifiering av odlingen inte uppfylls på gården.

Om ingetdera av kraven, på växtföljden eller på diversifiering av odlingen, uppfylls är det fråga om en försummelse av villkorligheten. Om gården har en åtgärd med fånggrödor enligt miljöersättningen, blir påföljden för den aktuella åtgärden att miniminivån för åtgärden inte har iakttagits.

Men om minst det ena kravet (växtföljd (ett- och flerårig) eller diversifiering av odlingen) uppfylls, antecknas att kravet 1.8 är i skick.

Bedömning av försummelsen

Växtföljd

Ettårig växtföljd

Växtföljd %	Bedömning av allvar
33–30	0 eller 1 %
<30–25	1 eller 3 %
<25–15	3 %
<15–10	3 % eller 5 %
<10–5	5 %
<5	5 % eller 10 %

Flerårig växtföljd

Areal (ha) där växten inte har bytts ut	Bedömning av allvar
0,01–5	0 eller 1 %
5,01–10	1 eller 3 %
10,01–20	3 %
20,01–30	3 % eller 5 %
30,01–40	5 %
>40	10 %

Om en ett- eller flerårig växtföljd inte uppfylls på gården, bedöms påföljden enligt den allvarligare försummelsen.

Diversifiering av grödor

Gårdens åkerareal 10–30 ha	
Huvudgrödans andel %	Bedömning av allvar
> 75 %–80 %	0–1 %
> 80 %–85 %	1 eller 3 %
> 85 %–90 %	3 %
> 90 %–99 %	3 % eller 5 %
100 %	5 % eller 10 %

Gårdens åkerareal är över 30 ha		
Huvudgrödans andel %	De två huvudgrödornas andel %	Bedömning av allvar
högst 75 %	> 95–97 %	0–1 %
	> 97–99,9 %	1 %
	100	3 %
> 75 %–80 %	högst 95 %	0–1 %
	> 95–97 %	1 %
	> 97–99,9 %	1–3 %
	100	3–5 %
> 80 %–85 %	högst 95 %	1 %
	> 95–97 %	3 %
	> 97–99,9 %	3–5 %
	100	5 %
> 85 %–90 %	högst 95 %	1 eller 3 %
	> 95–97 %	3 % eller 5 %
	> 97–99,9 %	5 %
	100	5 eller 10 %
> 90 %–99,99 %	högst 95 %	3 % eller 5 %
	> 95–97 %	5 %
	> 97–99,9 %	5 eller 10 %
	100	10 %
100 %	-	10 %/(avsiktlig*)

* Om det på en gård med ett krav på tre växtarter endast odlas en växt på åkerarealen på gården, ska man vid bedömningen av försummelsen fästa särskilt stor vikt vid huruvida försummelsen är uppsåtlig

Om ingetdera av kraven uppfylls (växtföljd eller diversifiering av odlingen) bedöms påföljden enligt det krav vars försummelse är lindrigare.

Gårdar med jordbruksmark (sammanlagd areal för åker, permanenta grödor och permanent gräs- mark) på högst 30 hektar har befriats från övervakningen och påföljden av detta krav. Om den areal för jordbruksmark som gården upptar är högst 30 hektar, antecknas "Gäller inte övervakningsobjektet" i kravet.

1.9 Skyddade landskapsdrag har bevarats¹⁷³

79.	<i>Skyddade landskapsdrag har bevarats.</i>	Kontroll i terrängen
-----	---	----------------------

Landskapsdrag som ligger inom ett åkerskifte, på renen av ett åkerskifte eller på ett område mellan angränsande åkerskiften ska bevaras. Områdena kan vara högst 0,2 ha. Skyddade landskapsdrag är markerade på övervakningskartan och i Stödillämpningen finns de på kartnivåerna *landskapselement* och *fridlysningsobjekt*.

Under gårdsbesöket kontrollerar man att landskapsdragen¹⁷⁴ har bevarats och inte skadats. Skyddade naturminnesmärken är träd, dungar, flyttblock eller motsvarande naturformationer som har skyddats på grund av sin skönhet, sällsynthet, betydelse i landskapet, sitt vetenskapliga värde eller av annan motsvarande anledning. Beslut om naturminnesmärken fattas i regel av kommunen. Naturminnesmärkena bör vara utmärkta i terrängen på ett sätt som tydligt går att urskilja. Fridlysningsbeslutet innehåller en karta över var minnesmärket finns.

Som försummelse anges fall då jordbrukaren har skadat eller förstört ett skyddat landskapsdrag. Den vanligaste stödminskningen vid fall av försummelse är 3 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

Anmälan om att ett landskapsdrag har skadats eller förstörts ska också göras till kommunens miljömyndighet eftersom det gäller en överträdelse av naturvårdslagen.

1.10 Träd på jordbruksmark har inte fällts eller beskurits under perioden 1.5–31.7.¹⁷⁵

80.	<i>Träd på jordbruksmark har inte fällts eller beskurits under perioden 1.5–31.7.</i>	Kontroll i terrängen
-----	---	----------------------

Träd på jordbruksmark får inte beskäras under fåglarnas häckningstid 1.5–31.7. Förbudet gäller inte arealer med permanenta grödor, till exempel fruktträd eller arealer som omfattas av ett miljöavtal. Som försummelse antecknas fall där jordbrukaren har fällt eller skurit träd mellan den 1 maj och den 31 juli.

Ett träd är en minst fyra meter hög växt med en eller flera stammar, en flerårig växt med vedstam eller en trädliknande buske med krona, vars stomme och grenar växer uppåt eller snett uppåt och vars trädlika stammar växer i tjocklek och längd. Som träd betraktas också enar som är under fyra meter höga.

Den vanligaste stödminskningen vid fall av försummelse är 3 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

¹⁷³ SRF 1384/2022 12 §

¹⁷⁴ Lag 9/2023 95 §; ÅFs 1998/82 6 §

¹⁷⁵ SRF 1384/2022 13 §

1.11 Flyghavre har bekämpats så som förutsätts i flyghavrelagen.¹⁷⁶

31	<i>Flyghavre har bekämpats så som förutsätts i flyghavrelagen.</i>	Kontroll i terrängen
----	--	----------------------

Före gårdsbesöket utreds om gården som ska övervakas är införd i flyghavreregistret (Stödtillämpningen – Basskiftesadministrationen) och om jordbrukaren i sin stödansökan har anmält att det förekommer flyghavre på skiftena. På övervakningslistan finns en uppgift om gården har en gällande plan för bekämpning av flyghavre. På kartan i Stödtillämpningen finns nivån ”flyghavre” där inspektören kan kontrollera gårdens situation i flyghavreregistret. Uppgifterna uppdateras varje natt.

Flyghavrenivåns färger och förklaringarna till dem:

Hukkakaura_varit ▾

- 1
- 2
- 3
- 4

1. Skiftet är fritt från flyghavre
2. Ingen flyghavre / beställ kontroll av att ingen flyghavre finns
3. Lindrigt förorenat
4. Kraftigt förorenat

Vid övervakningen kontrolleras om flyghavre förekommer på gården och om bekämpningen av flyghavre på ett basskifte som är smittat med flyghavre har skötts på kemisk eller mekanisk väg, genom plockning eller med andra åtgärder.¹⁷⁷ Vid behov kontrolleras om anvisningarna eller planen för bekämpning av flyghavre har följts. Utgångspunkten är att med hjälp av skiftesanteckningarna, jordbrukarens tillförlitliga utredning, vid behov inköpskvitton över bekämpningsmedel etc. kontrollera att bekämpningsåtgärderna är tillräckliga. Underlåtelse att vidta bekämpningsåtgärder på ett smittat skifte betraktas som försummelse. Försummelsens allvar påverkas till exempel av om det har såtts havre på ett skifte som är kraftigt smittat med flyghavre, varvid tillräckliga bekämpningsåtgärder inte kan vidtas.

I beskrivningen av försummelsen ska man ange jordbruksskiftets signum och på vilka ställen samt i vilken omfattning flyghavre har upptäckts.

I ordning

- Flyghavre observeras inte på gården.
- Flyghavreplantor konstateras i några exemplar, men jordbrukaren har bevisligen (skiftesbokföring, bekämpningsmedelskvitton etc.) försökt sköta om bekämpningen av flyghavre och åtgärderna kan betraktas som tillräckliga.
- Om övervakningen utförs under tiden för plockning kan det hända att arbetet inte är slutfört. Det är inte fråga om någon försummelse om plockningen redan har inletts och går att slutföra i tid (flyghavren har inte börjat drösa och området går att plocka inom den tid som återstår).
-

¹⁷⁶ Srf 1384/2022 14 §

¹⁷⁷ Lag 185/2002

Obetydlig försummelse:

- Flyghavresmittan har kommit som en oförutsedd överraskning för jordbrukaren och han har ännu inte haft tillfälle att vidta bekämpningsåtgärder. Flyghavreplantor påträffas utspridda exempelvis på översvämmade områden (smitta via vatten, förekomster t.ex. där ett dike svämmat över), under elledning (smitta via fåglar), på de rutter längs vilka djur rör sig (smitta via vilda djur) eller som mer utbredd förekomst orsakad av inhyrda maskiner, smittad stallgödsel, kompost eller liknande jordförbättringsmedel som inte kommer från själva gården.

Oavsiktlig försummelse, påföljd 1 procent

Man har försökt bekämpa flyghavren, men åtgärderna har varit för knappa och bekämpningsåtgärderna kan inte anses vara förenliga med flyghavrelagen. Arealen som är smittad med flyghavre är liten.

Oavsiktlig försummelse, påföljd 3 procent

- A) Man har inte försökt bekämpa flyghavren och förekomsten är obetydlig-måttlig.
- B) Man har försökt bekämpa flyghavren, men åtgärderna har varit för knappa och bekämpningsåtgärderna kan inte anses vara förenliga med flyghavrelagen. Arealen som är smittad med flyghavre är betydande.

Allvarlig försummelse, påföljd 5 procent eller 10 procent:

Det konstateras en utbredd förekomst av flyghavre som man inte har försökt bekämpa.

Uppsåtlig försummelse:

Man har medvetet låtit bli att bekämpa flyghavren eller jordbrukaren har inte följt planen eller anvisningen för bekämpning av flyghavre.

Skyddsremsor

På skyddsremsan är punktbekämpning av flyghavre på kemisk väg tillåten endast om livskraftscenarion har beviljat tillstånd för behandlingen.

Utvidgade övervakningar

Flyghavreförekomster som anmälts av SA-området eller som man fått vetskap om via Livsmedelsverkets inspektör registreras på körning 8119 för administrativ övervakning av villkorlighet på basis av livskraftscenariets eget urval. Administrativ kontroll kan utföras på basis av den rapport som SA-områdets myndighet eller Livsmedelsverkets inspektörer har avfattat och de foton myndigheten har tagit, **om försummelsens allvarlighetsgrad, omfattning och kontinuitet går att bedöma utifrån dem**. Alla skiften på vilka flyghavre kan förekomma ska fotograferas och även annars ska situationen var väl beskriven så att bedömningen kan utföras och förslaget till påföljdsprocent ges tillräckligt tillförlitligt. Om utvidgad övervakning inte är möjlig att företa i form av administrativ kontroll, ska ett kontrollbesök företas på gården. Alla skiften där flyghavre kan förekomma ska kontrolleras så att bedömningen av försummelsen kan utföras på ett tillförlitligt sätt.

Annat som hör samman med övervakningen

De observerade flyghavreförekomsterna förs in i flyghavreregistrets skiftesspecifika observationer via länken "Spara flyghavreobservationen i registret", om registreringen inte redan har gjorts för året i fråga. Om registreringen är gjord kommer det ett påpekande om saken. Närmare registreringsanvisningar finns i [tillämpningsanvisningen för Flyghavreregistret i Pikantti](#).

1.12 Jätteloka, tromsöloka och bredloka på jordbruksmark har bekämpats.¹⁷⁸

30.	<i>Jätteloka, tromsöloka och bredloka på jordbruksmark har bekämpats*)</i>	Kontroll i terrängen
-----	--	----------------------

Det kontrolleras om det växer jätteloka, tromsöloka och/eller bredloka på gårdens jordbruksmark och om dessa växter senast i blomningsskedet har bekämpats kemiskt, mekaniskt, genom plockning eller med andra åtgärder. Utgångspunkten är att med hjälp av skiftesanteckningarna, jordbrukarens tillförlitliga utredning, vid behov inköpskvitton över bekämpningsmedel etc. kontrollera att bekämpningsåtgärderna är tillräckliga. Underlåtelse att vidta bekämpningsåtgärder på ett smittat skifte betraktas som försummelse. Om det inte observeras jätteloka på gården antecknas "i ordning" i protokollet.

Obetydlig försummelse:

Det förekommer jätteloka på ett litet område på jordbruksmarken (några m²) och jordbrukaren är inte medveten om förekomsten.

Oavsiktlig försummelse, påföljd 1 procent

Man har försökt bekämpa jättelokan, men åtgärderna har varit alltför anspråkslösa. Förekomsten är obetydlig.

Oavsiktlig försummelse, påföljd 3 procent

- A) Man har inte försökt bekämpa jättelokan och förekomsten är obetydlig - måttlig.
- B) Man har försökt bekämpa jättelokan, men åtgärderna har varit för knappa och förekomsten är betydande.

Oavsiktlig allvarlig försummelse, påföljd 5 procent eller 10 procent:

Utbredd förekomst av jätteloka konstateras och man har inte försökt bekämpa den.

Uppsåtlig försummelse:

Jättelokan har avsiktligt lämnats obekämpad.

1.13 Permanent gräsmark på Natura 2000-område är bevarat och är inte plöjt.¹⁷⁹

44.	<i>Permanent gräsmark på Natura 2000-område är bevarat och är inte plöjt.</i>	Kontroll i terrängen
-----	---	----------------------

¹⁷⁸ SRF 1384/2011 14 §

¹⁷⁹ SRF 1384/2022 15 §

Om gården har skiften i ett Naturaområde och de har beteckningen permanent gräsmark, kontrolleras att skiftet inte har tagits i annan användning eller plöjts. Permanent gräsmark på Naturaområde får förnyas bara av särskilda skäl, men inte ens då får området plöjas. Om permanent gräsmark på Naturaområde har förnyats till exempel genom direktsådd, ska jordbrukaren ha gjort en skriftlig anmälan om saken till SA-området innan förnyelsen påbörjades. Om jordbrukaren uppger att anmälan har gjorts, måste detta kontrolleras med kommunen.

Om jordbrukaren har plöjt eller tagit permanent gräsmark i Naturaområdet i användning för annat ändamål, ska arealen återställas till permanent gräsmark senast den 30.6 följande år ¹⁸⁰.

Om jordbrukaren har anmält frövallar som odlas som rena växtbestånd (nollställer räknandet av vallåren) på ett skifte, men det vid övervakningen konstateras att det på skiftet inte växer vall som kan godkännas som frövall, ändras grödan på arealen till den växt som finns på skiftet (se exemplen 15 och 36 i växtkodtabellen). Då fortsätter man räkna vallåren för skiftet.

Den vanligaste stödminskningen vid fall av försummelse är 3 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas. Om försummelsen gäller flera skiften och/eller en stor areal (arealens andel av gårdens totala areal överstiger 20 procent), är bedömningen av försummelsens allvarlighetsgrad 5 procent. Om andelen skiften med brister är 50 procent eller större är den uppskattningsvis 10 procent.

lakttagandet av plöjningsförbudet för gräsmark i Natura-områden följs även upp genom satellituppföljning året runt. Om skiftet är rött enligt satellituppföljningen och finns på arbetslistan i Essi kontrollerar man i Essi om skiftet har plöjts. Om skiftet är plöjt får det ett rött trafikljus i Essi och en begäran om utredning skickas till gården. Om jordbrukaren inte svarar på begäran om utredning eller handläggaren avslår det bildsvar som jordbrukaren skickat in, blir försummelse resultatet för skiftet. Gårdar som har fått försummelse för minst ett skifte förs till övervakningskörningen för satellituppföljning av villkorligheten i slutet av året av Livsmedelsverket. Vid satellituppföljningen är stödavdraget i fall av försummelse i regel 1 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas. Allvarlig försummelse bedöms på samma sätt som vid övervakning på plats.

18.2 lakttagande av ramdirektivet för vatten (kravgrupp 1). ¹⁸¹

2.1 Vid behov har man gjort en anmälan om vattentäkt eller vattenhanteringsprojekt eller ansökt om tillstånd för det.

75.	<i>Vid behov har man gjort en anmälan om vattentäkt eller vattenhanteringsprojekt eller ansökt om tillstånd för det</i>	Kontroll i terrängen
-----	---	----------------------

En anmälan om vattentäkt ska göras till Tillstånds- och tillsynsverket om man regelbundet tar över 100 m³ yt- eller grundvatten per dygn. Anmälan ska göras senast 30 dygn innan vattentäkten inleds.

¹⁸⁰ Lag 1332/2022 8 §

¹⁸¹ SRF 65/2023

Man behöver tillstånd för ett vattenhanteringsprojekt om det kan ändra vattendragets status (kvalitet eller vattenmängd), strand eller vattenmiljö eller påverka grundvattnets kvalitet eller mängd.

Tillstånd behövs alltid om

- den mängd som tas överstiger 250 m³ per dygn annat än tillfälligt
- ett markområde ändras permanent till vattenområde genom höjning av vattenståndet i ett vattendrag
- en farled förkortas, stängs eller ändras så att användningen av den försvåras.

Vid övervakningen kontrollerar man om jordbrukaren tar grundvatten eller ytvatten för bevattning eller om det på gården finns andra vattenhanteringsprojekt som är kopplade till gårdens jordbruksmark eller jordbruksverksamhet och om en anmälan har gjorts eller tillstånd har erhållits för dessa. Om det vid övervakningen upptäcks att man på gården tar exempelvis bevattningsvatten från yt- eller grundvattnet och ingen anmälan om åtgärden har gjorts eller inget tillstånd har beviljats, anmäls ärendet till Tillstånds- och tillsynsverket och ett utlåtande om behovet av anmälan/tillstånd begärs. Om Tillstånds- och tillsynsverket anser att en anmälan / ett tillstånd skulle ha behövts och det inte fanns vid tidpunkten för övervakningen är det fråga om försummelse av villkorligheten.

Den vanligaste stödminskningen vid fall av försummelse är 3 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

2.2 Fosforutsläpp i marken eller grundvattnet har förhindrats.

86.	<i>Fosforutsläpp i marken eller grundvattnet har förhindrats.</i>	Kontroll i terrängen
-----	---	----------------------

Under gårdsbesöket kontrollerar man att gårdens jordbruksverksamhet inte orsakar direkta eller indirekta fosforutsläpp i marken eller grundvattnet.

På gården kontrollerar man att exempelvis gödselmedlen har förvarats så att de inte orsakar fosforutsläpp i marken eller grundvattnet. Påföljd för brister i förvaringen av gödsel och oförpackade organiska gödselmedel ges via krav 3.1.

Den vanligaste stödminskningen vid fall av försummelse är 3 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

Exempel 2:

- A) *Gamla gödselsäckar förvaras utomhus på gårdscentralens område. En del av säckarna har rivits sönder och en betydande mängd fosforgödsel har släppts ut i marken. Punktsläppet är stort och det är möjligt att fosforutsläpp kommer ut i jordmånen regionalt och därigenom också i grundvattnet. Utsläppet har orsakat risk för nedsmutsning av grundvattnet. Bedömning av försummelsen: omfattning 3, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 1 → helhetsbedömning 3 procent.*

2.3 Djurhållningsplatsen har vid behov miljötillstånd eller anmälningsbeslut.

85.	<i>Djurstallet har vid behov miljötillstånd eller anmälningsbeslut.</i>	Kontroll i terrängen
-----	---	----------------------

Det ska finnas ett anmälningsbeslut om djurstallet som beviljats av den kommunala miljöförvaldigheten, till exempel om det är avsett för minst

- 50 mjölkkor
- 60 hästar eller ponnyer
- 100 suggor
- 250 slaktsvin
- 250 tackor eller getter
- 4 000 värphöns
- 10 000 broilrar.

Ett djurstall ska ha miljötillstånd i följande fall:

- uppfödningstall för fjäderfä med över 40 000 fjäderfäplatser.
- svinhus med över 2 000 platser för produktionssvin (över 30 kg) eller över 750 platser för suggor.
- djurstall som är avsedda för minst 300 mjölkkor, 500 köttkor eller 600 dikor eller andra djurstallar vars totala antal djurenheter är minst 3 000 räknat enligt de djurenhetskoefficienter som anges i bilaga III till miljöskyddslagen (2014/527).
- pälsdjursfarmar som är avsedda för minst 500 avelshöns av mink eller iller, eller för minst 250 avelshöns av räva eller sjöbjörn eller andra pälsdjursfarmar vars totala antal djurenheter är minst 100 räknat enligt de djurenhetskoefficienter som anges i bilaga III till miljöskyddslagen (2014/527).
- fiskodlingar där det årligen används minst 2 000 kg torrfoder eller den mängd annat foder som har motsvarande näringsvärde, eller där fiskbeståndet ökar med minst 2 000 kg per år, eller en damm eller grupp av dammar med naturligt foder på minst 20 hektar.

Miljötillstånd behövs också i följande fall:

- Djurstallet ligger på ett viktigt eller annat för vattenförsörjning lämpligt grundvattenområde och kan medföra risk för förorening av grundvattnet
- Verksamheten kan orsaka förorening av vattendrag och det inte är fråga om ett vattenrelaterat projekt
- Ledningen av avloppsvatten kan orsaka förorening av ett dike, en källa eller en rännil enligt vattenlagen
- Verksamheten kan orsaka oskälig belastning av till exempel miljöskadliga ämnen, smuts eller lukt och den påverkar de som bor i närheten eller dina grannar.

Före övervakningsbesöket utreds i mån av möjlighet om det finns djur på gården och om det finns behov av miljötillstånd eller anmälningsbeslut för djurstallet. Beviljade miljötillstånd kan sökas [Informationstjänsten](#) för miljöärenden. Många kommuner publicerar beslut av kommunens miljöskyddsmyndighet på sina egna webbsidor.

Om man vid övervakningen upptäcker att gården har ett djurstall, men ett anmälningsbeslut eller miljötillstånd saknas, anmäls detta till Tillstånds- och tillsynsverket och man ber om en bedömning av behovet av ett anmälningsbeslut eller miljötillstånd. Om ett anmälningsbeslut eller ett miljötillstånd skulle ha behövts på basis av Tillstånds- och tillsynsverkets bedömning och något sådant inte fanns vid tidpunkten för övervakningen är det fråga om försummelse av villkorligheten.

Den vanligaste stödminskningen vid fall av försummelse är 3 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

2.4 Vid fosforgödsling har kraven i 3–8 § och 13 § i förordning 64/2023 iakttagits.

87.	<i>Vid fosforgödsling har kraven i 3–8 § och 13 § i förordning 64/2023 iakttagits.</i>	Dokumentkontroll vintertid
-----	--	-------------------------------

lakttagandet av villkoret kontrolleras vid dokumentkontrollen vintertid och anvisningar om dokumentkontrollen finns i anvisningarna om övervakning.

2.5 Det har förts bok om användning av fosforgödselmedel

88.	<i>Det har förts bok om användning av fosforgödselmedel</i>	Dokumentkontroll vintertid
-----	---	-------------------------------

lakttagandet av villkoret kontrolleras vid dokumentkontrollen vintertid och anvisningar om dokumentkontrollen finns i anvisningarna om övervakning.

18.3 lakttagande av nitratförordningen (kravgrupp 3)¹⁸²

3.1 Stallgödsel och oförpackade organiska gödselstadsfabrikat har lagrats i enlighet med 5, 7 och 8 § i statsrådets förordning 1250/2014.

81.12	<i>Stallgödsel och oförpackade organiska gödselstadsfabrikat har lagrats i enlighet med 5, 7 och 8 § i statsrådets förordning 1250/2014.</i>	Kontroll i terrängen
-------	--	----------------------

Det kontrolleras att utrymmet för lagring av stallgödsel är tillräckligt stort för den gödsel som ansamlas under en tolv månadersperiod, frånsett den spillning som under samma betessäsong blir kvar på betesmarken vid betesgång. Vad gäller nötkreatur kan stallgödsel som blir kvar på betet beaktas för högst fyra månader, med undantag av nötkreatur som föds upp utomhus året runt, såsom höglandsboskap. Också för dessa krävs ändå en gödselstad eller annat lagringsutrymme, eftersom stallgödseln måste avlägsnas från till exempel utfodrings- och vattningsplatserna och om stallgödseln inte går att använda direkt som gödselmedel måste den lagras i en gödselstad eller till exempel på ett tätt bytesflak.

När minimistorleken för en gödselstad beräknas kan hänsyn tas till jordbrukares gemensamma gödselstäder och ströbäddar i lösdriftsstall samt huruvida jordbrukaren överlåter stallgödsel till en aktör som tar emot den i enlighet med miljötillståndet. Om djuren vistas i djurstallet nattetid beaktas halva betessäsongen (till exempel för nötkreatur max. 2 månader).

¹⁸² SRF 65/2023

Behovet av lagerutrymme för stallgödsel beräknas på basis av de riktvolymerna som anges i bilaga 1 till förordning 1250/2014 på gårdar vars ansökan om miljö- eller bygglov har blivit anhängig tidigast 1.4.2015. Till övriga delar tillämpas riktvolymerna i bilaga 2 till förordning 931/2000.

Lagringsplatser för stallgödsel och oförpackade organiska gödselindustri, gödselrännor och övriga konstruktioner som är avsedda för ledning av gödsel ska vara vattentäta. På gården kontrolleras att ingen avrinning till omgivningen sker från dessa platser och konstruktioner. Konstruktioner och anläggningar ska vara sådana att ingen vätska från stallgödsel eller organiskt gödselindustri kommer ut i miljön vid flytt och hantering av dem eller vid tömning av lagringsplatsen. Lastning ska utföras på underlag med hård botten som håller för maskiners vikt och från vilket man kan samla upp stallgödsel eller organiska gödselindustri som fallit ner eller absorberats. Underlaget med hård botten kan vara till exempel grus eller makadam.

Om det på gården ansamlas $\leq 25 \text{ m}^3$ torrgödsel om året som ska lagras eller om det på gården lagras högst 25 m^3 torrgödsel på en gång, får gödseln lagras på ett tätt bytesflak eller annat motsvarande underlag som antingen står under tak eller så att gödseln är täckt. Någon egentlig gödselstad krävs då inte. En "gödselstad" med markbotten godkänns inte.

Stallgödsel får lagras i stack av ett arbetstekniskt eller hygieniskt skäl. Grunden till lagringen i stack kan kontrolleras exempelvis i den anmälan som gjorts till kommunens miljöskyddsmyndighet. Ett hygieniskt skäl ska ha konstaterats av en veterinär. Det kontrolleras att gödselstackar inte har anlagts på grundvattenområden eller på områden som översvämmas. Gödselns torrsubstanshalt ska vara minst 30 procent. Stacken ska placeras på ett bärande åkerområde och på en sluttande åker nära den övre kanten. En stack ska vara placerad på minst 100 meters avstånd från ett vattendrag, ett utfallsdike eller en brunn för hushållsvatten och på minst 5 meters avstånd från ett dike. Dessutom kontrolleras att lager på minst 20 centimeter som binder vätska (exempelvis torv eller hö) har brett ut som botten för stacken, att stacken är täckt med en tät presenning och att vätska inte rinner ut i miljön.

I en och samma stack får det placeras högst den mängd som ska spridas ut på hela skiftet och på angränsande skiftet. Stacken ska spridas ut inom högst ett år från det att stacken anlagts. På den plats där en stack har varit belägen får det placeras en ny stack efter två mellanår.

Utvidgad övervakning får utföras administrativt enligt samma principer som anges för krav 1.11 (flyghavre).

Exempel 3:

- A) Jordbrukaren har på våren av arbetstekniska skäl anlagt en gödselstack. Gödselstacken har inte anlagts på rätt sätt (saknar botten, inte täckt).
- Gödselmängden är 150 m^3 . Ingen avrinning har observerats från stacken och det finns inga diken eller vattendrag i närheten. Försummelsen riktar sig endast mot det aktuella skiftet och kan avhjälpas genom att gödselstacken breddas ut på åkern i samband med höstbearbetningen. Bedömning av försummelsen: omfattning 1, allvarlighetsgrad 1, kontinuitet 1 → helhetsbedömning 1 procent.
 - Gödselmängden är 230 m^3 . Avståndet från stacken till närmaste utfallsdike är 150 m och till ett vattendrag 200 m och viss avrinning från stacken till omgivningen har skett. Försummelsen riktar sig endast mot det aktuella skiftet och kan avhjälpas genom att gödselstacken breddas ut på åkern i samband med höstbearbetningen. Försummelsen är oavsiktlig.

- Bedömning av försummelsen: omfattning 1, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 1 → helhetsbedömning 3 procent.*
- c. *Gödselmängden är cirka 20 m³. Gödseln är torr och har ingen avrinning. Det finns varken diken eller vattendrag nära skiftet. Försummelsen kan bedömas vara ringa.*
- B) *Gårdens gödselstad är för liten i förhållande till djurantalet.*
- a. *Gården har 20 dikor. Gödselstadens volym är 3 200 m³ (kravet 4 080 m³ med beaktande av tiden för betesgång). Vid tidpunkten för kontrollen observerades smärre avrinning från gödselstaden till omgivningen. Det finns inga diken eller vattendrag i närheten. Försummelsens verkningar sträcker sig till den närmaste omgivningen och kan avhjälpas genom att förstora och grundligt reparera den gamla gödselstaden eller bygga en ny. Bedömning av försummelsen: omfattning 3, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 3 → helhetsbedömning 3 procent.*
- b. *Lagringskapaciteten för en öppen flytgödselbehållare bakom ladugården räcker inte till för att lagra 12 månaders flytgödsel från mjölkkor, tvättvatten från mjölkkrum och urin från ungboskap. Gården har sammanlagt 15 mjölkkor och 5 ungdjur. Kalkylerat sett är gödselstadens volym nästan 40 procent för liten. Dessutom har gårdens gödselstad för fast gödsel markbotten och från den sker avrinning till omgivningen. Försummelsens verkningar kan rikta sig mot områden utanför gården men de kan avhjälpas genom förstoring av flytgödselbehållarens volym och genom byggande av en ny gödselstad. Försummelsen är allvarlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 3, allvarlighetsgrad 5, kontinuitet 3 → helhetsbedömning 5 procent.*
- C) *Gården saknar gödselstad. Gödseln lagras på markbotten.*
- a. *Fåren är 27 till antalet. Ingen avrinning observeras och det finns inga diken eller vattendrag i närheten. Försummelsens verkningar riktar sig mot gården i fråga. Försummelsen kan avhjälpas genom att man bygger en tillräckligt rymlig gödselstad. Försummelsen är oavsiktlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 3, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 3 → helhetsbedömning 3 procent.*
- b. *På gården finns 10 nötkreatur och 3 hästar. I närheten finns ett dike dit avrinning sker från området där stallgödseln lagras. Försummelsens verkningar sträcker sig till den närmaste omgivningen. Försummelsen är allvarlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 5, allvarlighetsgrad 5, kontinuitet 3 → helhetsbedömning 5 procent.*
- c. *På gården finns 20 nötkreatur och 5 hästar. I närheten finns ett dike som mynnar ut i ett närliggande vattendrag. Avrinningen till omgivningen är omfattande och långvarig. Miljömyndigheten har vid en inspektion för ett halvår sedan bedömt försummelsen som grov. Bedömning av försummelsen: uppsätlig försummelse. Beroende på hur försummelsen bedöms kan påföljden varierna mellan 15–100 procent.*
- D) *Lagringen av stallgödsel och organiska gödsel-fabrikat ger upphov till utsläpp i miljön även om storlekskraven uppfylls*
- a. *Gården har en gödselstad med betongbotten och 50 cm höga betongväggar. Det finns ingen körramp till gödselstaden och på betongväggen har man byggt en meter höga väggar av plankor (brädstaket). Från ena sidan har det runnit ut gödsel i omgivningen liksom från framsidan. På gården samlas cirka 1 000 m³ fast gödsel/år för lagring. I närheten finns varken diken eller vattendrag. Försummelsens verkningar sträcker sig till gården i fråga och de går att avhjälpa genom att bygga vattentäta väggar och en körramp till*

- gödselstaden. Försummelsen är oavsiktlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 3, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 3 → helhetsbedömning 3 procent.*
- b. Tömning av gödselstaden har inte utförts i tid och det har skett avrinning från gödselstaden till omgivningen. På gården uppkommer cirka 4 000 m³ fast gödsel/år. I närheten finns varken diken eller vattendrag. Försummelsens verkningar riktar sig mot den berörda gården och kan avhjälpas genom att tömma gödselstaden i tillräckligt god tid. Försummelsen är oavsiktlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 1, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 1 → helhetsbedömning 3 procent.*
- c. Gården har en tillräckligt stor gödselstad för den gödselmängd som 2 hästar och 5 nötkreatur ger upphov till. Från gödselstaden rinner det ändå ut vätska till ett närliggande dike. Diket leder till en skogsbäck som i sin tur rinner ut i en närbelägen sjö. Fastän gödselmängden är liten har avrinning skett under en lång tid. Försummelsen sträcker sig utanför gården. Försummelsen är oavsiktlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 3, allvarlighetsgrad 1, kontinuitet 1 → helhetsbedömning 3 procent.*

3.2 Ingen avrinning förekommer från permanenta utfodringsplatser eller rasthagar.

81.13	<i>Ingen avrinning förekommer från permanenta utfodringsplatser eller rasthagar.</i>	Kontroll i terrängen
-------	--	----------------------

Det kontrolleras att permanenta utfodringsplatser är täckta, har tät botten och att den stallgödsel som ansamlas där har avlägsnats tillräckligt ofta. Permanenta utfodringsplatser i rastgårdar och rasthagar som i funktionellt hänseende finns i närheten av djurstallar behöver ändå inte vara täckta.

Med tät botten avses en hel yta som minst motsvarar asfalt, men det täta skiktet kan också ligga djupare än ytskiktet. Med permanenta utfodringsplatser avses utfodringsplatser i utomhushagar och på beten där djuren utfodras regelbundet och vars placering inte ändras under betesperioden.

Det kontrolleras att det inte förekommer synlig avrinning till yt- eller grundvatten från rasthagarna. Vatten som rinner ut från rasthagar har samlats in (till exempel en separat behållare eller flytgödselbehållare) eller letts till ett reningsverk.

Exempel 4:

På gården föds upp högländsboskap som går utomhus året om. På ett bete finns en täckt permanent utfodringsplats som dock inte har tät botten (området har markbotten). Stallgödsel avlägsnas från området, men en del av stallgödseln blir kvar på marken och orsakar därmed avrinning till omgivningen. Försummelsen är oavsiktlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 0, allvarlighetsgrad 1, kontinuitet 1 → helhetsbedömning 1 procent.

Exempel 5:

Från rastgården observeras avrinning till ett dike som rinner ut i ett närliggande träsk. Miljömyndigheten har i sitt utlåtande bedömt försummelsen som betydande. Försummelsen kan avhjälpas genom att samla upp avrinningsvattnet från rastgården. Försummelsen riktar sig mot gården i fråga och dess närmaste omgivning. Försummelsen är allvarlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 3, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 3 → helhetsbedömning 5 procent.

3.3 Pressaft som uppkommer vid framställning av ensilage har tagits till vara och behandlats på vederbörligt sätt.

81.14	<i>Pressaft som uppkommer vid framställning av ensilage har tagits till vara och behandlats på vederbörligt sätt.</i>	Kontroll i terrängen
-------	---	----------------------

I samband med övervakningen kontrolleras att pressvätskan från beredning av ensilage har behandlats korrekt, och att pressvätska inte kommer åt att rinna ut i omgivningen.

Exempel 6:

- A. A) Vid kontrollbesöket har upptäckts att det läcker ut pressaft från en gammal ensilagestuka. Växtligheten runt omkring har dött. I närheten finns varken diken eller vattendrag. Försummelsens verkningar riktas mot gården i fråga. Försummelsen kan avhjälpas genom att ensilagestukan körs bort. Bedömning av försummelsen: omfattning 1, allvarlighetsgrad 1, kontinuitet 1 → helhetsbedömning 1 procent.
- B. Vid kontrollbesöket upptäcks läckage från ensilagestukan. Stukan har anlagts på asfalt i närheten av ladugården och den har kanter av betong, men pressaftsbrunnen är full och har läckt ut i omgivningen. Stukan ligger alldeles invid en å där växtligheten har gulnat. Försummelsens verkningar riktar sig mot den närmaste omgivningen. Försummelsen kan avhjälpas genom att se till att pressaftsbrunnen töms i tid. Bedömning av försummelsen: omfattning 3, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 3 → helhetsbedömning 3 procent

3.4 Gödselmedel har använts i enlighet med 10 och 11 § i förordning 1250/2014

2.1/ (81.1 Gårdsspecifik observation)	<i>Gödselmedlen har spridits på åkern så att ingen avrinning till vattendrag har skett och det inte finns risk för alvförtätning</i>	Kontroll i terrängen
2.2/ (81.2 Gårdsspecifik observation)	<i>Förbudet mot att sprida gödselmedel på snötäckt, frusen eller vattenmättad mark har följts</i>	Kontroll i terrängen/ dokumentkontroll vintertid
2.3/ (81.3 Gårdsspecifik observation)	<i>Flytgödsel, urin och flytande organiska gödselmedel har spridits endast genom placering, om lutningen för skiftet eller en del av det är över 15 procent.</i>	Kontroll i terrängen/ dokumentkontroll vintertid
81.4 (Gårdsspecifik observation)	<i>Andra stallgödselslag och organiska gödselmedel som spridits på lutande delar av åkerskiftet har bearbetats in i jorden inom tolv timmar från spridningen</i>	Kontroll i terrängen
2.4/ (81.5 Gårdsspecifik observation)	<i>Stallgödsel och organiska gödselmedel som spridits på åkerns yta har bearbetats in i jorden inom ett dygn från spridningen, bortsett från spridning i växtbeståndet med slangspridare eller som bredspridning</i>	Kontroll i terrängen
2.5/ (81.6 Gårdsspecifik observation)	<i>På områden där växttäcket hålls över vintern har stallgödsel och organiska gödselmedel efter 15.9 spridits endast genom placering</i>	Kontroll i terrängen/ dokumentkontroll vintertid

2.6/ (81.7 Gårds- specifik obser- vation)	<i>Stallgödsel och organiska gödselmedel har inte spridits på åkern 1.11–31.3.</i>	Kontroll i terrängen/ dokumentkontroll vintertid
81.8	<i>Mängden totalkväve som årligen sprids med stallgödsel från produktionsdjur och organiska gödselindustri är högst 170 kg/ha</i>	Dokumentkontroll vintertid
81.9	<i>Den årliga maximala mängden lösligt kväve (kg/ha) överskrider inte</i>	Dokumentkontroll vintertid
81.10	<i>Om den maximala mängden lösligt kväve överstiger 150 kg/ha om året har mängden lösligt kväve delats upp på minst två omgångar och tiden mellan spridningarna är minst två veckor</i>	Dokumentkontroll vintertid
81.11	<i>Mängden lösligt kväve som från början av september sprids med stallgödsel från produktionsdjur och organiska gödselindustri är högst 35 kg/ha</i>	Dokumentkontroll vintertid
1.3	<i>Längs vattendrag har det lämnats en 5 m bred skyddsremsa där inga gödselmedel har spridits och på den följande 5 meters zonen från vattendraget är ytspridning av stallgödsel och organiska gödselindustri förbjuden, om åkern inte bearbetas inom ett dygn från spridningen.</i>	Kontroll i terrängen

På gården kontrolleras att gödselmedel har spridits så att det inte sker någon avrinning i vatten och så att det inte finns någon risk för alvförtätning. På sådana delar av åkerskiften där lutningen är minst 15 procent och arealen ≥ 25 ar är spridning av stallgödsel, urin och flytande organiska gödselindustri på annat sätt än genom placering alltid förbjudet. Andra typer av stallgödsel och organiska gödselindustri som sprids på lutande delar av ett åkerskifte ska bearbetas in i jorden inom 12 timmar från spridningen. I Stödtillämpningens kartavsnitt finns en nivå för 15 procent lutningar.

Det kontrolleras att gödselmedel inte har spridits på snötäckt eller frusen mark och inte heller på vattenmättad mark. Stallgödsel eller organiska gödselindustri får inte spridas under perioden 1.11–31.3. Stallgödsel får dock spridas till 30.11 i situationer där stallgödsel under växtperioden inte har kunnat utnyttjas som gödselmedel på en åker på grund av exceptionella väderleksförhållanden. Som exceptionella väderleksförhållanden betraktas situationer där en åker på grund av långvariga rikliga regn och liten avdunstning varit så våt att detta förhindrat spridning av stallgödsel före utgången av oktober. På åkerskiften där växttäckningen hålls över vintern får stallgödsel och organiska gödselindustri från och med 15.9 spridas endast genom placering, om det inte gäller spridning av stallgödsel före sådd av växter som sås på hösten. Stallgödsel som spridits ut på åkern och organiska gödselindustri ska bearbetas in i jorden inom ett dygn från spridningen, med undantag för spridning över växtbeståndet med slangspridare eller genom bredspridning.

Kontrolleras att gödselmedel inte har använts närmare ett vattendrag än 5 meter. En ogödslad skyddsremsa anses börja vid gränsen till vattendraget. På den följande 5 meters zonen från vattendraget är ytspridning av stallgödsel och organiska gödselindustri förbjuden, om åkern inte bearbetas inom ett dygn från spridningen. Djur får ändå gå på bete på de ovan nämnda områdena.

Exempel 7:

- A) På gården upptäcks att jordbrukaren har ytspridit flytgödsel på ett 2 ha åkerskifte. Skiftets lutning är i huvudsak över 15 procent (de lutande delarna av skiftet är ≥ 25 ar). Mängden flytgödsel överskrider inte de tillåtna gränserna. Bedömning av försummelsen: omfattning 1, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 1 → helhetsbedömning 3 procent.
- B) En 50 hektars gård har använt flytgödsel på 25 ha. Kommunens miljömyndighet har besökt gården och konstaterat att det i december spreds stallgödsel på snötäcknet på tre skiften vars sammanlagda areal är 5 ha. Bedömning av försummelsen: uppsåtlig försummelse. Beroende på hur försummelsen bedöms kan påföljden varierna mellan 15–100 procent.
- C) Jordbrukaren har spridit gödselmedel på ett skifte längs ett vattendrag så att en 3 m bred skyddsremsa har lämnats mot vattendraget. Skiftet gränsar till vattendraget på en sträcka om 20 m. Försummelsen är oavsiktlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 1, allvarlighetsgrad 1, kontinuitet 1 → helhetsbedömning 1 procent.
- D) Jordbrukaren har spridit gödselmedel på ett skifte längs ett vattendrag nästan ända fram till vattenbrynet. Skiftet gränsar till vattendraget på en sträcka om 50 m. Försummelsen är allvarlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 3, allvarlighetsgrad 5, kontinuitet 1 → helhetsbedömning 5 procent.

3.5 Gården har en gällande stallgödselanalys

81.15	Gården har en gällande stallgödselanalys	Dokumentkontroll vintertid
-------	--	----------------------------

Stallgödselanalysen kontrolleras i samband med dokumentkontrollen vintertid och anvisningar om bedömningen av försummelser ges i anvisningen om dokumentkontroll vintertid.

3.6 Det har förts bok över användningen av gödselmedel i enlighet med 13 § i förordning 1250/2014

57.	Det har förts journal över användningen av gödselmedel i enlighet med 13 § i förordning 1250/2014	Dokumentkontroll vintertid
-----	---	----------------------------

Bokföringen kontrolleras i samband med dokumentkontrollen vintertid och anvisningar om bedömningen av försummelser ges i anvisningarna om dokumentkontroll vintertid.

18.4 Iakttagande av fågeldirektivet (kravgrupp 4)¹⁸³

Iakttagandet av fågeldirektivet kontrolleras på alla gårdar som ingår i Landsbygdslinjens villkorliga stickprov och som har jordbruksmark i skyddsområden som inrättats med stöd av naturvårdslagen, förekomstplatser för fågelarter som Europeiska unionen anser vara viktiga eller jordbruksmark i Naturaområdet eller dess omedelbara närhet. Om det på gården finns naturskyddsområden, fridlysta områden eller förekomstplatser för fågelarter som Europeiska unionen anser vara viktiga, gäller kraven 4.1–4.2. Om det finns ett Naturaområde på gårdens marker berörs det av kraven 4.3–4.45. Om det inte finns ovan nämnda områden på gården sätts ett kryss i punkterna *Berör ej gården*.

¹⁸³ SRF 65/2023

Innan övervakningen ska man kontrollera om den som ansöker om stöd har skiften som ligger på något av ovan nämnda områden i Stödtillämpningen. Skyddsområdena är vanligen utmärkta i terrängen. Om gården har ett beslut om avgränsning av en viktig förekomstplats, ska grunden för skyddet kontrolleras hos Tillstånds- och tillsynsverket. Om området är avgränsat som förekomstplats för en fågelart som kräver särskilt skydd, berörs gården av krav 4.2. Alla försummelser av fågeldirektivet anmäls till Tillstånds- och tillsynsverket.

4.1 Fridlysningsbestämmelserna för ett skyddsområde enligt naturvårdslagen har iakttagits *)

27.2	<i>Fridlysningsbestämmelserna för ett skyddsområde enligt naturvårdslagen har iakttagits *)</i>	Kontroll i terrängen
------	---	----------------------

Om gården har jordbruksmark i ett naturskyddsområde kontrolleras att fridlysningsbestämmelserna för områdena har följts. Naturskyddsområdena kan vara i jordbrukarens ägo eller områden som jordbrukaren arrenderar av en privatperson eller av staten och området kan vara permanent skyddat eller skyddat på viss tid¹⁸⁴. För varje område har det i beslutet eller förordningen om inrättandet skrivits in de fridlysningsbestämmelser som anger vilka åtgärder som är förbjudna och tillåtna i området. Skyddsbeslut och avtal som gäller områden på privat mark kan fås antingen från Tillstånds- och tillsynsverket eller från livskraftscentralen. Till exempel i fridlysningsbestämmelserna kan det ingå förbud mot att röja, dika och gräva.

Den vanligaste stödminskningen vid fall av försummelse är 3 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

4.2 Andra förekomstplatser som är viktiga i synnerhet för de fågelarter som ska skyddas har inte försämrats avsevärt.

27.3	<i>Andra förekomstplatser som är viktiga i synnerhet för de fågelarter som ska skyddas har inte försämrats avsevärt.</i>	Kontroll i terrängen
------	--	----------------------

Tillstånds- och tillsynsverket kan skydda en sådan gynnsam skydds nivå för en fågelart som avses i artikel 4.2 i fågeldirektivet eller en sådan förekomstplats som är viktig med tanke på uppnåendet eller bevarandet av en gynnsam skydds nivå för en fågelart som nämns i bilaga I till fågeldirektivet. Arter som ska skyddas är till exempel sydlig kärrsnäppa och dubbelbeckasin. Om gården har ett beslut om avgränsning som gäller en förekomstplats för arter som Europeiska unionen anser vara viktig, kontrolleras att området inte har förstörts eller försämrats.

Den vanligaste stödminskningen vid fall av försummelse är 3 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

4.3 Fågelarter som ligger till grund för valet till nätverket Natura 2000 eller fåglarnas livsmiljöer har inte avsevärt försvagats.

27.4	<i>Fågelarter som ligger till grund för valet till nätverket Natura 2000 eller fåglarnas livsmiljöer har inte avsevärt försvagats.</i>	Kontroll i terrängen
------	--	----------------------

¹⁸⁴ Lag 9/2023 46, 47, 48, 49 och 51 §

De växt- och fågelarter som ligger till grund för valet av Naturaområdena finns i handboken för villkorlighet. Hos Tillstånds- och tillsynsverket kan man fråga vilka fågelarter som ligger till grund för skyddet av Naturaområdena.

På gården kontrolleras att de fågelarter som ligger till grund för skyddet av Naturaområdet eller fåglarnas livsmiljöer inte har försämrats avsevärt.

Den vanligaste stödminskningen vid fall av försummelse är 3 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

4.4 Om det på skiftet har vidtagits åtgärder som avsevärt kan försämra de naturvärden som ligger till grund för skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000, har en anmälan gjorts till Tillstånds- och tillsynsverket.

27.5	<i>Om det på skiftet har vidtagits åtgärder som avsevärt kan försämra de naturvärden som ligger till grund för skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000, har en anmälan gjorts till Tillstånds- och tillsynsverket.</i>	Kontroll i terrängen
------	--	----------------------

Om det har vidtagits åtgärder på ett Naturaområde som ligger på gårdens jordbruksmark och åtgärderna avsevärt kan försämra områdets naturvärden, kontrolleras att en anmälan om åtgärden har gjorts till Tillstånds- och tillsynsverket minst 30 dygn innan åtgärden börjar vidtas. Om Tillstånds- och tillsynsverket har förbjudit att åtgärden vidtas eller begränsat den, kontrolleras att förbudet eller begränsningarna har följts.

Den vanligaste stödminskningen vid fall av försummelse är 3 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

18.5 Iakttagande av habitatdirektivet (kravgrupp 5)¹⁸⁵

Övervakningen riktar sig till skyddsområden, naturtyper eller arter i Naturaområden enligt naturvårdslagen, (bilagorna I och II till habitatdirektivet). De arter på jordbruksmark som ligger till grund för skyddet av Naturaområdet framgår av guiden för villkorlighet.

Före övervakningen ska man kontrollera på övervakningskartorna om gården har jordbruksmark i ett Naturaområde eller i dess omedelbara närhet. Alla försummelser av habitatdirektivet anmäls till Tillstånds- och tillsynsverket. Som försummelse kan exempelvis betraktas att det har röjts åker på Naturaområdet eller att det lagras stallgödsel på området utan lov. Om man vid övervakningen upptäcker att det i Naturaområdet har gjorts någonting som har ändrat naturen måste man kontrollera vad som är avsett att skyddas i området och om åtgärden kan ha orsakat att den skyddade naturtypen förstörs. Om så är fallet måste man kontrollera om åtgärderna har försämrat naturtypen eller livsmiljöerna för arterna i habitatdirektivets bilaga II.

¹⁸⁵ SRF 65/2023

5.1 Fridlysningsbestämmelserna för ett skyddsområde som hör till Natura 2000-nätverket enligt naturvårdslagen har iakttagits

28.2	<i>Fridlysningsbestämmelserna för ett skyddsområde som hör till Natura 2000-nätverket enligt naturvårdslagen har iakttagits</i>	Kontroll i terrängen
------	---	----------------------

Om gården har jordbruksmark i ett naturskyddsområde kontrolleras att fridlysningsbestämmelserna för områdena har följts. Naturskyddsområdena kan vara i jordbrukarens ägo eller områden som jordbrukaren arrenderar av en privatperson eller av staten och området kan vara permanent skyddat eller skyddat på viss tid¹⁸⁶. För varje område har det i beslutet eller förordningen om inrättandet skrivits in de fridlysningsbestämmelser som anger vilka åtgärder som är förbjudna och tillåtna i området. Skyddsbesluten samt avtalen om områden på privat mark finns att få hos Tillstånds- och tillsynsverket. Till exempel i fridlysningsbestämmelserna kan det ingå förbud mot att röja, dika och gräva.

Om det på gården finns inrättade naturskyddsområden eller tidsbundet fridlysta **Naturaområden** på jordbruksmark kontrolleras att fridlysningsbestämmelserna för områdena har följts och att det skyddade eller fridlysta området inte har försämrats betydligt.

Den vanligaste stödminskningen vid fall av försummelse är 3 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

5.2 Naturtyper som ligger till grund för valet till Natura 2000-område (bilaga I till habitatdirektivet) har inte försämrats betydligt.

28.3	<i>Naturtyper som ligger till grund för valet till Natura 2000-område (bilaga I till habitatdirektivet) har inte försämrats betydligt.</i>	Kontroll i terrängen
------	--	----------------------

På gården kontrolleras att naturtyper inte har förstörts eller försämrats. Försummelse kan vara t.ex. en naturtyp enligt bilaga I till habitatdirektivet som har röjts till åker.

Den vanligaste stödminskningen vid fall av försummelse är 3 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

5.3 Arter som ligger till grund för valet till Natura 2000-område (bilaga II till habitatdirektivet) har inte avsevärt försvagats.

28.4	<i>Arter som ligger till grund för valet till Natura 2000-område (bilaga II till habitatdirektivet) har inte avsevärt försvagats.</i>	Kontroll i terrängen
------	---	----------------------

¹⁸⁶ Lag 9/2023 46, 47, 48, 49 och 51 §

De växt- och fjärilsarter som ligger till grund för Naturaområdena finns i handboken för villkorlighet. De arter som ligger till grund för skyddet av Naturaområdena kan efterfrågas hos Tillstånds- och tillsynsverket.

På gården kontrolleras att arter eller deras livsmiljöer enligt bilaga II till habitatdirektivet som ligger till grund för valet av Naturaområdet inte har försvagats avsevärt. Försummelser kan vara anläggning av gödselstackar på förekomstområden eller förstörande av förekomstplatser eller flyttning av arter till en annan plats.

Den vanligaste stödminskningen vid fall av försummelse är 3 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

5.4 Om det på skiftet har vidtagits åtgärder som avsevärt kan försämra de naturvärden som ligger till grund för skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000, har en anmälan gjorts till Tillstånds- och tillsynsverket.

28.5	<i>Om det på skiftet har vidtagits åtgärder som avsevärt kan försämra de naturvärden som ligger till grund för skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000, har en anmälan gjorts till Tillstånds- och tillsynsverket.</i>	Kontroll i terrängen
------	--	----------------------

Om det har vidtagits åtgärder på ett Naturaområde som ligger på gårdens jordbruksmark och åtgärderna avsevärt kan försämra områdets naturvärden, kontrolleras att en anmälan om åtgärden har gjorts till Tillstånds- och tillsynsverket minst 30 dygn innan åtgärden börjar vidtas. Om Tillstånds- och tillsynsverket har förbjudit att åtgärden vidtas eller begränsat den, kontrolleras att förbudet eller begränsningarna har följts.

Den vanligaste stödminskningen vid fall av försummelse är 3 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

18.6 Iakttagande av bestämmelser om växtskyddsmedel (kravgrupp 6) 187

6.1 Endast växtskyddsmedel som är godkända i Finland har använts på gården.

82.	<i>Endast växtskyddsmedel som är godkända i Finland har använts på gården.</i>	Dokumentkontroll vintertid
-----	--	----------------------------

6.2 Vid användningen av växtskyddsmedel har man följt de bindande förpackningspåskriften för växtskyddsmedlet.

83.	<i>Vid användningen av växtskyddsmedel har man följt de bindande förpackningspåskriften för växtskyddsmedlet.</i>	Dokumentkontroll vintertid
-----	---	----------------------------

Anvisningar för övervakning av kraven 6.1 och 6.2 på användning av växtskyddsmedel och bedömningen av försummelser finns i anvisningen för dokumentkontroll vintertid.

18.7 lakttagande av kraven i bekämpningsmedelsdirektivet (kravgrupp 7) ¹⁸⁸

7.1 Behandling, lagring och förpackning av växtskyddsmedel samt förstörande av rester har gjorts på vederbörligt sätt.

70.	<i>Behandling, lagring och förpackning av växtskyddsmedel samt förstörande av rester har gjorts på vederbörligt sätt</i>	Kontroll i terrängen
-----	--	----------------------

Vid lagring, hantering, utspädning och blandning av växtskyddsmedel ska särskild försiktighet iakttas innan de sprids och under spridningen. Kontrollera att det till exempel inte syns några utsläpp i miljön vid sprutans påfyllnings- eller tvättplats.

Växtskyddsmedlen ska förvaras i ett lämpligt förvaringsutrymme i överensstämmelse med förvaringskraven för respektive preparat a) åtskilt från livsmedel och foder samt utom räckhåll för barn och b) vid behov i ett låst utrymme om detta krävs enligt försäljningsförpackningen. Växtskyddsmedel ska förvaras i originalförpackningen och växtskyddsmedel från förvaringsutrymmet får inte släppas ut i miljön. Det kan exempelvis vara så att det inte finns någon golvbrunn i förvaringsutrymmet eller att utsläpp via golvbrunnen har förhindrats och det finns en tröskel eller skyddsbasäng i förvaringsutrymmet som förhindrar utsläpp av växtskyddsmedel i miljön. På växtskyddsmedlens förpackningar kontrolleras det om växtskyddsmedlen ska förvaras i ett låst utrymme eller om de får förvaras i ett olåst utrymme.

Växtskyddsmedel som ska förvaras i ett låst utrymme har lagrats korrekt då obehöriga inte kommer åt dem. Ett låst utrymme kan vara till exempel ett låst förråd, en maskinhall som går att låsa eller ett låst skåp eller en uttjänt låsbar frysbox i förrådet. I växtskyddsmedelsregistret Kemidigi kan man söka efter preparat som ska förvaras inlåsta via funktionen *Förvaras inlåst, skyddsfras P405*.

Förpackningar och rester av växtskyddsmedel ska förstöras på behörigt sätt och till exempel växtskyddsmedel som inte längre finns i växtskyddsregistret eller tomma växtskyddsmedelsförpackningar ska inte förvaras på obehöriga platser. Växtskyddsmedel som inte längre finns i växtskyddsmedelsregistret kan lagras tillfälligt i ett växtskyddsmedelslager. Tomma förpackningar ska ha levererats till en insamlingspunkt för farligt avfall eller sköljas av och tas till sortering av blandavfall.

Den vanligaste stödminskningen vid fall av försummelse är 3 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas.

Exempel 8:

- A) *Växtskyddsmedlen har förvarats tillsammans med foder i samma förråd och fastän de förvaras i sina egna förpackningar finns det risk för att de kan blandas samman. Växtskyddsmedlen och fodret kan hållas isär genom att flytta växtskyddsmedlen åtskilt från fodret.*

¹⁸⁸ SRF 65/2023

Bedömning av försummelsen: omfattning 0, allvarlighetsgrad 0, kontinuitet 0 → ringa försummelse.

- B) Växtskyddsmedel som ska förvaras i låst utrymme har förvarats i olåst utrymme i maskinhallen och det finns ingen risk för att foder eller livsmedel ska kontamineras med växtskyddsmedel. Försummelsen är oavsiktlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 1, allvarlighetsgrad 1, kontinuitet 1 → 1 procent.*
- C) Växtskyddsmedel som ska förvaras i låst utrymme har förvarats i ett olåst förråd tillsammans med foder eller livsmedel, så att det finns en risk för kontamination. Försummelsen är oavsiktlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 3, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 1 → 3 procent.*
- D) Otvättade, tomma växtskyddsmedelsförpackningar förvaras under bar himmel på gårdsplanen. Eftersom tömda förpackningar borde ha förstörts på behörigt sätt är det fråga om försummelse av villkorligheten. Försummelsen är oavsiktlig. Bedömning av försummelsen: omfattning 1, allvarlighetsgrad 3, kontinuitet 1 → 3 procent.*

7.2 En begagnad växtskyddsspruta är testad eller en ny spruta är förenlig med villkoren

71.	<i>En begagnad växtskyddsspruta är testad eller en ny spruta är förenlig med villkoren</i>	Kontroll i terrängen
-----	--	----------------------

För yrkesmässig spridning av växtskyddsmedel får det från och med ingången av 2021 endast användas spridningsutrustning vars korrekta funktion har säkerställts genom tester vart tredje år. Det här innebär att om sprutan har testats 1.1.2021 eller senare är testet i kraft tre år. Över testning av spridningsutrustningen har jordbrukaren eller entreprenören ett protokoll och den godkända spridningsutrustningen har försetts med godkännandemärkning.¹⁸⁹

Alla gårdar använder inte växtskyddsmedel eller så använder de inte växtskyddsmedel varje år. Växtskyddssprutan behöver inte testas om växtskyddsmedel inte används eller om sprutan används bara för spridning av till exempel bladgödselmedel.

Vid övervakningen kontrolleras den märkning om godkänt test som finns på växtskyddssprutan samt det skriftliga testprotokollet över testet. I protokollet över spruttestet kontrolleras att testet är i kraft. Sprutan ska ha testats före den första besprutningen under växtperioden. Till exempel om sprutan har testats 20.6 men använts för besprutning 15.6 och det gamla testet inte var i kraft då, är det frågan om en försummelse av villkorligheten.

När det gäller en spruta som används av en entreprenör räcker det att kontrollera det skriftliga testprotokollet över testet eller intyget om överensstämmelse för en ny spruta.

Ny utrustning för spridning av växtskyddsmedel behöver inte testas under de 5 första åren efter anskaffningen, om den uppfyller de krav som föreskrivits för maskinernas säkerhet.¹⁹⁰

¹⁸⁹ Lag 1563/2011 14 §

¹⁹⁰ SRF 400/2008

Anskaffningstidpunkten kontrolleras på inköpskvittot. I fråga om en ny spruta kontrolleras att den har en CE-märkning eller också ombuds jordbrukaren visa upp ett intyg om överensstämmelse för sprutan.

Köparen av en begagnad spruta behöver inte låta testa sprutan om den åtföljs av ett gällande testprotokoll och sprutan är försedd med ett klistermärke som upplyser om testet. En begagnad spruta ska testas när det har gått 3 år sedan sprutan testades (se ovan).

Kravet på test av sprutan gäller inte så kallade ryggsprutor eftersom kravet endast berör självgående eller traktorburna sprutor. Däremot ska den person som sprider växtskyddsmedel med ryggsprutan på jordbruksmark ha avlagt examen om växtskyddsmedel.

Den vanligaste stödminskningen vid fall av försummelse är 3 procent. Vid bedömningen ska försummelsens omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet beaktas. Om sprutans testning är högst ett år föråldrad från det att växtskyddsmedlen besprutades, kan försummelsens allvarlighetsgrad uppskattas till 1 procent, men i bedömningen ska man också beakta den areal på vilken sprutan har använts. Om arealen är omfattande, till exempel över 50 hektar, kan påföljden inte sänkas från den huvudsakliga påföljden. Om sprutans testning har föråldrats mindre än en månad efter att växtskyddsmedlen besprutades och den besprutade arealen är liten (till exempel under 20 hektar), kan försummelsen anses vara ringa

7.3 Den person som sprider växtskyddsmedel har examen

72.	Den person som sprider växtskyddsmedel har examen	Dokumentkontroll vintertid
-----	---	----------------------------

Anvisningar för övervakning av kraven och bedömningen av försummelser finns i anvisningen för dokumentkontroll vintertid.

ÖVERVAKNINGSRISULTAT OCH PÅFÖLJDER

19 PÅFÖLJDER AV VILLKORLIGHET

19.1 Bedömning av försummelser

Inspektören föreslår påföljder för varje observerad försummelse utifrån deras omfattning, allvarlighetsgrad och kontinuitet. När *omfattningen* bedöms beaktar man om verkningarna av försummelsen är begränsade till gården i fråga eller om de påverkar ett mer utbrett område. Då försummelsens allvar bedöms jämför man betydelsen av att inte följa bestämmelserna i förhållande till målen för det villkor som ska iakttas. *Kontinuiteten* beskriver den tid under vilken försummelsens verkningar pågår och möjligheten att få verkningarna att upphöra med rimliga medel. När det gäller försummelser måste man också bedöma om de är permanenta, dvs, om samma försummelse har funnits på gården redan år 2024 eller 2025.

Tabell 44. Bedömning av försummelse av villkorligheten.

Omfattning	Allvar	Kontinuitet	Påföljd
Begränsad inverkan (riktar sig mot den berörda gården)	Ringa försummelse	Kortvarig	Ringa 0 %
	Mindre än normalt	Kortvarig	Oavsiktlig 1 %
		Fortlöpande	Oavsiktlig 1–3 %
	Normal	Kortvarig	Oavsiktlig 3 %
		Fortlöpande	Oavsiktlig 3 %/Allvarlig 5 %
	Allvarligare än normalt	Kortvarig	Allvarlig 5 %
Fortlöpande		Allvarlig 5 eller 10 %	
Utbredd inverkan (riktar sig också utanför gården)	Mindre än normalt	Kortvarig	Oavsiktlig 1 %
		Fortlöpande	Oavsiktlig 3 %
	Normal	Kortvarig	Oavsiktlig 3 %
		Fortlöpande	Oavsiktlig 3 %/Allvarlig 5 %
	Allvarligare än normalt	Kortvarig	Allvarlig 5 %
		Fortlöpande	Allvarlig 10 %

Om försummelsen är oavsiktlig är påföljden **i regel 3 procent**¹⁹¹, men det kan minskas till 1 procent. Om oavsiktlig försummelse upptäcks i satellituppföljningen är den huvudsakliga påföljden 1 procent och kan sänkas till 0,5 procent.

Om en oavsiktlig försummelse medför allvarliga följder för uppnåendet av målet med det försummade kravet eller medför omedelbar fara för folkhälsan eller djurens hälsa (i fortsättningen allvarlig försummelse), är den huvudsakliga påföljden 5 procent, men den kan höjas till 10 procent.

Om samma försummelse upptäcks på nytt på gården inom tre kalenderår (2025 och 2024 för 2026) är det fråga om en upprepad försummelse. Då är påföljden **i regel 10 procent**, men den kan av grundad anledning sänkas till 7 procent. En grundad anledning är att för försummelsen påförs en påföljd som är 3 procent lägre än huvudsakliga påföljden eller att korrigerande åtgärder har vidtagits på gården och situationen har förbättrats jämfört med den föregående observationen och försummelsen är mindre än tidigare. Om en upprepad försummelse kan anses vara allvarlig, kan påföljden inte sänkas till 7 procent även om korrigerande åtgärder hade vidtagits. Försummelsen kan upprepas endast en gång. Om samma försummelse fortsätter eller upprepas utan grundad anledning, anses den vara uppsåtlig. Påföljden för uppsåtlig försummelse är 15–100 %.

Om försummelsen inte har några följder eller endast små följder med tanke på målen för villkorlighetskravet, kan försummelsen anses vara ringa. En ringa försummelse leder inte till stödavdrag. För samma försummelse kan påföljden för en ringa försummelse ges på nytt.

¹⁹¹ Förordning (EU) nr 2021/2116 artikel 85

En försummelse kan anses vara **upsåtlig** när stödtagaren inte iakttar kraven för villkorlighet och dennes avsikt är att överträda villkorsbestämmelserna antingen genom aktiv handling eller medveten underlåtenhet.

Påföljden av en uppsåtlig överträdelse påverkas av om överträdelsen är upprepad samt överträdelsens omfattning, allvar och kontinuitet.

Tabell 45. Bedömning av en uppsåtlig försummelse.

Omfattning	Allvar	Kontinuitet	Påföljd
Begränsad inverkan (riktar sig mot den berörda gården)	Mindre än normalt	Kortvarig	15–20 %
		Fortlöpande	20–40 %
	Normal	Kortvarig	15–30 %
		Fortlöpande	20–50 %
	Allvarligare än normalt	Kortvarig	20–100 %
		Fortlöpande	40–100 %
Utbredd inverkan (riktar sig också utanför gården)	Mindre än normalt	Kortvarig	15–30 %
		Fortlöpande	20–50 %
	Normal	Kortvarig	20–80 %
		Fortlöpande	20–100 %
	Allvarligare än normalt	Kortvarig	30–100 %
		Fortlöpande	50–100 %

Bedömning av en upprepad uppsåtlig försummelse:

- 1) Situationen har förbättrats:
 - I regel samma påföljd som gången innan. Påföljden kan endast sänkas av en motiverad anledning (situationen har klart förbättrats) (påföljd 15 procent–100 procent).
- 2) Situationen är oförändrad:
 - Den påföljd som givits gången innan ska höjas om den tidigare påföljden var < 100 procent (påföljd 20 procent–100 procent).
- 3) Situationen har förvärrats:
 - Den påföljd som givits gången innan ska höjas om den tidigare påföljden var < 100 procent (påföljd 20 procent–100 procent).

Vid bedömning av en försummelse ska man beakta jordbrukarens eventuella force majeure eller exceptionella omständigheter. Inget avdrag görs när det gäller villkorligheten om överträdelsen beror på force majeure eller exceptionella omständigheter eller en myndighets föreskrift¹⁹². Jordbrukaren ska skriftligen underrätta den behöriga myndigheten (exempelvis SA-området) om force majeure och exceptionella omständigheter inom 15 arbetsdagar från det att han eller hon har upptäckt situationen eller kunnat göra anmälan. Force majeure eller en exceptionell omständighet kan inte beaktas i övervakningen om de inträffar efter övervakningen.

¹⁹² Förordning 65/2023 14 §

19.2 Fastställande av den slutliga påföljden

- 1) Om det finns flera oavsiktliga men inte allvarliga försummelser på gården räknas påföljderna ihop. Den sammanlagda påföljden kan dock vara högst 5 procent. Om en enda av de oavsiktliga försummelserna är allvarlig, kan den sammanlagda påföljden vara högst 10 procent.
- 2) Om det finns flera upprepade försummelser på gården räknas påföljderna för upprepade försummelser ihop, men den sammanlagda påföljden kan vara högst 20 procent.
- 3) Om det finns flera avsiktliga försummelser på gården räknas påföljderna av de avsiktliga försummelserna ihop.
- 4) Den slutliga påföljdsprocenten: summorna av punkterna 1–3 räknas ihop, med beaktande av begränsningarna. Påföljden kan vara högst 100 procent.

Exempel 9: på gården finns 2 oavsiktliga försummelser, och för båda har en påföljd på 3 procent påförts. Dessutom har gården en upprepad försummelse för vilken en påföljd på 10 procent har getts samt två uppsåtliga försummelser för vilka påföljder på 15 procent och 20 procent har getts.

- 1) $3\% + 3\% = 6\%$, men det begränsas till 5 %
- 2) 10 %
- 3) $15\% + 20\% = 35\%$
- 4) $5\% + 10\% + 35\% = 50\%$

19.3 Permanenta försummelse och retroaktiva påföljder i samband med villkorligheten

Påföljden i samband med villkorligheten ska beräknas på basis av det totala stödbeloppet för det eller de år då försummelsen inträffade¹⁹³. Om det vid övervakningen upptäcks en försummelse som inträffade eller fanns åren 2025 eller 2024, ska påföljden sparas även för dessa år. Påföljden bedöms enligt övervakningsanvisningarna för de aktuella åren. Påföljden sparas under övervakningsårets körning genom att lägga till händelseåret och kravet där bristen upptäcktes i Stödtilämpningen. Försummelsen bedöms separat för varje händelseår. Fastän försummelsen skulle ha pågått i flera år är det i dessa fall ändå inte frågan om en upprepad försummelse, om inte stödsökanden tidigare har meddelats om den försummelse som skett. Retroaktiv försummelse kan registreras även om inga försummelser observeras på gården under övervakningsåret genom att lägga till det händelseår då försummelsen inträffade i övervakningskörningen och genom att spara påföljderna för året i fråga. Om det inte är säkert vilket år försummelsen inträffade sparas påföljden för observationsåret.

Till exempel vid en urvalsövervakning av villkorlighet som utförs på plats 5.7.2026 observeras att gården inte har något lagerutrymme för stallgödsel enligt nitratförordningen, även om det på basis av djurantalet på gården borde finnas ett sådant. Det har inte heller tidigare funnits något lagringsutrymme för stallgödsel på gården, utan gödseln har lagrats på marken bakom djurstallet. På basis av bedömningen av försummelsen får gården en påföljd på 3 % för 2026 med anledning av kravet på villkorlighet 3.1 *Stallgödsel och oförpackade organiska gödsel*fabrikat har lagrats i enlighet med 5, 7 och 8 § i statsrådets förordning 1250/2014. Påföljden

¹⁹³ Förordning (EU) 2022/1172 artikel 8

förs även in retroaktivt för 2025 och 2024. Gårdens djurantal 2025 och 2024 var lika stort som 2026. Händelseåren 2025 och 2024 läggs till övervakningskörningen och i krav 3.1 registreras försummelse för båda åren.

Om retroaktiva påföljder påförs ska det finnas starka bevis, till exempel en handling/odlingsanteckning som gör att försummelsen kan verifieras. Eller om gården saknar gödselstad kan man konstatera att en sådan inte heller har funnits tidigare.

19.4 Resultat av övervakningen av villkorligheten

Påföljderna för gården till följd av försummelser som konstaterats vid den administrativa kontrollen och övervakningen framgår först efter att alla administrativa kontroller och övervakningar har genomförts. Det av koordinatören fastställda resultatet av övervakningen av villkorligheten skickas till gården i början av 2027.

Närmare anvisningar om koordineringen ges i slutet av 2026.

20 PÅFÖLJDER AV AREALSKILLNAD

Arealskillnad uppstår om det vid övervakningen konstateras att

- arealen inte är jordbruksmark
- jordbruksverksamhetens krav inte uppfylls
- den växt som konstaterats är en annan växtartsgrupp än den som anmälts
- det skiftesspecifika stöd villkoret eller kravet på miniminivå inte har iakttagits.¹⁹⁴

Vid granskningen av arealskillnaden räknas de godkända arealerna ihop enligt växtartsgrupp (se avsnitt 26.1) och skillnaden mellan den ansökta och den godkända arealen jämförs med den godkända arealen. Om den areal som godkänts vid övervakningen är större än den ansökta arealen, betalas stödet för den ansökta arealen.

I tabellen nedan anges hur arealpåföljderna fastställs inom olika växtartsgrupper eller stöd. Stödet beskärs inte alls om skillnaden är högst 0,10 ha.

Undantaget på 0,10 ha granskas stödspecifikt. Om det inom stödet finns flera växtartsgrupper kontrollerar beräkningen om arealskillnaden stannar under 0,10 ha på följande sätt:

- För var och en växtartsgrupp kontrolleras arealskillnaden
 - o När det gäller miljöersättning beaktas alla andra växtartsgrupper utom fågelåkrar
- Växtartsgruppernas arealskillnader adderas (OBS! Enbart negativa tal beaktas, dvs. ökad areal inom en växtartsgrupp kan inte kompenseras med minskad areal inom en annan växtartsgrupp)

¹⁹⁴ SRF 134/2023 21 §

- Om växtartsgruppernas sammanräknade arealminskning är högst 0,10 ha, betalas stödet enligt ansökan inom var och en växtartsgrupp
- Om växtartsgruppernas sammanräknade arealminskning är över 0,10 ha, betalas stödet enligt den godkända arealen inom var och en växtartsgrupp

Tabell 46. Fastställande av areal som ligger till grund för utbetalningen när det gäller arealskillnaden.

Stödsystem	Konstaterat över det anmälda	skillnad ≤ 3 % eller ≤ 2 ha
Alla arealbaserade stöd	fastställs till det ansökta	godkänd areal - sökt areal, dvs. nedskärning
Stödsystem	3 % eller 2 ha < skillnad ≤ 50 %	skillnad > 50 %
Grundläggande inkomststöd	Godkänd areal – (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte + överförd påföljd
Omfördelningsstöd	Godkänd areal – (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte + överförd påföljd
inkomststöd för unga jordbrukare (EU)	Godkänd areal – (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte + överförd påföljd
Stöd för miljösystem	Godkänd areal – (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte + överförd påföljd
Bidrag för specialväxter och stärkelsepotatis	Godkänd areal – (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte + överförd påföljd
Kompensationsersättning	Godkänd areal – (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte + överförd påföljd
Miljöersättning och avtal	Godkänd areal – (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte + överförd påföljd
Ekologisk produktion	Godkänd areal – (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte + överförd påföljd
Nordligt hektarstöd	Godkänd areal – (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte
Allmänt hektarstöd	Godkänd areal – (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte
Stöd till unga jordbrukare	Godkänd areal – (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte
Nationellt stöd för sockerbeta	Godkänd areal – (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)	Stöd betalas inte

Stöd som helt eller delvis finansieras av EU¹⁹⁵

Om skillnaden mellan den areal som anmäls växtartsgruppsvis eller stödtypsvis och den areal som godkänts vid övervakningen utgör högst 3 procent av den godkända arealen, men dock högst 2 ha, görs en nedskärning för växtartsgruppen. Det innebär att stödet betalas på basis av den areal som godkänts vid övervakningen.

Om skillnaden mellan den anmälda och den godkända arealen för en växtartsgrupp i förhållande till den godkända arealen är över 3 procent, eller över 2 ha, dras 1,5 gånger den konstaterade överskridningen av från procentsatsen enligt arealen, det vill säga en sanktion påförs.

Om arealskillnaden för en växtartsgrupp överstiger 50 procent, minskas stödet enligt den godkända arealen med en dubbel procent enligt arealskillnaden, varvid påföljden blir så stor att det inte finns något stöd kvar att betala. Den administrativa påföljden måste ändå tas ut i sin helhet, och därför överförs den resterande påföljden, som inte kan tas ut under övervakningsåret, till de följande tre åren och återkrävs då.

Stödet till unga jordbrukare består endast av en arealskillnad om gårdens godkända areal är mindre än 150 ha efter att grundstödet övervakningsresultat har räknats ut. Vid uträkningen av arealskillnaden begränsas

¹⁹⁵ SRF 134/2023 24 §

den ansökta arealen till högst 150 hektar. Motsvarande arealgräns för omfördelningsstöd är 50 ha. Arealgränserna används eftersom inkomststöd till unga jordbrukare kan betalas för högst 150 hektar och omfördelningsstöd för högst 50 hektar.

Trädesbegränsning vid kompensationsbidrag

Om det vid övervakningen konstateras att mängden träda och naturvårdsvall i förhållande till de åkergrödor som är stödberättigande inom KOMP har ökat så att trädan överstiger 25 procent av de stödberättigande åkergrödornas areal, orsakar den överstigande delen en arealskillnad.¹⁹⁶ Areal skillnaden leder till en påföljd för kompensationsbidraget i enlighet med de normala påföljdsreglerna, det vill säga även försummelser i jordbruksverksamheten beaktas. Inom kompensationsersättningen har mängden ersättningsberättigande naturbete ingen betydelse när trädesbegränsningen räknas ut.

Om mer än 25 procent av arealen av stödberättigande grödor har uppgetts som träda eller om andelen överskrids på basis av kontrollen, får man den areal som betalas för trädan (före eventuella sanktioner) genom att dela arealen med stödberättigande grödor med tre.

Följande grödor räknas in i trädesbegränsningsarealen¹⁹⁷:

- 9403 stubbträda
- 9404 svartträda
- 9409 naturvårdsvall
- 9412 grönträda (vall och äng)

Exempel 10:

Anmält:

- Övriga stödberättigande grödor 75 ha
- träda 26 ha
- sammanlagt 101 ha

Ansökt:

- 100 ha, eftersom trädningbegränsningen överskrids (75 ha/3 → av trädorna kan man betala för 25 ha)

Vid övervakningen konstateras:

- Övriga stödberättigande grödor 70 ha
- träda 26 ha
- trädan kan utgöra högst $70/3 = 23,33$ ha
- godkänd areal = 70 ha + 23,33 ha = 93,33 ha
- arealskillnad = $(100 - 93,33) = 6,67$ ha
- arealskillnadsprocent = $6,67 \text{ ha} / 93,33 \text{ ha} * 100 = 7,1 \%$ → 1,5-faldig arealsanktion, eftersom arealskillnaden är över 3 % eller 2 ha

Stöd som utbetalas:

- Godkänd areal – (godkänd areal * 1,5 * arealskillnadsprocent)
- 93,33 ha – $(93,33 * 1,5 * 0,071) = 83,39$ ha

¹⁹⁶ SRF 134/2023 21 §

¹⁹⁷ SRF 127/2023 4 §

Exempel 11:

Jordbrukaren har ansökt om grundläggande inkomststöd och omfördelningsstöd. Gården har 60 hektar stödberättigande areal, varav 30 ha finns i AB-området och 30 ha i C-området. I det grundläggande inkomststödet och omfördelningsstödet beaktas båda stödområdena tillsammans, det vill säga båda har endast en växtartsgrupp. Areskillnaden beräknas alltså på den totala arealen.

Vid övervakningen konstateras det att 3 ha inte odlas, så den godkända arealen är 57 ha.

Grundläggande inkomststöd:

- $\text{areskillnadsprocent} = \text{areskillnad} / \text{godkänd areal} * 100$
- $3 \text{ ha} / 57 \text{ ha} * 100 = 5,3 \% \rightarrow \text{arealsanktion, eftersom areaskillnaden är över } 3 \% \text{ eller } 2 \text{ ha}$
- Stöd som betalas ut: $\text{Godkänd areal} - (\text{godkänd areal} * 1,5 * \text{areskillnadsprocent})$
- $57 \text{ ha} - (57 * 1,5 * 0,053) = 52,47 \text{ ha}$

Omfördelningsstöd:

- Omfördelningsstöd kan betalas för högst 50 hektar, varvid den ansökta arealen är 50 hektar. Eftersom gården efter observationerna vid övervakningen fortfarande har över 50 hektar areal som berättigar till stöd, betalas stödet enligt ansökan.

Nationella stöd¹⁹⁸

Om skillnaden mellan den areal som ansökts växtartsgruppsvis eller stödtypsvis och den areal som godkänts vid övervakningen utgör högst 3 procent av den godkända arealen, men dock högst 2 ha, görs en nedskärning för växtartsgruppen. Det innebär att stödet betalas på basis av den areal som godkänts vid övervakningen. Stödet betalas enligt ansökan, om areaskillnaden i växtartsgruppen är högst 0,1 ha.

Om skillnaden mellan den ansökta och den godkända arealen för en växtartsgrupp i förhållande till den godkända arealen är över 3 procent, eller över 2 ha, dras 1,5 gånger den konstaterade överskridningen av från procentsatsen enligt arealen, det vill säga en sanktion påförs.

Om areaskillnaden för en växtartsgrupp överstiger 50 procent, minskas stödet enligt den godkända arealen med en dubbel procent enligt areaskillnaden, varvid sanktionen blir så stor att det inte finns något stöd kvar att betalas. Påföljden kan ändå inte vara större än den ansökta stödsumman, så de nationella stöden har ingen överförbar påföljd.

198

Lag 1559/2001 18 §; Srf 163/2023 16 §

20.1 Retroaktiva arealpåföljder

Beräkningen hänför i regel automatiskt den retroaktiva påföljden till det fastställda året. En retroaktiv påföljd kan gälla högst fyra år före övervakningsåret. Gården behöver i regel inte registreras på någon separat övervakningskörning. I undantagsfall, om det inte går att spara den retroaktiva påföljden med retroaktivitetsverktyget, kan skiftet tas till övervakningskörningen av de retroaktiva påföljderna för de år som behövs och påföljden sparas där. Övervakningskörningarna av retroaktiva påföljder är i år följande:

Övervakningskörning	Namn på övervakningskörning
8149	Återkrav 2025 p.g.a. 2026 års övervakning
8150	Återkrav 2024 p.g.a. 2026 års övervakning
8151	Återkrav 2023 p.g.a. 2026 års övervakning
8152	Återkrav 2022 p.g.a. 2026 års övervakning

20.1.1 Utvärdering av retroaktiva arealpåföljder

Även om utgångspunkten är att arealskillnaden har funnits redan under tidigare år måste myndigheten i alla fall ha klara grunder och bevis för saken. Som bevis för de föregående årens del kan betraktas att det växer skog eller flera år gammalt sly på skiftet. Också att jordbruksmark har tagits i annat bruk, exempelvis tomtmark eller vägområde, kan anses vara ett klart bevis. Också att det på skiftet finns icke odlade åkerholmar som digitaliserats i basskiftets areal orsakar klart retroaktiva påföljder. Precisering av gränslinjen vid digitaliseringen orsakar inget fel till tidigare år.

Om en arealskillnad som konstaterats under övervakningsåret har existerat på samma sätt också under tidigare år, återkrävs de stöd som betalats utan grund inklusive eventuella sanktioner högst för de fyra föregående åren, med andra ord kan arealpåföljderna av övervakningen år 2026 utsträckas bakåt till år 2022. Återkravet behöver inte alltid utsträckas fyra år bakåt, utan det kan också gälla de föregående 1–4 åren i enlighet med situationen och bevisen. En retroaktiv påföljd kan alltid sparas utifrån terrängobservationer, även om skiftet har godkänts i satellituppföljningen under tidigare år.¹⁹⁹

¹⁹⁹ SRf 134/2023 24 §, Förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 artikel 3 I EU-domstolens avgörande C-383/14 har konstaterats (punkt 34), att artikel 3 artikeln i förordning 2988/95 ska tolkas så, att den däri föreskrivna preskriptionstiden är tillämplig inte bara när oegentligheter leder till att administrativa sanktioner påförs i den mening som avses i artikel 5 i denna förordning, utan även när oegentligheter leder till att administrativa åtgärder vidtas i den mening som avses i artikel 4 i denna förordning. I EU-domstolens avgörande C-684/13 har konstaterats (punkt 93) att jordbrukarens goda tro måste föreligga vid tidpunkten för inlämnandet av ansökan om stödet och kvarstå under de fyra år som följer utbetalningen av stödet och att (punkt 95) följaktligen bedömningen av denna goda tro måste ske separat för vart och ett av de berörda åren, och den berörda jordbrukarens goda tro måste kvarstå till och med utgången av det fjärde året efter betalningen av stödet.

Kartgranskning kan vid behov användas som hjälp när man bedömer om övervakningen ska utvidgas till tidigare år. När det finns klara bevis på basis av terrängobservationerna behövs ingen kartgranskning. Om det till exempel kan konstateras i terrängen att ett område som uppgetts vara stödberättigande inte har odlats de föregående 4 åren, ska stödet återkrävas för fyra år oberoende av vad flygfotot visar.

Om det inte finns klara bevis på basis av terrängobservationer kan man granska tidigare flygfoton. Om det nyaste flygfotot har tagits för mindre än 4 år sedan kan en retroaktiv påföljd begränsas till det år då flygfotot togs, om felet inte syns på ett tidigare flygfoto. Även satellitbilder kan användas som hjälp.

När det gäller arealfel kan återkravet avbrytas vid den tidigare övervakningen i det fall att det berörda skiftets areal har övervakats antingen vid åkerövervakning eller vid korsgranskning av arealen. Om den föregående övervakningen har gällt något annat än det berörda skiftets areal avbryter den inte återkravet. Till exempel dokumentkontroll vintertid eller korsgranskningsövervakning av djurtätheten/stödvillkoren/ett annat skiftes areal avbryter inte ett återkrav med anledning av arealfel. Inte heller ett godkänt resultat från satellituppföljningen avbryter återkravet. Återkravet utsträcks bara till de år då skiftena har varit i den sökandes besittning.

Exempel 17:

- A) *På skiftet har byggts en väg som inte syns på ett 2 år gammalt flygfoto, och inget annat bevis på vägens existens året innan finns. Övervakningen behöver inte utvidgas.*
- B) *På skiftet har byggts en väg som syns på ett flygfoto som tagits för 3 år sedan, men inte på ett äldre foto. Något annat bevis för saken finns inte, och därför utvidgas övervakningen endast till de tre föregående åren.*
- C) *Hela skiftet har anmälts som naturvårdsåker med vall och där växer några granplantor och större björkar. Det nyaste flygfotot togs för 3 år sedan och där ser skiftet ut som åker. I terrängen kan man utgående från plantornas årstillväxt ändå slå fast att åkern har varit icke odlad längre än så. Skiftet konstateras vara icke odlad och retroaktiviteten går 4 år bakåt.*
- D) *På ett skifte med naturbete finns holmar där träden står för tätt. Felet är tydligt bevisat och stödet måste återkrävas för 4 år.*
- E) *I anslutning till ett vallskifte finns en rastgård för hästar. Rastgården syns på ett flygfoto som är taget redan år 2020, så bevis finns och övervakningen måste utvidgas till de 4 tidigare åren.*
- F) *Kanten av ett skifte skuggas av tät skog och skiftesgränsen har inte kunnat urskiljas på det tidigare flygfotot. På det nya flygfotot skuggar skogen inte och av fotot framgår att skiftets kant har fastställts på fel ställe. Då kan övervakningen retroaktivt avgränsas till det år det nya flygfotot togs.*
- G) *Ett litet gränselfel har konstaterats på skiftet, men skiftets form ändras knappt alls. Felet är sådant att det inte är nödvändigt att utvidga övervakningen till tidigare år.*

- H) Skiftet har annars avgränsats korrekt, men där finns en utskjutande udde som inte har avgränsats från skiftet. Felet urskiljs på övervakningskartan. Övervakningen måste utvidgas till tidigare år.
- I) En gammal gårdsplan och gårdsväg har ingått i skiftets areal. Områdena är bevuxna med högt gräs och går inte att urskilja tydligt på flygfotot. I terrängen kan man ändå se att de inte har varit i jordbruksanvändning. Övervakningen måste utvidgas till de 4 tidigare åren.

20.1.2 Behandling av retroaktiva arealpåföljder

Behovet av retroaktivitet granskas i Stödtilämpningen i det skede när gränserna för bas- och jordbruksskiften registreras. För vart och ett basskifte tas ställning till om det på skiftet finns ett sådant fel som har funnits redan under tidigare år. Uppgiften går alltid att registrera, även om det inte blir några basskiftesändringar. Om det inte finns något retroaktivt fel på basskiftet väljs punkten *Nej*, men om det finns ett retroaktivt fel väljer man *Ja*.

Aiempiin vuosiin
kohdistuva pinta-
alavirhe

Ei Kyllä

Ett retroaktivt arealfel ritas in via kartan. Den uppgift som registrerats i punkten ovan måste stämma överens med de retroaktiva arealer som ritats in på kartan. Det vill säga om man har valt punkten *Ja* måste det retroaktiva arealfel som finns på basskiftet ha ritats in också på kartan. Tillämpningen kontrollerar att registreringarna stämmer överens när man övergår till att kontrollera registreringen, och det går inte att gå vidare innan uppgifterna är överensstämmande.

OBS! Om du inte kan rita in ett retroaktivt arealfel med kartans retroaktivitetsverktyg, utan måste registrera gården på det egna urvalets övervakningskörning, väljer du här "Nej" så att du kommer vidare i registreringen.

Med stödtilämpningens retroaktivitetsverktyg **ritar man in alla områden som har konstaterats vara icke stödberättigande redan under tidigare år**. Också små fel ritas in, om de är fel som ska återkrävas retroaktivt, till exempel åkerholmar som inte digitaliserats. Om felet är ett gränselfel från digitaliseringen är det inte ett fel som orsakar en retroaktiv påföljd. Tillämpningen sköter kalkyleringen och återkrav utförs om det retroaktiva felet är större än 100 € för ett stöd.

Retroaktivitetsgeometrin måste ritas in också för sådana diken och buskage som tas bort från arealen, om det finns tillräckliga bevis för att de existerat under tidigare år.

Om det vid övervakningen konstateras ett gränselfel mellan två odlade skiften bredvid varandra, behöver övervakningen inte utsträckas till tidigare år. Det saknar betydelse huruvida det är frågan om samma eller någon annan jordbrukares skifte.

I den separata registreringsanvisningen berättas mer om registreringen av retroaktiva arealfel. Anvisningen finns [i Pikantti](#): Anvisningar för handläggning av åkerövervakning 2023. Anvisningen uppdateras inte för 2026.

21 PÅFÖLJDER AV STÖD FÖR MILJÖSYSTEM

På naturvårdsvallar, grüngödslingsvallar och mångfaldsväxter som inte iakttagit stöd villkoren för åtgärderna tillämpas i huvudsak de avdrag och påföljder som hänför sig till arealfel, vilka beskrivs i kapitel 20. En anmärkning om försummelse kan också ges om försummelsen kan anses vara ringa. En sådan situation kan till exempel vara att försummelsen gäller endast en liten areal på skiftet. Om åtgärdens miniminivå (*Längs vattendrag har det lämnats en 5 m bred skyddsremsa där inga gödselmedel har spridits och på den följande 5 meters zonen från vattendraget är ytspridning av stallgödsel och organiska gödselmedel förbjuden, om åkern inte bearbetas inom ett dygn från spridningen och motsvarande krav på Åland*) inte har iakttagits på växtskiftet räknas hela skiftet med i arealfelet.

Om inga odlingsanteckningar har gjorts om innehållet i och andelarna av utsädesblandningar som använts vid sådd av naturvårdsvallar, grüngödslingsvallar eller mångfaldsväxter eller om de är bristfälliga, ges en påföljd på 5 eller 10 procent för åtgärden. Om mer än 50 procent av skiftena i åtgärden saknas i bokföringen, ges en påföljd på 10 procent. Om högst 50 procent av skiftena i åtgärden saknas i bokföringen eller om bokföringen är bristfällig (till exempel om andelar i fröblandningar inte har antecknats för alla skiften), ges en påföljd på 5 procent. Om bristen är liten kan en anmärkning ges (till exempel om ett skifte har bristfällig bokföring).

22 PÅFÖLJDER AV MILJÖERSÄTTNING OCH EKOLOGISK PRODUKTION

22.1 Påföljder av krav på miniminivå för åtgärder

I kraven på miniminivå ingår både krav som gäller hela gården och skiftesspecifika krav.²⁰⁰ Krav på miniminivå inklusive påföljdsprocent för hela gården har sammanställts i tabell 47. Påföljden hänför sig till den åtgärd eller det stöd som nämns efter kravet inom parentes. Kraven på miniminivå och påföljdsprocenten med anledning av stöd villkoren kan kontrolleras i stödberäkningen för gården i Stödtillämpningen. Påföljderna av kraven på miniminivå för ekologisk husdjursproduktion beskrivs i kapitel 17.2.

Tabell 47. Påföljderna av kraven på miniminivås gårdsspecifika krav.

Krav på miniminivå	Påföljds-%	
183. Fridlysningsbestämmelserna för ett skyddsområde enligt naturvårdslagen har iakttagits (skyddszoner, fågelåkrar)	anmärkning eller 10, 20, 30, 40, 50	1
60. Vid användningen av växtskyddsmedel har man följt allmänna principer gällande integrerad bekämpning (gårdsspecifik åtgärd, ekologisk)	anmärkning eller 10, 20, 30, 40, 50	1

²⁰⁰ SRF 134/2023 30 §

<i>70. Behandling, lagring och förpackning av växtskyddsmedel samt förstörande av rester har gjorts på vederbörligt sätt (alternativt växtskydd för trädgårdsväxter)</i>	anmärkning eller 10, 20 , 30, 40, 50	1
<i>7. En begagnad spruta är testad eller en ny spruta är förenlig med villkoren (alternativt växtskydd för trädgårdsväxter)</i>	anmärkning eller 10, 20, 30 , 40, 50	1
<i>72. Den person som sprider växtskyddsmedel har examen (alternativt växtskydd för trädgårdsväxter)</i>	anmärkning eller 10, 20, 30 , 40, 50	1
<i>Påföljd för krav på växtföljd eller diversifiering av odlingen (fånggrödor)</i>	anmärkning eller 10, 20, 30, 40, 50	2
<i>Minst 33 procent av åkerns och de permanenta växternas sammanlagda areal är täckt av växtlighet under perioden 31.10–15.3. (vallar på torvåkrar)</i>	anmärkning eller 10, 20, 30, 40, 50	2
<i>81.16 Stallgödsel och oförpackade organiska gödselmedel har lagrats i enlighet med 5, 7 och 8 § i statsrådets förordning 1250/2014 (eko).</i>	anmärkning eller 10, 20 , 30, 40, 50	1
<i>81.17 Gödselmedel har använts enligt 11 § i förordning 1250/2014 (eko)</i>	anmärkning eller 10, 20, 30, 40, 50	1
<i>81.15 Gården har en gällande stallgödselanalys (eko)</i>	anmärkning eller 10 , 20, 30, 40, 50	1

Tabell 1 innebär att inspektören själv ska fastställa påföljdsprocenten och 2 innebär att stödberäkningen sänker påföljdsprocenten.

Påföljdsprocenten bygger på inspektörens egen bedömning, som görs på basis av omfattning, allvarlighetsgrad och varaktighet. I tabellen anges påföljdsprocenten med fet stil, vilket i regel bör anges för en konstaterad överträdelse. Endast påföljdsprocenten i tabellen används. En anmärkning kan användas om försummelsen är liten.²⁰¹ En ringa försummelse påverkar inte uppnåendet av målen för åtgärden.

I övervakningsfråga 81.17 ges i regel ingen påföljdsprocent, eftersom det är fråga om ett villkor i anslutning till kvävegödsling och påföljdsprocenten kan påverkas av flera olika överskridningar.

Kravet på växtföljd för fånggrödor eller diversifiering av växtföljd och kravet på växttäcke på vallar på torvåkrar granskas inte vid övervakningen, men underlåtenhet att iaktta dem kan leda till påföljder som syns i gårdens stödberäkning. Stödberäkningen av påföljden för kravet på växtföljd eller diversifiering av odlingen beräknas utifrån de arealer som jordbrukaren uppgett och som konstaterats vid övervakningen. Uppgifterna om iakttagandet av kravet på växttäcke fås från satellitövervakningen.

²⁰¹ SRF 134/2023 30 §

Avdragsprocentsatserna för försummelser av stödvillkoren och miniminivån räknas ihop enligt växtartsgrupp. Om den sammanlagda avdragsprocenten i växtartsgruppen överstiger 50 procent, betalas inget stöd.²⁰² Avdragsprocentsatsen begränsas till 100 procent.

Övriga krav på miniminivå är skiftesspecifika i fråga om miljöersättning och ekologisk produktion och de försummelser som konstaterats i dem registreras i Stödtillämpningen antingen per växtskifte eller basskifte. På försummelser av det skiftesspecifika kravet tillämpas avdrag och påföljder i anslutning till arealfel, som beskrivs i kapitel 20. Om en mindre försummelse konstateras när det gäller iakttagandet av kravet på en skiftesspecifik miniminivå, kan sökanden ges en anmärkning.²⁰³ Arealfelen beräknas enligt växtartsgrupp.

En påföljd som bestäms genom ett arealfel kan inte ändras. Det bör också beaktas att nästan alla krav på miniminivå är krav på villkorlighet, det vill säga att övervakningen vid behov utvidgas till övervakning av villkorligheten.

22.2 Påföljder av stödvillkor för gårdsspecifika åtgärder

En gårdsspecifik åtgärd innehåller allmänna krav som gäller alla gårdsbruksenheter och 7 valfria åtgärder. För de allmänna kraven del granskas skiftesvisa anteckningar och markkarteringar. I anteckningarna kontrolleras vid åkerövervakningen att utarbetandet av dem har inletts (gårdsspecifik övervakningsfråga 67. *Den jordbruksskiftesvisa bokföringen har påbörjats*, avsnitt 15.2). Om det konstateras att anteckningarna inte har påbörjats orsakar försummelsen en anmärkning eller ett avdrag på 10, 20, 30, 40 eller 50 procent på ersättningen för en gårdsspecifik åtgärd. Anteckningar och markkarteringar granskas skiftesvis i dokumentövervakningen vintertid och närmare information om påföljderna finns i anvisningen för dokumentkontroll.

Om en försummelse konstateras i fråga om de valfria åtgärderna i anslutning till en gårdsspecifik åtgärd som omfattas av miljöersättningen, minskas ersättningen för den gårdsspecifika åtgärden med 20 procent. Minskningen tillämpas separat för varje valfri åtgärd i fråga om vilken en försummelse konstateras. Om försummelsen är ringa, kan sökanden ges en anmärkning.²⁰⁴

Av de valfria åtgärderna granskas mångfaldsremsor och pollinerarnas näringsväxter vid åkerövervakningen. Om försummelser av dessa konstateras registreras påföljden enligt punkt 15.2 i övervakningsfråga 25. *Mångfaldsremsor inom ramen för miljöersättningen har anlagts och skötts i enlighet med villkoren* eller 26. *Pollinerarnas näringsväxter finns på gården enligt villkoren*.

22.3 Stödvillkorspåföljder för skiftesspecifika åtgärder

Vid skiftesspecifika åtgärder är alla stödvillkor sådana att man på försummelser tillämpar avdrag och påföljder i anslutning till arealfel, vilka beskrivs i kapitel 20. Om en mindre försummelse konstateras när det gäller iakttagandet av kravet på en skiftesspecifik miniminivå, kan sökanden ges en anmärkning. Arealfelen beräknas enligt växtartsgrupp. En påföljd som bestäms genom ett arealfel kan inte ändras.

²⁰² SRF 134/2023 23 §

²⁰³ SRF 134/2023 30 §

²⁰⁴ SRF 134/2023 26 §

Om villkoret för åtgärden har följts på en del av skiftets areal bildas vid övervakningen ett övervakningsjordbruksskifte av den areal där villkoret inte har följts. På jordbruksskiftet som är föremål för övervakning registreras stöd villkorsbristen och arealen beaktas vid beräkningen av arealfelet.

Exempel på arealskillnad i anslutning till stöd villkoret:

Ett övervakningsbesök görs på gården den 15.9 och det konstateras att skörden inte har bärgats från alla skyddszoner. Enligt villkoren ska skörden bärgas bort senast den 31.8. Gården har uppgett en skyddszon på 7,5 hektar. Det konstateras att försummelsen gäller en areal på 3 hektar.

- Arealskillnad mellan den areal som ansökan gäller och den areal som godkänts: $(7,5 \text{ ha} - 4,5 \text{ ha}) / 4,5 \text{ ha} * 100 \% = 66,7 \%$
- Ersättning för en åtgärd med skyddszon betalas inte, eftersom arealskillnaden är över 50 procent. Dessutom medför det en påföljd som överförs till ersättningen för skyddszon för följande år. Påföljden som överförs är $4,5 \text{ ha} - (4,5 \text{ ha} * 2 * 0,667) = -1,50 \text{ ha}$. Från stöden för följande år drar man alltså av ett belopp som motsvarar ersättningen för en skyddszon på 1,5 ha. Avdraget kan också göras från något annat stöd än ersättning för skyddszon.

22.4 Allvarlig försummelse av stöd villkor

Ingen ersättning för åtgärden betalas om det enligt en bedömning som grundar sig på omfattning, allvarlighetsgrad, varaktighet och upprepning är frågan om en **allvarlig försummelse av stöd villkoret**. Ersättning avslås för ansökningsåret och därpå följande år.²⁰⁵

Det är fråga om en allvarlig försummelse av stöd villkor till exempel om jordbrukaren medvetet har underlåtit att följa stöd villkoren på största delen av åtgärdsarealen eller om försummelsen har utbredda skadliga effekter på uppnåendet av målet för åtgärden. Till exempel kan jordbrukaren ha balat från skyddszonen till balar på vällen och lämnat dem oinslagna i närheten av ett vattendrag. En tillräcklig grund är också att jordbrukaren under föregående övervakningar redan har en konstaterad överträdelse av samma villkor och att jordbrukaren inte har ändrat sitt agerande eller att jordbrukaren medger att han eller hon har överträtt stöd villkoren.

Allvarlig försummelse av stöd villkor sparas i Stöd tillämpningens gårdsspecifika observationer genom att lägga till en övervakningsfråga till växtartsgruppen. Allvarlig försummelse av stöd villkor ska tillämpas både på kraven på miniminivå och stöd villkoren.

22.5 Upprepad försummelse

En försummelse av ett stöd villkor eller ett krav på miniminivå är upprepad, om försummelsen av samma stöd villkor eller krav på miniminivå upprepas under tre kalenderår. En försummelse av en valfri åtgärd i anslutning till en gårdsspecifik åtgärd som omfattas av miljöersättningen anses vara upprepad, om en försummelse i vilken som helst av de valfria åtgärderna har konstaterats under tre kalenderår.

²⁰⁵ Lag 1334/2022 33 §

Vid upprepad försummelse görs ett dubbelt avdrag från stödet enligt bedömningen av försummelsen. Den som ansöker om stöd kan inte ges en anmärkning om upprepad försummelse, utan i detta fall ska minst det minsta procentbaserade avdraget tillämpas. Om den upprepade försummelsen avser en handling som saknas och som inte lämnas till den behöriga myndigheten, ska den tidigare tillämpade procentbaserade minskningen i stödet göras dubbelt.²⁰⁶

När det gäller miljöersättning och ekologisk produktion ska en eventuell upprepning utredas om brister i handlingarna konstateras. Vid åkerövervakning är sådana handlingar vid gårdsspecifika åtgärder anteckningar (67. *Den jordbruksskiftesvisa bokföringen har påbörjats*) och vid alternativt växtskydd för trädgårdsväxter det testprotokoll för växtskydds-spruta som är krav på miniminivå.

22.6 Återkrav på grund av försummelse för tidigare år

Stöd som betalats felaktigt eller utan grund återkrävs om:

- 1) villkoren för beviljande eller utbetalning av stödet inte har uppfyllts,
- 2) stöd villkoren inte har iakttagits,
- 3) stödmottagaren har gett felaktiga eller bristfälliga uppgifter som väsentligt har inverkat på beviljandet eller utbetalningen av stödet,
- 4) den sökande förhindrar genomförande av övervakningen,
- 5) Europeiska unionens lagstiftning om stödet i fråga förutsätter detta.²⁰⁷

Försummelser av kraven på miljöersättning eller miniminivå för ekologisk produktion eller av stöd villkoren kan föranleda återkrav av ersättningen för tidigare år, om det vid övervakningen kan visas att försummelsen har förekommit under de föregående åren och ersättning har betalats utan grund. Återkrav görs vid behov fram till förbindelseperiodens början. Återkrav kan endast göras för ett tidigare år om det finns tydliga bevis för att försummelsen även har förekommit tidigare.

I åkerövervakningen finns övervakningsfrågorna i tabell 48, för vilka det ska utredas om försummelsen har skett redan tidigare under förbindelseperioden.

Tabell 48. Övervakningsfrågor vid åkerövervakningen som kan leda till återkrav.

Fråga	Stöd villkor/krav på miniminivå	Granskningsnivå
4.	<i>Reglerad dränering har genomförts enligt villkoren</i>	Basskifte
3.	<i>Underbevattning eller återanvändning av dräneringsvatten har genomförts i enlighet med villkoren</i>	Basskifte
13.30	<i>Växtligheten i skyddszonen har anlagts med frön av vall- och gräsväxter</i>	Jordbruksskifte
13.35	<i>Betesgången på skyddszonen har genomförts så att den inte ger upphov till erosion eller äventyrar naturens mångfald</i>	Jordbruksskifte

²⁰⁶ SRf 134/2023 32 §

²⁰⁷ Lag 1334/2022 41 §

13.38	<i>Den växtmassa som slagits på skyddszonvallen har hanterats och lagrats enligt villkoren</i>	Jordbruksskifte
13.40	<i>Torvåkrarna har en produktionsvall täckt av flerårig vallväxtlighet</i>	Jordbruksskifte
13.43	<i>Betesgången på torvåkern har genomförts så att jordbruksskiftets yta har förblivit gräsbevuxen</i>	Jordbruksskifte
67.	<i>Den jordbruksskiftesvisa bokföringen har påbörjats</i>	Status
25.	<i>Mångfaldsremsor inom ramen för miljöersättningen har anlagts och skötts i enlighet med villkoren</i>	Status

Om det konstateras att det förekommit försummelser i övervakningsfrågorna på basskiftes- eller jordbruksskiftesnivå 2025, 2024 eller 2023, förs gården till övervakningskörning 8149 (Återkrav 2025 p.g.a. 2026 års övervakning) eller 8150 (Återkrav 2024 p.g.a. 2026 års övervakning) och/eller 8151 (Återkrav 2022 p.g.a. 2026 års övervakning). Den övervakningsfråga där försummelsen konstaterades läggs till i körningen. Även andra övervakningsfrågor än de som anges i tabell 48 kan tas till övervakningskörningen om det kan påvisas att försummelsen förekommit föregående år.

I de gårdsspecifika övervakningsfrågorna finns en punkt där uppgifter om återkrav kan registreras. År 2025, 2024 och 2023 kan väljas. Samma påföljdsprocentsats gäller alla år.

23 PÅFÖLJDERNA AV MILJÖAVTAL

23.1 Påföljder av krav på miniminivå i miljöavtalen

Villkoren som utgör krav på miniminivå i avtal om skötsel av jordbruksnatur och landskap och avtal om skötsel av våtmarker ska iakttas, om skiftet ligger i ett Natura 2000- eller skyddsområde eller jordbruksmarken i avtalet om skötsel av jordbruksnatur och landskap är ett skyddat landskapselement.

I kraven på miniminivå för miljöavtal ingår både krav som gäller hela gården och skiftesspecifika krav.

Krav på miniminivå för hela gårdsenheten

Förbudet mot förstöring och försämring av förekomster av naturtyper som är skyddade enligt naturvårdslagen är ett krav på miniminivå både i avtalen om skötsel av moma- och våtmarker.

Avtalet om skötsel av jordbruksnatur och landskap gäller skyldigheten att bevara skyddade naturminnesmärken och landskapsdrag på jordbruksmark i avtalet, som på gårdsnivå bedöms som ett krav på miniminivå som påverkar ansökan.

Krav på miniminivå	Påföljds-%
<i>79. Skyddade landskapsdrag har bevarats *)</i>	anmärkning eller 10, 20, 30, 40, 50
<i>183. Fridlysningsbestämmelserna för ett skyddsområde enligt naturvårdslagen har iakttagits *)</i>	anmärkning eller 10, 20, 30, 40, 50

Påföljdsprocenten bygger på inspektörens egen bedömning, som görs på basis av omfattning, allvarlighetsgrad och varaktighet.²⁰⁸ Endast påföljdsprocenten i tabellen används. En anmärkning²⁰⁹ kan användas om försummelsen är ringa. En ringa försummelse påverkar inte uppnåendet av målen för åtgärden.

Skiftesspecifika krav på miniminivå

Observationerna av de skiftesspecifika kraven på miniminivå i miljöavtalen sparas i Stödillämpningen för varje jordbruksskifte. På försummelser av det skiftesspecifika kravet tillämpas avdrag och påföljder i anslutning till arealfel. Om en mindre försummelse konstateras när det gäller iakttagandet av kravet på en skiftesspecifik miniminivå, kan sökanden ges en anmärkning. Arealfelen beräknas enligt växtartsgrupp. Avtal om skötsel av jordbruksnatur och landskaps två växtarter är naturbete och vårdbiotop samt värdefull vårdbiotop. I skötselavtalet för våtmarker finns en växtartsgrupp, en våtmark.

En påföljdsprocent som bestäms genom ett arealfel kan inte ändras.

Avdragsprocentsatserna för försummelser av stöd villkoren och miniminivån räknas ihop enligt växtartsgrupp. Om den sammanlagda avdragsprocentsatsen i växtartsgruppen överstiger 50 procent, betalas inget stöd. Avdragsprocentsatserna begränsas till 100 procent.

23.2 Påföljder med anledning av brister i stöd villkoren

En stöd villkorsbrist orsakar påföljd bara för stödet för avtalet.

Stöd villkor för avtal om skötsel av jordbruksnatur och landskap

36. Miljöavtalets avtalsvillkor och skötselplan har följts och

37. Betesgång enligt miljöavtalsarealen orsakar inte markerosion

163. Stöd villkoren för avtal om skötsel av jordbruksnatur och landskap som är oberoende av arealen har iakttagits

Om villkoret för åtgärden har följts på en del av skiftets areal bildas vid övervakningen ett övervaknings jordbruksskifte av den areal där villkoret inte har följts. På jordbruksskiftet som är föremål för övervakning registreras stöd villkorsbristen och arealen beaktas vid beräkningen av arealfelet. Om underhållsröjning inte har utförts i enlighet med skötselplanen eller avtalet, ges påföljden under övervakningsåret och den behöver inte ges retroaktivt för det stödår då underhållsröjning borde ha utförts.

På försummelser av iakttagande av skiftesspecifika åtgärder tillämpas avdrag och påföljder i anslutning till arealfel. Arealfelen beräknas enligt växtartsgrupp. En påföljdsprocent som bestäms genom ett arealfel kan inte ändras. En anmärkning kan ges om det vid övervakningen har observerats att en ringa försummelse av stöd villkoren som gäller arealen har iakttagits²¹⁰.

²⁰⁸ SRF 134/2023 24 §

²⁰⁹ SRF 134/2023 30 §

²¹⁰ SRF 134/2023 24a §

Om villkoret i en åtgärd i avtalet om skötsel av jordbruksnatur och landskap, exempelvis förbudet mot tillskottsodring, inte uppfylls och försummelsen inte kan riktas mot skiftets areal, minskas ersättningen enligt miljöavtalet med 20 procent. Om ingen försummelse kan påvisas när det gäller skiftets areal och den är ringa, kan den sökande ges en anmärkning.

Uppdaterade anteckningar i avtalet om skötsel av jordbruksnatur och landskap

Uppdaterad bokföring av skötselåtgärderna i avtalet om skötsel av jordbruksnatur och landskap sparas först som en brist i stödvillkoren specifikt för jordbruksskiftet i övervakningsfråga 62. När det gäller *miljöavtal samt avtal om skötsel av jordbruksnaturen och landskapet har åtgärderna antecknats skiftesvis eller per skötselhelhet allteftersom de har genomförts* och fastställandet av en eventuell påföljdsprocent har skett gårdsspecifikt för övervakningsfråga 77. När det gäller *miljöavtal samt avtal om skötsel av jordbruksnaturen och landskapet har anteckningar om åtgärderna förts allteftersom de har genomförts*.

Om skiftesspecifika anteckningar saknas helt och hållet, tillämpas en minskning på 25 procent på den ersättning som betalas på basis av ett miljöavtal om skötsel av jordbruksnaturens mångfald och landskapet. Om det finns partiella brister i de skiftesspecifika anteckningarna, minskas den ersättning som betalas på basis av miljöavtalet med 10 eller 20 procent utifrån en bedömning av försummelsen. Om det finns en obetydlig brist i de skiftesspecifika anteckningarna, kan en anmärkning ges.²¹¹ Endast påföljdsprocenten i tabellen används.

Retroaktiviteten kontrolleras om inga skiftesspecifika anteckningar har förts under övervakningsåret. De tidigare skiftesspecifika anteckningarna för avtalsperioden granskas om de skötselåtgärder eller anteckningar som gjorts under övervakningsåret inte framgår av anteckningarna som gjorts under övervakningsåret. Om det inte finns några tidigare skiftesspecifika anteckningar för avtalsperioden, välj "Försummelse har skett tidigare år, sedan 2023".

Försummelser av kraven på miniminivå i miljöavtalen eller av stödvillkoren kan föranleda återkrav av ersättningen för tidigare år, om det vid övervakningen kan visas att försummelsen har förekommit under de föregående åren och ersättning har betalats utan grund.²¹² Återkravet gäller vid behov denna avtalsperiod, fram till en eventuell terrängsyn av skiftet eller fram till den föregående övervakningen som gjorts på plats eller fram till kvalitetsbedömningsbesöket. Återkrav kan endast göras för ett tidigare år om det finns tydliga bevis för att försummelsen även har förekommit tidigare.

En avtalshandläggare granskar ersättning för **ettåriga åtgärder** i form av inhägnad och/eller iståndsättningsröjning eller ersättning för rovdjursstaket vid ett administrativt kontrollbesök. De uppdaterade bokföringen av åtgärderna ses **vid övervakningen som en del av fullgörandet av anteckningsskyldigheten. Även påföljderna för kraven på miniminivå och stödvillkoren minskar stödet för dessa ettåriga åtgärder.**

Stödvillkor för avtal om skötsel av våtmarker

Om de föreskrivna skötselåtgärderna inte har genomförts i enlighet med miljöavtalet om skötsel av våtmarker eller om det inte har förts bok över skötseln, minskas den ersättning som betalas på basis av miljöavtalet på basis av bedömningen av försummelsen med 20, 40, 60, 80 eller 100 procent. Om försummelsen är ringa,

²¹¹ SRF 134/2023 27 §

²¹² Lag 1334/2022 41 §

kan sökanden ges en anmärkning.²¹³ Frågan är en gårdsspecifik fråga för varje ansökan. Endast påföljdsprocenten i tabellen används.

Om anteckningarna i skötselavtalet för våtmarker inte presenteras under övervakningsåret eller om genomförandet av skötselåtgärderna inte kan konstateras, kontrolleras det att stödvillkoret uppfylls retroaktivt. Om det inte finns några skiftesspecifika anteckningar för avtalsåren väljs ”Försummelse har skett tidigare år, sedan 2023”. Påföljden är densamma för varje år, 100 %.

Avdragsprocentsatserna för försummelse av stödvillkoren och miniminivån räknas ihop enligt växtartsgrupp. Om den sammanlagda avdragsprocentsatsen i växtartsgruppen överstiger 50 procent, betalas inget stöd.²¹⁴ Avdragsprocentsatserna begränsas till 100 procent.

En allvarlig försummelse av stödet kan också gälla iakttagandet av villkoren i miljöavtalet.²¹⁵ Ingen ersättning för åtgärden betalas om det enligt en bedömning som grundar sig på omfattning, allvarlighetsgrad, varaktighet och upprepning är fråga om en allvarlig försummelse av stödvillkoret. Ersättning avslås för ansökningsåret och därpå följande år.

Det är frågan om en allvarlig försummelse av ett stödvillkor till exempel om jordbrukaren medvetet har underlåtit att följa stödvillkoren på största delen av åtgärdsarealen eller om överträdelserna har utbredda skadliga verkningar. En tillräcklig grund är till exempel att jordbrukaren under föregående övervakningar redan har en konstaterad överträdelse av samma villkor och att jordbrukaren inte har ändrat sitt agerande eller att jordbrukaren medger att han eller hon har överträtt stödvillkoren.

Allvarlig försummelse av stödvillkor sparas i Stödtilämpningens gårdsspecifika observationer genom att lägga till en övervakningsfråga till växtartsgruppen, övervakningsfråga 150. Värdefull vårdbiotop, 151. Naturbete och vårdbiotoper samt 152. Våtmarker. Allvarlig försummelse av stödvillkor ska tillämpas både på kraven på miniminivå och stödvillkoren.

Jordbrukaren ska återkalla utbetalningen av stöd enligt avtalet det aktuella året om ett mellanår för betesgång motiveras med skiftets parasittryck, bevarande av en hotad art eller om röjningen eller istandsättningsåtgärden slutförs först efter växtperioden och arealen inte kan användas för bete eller om arealen inte slås.²¹⁶ Livskraftscentralen ger efter övervägande tillstånd till ett mellanår för betesgång som hålls på grund av parasittrycket. Om denna oåterkallelighet när det gäller stödet framkommer först vid övervakningen, uppstår ett arealfel på skiftet, likaså om det inte finns någon förutsättning för betesgång.

Upprepad försummelse av avtalsstöd granskas både i fråga om försummelse av stödvillkor eller krav på miniminivå, om försummelsen av samma stödvillkor eller krav på miniminivå upprepas under tre kalenderår.

Vid upprepade försummelse ska det utifrån en bedömning av försummelsen göras en dubbel minskning i stödet. Stödsökanden kan inte ges en anmärkning på grund av upprepade försummelse, utan i sådana fall ska minst den lägsta procentbaserade minskningen tillämpas på stödet. Om den upprepade försummelsen avser avsaknad av anteckningar, som inte överlämnas till den behöriga myndigheten, ska den tidigare tillämpade procentbaserade minskningen i stödet göras dubbelt.

²¹³ SRF 134/2023 27 §

²¹⁴ SRF 134/2023 23 §

²¹⁵ Lag 1334/2022 33 §

²¹⁶ SRF 63/2024 58 §

Vid övervakningen av miljöavtal ska en eventuell upprepning utredas, om det konstateras brister i skiftesanteckningarna eller om det finns brister i iakttagandet av skötselåtgärderna.

Exempel på påföljder av avtal om jordbruksnaturens mångfald och landskapet

Exempel 12:

Areal	3 ha
Åtgärderna i avtalet	Skötselåtgärder: bete och underhållsröjning gäller hela arealen – behovet av underhållsröjning på 0,4 ha som ingår i skötselplanen. Prestation 2023.
Observerade brister	1 ha som inte betats (inhägnad avskilt från annat skifte och inga skötselåtgärder) – jordbruksskiftena för övervakningen ritas i enlighet med genomförandet av betesgången
Påföljder	En areal på 1 ha räknas som arealfel eftersom arealen inte har betats, detta oberoende av om röjning har utförts OM ÅTGÄRDEN ENDAST VAR BETESGÅNG: – Arealskillnad mellan den ansökta och godkända arealen: $(3 \text{ ha} - 2 \text{ ha}) / 2 \text{ ha} * 100 \% = 50 \%$ – Stöd enligt avtalet betalas för 2 ha - $(2 \text{ ha} * 1,5 * 0,50) =$ areal på 0,50 ha NÄR ÅTGÄRDEN ÄR BETESGÅNG OCH UNDERHÅLLSRÖJNING: Behovet av underhållsröjning (0,4 ha) gäller den areal där betet hade utförts. Om underhållsröjning inte har utförts enligt skötselplanen/avtalet, blir det en påföljd även om området har betats. Båda villkoren uppfylls på 1,6 hektar. – Arealskillnad mellan den areal som ansökan gäller och den areal som godkänts: $(3 \text{ ha} - 1,6 \text{ ha}) / 1,6 \text{ ha} * 100 \% = 87 \%$ – Stöd enligt avtalet betalas inte, utan det uppstår en påföljd som överförs för arealen 1,6 ha $(1,6 \text{ ha} * 2 * 0,87) = -1,18 \text{ ha}$, och summan återkrävs från de stöd som betalas ut under tre år

Exempel 13:

Areal	3 ha och 5 ha (två skiften)
Åtgärderna i avtalet	skötselåtgärder: slåtter på 3 ha, avlägsnande av slåtterrester och 5 ha betesgång
Observerade brister	slåttern på skiftet på 3 ha har utförts på hela arealen, men slåtterresterna har inte bärgats på en areal på 1,5 ha Betesgången på 4 ha och betestrycket på 1 ha på skiftet på 5 ha har varit otillräckligt
Påföljder	Skifte på 3 ha, 1,5 ha av jordbruksskiftena i ordning vid övervakningen och 1,5 ha brist, det vill säga arealpåföljd 5 ha skifte 4 ha i skick och 1 ha brist Arealskillnad mellan den areal som ansökan gäller och den areal som godkänts: $(8 - 5,5 \text{ ha}) / 5,5 \text{ ha} * 100 \% = 45,5 \%$

	Stöd enligt avtalet betalas för 5,5 ha- $(5,5\text{ha} \cdot 1,5 \cdot 0,46) =$ areal på 1,71 ha
--	--

Exempel 14:

Areal	3 skiften: 3, 4 och 5 ha
Åtgärderna i avtalet	skötselåtgärder: underhållsröjning, bete på 3 och 5 ha skiften, betet inleds i juli. På ett 4 ha stort skifte nämner odlaren att betesgången är ett mellanår på grund av parasittrycket
Observerade brister	4 ha skifte: staketet har delvis fallit ner och skiftet har inte betats. Stödet till skiftet enligt avtalet har inte dragits in, vilket borde ha gjorts om skiftet inte betats under det aktuella året på grund av parasittrycket 3 ha skiftet: inte betats
Påföljder	– arealpåföljd för skiftets areal på 4 ha, eftersom betesgång inte hade varit möjlig på skiftet. Jordbrukaren borde ha kontaktat livskraftscentralen för att hålla ett mellanår. Om ingen anmälan om mellanår för skötseln har gjorts, medför stöden en arealpåföljd. – arealpåföljd för ett skifte på 3 ha, på grund av ingen betesgång: Areaskillnad mellan den areal som ansökan gäller och den areal som godkänts: $(12-5 \text{ ha})/5 \text{ ha} \cdot 100 \% = 140 \%$ Stöd enligt avtalet betalas inte. Eftersom påföljden inte kan dras av helt från stödet för det aktuella ansökningsåret dras resten av från de stöd som helt eller delvis finansieras av Europeiska unionen under tre år. Påföljd som överförs

Fastställande av påföljd med anledning av skötsel av våtmark

Avtalsområdet ska skötas och istandsättas i enlighet med skötselplanen. Årliga skötselåtgärder per basskifte som ska vidtas i området samt en tidsplan för åtgärderna har specificerats i skötselplanen. En skötseldagbok ska föras över de skötselåtgärder som utförts allteftersom åtgärderna genomförs. Åtgärder för skötsel av våtmark och att föra en uppdaterad skötseldagbok bedöms med samma övervakningsfråga.

Exempel 15:

Areal	3 ha
Åtgärderna i avtalet	Skötselåtgärder: underhåll och skötsel av damm, slåtter av växtlighet och borttagande av växtavfall i kantområdena, utfällning av slam vid behov, tillförsel av fällningsmedel vid behov och observation av vattenståndet. Bokföring av skötselåtgärderna i takt med att åtgärderna genomförs
Observerade brister	Underhållet av dammen har inte skötts (observerat förbiläcke) Erforderliga anteckningar om skötselåtgärderna har inte gjorts. Det finns inga anteckningar om observationer av vattenståndet, observationer av behovet av slamavskiljning och tillförsel av utfällningsmedel.
Påföljder	100 procent av avtalets stöd eftersom avtalets mål inte uppfylls och skyldigheten att föra anteckningar inte har iakttagits till väsentliga delar.

23.3 Påföljder med anledning av arealen

Skiftet kan bli föremål för påföljder i form av en arealskillnad, om en för stor areal har uppgetts, om ett stöd villkor i ett miljöavtal eller ett krav på miniminivå inte har iakttagits på arealen eller en areal har angetts som i övrigt inte uppfyller villkoren för beviljande eller betalning enligt miljöavtalet.²¹⁷

Under det första avtalsåret 2026 eller efter ansökan om tilläggsskiftet leder arealskillnaderna i avtalen till en minskning av stödet enligt avtalet, om man inte samtidigt upptäcker försummelse på grund av bristande skötsel.

Ett fel som upptäckts på ett avtalsskifte registreras som en arealskillnad när miljöavtalsarealen, ett skifte som uppgetts med växtkoden permanent vall, har en areal som inte berättigar till grundstöd och kompensationsbidrag, det vill säga arealen är inte förenlig med definitionen av permanent vall. Om arealen godkänns för avtalet, delas skiftet till följande år och de retroaktiva påföljderna registreras via arealen på det område som inte uppfyller kravet på permanent vall. För övervakningsåret sparas som växt miljöavtal, trädbevuxen areal eller någon annan areal, varvid inga påföljder påförs stödet enligt avtalet. Av de arealer som inte duger som permanent gräsmark inrättar du i mån av möjlighet minst 5 ar stora basskiftet så att stödet för avtalet går att betala för området också i fortsättningen. Stöd som betalats utan grund för ett miljöavtal återkrävs till början av avtalsperioden, dock med beaktande av att stödet för de två första åren minskas.

Om både övervakningen och terrängsynen registreras samma år är resultatet av övervakningen det primära. Vid terrängsynen kan man inte registrera en brist för fråga 31. *Skiftet uppfyller kraven för permanent gräsmark (max. 50 träd/ha, gräs- och vallväxter över 50 procent av skiftets areal)*, som tar bort arealpåföljden för övervakningsåret vid beräkningen i Stödtillämpningen. Huvudparten av terrängsynerna har utförts före 2025. Från och med 2026 görs terrängsynerna under det första avtalsåret och nedskärningsundantaget gäller endast detta stödansökningsår.

När arealen enligt vad som påvisas inte har skötts på flera år och inte heller har skötts under terrängsynsåret, tas det område som inte skötts bort från basskiftets areal antingen genom att skiftet delas eller genom att en gränskorrigering görs. Retroaktiviteten kan sträcka sig till terrängsynen av skiftet eller, om det inte har varit nödvändigt att göra någon terrängsyn på grund av övervakningen under föregående avtalsperiod, till början av avtalsperioden. Kontakta avtalshandläggaren om ändringarna.

Basskiftets areal eller myndighetsuppgifter (om skiftet är aktivt, ersättningsberättigande, skiftets markanvändningsslag) måste alltid korrigeras om skiftet (eller en del av det) inte är förenligt med den anmälda växtkoden eller inte längre används för jordbruk. Om till exempel miljöavtalsareal, permanent gräsmark, har anmälts för skiftet måste området uppfylla kraven för permanent gräsmark. För skiftet betalas då utöver avtalet även andra stöd (grundstöd, kompensationsbidrag, omfördelningsstöd och stöd till unga jordbrukare) och den areal som inte berättigar till dessa andra stöd måste avlägsnas från skiftet via arealen.

Starrväxtlighet och vassruggar som inte betas duger inte som permanent gräsmark enligt avtalet. Om området är öppet och inte duger som permanent gräsmark eftersom det finns för lite vallväxter räcker det inte med bevis för retroaktiva påföljder. Det ska finnas tydliga bevis för retroaktiviteten, såsom tydligt sly eller rikligt med trädbestånd i övrigt.

²¹⁷ SRF 134/2023 21 §

Exempel 16:

Areal och anmäld gröda	2 ha. Anmäld miljöavtalsareal, permanent gräsmark
Åtgärder	Betesgång 2 ha som skötselåtgärd
Observerade brister	Skiftet har inte betats alls under övervakningsåret. Dessutom uppfyller 1 ha inte kraven för permanent gräsmark eftersom det växer för många träd på området. Hela området duger ändå som avtalsareal.
Påföljder	<p>Två jordbruksskiften vid övervakningen inrättas</p> <p>1 ha: Har inte betats, men uppfyller kraven på permanent gräsmark</p> <ul style="list-style-type: none">- Som växt registreras miljöavtalsareal, permanent gräsmark- Brist i stödvillkoren registreras på övervakningsfråga 36 och 11 <p>1 ha: uppfyller inte kraven för permanent gräsmark, har inte betats</p> <ul style="list-style-type: none">- Miljöavtalsareal, trädbevuxen areal eller annan areal registreras som växt- Brist i stödvillkoren registreras på övervakningsfråga 36- Registrera en retroaktiv påföljd 4 år bakåt via arealen. Också till tidigare år registreras miljöavtalsareal, skogsmark som växt. Stödet enligt avtalet medför inga påföljder. Registrera "ja" i punkten <i>Arealfel som hänför sig till tidigare år i mätuppgifterna om basskiftet</i>
Verkningar för stöden	<p>1 ha:</p> <ul style="list-style-type: none">- Arealen får inte grundläggande inkomststöd eller kompensationsbidrag, eftersom arealen inte har betats före 15.9.- Ersättning för miljöavtalet betalas inte, eftersom stödvillkoret inte har följts i år <p>1 ha: uppfyller inte kraven för permanent gräsmark, har inte betats</p> <ul style="list-style-type: none">- Arealen godkänns inte ingå i arealen för grundläggande inkomststöd och kompensationsersättning.- Arealen är inte godtagbar i fråga om det grundläggande inkomststödet och kompensationsersättningen heller under de 4 tidigare åren. Den retroaktiva arealpåföljden beräknar automatiskt påföljden för de tidigare åren.- Ersättning för miljöavtalet betalas inte, eftersom stödvillkoret inte har följts i år
Inverkan på följande år	<p>Basskiftet måste i Basskiftesadministrationen delas till följande år, eftersom en del av skiftet inte uppfyller kraven för permanent gräsmark.</p> <p>1 ha: uppfyller kraven för permanent gräsmark</p> <ul style="list-style-type: none">- Skiftets ersättningsberättigande och markanvändningsslag förblir oförändrade <p>1 ha: uppfyller inte kraven för permanent gräsmark</p> <ul style="list-style-type: none">- KOMP-berättigandet måste tas bort från skiftet

- Markanvändningslaget måste ändras till skogsmark

När det gamla basskiftessignumet upphör att existera, måste avtalshandläggaren avsluta det gamla basskiftet från avtalet så att övervakningsåret är dess sista år. De nya skiftena läggs till i avtalet från och med det år som följer på övervakningsåret.

24 PÅFÖLJDERNA FÖR NATIONELLA STÖD

Om det vid övervakningen konstateras att kravet på jordbruksverksamhet inte har iakttagits på skiftet eller att skiftet inte är jordbruksmark, betalas inte nationella arealstöd för skiftet. Dessutom räknas skiftets areal in i arealskillnaden för stödet. Närmare information om påföljder av arealskillnad finns i avsnitt 20.

Det nordliga hektarstödet medför påföljder om kravet på skörd av frilandsgrönsaker har försummats. Om skörden inte har bärgats betalas inget stöd för området.²¹⁸ Stödet avslås med övervakningsfråga 32.

Försummelse av miljövillkoren för nordliga stöd orsakar en anmärkning eller en påföljd om 1, 3 eller 5 procent. Om det vid övervakningen konstateras att jordbrukaren avsiktligt har låtit bli att följa miljövillkoren sänks stödet med 15–100 procent. Påföljden räknas ut från det totala beloppet av nordliga stöd (allmänt hektarstöd, nordligt hektarstöd och stöd till unga jordbrukare).²¹⁹ Påföljdsprocenten registreras på övervakningsfråga 89. För försummelsen ges i regel en påföljd i enlighet med de skalor och exempel som anges i kapitlet om villkorlighet.

25 PÅFÖLJDER FÖR MARKNADSDUGLIG SKÖRD

Om det vid övervakningen konstateras att det inte är möjligt att producera marknadsduglig skörd på ett jordbruksskifte, minskas stödet för jordbruksskiftet med 50 eller 100 procent. Det orsakar ingen arealskillnad och arealen räknas således inte in i sanktionsarealen. Om försummelsen endast gäller en del av det angivna jordbruksskiftet, kan ett jordbruksskifte för övervakning göras av det och kan registrera försummelse endast för den arealen. Denna typ av påföljder används i två övervakningsfrågor:

- 6.2 Det är möjligt att producera en skörde- och marknadsduglig skörd
- 6.4 Kravet på växttäthet har följts

²¹⁸ Lag 1559/2001 19 §

²¹⁹ SRF 163/2023 17 §

26 UTRÄKNING AV ÖVERVAKNINGRESULTATET

26.1 Växtartsgrupper och stödtyper

Bildandet av växtartsgrupper

När det gäller stöd som helt eller delvis finansieras av EU bildas egna växtartsgrupper av grödor med olika stödnivåer.

När det gäller grundläggande inkomststöd, omfördelningsstöd, EU-stöd till unga jordbrukare, bidrag för specialväxter och bidrag för stärkelsepotatis finns det bara en växtartsgrupp inom respektive stöd.

När det gäller om kompensationsersättning bildas växtartsgrupperna enligt stödregion AB och C.

Växtartsgrupper inom stödet för miljösystem

- a) Naturvårdsvall
- b) Gröngödslingsvall
- c) Mångfaldsväxter

I fråga om miljöersättning bildas växtartsgrupperna på följande sätt:

- a) Gårdsspecifik åtgärd, övriga växter
- b) Gårdsspecifik åtgärd, trädgårdsväxter och kummin
- c) Reglerbar dränering
- d) Underbevattning eller återanvändning av dräneringsvatten
- e) Främjande av cirkulär ekonomi
- f) Fågelåkrar
- g) Torvåkrar med vall
- h) Skydds zoner
- i) Fånggrödor
- j) Markförbättrings- och saneringsgrödor
- k) Alternativt växtskydd för trädgårdsväxter

I fråga om ersättning för ekologisk produktion bildas växtartsgrupperna på följande sätt:

- a) Vanliga växter
- b) Frilandsgrönsaker
- c) Husdjursförhöjning

I fråga om allmänt hektarstöd och nordligt hektarstöd finns bara en växtartsgrupp. Stöd till unga jordbrukare och växtartsgrupperna utgör stödregion C1, C2, C3 och C4. Växtartsgrupperna för nationellt stöd för sockerbeta bildas enligt stödregion AB, C1, C2, C3 och C4.

26.2 Växtartens inverkan på kontrollresultatet

Vid kontrollen av växtartsgrupper är ändringar av växtart möjliga inom växtartsgruppen, men mellan växtartsgrupperna är ändringar inte möjliga. Om det vid övervakningen konstateras att det på jordbruksskiftet

finns en växt ur en annan växtartsgrupp än den anmälda, underkänns skiftet i fråga om de stöd där den konstaterade växten inte är stödberättigande. Till följd av övervakningen kan man inte få ett stöd som inte har sökts för skiftet, även om en växt som berättigar till stödet konstateras på skiftet.

De växtkoder som ska verifieras i olika övervakningssituationer, påföljderna av ändringar i växtkoderna och andra åtgärder utreds i exemplen i bilagan *Växtkoder vid övervakningen*.

26.3 Skyldigheten att uppge jordbruksmark

Fråga	Stöd villkor	Plats för kontrollen
65	<i>All jordbruksmark har anmälts</i>	Kontroll i terrängen

Om det vid övervakningen konstateras att all jordbruksmark (separata basskiften) inte har uppgetts i stödansökan och skillnaden mellan den uppgivna arealen och den konstaterade arealen (=den uppgivna + arealen av de skiften som inte har uppgetts) är över 3 procent, skärs alla arealstöd som helt eller delvis finansieras av EU ner med högst 3 procent²²⁰. Som icke uppgiven areal räknas **endast icke uppgivna separata basskiften**.

Som icke anmäld jordbruksmark betraktas ett område som är geografiskt åtskilt (t.ex. en väg eller ett dike emellan och ingen odlingsförbindelse) från de andra skiftena.

När det gäller om alla arealer med icke anmäld jordbruksmark (också områden som är mindre än 0,05 ha) ska man kontrollera att kraven på villkorlighet iakttas.

När påföljdsprocenten bestäms ska man beakta hur allvarlig underlåtelsen är.

- Om skillnaden mellan det icke anmälda och det anmälda området är mindre än 3 procent registreras försummelse och en anmärkning
- Om skillnaden mellan det icke anmälda och det anmälda området är bara strax över 3 procent, orsakar det en påföljd om 1 procent
- Om arealen av det icke anmälda området är betydande eller om kraven enligt villkorligheten överträts på området ska en påföljd på 2 eller 3 procent tillämpas.

Det är inte fråga om överträdelse av skyldigheten att anmäla jordbruksmark om ett skogsområde betas och området inte har anmälts i stödansökan eller om odlingsväxtens rötter inte har någon kontakt med marken och skiftet inte har anmälts i stödansökan.

26.4 Ordningsföljden för uträkning av påföljder

Från det stöd som betalas dras först de påföljder som beräknas via arealen av och därefter sådana försummelser av stöd villkoren för vilka påföljden inte utgör en arealskillnad. Om gården får en påföljd för

²²⁰ SRF 134/2023 25 §

underlåtelse att uppge jordbruksmark, dras påföljden med anledning av det av efter dessa. Sist minskas påföljderna av villkorlighet.²²¹

²²¹ Lag 1334/2022 37 §

Förteckning över författningar och rättsakter

De förordningar som nämns i förteckningen inbegriper också eventuella ändringar.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 om regler för stöd för de strategiska planer (strategiska planer inom den gemensamma jordbrukspolitiken) som utarbetas av medlemsstaterna med stöd av den gemensamma jordbrukspolitiken och finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013 (Förordning (EU) 2021/2115)

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013 (Förordning (EU) 2021/2116)

Rådets förordning (EG, EURATOM) nr 2988/95 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (Förordning (EG, Euratom) nr 2988/95)

Kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/1172 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 vad gäller det integrerade administrations- och kontrollsystemet inom den gemensamma jordbrukspolitiken samt tillämpningen och beräkningen av administrativa sanktioner för grundvillkor (Förordning (EU) 2022/1172)

Kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/126 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 med ytterligare krav för vissa interventionstyper som anges av medlemsstaterna i deras strategiska GJP-planer för perioden 2023–2027 enligt den förordningen samt om andelen för norm 1 för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (GAEC) omnämnt avsnitt (Förordning (EU) 2022/126)

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/1173 om regler för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 vad gäller det integrerade administrations- och kontrollsystemet i den gemensamma jordbrukspolitiken (Förordning (EU) 2022/1173)

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/128 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 om utbetalande organ och andra organ, ekonomisk förvaltning, räkenskapsavslutning, kontroller, säkerheter och öppenhet (Förordning (EU) 2022/128)

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2018/848 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007 (Förordning (EU) 2018/848)

Lag om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare 1332/2022, (Lag 1332/2022)

Lag om vissa programbaserade ersättningar till jordbrukare 1333/2022 (Lag 1333/2022)

Lag om verkställighet av vissa av Europeiska unionens jordbruksstöd och vissa nationella jordbruksstöd 1334/2022 (Lag 1334/2022)

Lag om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (1559/2001), (Lag 1559/2001)

Vattenlag 587/2011, (Lag 587/2011)

Lag om växtskyddsmedel 1563/2011, (Lag 1563/2011)

Naturvårdslag 9/2023, (Lag 9/2023)

Lag om djurvälstånd 693/2023 (Lag 693/2023)

Förvaltningslag 434/2003 (Lag 434/2003)

Lag om offentlighet i myndigheters verksamhet 621/1999 (Lag 621/1999)

Strafflag 39/1889 (Lag 39/1889)

Lag om statens revisionsverk 676/2000 (Lag 676/2000)

Lag om rättegång i förvaltningsärenden 808/2019 (Lag 808/2019)

Statsrådets förordning om övervakning av nationella stöd för växtproduktion och husdjurskötsel 163/2023 (SRf 163/2023)

Statsrådets förordning om verkställighet av arealbaserade stöd och vissa andra stöd som finansieras av Europeiska unionen 134/2023 (SRf 134/2023)

Statsrådets förordning om de föreskrivna verksamhetskrav som ingår i villkorligheten för Europeiska unionens stöd till jordbrukare samt om tillsynen över att verksamhetskraven och kraven på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden och kraven på villkorlighet iakttas 65/2023 (SRf 65/2023)

Statsrådets förordning om krav enligt Europeiska unionen och de nationella stöden till jordbrukare avseende god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden 1384/2022 (SRf 1384/2022)

Statsrådets förordning om begränsning av vissa utsläpp från jordbruk och trädgårdsodling 1250/2014 (SRf 1250/2014)

Statsrådets förordning om allmänna villkor för beviljande av vissa arealbaserade stöd till jordbruket 77/2023 (SRf 77/2023)

Statsrådets förordning om produktionskopplat inkomststöd som betalas för 2026 1431/2025 (SRf 1431/2025)

Statsrådets förordning om miljöersättning 78/2023 (SRf 78/2023)

Statsrådets förordning om ersättning för ekologisk produktion 80/2023 (SRf 80/2023)

Statsrådets förordning om nationellt stöd till Södra Finland 2026 90/2026 (SRf 90/2026)

Statsrådets förordning om nordligt stöd 2026 91/2026 (SRf 91/2026)

Statsrådets förordning om frikopplade direktstöd inom jordbruket för 2026 86/2026 (SRf 86/2026)

Statsrådets förordning om kompensationsersättning 127/2023 (SRf 127/2023)

Statsrådets förordning om skydd av nötkreatur 592/2010 (SRf 592/2010)

Statsrådets förordning om skydd av får 587/2010 (SRf 587/2010)

Statsrådets förordning om skydd av getter 589/2010 (SRf 589/2010)

Statsrådets förordning om skydd av höns 673/2010 (SRf 673/2010)

Statsrådets förordning om skydd av svin 629/2012 (SRf 629/2012)

Statsrådets förordning om skydd av broilrar 375/2011 (SRf 375/2011)

Statsrådets förordning om skydd av kalkoner 677/2010 (SRf 677/2010)

Statsrådets förordning om skydd av ankor och gäss 675/2010 (SRf 675/2010)

Bilagor

BILAGA 1. Växtkodtabell

Förkortningar som använts i tabellen:

PG: permanent gräsmark

ma-slag: markanvändningsslag

	Anmält	Konstaterad situation	Konstaterad stödväxt	Påföljder och andra åtgärder
1	Svarträda	Vallväxtlighet som du-ger som träda på ett område där man inte har för avsikt att utföra iståndsättningsåtgärder	Grönträda (vall och äng)	Inga påföljder
2	Havre	Inget har såtts	Havre	Skiftesstödet avslås med övervakningsfråga 6.1
3	Havre	Oskött område med växttäck (ogräs)	Havre	Skiftesstödet avslås med övervakningsfråga 6.1
4	Havre	Gräsbevuxet skött område	Fodervall	Inga påföljder. Om det finns brister i odlings-sättet registreras försummelsen i övervak-ningsfråga 6.2.
5	Havre	Havre och fjolårets en-silagebalar på skiftets kant	Havre	Balar kan höra till arealen av ett jordbruks-skifte, förutsatt att de inte har lagrats i flera år
6	Naturvårdsvall	Vall som har gödslats	Naturvårdsvall	Försummelse registreras i övervakningsfråga 13.3.
7	Naturvårdsvall	Inget har såtts och hela skiftet är utan växttäck	Naturvårdsvall	Skiftesstödet avslås med övervakningsfråga 6.1
8	Naturbete och äng (PG)	Ett hus har byggts på området i år	Icke odlat	Växtkoden avslår alla stöd. Området tas bort från den stödberättigande arealen. Inga retro-aktiva påföljder.
9	Naturbete och äng (PG)	Det växer för många träd på en del av skif-tet.	En areal som är för trädbe-vuxen avlägsnas genom gränskorriger-ing från skif-tets areal	På den areal som ska tas bort sparas vid be-hov retroaktiva påföljder.
10	Naturbete och äng (PG)	Inga skötselåtgärder har vidtagits på många år	Icke odlat	Området är inte stödberättigande jordbruks-mark om ingenting görs där på flera år. Skiftet passiveras till följande år. Vid behov retro-aktiva påföljder.
11	Mångfaldsväxt, pollinerande insekter och landskap/äng/vilt/åkerfågel	Mångfaldsväxt, äng/pollinerande insekter och landskaps-/vilt/åkerfågel	Mångfaldsväxt, äng/polli-nerande insekter och landskaps-/vilt/åkerfågel	Inga påföljder, alla växtkoder är av samma växtartsgrupp. Om växtkoden byts, lägg till de övervakningsfrågor som behövs.
12	Mångfaldsväx-ter, vilt	Mångfaldsväxt, vilt som avslutats för tidigt.	Mångfaldsväxter, vilt	Försummelse registreras i övervakningsfråga 13.18.

		Övervakningen utförs 28.8.		
13	Mångfaldsväxter, vilt	Ogödslad gammal vall som inte har bearbetats före sådden. Växtligheten har misslyckats.	Mångfaldsväxter, vilda	Försummelse registreras i övervakningsfråga 13.16.
14	Mångfaldsväxt, vilt/pollinerande insekter och landskap/äng	Gammalt naturhög/ogräs	Mångfaldsväxt, vilt/pollinerande insekter och landskap/äng	Skiftesstödet avslås med övervakningsfråga 6.1, eftersom ingen växtlighet har anlagts.
15	Mångfaldsväxt, vilt/pollinerande insekter och landskap/äng	Skiftet har glest sådda mångfaldsväxter, växtligheten består till största delen av kvickrot och andra ogräs	Mångfaldsväxt, vilt/pollinerande insekter och landskap/äng	Försummelse registreras i övervakningsfråga 13.16. På skiftet med mångfaldsväxter ska det bildas ett omfattande växtbestånd av mångfaldsväxter.
16	Mångfaldsväxt, vilt	Havre som anlagts med en tillräcklig mängd utsäde	Havre	Växtkoden avslår stödet för miljösystem. Om det finns brister i odlings sättet registreras försummelsen i övervakningsfråga 6.2.
17	Flerårig utsädesvall, en växtart	Vall som har slagits innan gräset blommar	Fodervall	Inga påföljder. Växten måste bytas så att vallåren samlas korrekt.
18	Vallar	Området gränsar till en gårdsplan och har skötts som gräsmatta genom regelbunden klippning med gräsklippare.	Icke odlat	Ett sådant område är gårdsplan och inte jordbruksmark. Skiftet passiveras till följande år. Vid behov retroaktiva påföljder.
19	Matärt	Ärt 50 procent och havre 50 procent	Blandade grödor (proteingrödor + spannmål)	Växtkoden avslår bidraget för specialväxter
20	Fodervall	Gammal sådd vall, som till största delen består av ogräs. Skiftet är slaget.	Fodervall	Försummelse registreras i övervakningsfråga 6.2.
21	Fodervall	Gammalt naturhög	Naturbete och naturäng ELLER fodervall	Man måste alltid diskutera med jordbrukaren innan det konstateras naturbete och naturäng. Om en fodervall konstateras, registreras försummelse i övervakningsfråga 6.2. Slätter av växtligheten ska säkerställas senast 15.9. Om inget slätter sker avslås stödet till skiftet med övervakningsfråga 6.3 eller 8.
22	Betesvall	Växtligheten enbart ogräs, ingen vallväxtlighet.	Betesvall	Försummelse och 100 procents påföljd registreras i övervakningsfråga 6.2. I tilläggsuppgifterna ska man ange en motivering till varför arealen fortfarande kan betraktas som jordbruksmark.
23	Fodervall	Skiftet har besåtts efter 30.6 utan godtagbar grund.	Fodervall	Stöden till skiftet avslås med övervakningsfråga 6.1.

24	Skyddszon	Hela skiftet har bearbetats.	Skyddszon	Om skörden inte har bärgats och skiftet har bearbetats och skiftet inte har såtts senast 30.6, avslås stöden till skiftet med övervakningsfråga 6.1. Om växtligheten på skiftet har bearbetats efter skörden, ska man utreda varför och när skiftet har bearbetats. Om det inte finns någon grund för att förnya växtbeståndet, registreras försummelse i övervakningsfråga 13.33.
25	Skyddszon	Vete	Vete	Växtkoden avslår stödet för skyddszonen. Kommunen ska underrättas om saken.
26	Stubbträda	Vallbevuxet område, stubb från föregående växtperiod går inte att observera.	Grönträda, vall och äng	Inga påföljder. Grönträda, vall och äng samlar vallår för permanent gräsmark.
27	Stubbträda	En två år gammal stubbe.	Svarträda	Inga påföljder om det finns en grund för svartträda.
28	Grönträda (vall och äng) på åker	På skiftet är det gräsväxter på över 50 procent av arealen, men det är också små trädplantor här och där. Skiftet kan tas i odling med sedvanliga jordbruksåtgärder.	Grönträda	Skiftets stöd avslås med övervakningsfråga 8 om skiftet inte har slagits/betats senast den 15.9. Det får inte växa träd på åkern.
29	Grönträda (vall och äng) på areal med permanent gräsmark	På skiftet växer gräsväxter på över 50 procent av arealen, men det är också små trädplantor/enstaka buskar här och där.	Grönträda	Skiftets stöd avslås med övervakningsfråga 8 om skiftet inte har slagits/betats senast den 15.9. Efter slåttern kan det fortfarande finnas en tillåten mängd träd eller buskar på skiftet.
30	Grönträda	Hela skiftet saknar grästäcke	Svarträda	Påföljd enligt villkorligheten genom villkor 1.7 om svarträdan saknar grund.
31	Grönträda (vall och äng)	Av växtligheten på skiftet består 50 procent eller mindre av gräsväxter eller andra vallfoderväxter	Grönträda (vall och äng)	Påföljd enligt villkorligheten genom villkor 1.7.
32	Grönträda (vall och äng)	Ettåriga viltväxter har såtts på skiftet.	Ettårigt sått blandat växtbestånd	Inga påföljder för villkorligheten vid byte av växtkod. Till skiftet läggs en överfråga 6. Om det finns brister i odlingssättet registreras försummelsen i övervakningsfråga 6.2.
33	Gröngödslingvall inom stödet för miljösystem	Anlagd vall där en tillräcklig mängd kvävefixerande grödor inte har såtts eller där fröblandningen består av tre växtarter.	Gröngödslingvall	Försummelse registreras i övervakningsfråga 13.16.
34	Gröngödslingvall inom stödet för miljösystem	Mycket rikligt med ogräs på skiftet, men har anlagts enligt stöd villkoren	Gröngödslingvall	Om ogräsläget är svårt på skiftet ska skiftet slås senast den 15.9. Om inget slätter utförs registreras försummelse i övervakningsfråga 13.47.

35	Miljöavtalsareal, permanent gräsmark	Alltför trädbevuxen permanent gräsmark, men skiftet har rätt till stöd för avtalet.	Miljöavtalsareal, trädbevuxen eller annan areal	Alla andra stöd utom stödet för avtalet avslås på basis av växtkoden. Ändra markanvändningsslaget till skogsmark i basskiftesadministrationen. Retroaktiva följder för andra stöd vid behov.
36	Miljöavtalsareal, permanent gräsmark	Inga slåtter- eller betesåtgärder har vidtagits på arealen	Miljöavtalsareal, permanent gräsmark	Stödet enligt avtalet avslås med övervakningsfråga 36 och övriga arealstöd avslås med övervakningsfråga 11.
37	Svarträda, skiftet har uppgetts ha varit odlingsbart 31.12.2022	Osådd areal med rikligt med stenar, rötter och grenar.	Icke odlat	Även en öppen träda ska bestå av jordbruksmark och istandsättningsåtgärder ska ha utförts. Skiftet passiveras.
38	Havre. Det finns krav på röjda vallväxter på skiftet.	Havreväxtlighet som sätts under stödansökningsåret.	Havre	Påföljd av villkorlighet i övervakningsfråga 1.1 eller 1.2 beroende på jordarten på skiftet.
39	Naturbete och naturäng. Gården är en ekologisk gård	Området är ett avverkningsområde som inte är jordbruksmark. Nötkreaturen vistas utomhus i området.	Annat område för ekologisk övervakning (inte jordbruksmark)	Växtkoden avslår stöden. Skiftet passiveras inte, utan dess markanvändningsslag ändras till markanvändningsslag 5 för följande år, annat område.
40	Äpple	Ett äpple vars krav på täthet inte uppfylls. Äppelplantor har dött på vintern och har inte förnyats.	Äpple	Försummelse registreras i övervakningsfråga 6.4.
41	Äpple	En gammal skött äppelträdgård där en del av träden har dött och avlägsnats och kravet på täthet inte längre uppfylls.	Bevarande av jordbruksmark (permanenta grödor)	Inga påföljder.